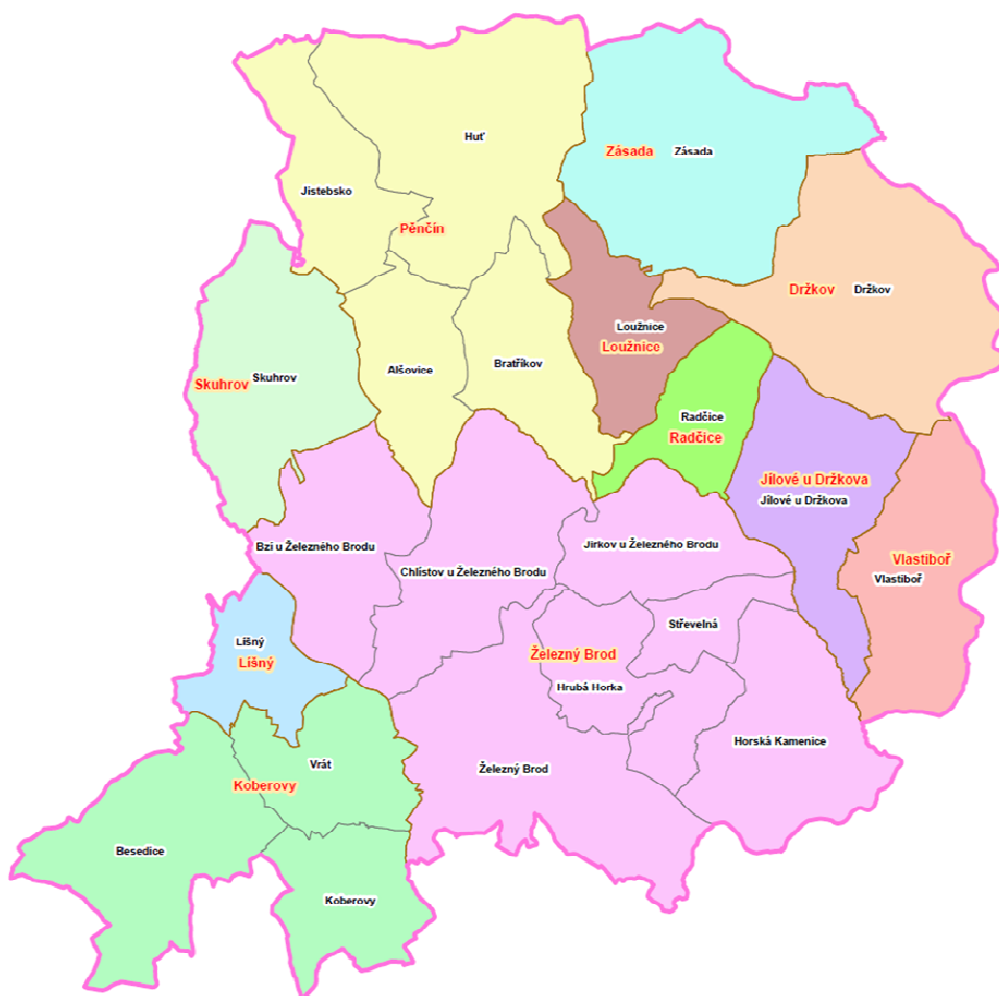

Strategie území správního obvodu ORP

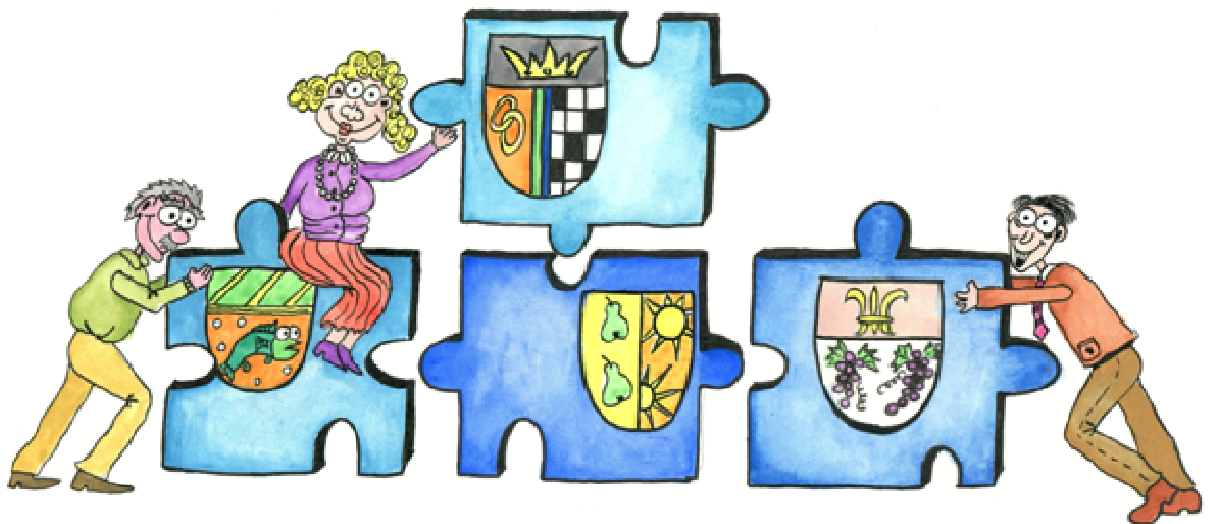
Železný Brod

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a podnikání a zaměstnanosti

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Obsah:

1. Úvod	6
1.1. Základní informace o strategii.....	6
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	8
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	9
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	9
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	9
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	9
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	11
2.1. Profil území správního obvodu	11
2.1.1. Identifikace správního obvodu.....	11
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	13
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	33
2.1.4. Akteři regionálního rozvoje.....	36
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu.....	37
3. Téma 1.: Školství.....	39
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	39
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	39
3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	41
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	69
3.1.4. SWOT analýza školství.....	72
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	73
3.2. Návrhová část pro oblast školství.....	74
3.2.1. Struktura návrhové části.....	74
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	77
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	80
3.2.4. Indikátory.....	82
3.3. Pravidla pro řízení strategie	85
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	85
3.3.2. Systém změn strategie.....	87
3.3.3. Akční plán	87
3.4. Závěr a postup zpracování	89
3.4.1. Shrnutí	89
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	90
3.5. Přílohy	90
3.5.1. Vazby na Operační programy.....	90

4. Téma 2.: sociální služby	91
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	91
4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	91
4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	92
4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	99
4.1.4. SWOT analýza sociální oblasti.....	104
4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	105
4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb.....	107
4.2.1. Struktura návrhové části.....	107
4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	110
4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	113
4.2.4. Indikátory	117
4.3. Pravidla pro řízení strategie.....	122
4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	122
4.3.2. Systém změn strategie.....	124
4.3.3. Akční plán	124
4.4. Závěr a postup zpracování	127
4.4.1. Shrnutí	127
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie	127
4.5. Přílohy	128
4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části.....	128
5. Téma 3.: odpadové hospodářství	132
5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	132
5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	132
5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	134
5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	156
5.1.4. SWOT analýza oblasti odpadové hospodářství	159
5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	160
5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	161
5.2.1. Struktura návrhové části.....	161
5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	163
5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	167
5.2.4. Indikátory.....	170
5.3. Pravidla pro řízení strategie	174
5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	174
5.3.2. Systém změn strategie.....	176

5.3.3.	Akční plán	176
5.4.	Závěr a postup zpracování	179
5.4.1.	Shrnutí	179
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	179
5.5.	Přílohy	179
6.	Téma 4.: volitelné téma – Podnikání a zaměstnanost	204
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	204
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	204
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	205
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	236
6.1.4.	SWOT analýza oblasti podnikání a zaměstnanost	243
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	245
6.1.6.	Zdroje dat	247
6.2.	Návrhová část pro oblast podnikání a zaměstnanosti.....	248
6.2.1.	Struktura návrhové části	248
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	251
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	254
6.2.4.	Indikátory.....	259
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	263
6.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	263
6.3.2.	Systém změn strategie.....	265
6.3.3.	Akční plán	265
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	268
6.4.1.	Shrnutí	268
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	268
6.5.	Přílohy	268
7.	Závěr, kontakty	269
8.	Přílohy.....	273
8.1.	Seznam zkratk	273
8.2.	Seznam tabulek.....	274
8.3.	Seznam map.....	277
8.4.	Seznam obrázků	277
8.5.	Seznam grafů	277

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tabulka č. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Železný Brod v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a podnikání a zaměstnanost
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a podnikání a zaměstnanost
Řešené území	Správní obvod ORP Železný Brod
	Počet obyvatel správního obvodu: 12.432
	Počet obcí ve správním obvodu: 11
	Rozloha správního obvodu: 7.404 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: městys Zásada, město Železný Brod
	Obce: Držkov, Jílové u Držkova, Koberovy, Líšný, Loužnice, Pěnčín (okr. JBC), Radčice, Skuhrov, Vlastiboř
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	obec Koberovy
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014 – 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Železný Brod
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 21. 4. 2015. Schváleno na shromáždění starostů dne ....
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace
Související legislativa	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění, zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje v platném znění, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů v platném znění, zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách v platném znění
Doba realizace strategie	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Železný Brod

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Železný Brod realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s obcí Koberovy a se zapojenými obcemi v rámci SO. Strategie byla zpracována realizačním týmem ORP Železný Brod dle metodických pokynů projektového týmu SMO ČR
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. předškolní výchova a základní školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. podnikání a zaměstnanost

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 11 obcí, z toho jedna má statut města a jedna městyse.

Tabulka č. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
obec nedisponuje znakem	Název obce: Držkov Počet obyvatel: 555 Zapojení do tvorby strategie: ne	obec nedisponuje znakem	Název obce: Radčice Počet obyvatel: 163 Zapojení do tvorby strategie: ano
obec nedisponuje znakem	Název obce: Jílové u Držkova Počet obyvatel: 209 Zapojení do tvorby strategie: ano	obec nedisponuje znakem	Název obce: Skuhrov Počet obyvatel: 541 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Koberovy Počet obyvatel: 1051 Zapojení do tvorby strategie: ano	obec nedisponuje znakem	Název obce: Vlastiboř Počet obyvatel: 130 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lišný Počet obyvatel: 275 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Zásada Počet obyvatel: 898 Zapojení do tvorby strategie: ano
obec nedisponuje znakem	Název obce: Loužnice Počet obyvatel: 216 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Železný Brod Počet obyvatel: 6319 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Pěčín (okres JBC) Počet obyvatel: 1909 Zapojení do tvorby strategie: ano		

Zdroj dat: Registr komunálních symbolů, ČSÚ, počet obyvatel k 1. 1. 2014.

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s obcí Koberovy a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Koberovy jsou gestorem tvorby strategie. Koordinátory strategie jsou koordinátoři meziobecní spolupráce Jindřich Jeníček a Martina Jeníčková.

Strategie byla zpracována realizačním týmem projektu (ve složení Ing. Jindřich Jeníček, Martina Jeníčková, Mgr. Lenka Jůnová, Ing. Jitka Kolová, Lenka Kvintusová, Monika Poláchová a RNDr. Robert Rölč, Ph.D.) v roce 2014 a 2015 ve spolupráci s obcemi SO ORP Železný Brod dle metodických pokynů projektového týmu SMO ČR.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1	Politika územního rozvoje (2009-)	http://databaze-strategie.cz/cz/mmr/strategie/politika-uzemniho-rozvoje-cr-2008?typ=download
2	Strategie regionálního rozvoje ČR (2014-2020)	http://databaze-strategie.cz/cz/mmr/strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020?typ=download
3	Plán odpadového hospodářství ČR (2003-2012)	http://databaze-strategie.cz/cz/mzp/strategie/plan-odpadoveho-hospodarstvi-ceske-republiky?typ=download
4	Priority rozvoje sociálních služeb pro období (2009-2012)	http://databaze-strategie.cz/cz/mpsv/strategie/priority-rozvoje-socialnich-sluzeb-pro-obdobi-2009-2012?typ=download
5	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (2011-2015)	http://databaze-strategie.cz/cz/msmt/strategie/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-2011-2015?typ=download
Kraj		
1	Program rozvoje Libereckého kraje	http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page1884
2	Strategie rozvoje Libereckého kraje	http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page1885
3	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji na období 2014 - 2017	http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/page1971
4	Analýza sociálně vyloučených lokalit Libereckého kraje - 2013	http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/page1971
5	Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje 2004	http://zivotni-prostredi.kraj-lbc.cz/page508
6	Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje (aktualizace 2014)	http://doprava.kraj-lbc.cz/Dokumenty-odboru-dopravy/analyza-stavu-dopravy-na-uzemi-libereckeho-kraje-aktualizace-2014
7	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje 2012	http://www.edulk.cz/P%c5%99%c3%adsp%c4%9bvky/tabid/72/EntryId/1171/Dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-Libereckeho-kraje-2012-schvalen-zastupiteli.aspx
Mikroregiony, města a obce		
1	Program rozvoje města Železný Brod	http://www.zeleznybrod.cz/files/rozvoj-mesta/program-rozvoje-mesta.pdf

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

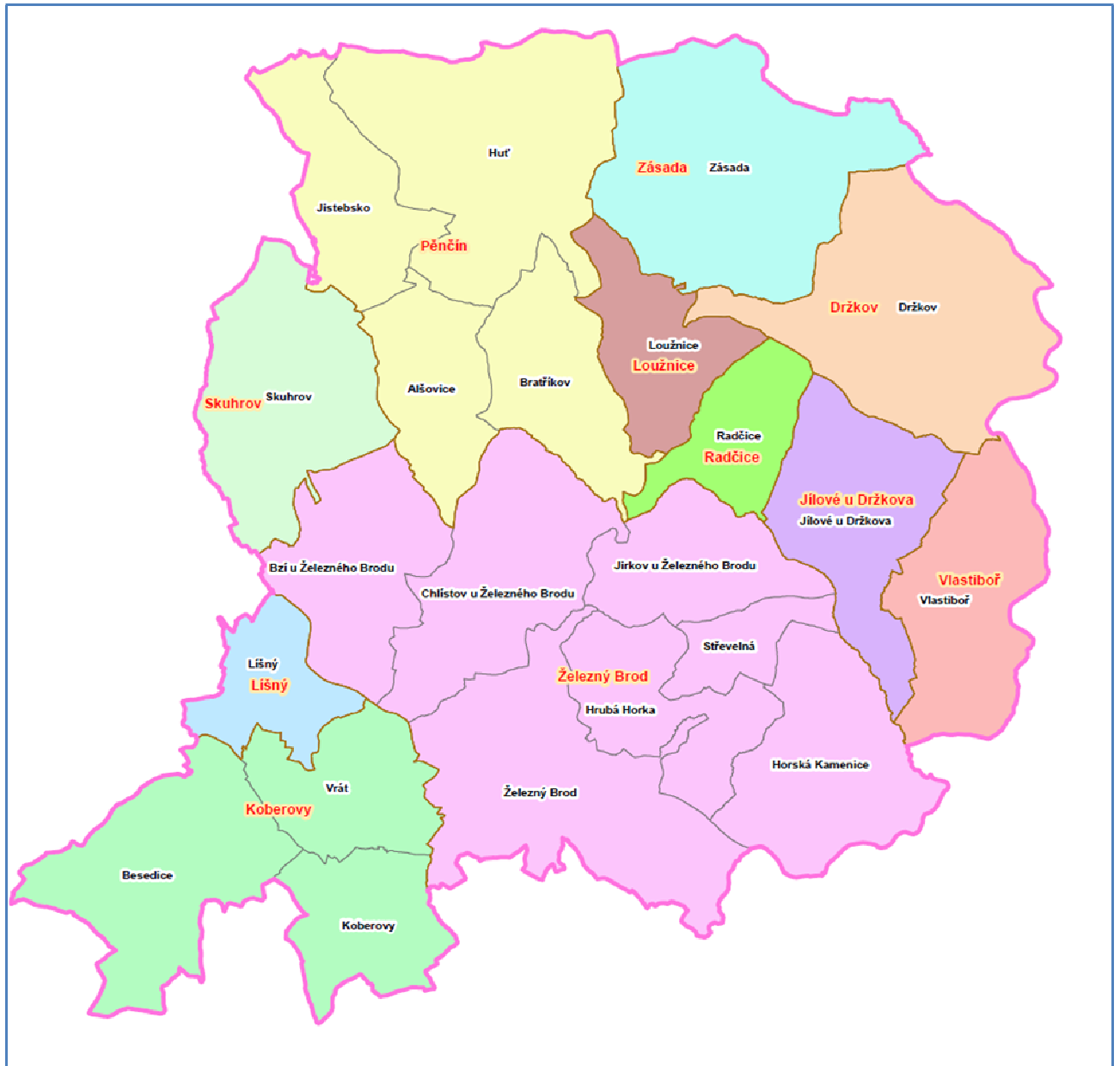
2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní obvod obce s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) Železný Brod se rozkládá v okrese Jablonec nad Nisou, ve střední části Libereckého kraje a hraničí se správními obvody ORP Jablonec nad Nisou, ORP Tanvald, ORP Turnov a ORP Semily. SO ORP Železný Brod tvoří 11 obcí (Držkov, Jílové u Držkova, Koberovy, Líšný, Loužnice, Pěňčín, Radčice, Skuhrov, Vlastiboř, Zásada, Železný Brod). Přirozeným centrem je Železný Brod, který má jako jediný statut města a vykonává i agendu obce s pověřeným obecním úřadem, statut městyse má Zásada. Ostatní jsou obce 1. typu. Svou rozlohou 74 km² je nejmenším správním obvodem Libereckého kraje a zaujímá pouze 2,3% území kraje.

Z geologického hlediska zasahuje do severní části obvodu nejjižnější část Jizerských hor (Černostudnický hřbet), na kterou navazuje Železnobrodská vrchovina. Oba dva útvary jsou součástí tzv. Krkonoško – Jizerského krystalinika, který spočívá na obměnách břidlic. Celá oblast leží na území horizontálně uložených jílovitých břidlic (fylitů), přecházejících do svorů, kvarcitů a zelených břidlic údolí říčky Kamenice. Tyto břidlice sloužily v oblasti jako pokrývačský materiál. Územím protéká řeka Jizera se svým divokým přítokem Kamenicí. Ke konci roku 2012 žilo v ORP Železný Brod 12 297 obyvatel, tzn. 2,8 % obyvatel libereckého kraje. Město Železný Brod i celý SO ORP je historicky spojen s textilním a sklářským průmyslem a s významnými osobnostmi sklářství. Území ORP Železný Brod je poměrně dobře vybaveno občanskou vybaveností a technickou infrastrukturou. Místem s největší občanskou vybaveností je Železný Brod, který plní funkci administrativního a správního centra území. Město je spádovým centrem administrativy, školství, kultury, zdravotní a sociální péče.

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	11	11	11	11	11	11	11	11
Počet částí obcí	38	38	38	38	38	38	38	38
Počet katastrálních území	22	22	22	22	22	22	22	22
Počet obcí se statutem města	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet obcí se statutem městyse	0	0	1	1	1	1	1	1
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	7404	7404	7404	7404	7404	7405	7405	7404
zemědělská půda	3391	3390	3381	3378	3377	3376	3376	3374
lesní pozemky	3061	3061	3063	3066	3066	3067	3066	3067
zastavěné plochy	129	129	129	129	129	130	130	131
Hustota zalidnění (osoby/km²)	162,2	163,6	165,4	166,5	167,2	167,4	166,4	166,1

Zdroj dat: ČSÚ

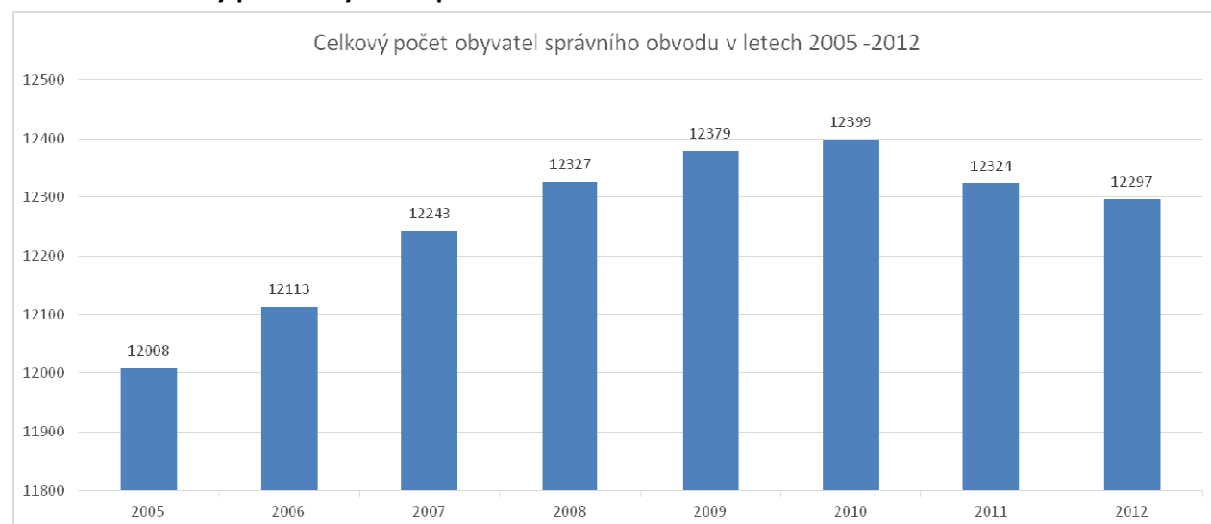
Největší rozlohu má Železný Brod, ale i obce sestávající z velkého množství sídel – sestupně Pěnčín, Koberovy. Hustota zalidnění je s hodnotou 166,1 oproti celorepublikovému průměru vyšší o 33 osob/km². Území správního obvodu tvoří 11 obcí, z nichž má Železný Brod statut města, obec Zásada byla k 10. 10. 2006 povýšena na městyse. Podíl zemědělské půdy představuje 45,6% celkové rozlohy obvodu. Nezemědělskou půdu tvoří především lesní pozemky, které se rozkládají na 41,4% území obvodu.

Tabulka č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem		12008	12113	12243	12327	12379	12399	12324	12297	12432
v tom:	muži	5806	5857	6302	5987	6016	6034	6022	6029	
	ženy	6202	6256	5941	6340	6363	6365	6302	6268	
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0 – 14	1613	1626	1667	1680	1743	1764	1802	1791	
	15 – 64	8603	8678	8710	8733	8657	8570	8377	8256	
	65 +	1792	1809	1866	1914	1979	2065	2145	2250	
Průměrný věk (celkem)			41,23 61	41,439 4	41,46 97	41,476 3	41,7	41,83	42,13	
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		111,09 73	111,2 54612 5	111,93 76125	113,9 286	113,53 99	117,0 635	119,0 344	125,6 281	

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Muži										
v tom ve věku:	0 – 14	807	803	820	829	865	870	906	904	
	15 – 64	4328	4366	4407	4420	4372	4340	4257	4216	
	65 +	671	688	714	738	779	824	859	909	
Průměrný věk			39,81 76	39,936 1	39,97 62	39,962 6	40,1	40,2	40,55	
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		83,147 46	85,67 87048 6	87,073 17073	89,02 292	90,057 8	94,71 264	94,81 236	100,5 531	
Ženy										
v tom ve věku:	0 – 14	806	823	847	851	878	894	896	887	
	15 – 64	4275	4312	4303	4313	4285	4230	4120	4040	
	65 +	1121	1121	1152	1176	1200	1241	1286	1341	
Průměrný věk			42,56 41	42,856 6	42,88 01	42,970 4	43,2	43,38	43,65	
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		139,08 19	136,2 08991 5	136,00 94451	138,1 904	136,67 43	138,8 143	143,5 268	151,1 838	
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)										
celková		-9	105	130	84	52	20	-51	-27	
přirozená		-41	-11	19	-13	7	12	10	-5	
stěhováním (mechanická)		32	116	111	97	45	8	-61	-22	

Graf č. 1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj dat: ČSÚ Liberec, údaje k 31. 12. daného roku. Údaj za rok 2013 dle evidence MVČR.

Populačně největším sídlem je město Železný Brod (6500 obyvatel), v dalších dvou obcích žije mezi 1000 - 2000 obyvateli - sestupně Pěňčín, Koberovy. Ke konci roku 2012 mělo ve správním obvodu Železný Brod trvalé bydliště 12 297 obyvatel, tzn. 2,8 % obyvatel Libereckého kraje. Průměrný věk

obyvatel tohoto správního obvodu dosáhl 42,1 let, což byl společně se správním obvodem Semily nejvyšší průměrný věk ve srovnání s ostatními správními obvody v Libereckém kraji.

Historicky - počet obyvatel na území ORP od začátku sledování v roce 1869 vzrůstal až do 1. sv. války. Důvodem byl rozvoj textilního průmyslu v oblasti. Po obou světových válkách znatelně klesl počet obyvatel. Území z části spadalo do tzv. Sudet a týkal se ho tak poválečný odsun obyvatelstva německé národnosti. Jednalo se o území dnešní obce Pěnčín. Křivka poválečného vývoje počtu obyvatelstva je vyrovnaná a nedochází k výraznějším výkyvům. V devadesátých letech minulého století byla klesající tendence počtu obyvatel v území, příčinou byl krach textilního průmyslu daný obdobím privatizace státních průmyslových podniků. Po krachu velkých sklářských zaměstnavatelů, který vrcholil v letech 2002 - 2004 a způsobil další odliv obyvatel, přišel mírný nárůst. Důvodem zvýšení přirozeného přírůstku mezi lety 2007 -2010 byla silná natalita silných ročníků ze 70. let. Údaje z let 2010 - 2012 ukazují klesající počet obyvatel v ORP.

Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka č. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	5	45,45	Koberovy, Pěnčín, Skuhrov, Zásada, Železný Brod (2x)
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	2	18,18	Koberovy, Skuhrov
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	3	27,27	Pěnčín, Zásada, Železný Brod
Počet středních škol:	2	9,09	Železný Brod
-obory gymnázií	0	0	
-obory středních odborných škol a praktických škol	1	9,09	Železný Brod
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	0	0	
Počet základních uměleckých škol	1	9,09	Železný Brod
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	0	0	
Počet vyšších odborných škol	0	0	
Počet vysokých škol	0	0	

zdroj dat: ČSÚ Liberec

Tabulka č. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	16	100	Držkov (1x), Jílové u Držkova (1x), Koberovy (1x), Líšný (1x), Loužnice (1x), Pěňčín (4x), Radčice (1x), Skuhrov (1x), Vlastiboř (1x), Zásada (1x), Železný Brod (3x)
Stálá kina	1	9,09	Železný Brod (1x)
Divadlo	1	9,09	Železný Brod (1x)
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	2	9,09	Železný Brod (2x)
Galerie (vč. poboček a výstavních sál)	1	9,09	Železný Brod (1x)
Kulturní zařízení ostatní	11	72,72	Držkov (1x), Jílové u Držkova (1x), Koberovy (1x), Loužnice (1x), Pěňčín (4x), Vlastiboř (1x), Zásada (1x), Železný Brod (1x)
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1	9,09	Železný Brod (1x)
Koupaliště a bazény	6	54,54	Loužnice (1x), Pěňčín (1x), Skuhrov (1x), Vlastiboř (1x), Zásada (1x), Železný Brod (1x)
-z toho kryté	0	0	
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	35	90,9	Držkov (1x), Jílové u Držkova (2x), Koberovy (3x), Líšný (2x), Pěňčín (6x), Radčice (1x), Skuhrov (2x), Vlastiboř (1x), Zásada (2x), Železný Brod (15x)
Tělocvičny (vč. školních)	23	72,72	Jílové u Držkova (1x), Koberovy (2x), Líšný (1x), Pěňčín (4x), Skuhrov (3x), Vlastiboř (1x), Zásada (1x), Železný Brod (10x)
Stadiony otevřené	3	27,27	Pěňčín (1x), Železný Brod (2x)
Stadiony kryté	0	0	
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	9,09	Železný Brod (1x)
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	20	90,9	Držkov (1x), Koberovy (1x), Líšný (1x), Loužnice (1x), Pěňčín (4x), Radčice (1x), Skuhrov (1x), Vlastiboř (1x), Zásada (1x), Železný Brod (3x)

pozn. Údaje k datu 31. 12. 2006, zdroj dat: ČSÚ Liberec

Tabulka č. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	1	9,09	Železný Brod
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0	
Ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	7	36,36	Pěnčín (1x), Zásada (1x), Železný Brod (5x)
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	5	27,27	Zásada (1x), Železný Brod (4x)
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	8	36,36	Pěnčín (2x), Zásada (1x), Železný Brod (5x)
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	1	9,09	
Zařízení lékárenské péče	2	9,09	
Nemocnice	0	0	
Odborné léčebné ústavy	0	0	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0	
Ostatní lůžková zařízení	0	0	

Zdroj dat: ČSÚ

Zhodnocení:

Mateřské školy jsou v Železném Brodě, Pěnčíně, Zásadě, Koberovech, Skuhrově. Školství na území ORP je na rozvinuté úrovni. Základní školství je zastoupeno v Železném Brodě, kde jsou oba stupně škol. Další školy s oběma stupni jsou v Pěnčíně a Zásadě. Jednostupňové základní školy jsou ve Skuhrově a v Koberovech. Střední školy jsou zastoupeny v Železném Brodě, kde je sídlo Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské a svou pobočku zde má Střední škola řemesel a služeb z Jablonce nad Nisou.

Z šetření nevyplývají problémy s dostupností do škol. V kapacitě se projevuje krátkodobý vrchol demografické křivky – v současné době v MŠ, od roku 2016/2017 očekáván přesun do ZŠ. Z šetření dále vyplývá, že zřizovatelé těchto zařízení operativně tuto situaci řeší.

Nejvýznamnější kulturní zařízení je v Železném Brodě – Městské divadlo a KC Kino. Pro kulturní akce jsou dle potřeby využívány i místní sokolovny v obcích. Galerie se nachází v Železném Brodě, muzea jsou v Železném Brodě a Pěnčíně. V Železném Brodě je Muzeum Horního Pojizeří a v Pěnčíně (část obce Krásná) je sezónní Kittlovo muzeum. Ve všech obcích jsou občanům k dispozici knihovny. Sportovní zařízení jsou v území ORP dostupné. V území je pouze jedno středisko pro volný čas dětí a mládeže.

V rámci šetření nebyly zjištěny závažné problémy či požadavky na razantní změnu stávajícího systému mimo nabídky a dostupnosti volnočasových aktivit pro děti.

Lékařská péče je poskytována v zařízeních v obcích, přičemž největší koncentrace je v Železném Brodě, kde se nachází i poliklinika s ordinacemi specializovaných lékařů. Lékařské ordinace se nachází v Pěnčíně, Zásadě, Držkově.

Z šetření vyplývá dostatečná vybavenost území (ordinace). Dílčí problémy se vyskytují v zájmu lékařů o výkon činnosti v menších obcích.

Občanskou vybavenost obcí SO Železný Brod lze hodnotit jako dostatečnou s mírnými odchylkami (viz střediska pro volný čas dětí a mládeže, lékaři). Obyvatelé obcí SO Železný Brod využívají rovněž občanskou vybavenost v okolních městech s dobrou dopravní dostupností (Jablonec nad Nisou Liberec, Semily, Tanvald, Turnov).

B. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka č. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		5486	3044	2442	
v tom:	zaměstnaní	4840	2712	2128	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	3535	1881	1654
		zaměstnavatelé	201	143	58
		pracující na vlastní účet	761	531	230
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	366	165	201
		ženy na mateřské dovolené	97	0	97
	nezaměstnaní	646	332	314	
Ekonomicky neaktivní celkem		5942	2469	3473	
z toho	nepracující důchodci	3125	1208	1917	
	žáci, studenti, učni	1635	811	824	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		615	349	266	

Zdroj dat: SDLB 2011

Tabulka č. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			2 740
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		1 930
	v tom	v rámci obce	430
		do jiné obce okresu	849
		do jiného okresu kraje	456
		do jiného kraje	173
		do zahraničí	22
	vyjíždějící do škol		810
	v tom	v rámci obce	183
mimo obec		627	

Zdroj dat: SDLB 2011

Tabulka č. 11: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu			Hospodařící domácnosti	
Hospodařící domácnosti celkem			5 133	
v tom:	tvořené 1 rodinou		3 109	
	v tom	úplné	bez závislých dětí	1 481
			se závislými dětmi	987
		neúplné	bez závislých dětí	320
			se závislými dětmi	321
	tvořené 2 a více rodinami		84	
	domácnosti jednotlivců		1 711	
	vícečlenné nerodinné domácnosti		229	

Zdroj dat: SDLB 2011

Tabulka č. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	387	385	328	367	431	573	943	798	692
z toho (%):	11,6	13,2	12,5	11,2	12,8	18,2	15	17,4	18,1
občané se zdravotním postižením	45	51	41	41	55	104	141	139	125
z toho (%):	11,9	11,4	7,6	8,2	6,7	4,9	3,7	5,5	5,3
absolventi	46	44	25	30	29	28	35	44	37
z toho (%):	29,7	29,1	27,4	26,7	20	16,8	24,6	38,6	34,1
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	115	112	90	98	86	96	232	308	236
Volná pracovní místa	53	26	26	27	41	12	12	14	23
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	7,3	14,8	12,6	13,6	10,5	47,8	78,6	57	30,1
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	6,13	6,09	4,29	4,97	6	8,33	14,12	12,03	10,08

zdroj: ČSÚ, RISKY, Program rozvoje města Železný Brod na období 2013 -2021; ÚAP ORP ŽB 2012, míra nezaměstnanosti je vypočtena jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání a obyvatel ekonomicky aktivních (podle sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001) - do roku 2004 se počítá z uchazečů celkem, od roku 2005 pouze z uchazečů dosažitelných.

Zaměstnanost v obcích ORP Železný Brod je silně závislá na průmyslové výrobě v regionu. Dominantním průmyslovým odvětvím v regionu bylo sklářství, které zaměstnávalo značnou část ekonomicky aktivního obyvatelstva obcí ORP a okolí. Rozpad tohoto odvětví způsobil i značné zvýšení nezaměstnanosti v regionu. Důkazem tohoto je značný nárůst mezi roky 2008 a 2009, kdy se nezaměstnanost skokově zvýšila z 8% na 14%. Od této doby je trend nezaměstnanosti klesající, v roce 2014 se blížil úrovni roku 2008. Tento trend je ale dán narůstajícím počtem dojíždějících za prací mimo území ORP. Textilní průmysl ukončil svou činnost již před rokem 2008, nicméně tento úpadek byl dlouhodobý a neměl výrazný vliv na růst nezaměstnanosti.

Město Železný Brod má dlouhodobě vyšší míru registrované nezaměstnanosti ve svém regionu v porovnání s ostatními většími sídly jako Pěnčín, Koberovy nebo Zásada. Dlouhodobě se zde zvyšuje počet dosažených uchazečů, kteří nevyhovují poptávce po volných místech. Centra (hlavní sídelní útvary) malých regionů bývají ekonomickými tahouny a většinou se to projevuje i v nižší míře nezaměstnanosti, než mívají menší obce. V tomto ohledu Železný Brod zaostával oproti Pěnčínu, který jako druhá největší a nejlidnatější obec vždy těžila ze sousedství s Jabloncem nad Nisou. I přes slušnou dopravní dostupnost do měst Turnova a Semil, které využívají dojíždějící pracující, se míra nezaměstnanosti ustavovala v roce 2012 kolem hodnoty 10 %, což neblaze ovlivňovalo sociální charakter celého regionu.

V roce 2014 nezaměstnanost dále klesala, důvodem však byl zvyšující se počet dojíždějících za prací mimo území ORP. Podporou podnikání a přilákáním investorů by se dalo zamezit zvyšujícímu se počtu obyvatel vyjíždějících za prací (např. využití brownfields), s tím se pojí další výhody pro celé území ORP – ubyly by prázdné byty, zajistila by se naplněnost MŠ, ZŠ, zároveň by bylo potřeba zajistit dostatečnou nabídku volnočasových aktivit pro děti a mládež a další související služby.

Tabulka č. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	3094	3103	3120	3190	3229	3282	3131	3152	3214	3304
fyzické osoby celkem	2697	2699	2681	2701	2710	2756	2581	2586	2681	2758
z toho zemědělstí podnikatelé	153	152	153	153	154	154	49	51	54	55
vyjádření v %	5,67	5,63	5,7	5,66	5,68	5,58	1,89	1,97	2,01	1,99
právnícké osoby celkem	397	404	439	489	519	526	550	566	533	546
z toho obchodní společnosti	139	148	159	163	171	187	188	194	196	202
vyjádření v %	35,01	36,6	36,2	33,3	32,94	35,55	34,18	34,27	36,77	36,99
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	6,2	6,1	6	5,9	5,9	6	3,2	3,3	3,5	3,6
průmysl celkem	35	35,4	35,2	35,2	34,5	33	32,5	31,6	31,2	30,5
stavebnictví	11,3	11,7	11,3	11,8	11,9	12,5	13,1	13	12,5	12,5
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	24,4	23,9	24,2	23,5	23,8	22,5	21,6	21,4	22,1	22,4

Poznámka: fyzické osoby - z toho zemědělstí podnikatelé - do roku 2008 včetně samostatně hospodařících rolníků nezapsaných v obchodním rejstříku. Podíl ekonomických subjektů - do roku 2008 dle OKEČ.

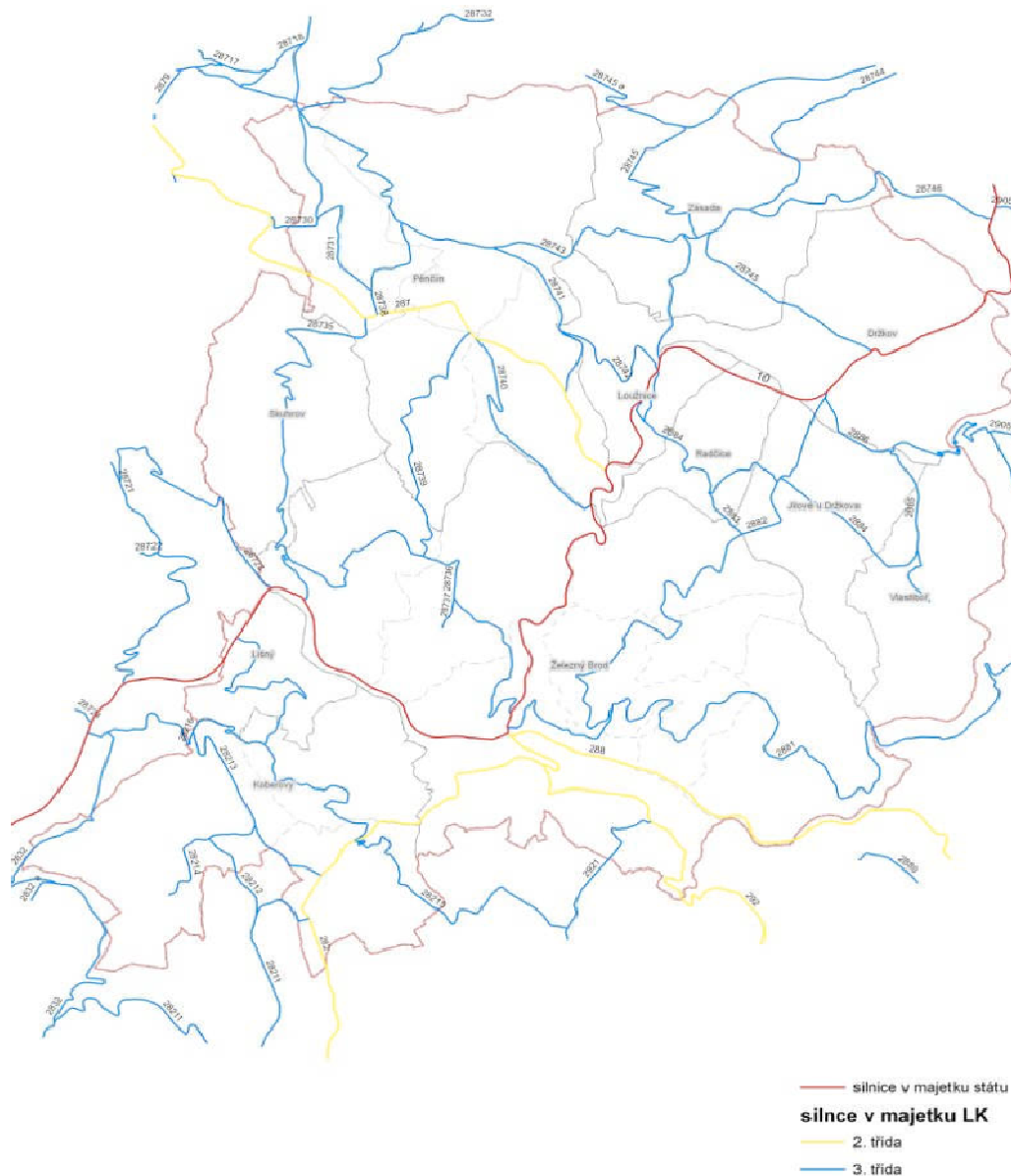
Jako významní zaměstnavatelé (s 50 a více zaměstnanci) působí v území především společnosti s náplní činnosti výroba a zpracování ostatního skla včetně technického. Podíl nezaměstnaných osob má sice klesající tendenci, ale ta je způsobena především dojížděním obyvatel za prací mimo území ORP. I přesto má část podnikatelů problém sehnat kvalifikované a zručné pracovníky - z toho vyplývá potřeba užší spolupráce s Úřadem práce při vyhledávání zaměstnanců, případně hledání možnosti koordinace zaměření rekvalifikačních programů na potřeby místních podnikatelů.

Problematika podnikání a zaměstnanosti je blíže popsána v kapitole 6 tohoto dokumentu.

C. Doprava

Základem dopravní sítě je komunikace I/10 (E 65) v trase Harrachov – Železný Brod – Turnov. Na tuto komunikaci se napojují další silnice nižších tříd. Silnice I/10 prochází obcemi Držkov, Loužnice, Železný Brod, Líšný. Komunikací jsou dotčeny ještě obce Jílové u Držkova, Radčice a Pěnčín, v nich však vede mimo centrální části obcí a většinou i mimo zastavěné území.

Obrázek č. 1: silniční síť v ORP Železný Brod

Zdroj dat: MěÚ Železný Brod, odbor územního plánování

Silnice II. a III. třídy

Silniční síť komunikací nižších tříd je ustálená. Komunikace II. tříd navazují na páteřní silnici I/10 v Železném Brodě (křižovatka I/10 se silnicí II/282) a na území obce Pěnčín (I/10 se silnicí II/287).

Seznam silnic II. třídy:

II/287 v úseku Bratříkov – Jablonec nad Nisou

II/282 v úseku Železný Brod – Mírová pod Kozákovem

II/288 v úseku Železný Brod – Podspálov – Bozkov

II/292 v úseku Železný Brod – Semily

Seznam silnic III. třídy:

III/28744, 28745 Loužnice – Zásada – Držkov

III/28738, 28741, 28743 Pěnčín Jistebsko – Pěnčín Huť a Pěnčín Dolní Černá Studnice – Zásada

III/28741, 28742 Pěnčín Huť – Loužnice

III/28731, 28730 Pěnčín Jistebsko – Pěnčín Krásná – Pěnčín Dolní Černá Studnice

III/2881 Železný Brod – Horská Kamenice

III/2881, 2882 Železný Brod – Železný Brod Střevelná – Jílové u Držkova – Držkov

III/2884, 2885, 2886 Loužnice – Radčice – Jílové u Držkova – Vlastiboř – Držkov

III/28736, 28739 Železný Brod – Železný Brod Těpeře – Pěnčín Alšovice

III/28735 Železný Brod Splzov – Skuhrov – Pěnčín Čížkovice 2. díl

III/28215, 28216 Koberovy – Koberovy Vráta – Líšný (Malá Skála)

III/28213, 28214 Koberovy – Koberovy Besedice

Železnice prochází jižní a východní částí území ORP Železný Brod. Na území vedou tratě č. 030 (Turnov – Jaroměř) a 035 (Železný Brod – Tanvald).

Trať č. 030 je jednokolejná železniční trať celostátní dráhy, celou trať postavila soukromá železniční společnost Jihoseveroněmecká spojovací dráha (SNDVB) a provoz byl postupně směrem od Pardubic zahajován v letech 1857 - 1859. V letech 2009 a 2010 byla provedena ve dvou etapách racionalizace trati v úseku Jaroměř – Stará Paka – Železný Brod.

Železniční trať Železný Brod - Tanvald (č. 035) je jednokolejná regionální trať z Železného Brodu do Tanvaldu. Trať vede podél řeky Kamenice často velmi obtížně přístupným terénem a prochází dvěma tunely. Doprava byla zahájena v roce 1875 a v době zastavení provozu na trati Tanvald - Harrachov byla součástí trati 036.

Zhodnocení:

Na území SO Železný Brod je dostatečně hustá síť pozemních komunikací pro motorovou dopravu, problémem je zejména fyzický stav komunikací II. a III. třídy. Z šetření nevyplynuly problémy se zimní údržbou těchto komunikací. Problémem je nemotorová a pěší doprava, zejména v souběhu s komunikacemi I. a II. třídy (úsek Líšný – Železný Brod, Držkov, částečně chybějící chodníky v intravilánech obcí).

Železniční doprava svým umístěním (koresponduje charakter krajiny) nemá pro obce mimo Líšný a Železný Brod velký význam – v těchto obcích není lokalizována.

Dopravní obslužnost je zajišťována zejména silniční dopravou – nebyly zjištěny závažné nedostatky v dostatečné dostupnosti. V současné době (podzim 2014) dochází ke zlepšení, kdy probíhá optimalizace dopravního systému v Železném Brodě (přesun autobusového nádraží k vlakovému). Základem dopravní sítě je komunikace I/10 (E 65) v trase Harrachov – Železný Brod – Turnov. Na tuto komunikaci se napojují další silnice nižších tříd. Silnice I/10 prochází obcemi Držkov, Loužnice, Železný Brod, Líšný. Komunikací jsou dotčeny ještě obce Jílové u Držkova, Radčice a Pěnčín, v nich však vede mimo centrální části obcí a většinou i mimo zastavěné území.

D. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Díky geologickým podmínkám a samotnému historickému vývoji území se na území nachází řada hornin, které byly v historii těženy, nebo i v současnosti mají vyhlášeny dobývací prostory. Ložiska rud měla i v minulosti pouze lokální význam a dnes jsou pouze historickou záležitostí. Ve státní bilanci zásob již v současnosti není evidováno žádné rudní ložisko. Oxidické rudy železa se v minulosti dobývaly především v Železném Brodě a okolí (Vrát, Horská Kamenice, Jesenný). Další surovinou, jejíž význam přesahuje rámec kraje, jsou karbonátové suroviny (vápence a dolomity).

Ložiska jsou soustředěna ve východní polovině kraje a tvoří čočky a pruhy krystalických vápenců až dolomitů v horninách krkonoško-jizerského krystalinika. Karbonáty jsou často znečištěny příměsemi, proto jsou nejčastěji vyhodnoceny jako vápence ostatní, karbonáty pro zemědělské účely a dolomity nižší jakosti. Ačkoliv na území kraje byly karbonáty na mnoha místech v minulosti těženy, budoucí využití většiny ložisek je velmi problematické, protože značná část zásob je u nich vázána neřešitelnými střety zájmů z hlediska ochrany přírody a zdrojů podzemních vod. Obdobná situace je na ložiskách v okolí Železného Brodu (ložiska Koberovy a Horská Kamenice).

Čedičový příkrov mezi Semily a Železným Brodem, kde jsou těžena ložiska stavebního kamene (drceného kameniva) Chuchelna a Smrčí, zahrnuje též ložisko pliocenního olivinického čediče Záhoří – Proseč u Semil, které bylo vyhodnoceno i jako tavný čedič, v současnosti se již využívá pouze pro výrobu drceného kameniva.

Další významnou surovinou jsou pokrývačské břidlice – slabě metamorfované fylity krkonoško-jizerského krystalinika na Železnobrodsku. V minulosti se hojně používaly jako obkladový materiál, střešní krytina a dlažby. Nyní se surovina využívá ze dvou těžných ložisek (Bratříkov / Jirkov a Bratříkov / Radčice) jako obkladový materiál, ale z i odpadních hald jako plnivo do lepenek, barev, štěrkových hmot atd.

Průmyslová výroba má historii v textilním průmyslu, který se na území ORP ŽB začal rozvíjet počátkem 19. století, avšak počátkem 90. let 20. století v důsledku privatizace zavírá podniky a způsobuje tím zvýšenou nezaměstnanost v území. Území ORP je dále historicky spjato se sklářským průmyslem, sídlí tu několik výrobních závodů uměleckého a průmyslového sklářství, drobných podnikatelů v téže oblasti, střední sklářská škola, která má potenciál vychovávat nové kvalifikované pracovníky. Z šetření dále vyplývá, že i v oblasti sklářského průmyslu dochází v posledních letech k omezování počtu pracovních míst a zároveň je často nevyslyšena poptávka po kvalifikovaných pracovnících.

E. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Přírodní podmínky jsou určující pro charakter krajiny. V nejbližším slova smyslu determinovaly možnosti osídlení území, obživy, dopravy, zemědělství a dalších ekonomických aktivit. Výsledkem tohoto vývoje je krajina kulturní, jejíž charakter je určován mírou intenzity využívání krajiny ve vztahu k uchování ekologické rovnováhy a diverzity území. Stav přírody je stabilizovaný, v území nejsou soustředěny výraznější činitele znečištění přírodního prostředí. Zásadním krajinnotvorným činitelem jsou geomorfologické danosti celého území. Dynamika terénu na jedné straně není faktorem umožňujícím výrazný územní rozvoj, na straně druhé činí území velmi kompaktním a malebným.

Lesní porosty jsou výrazným krajinnotvorným činitelem, který tvoří souvislé celky po obvodech území obcí a prorůstají až do území sídel. V důsledku snížení intenzity zemědělského hospodaření dochází k „zarůstání krajiny“ dřevinnými nálety. Na jedné straně, z pohledu zvyšování ekologické stability, tato sukcese zvyšuje stabilitu území, nicméně z pohledu krajinnotvorného je činitelem nežádoucím. Zalesňování lze podpořit v územích ohrožených např. erozí. Dalším krajinnotvorným činitelem je krajinná zeleň, tj. liniová zeleň komunikací a vodotečí, remízy a solitérní stromy. Na území je velké množství památných stromů, k jejichž vyhlášení vedl důvod především krajinnotvorný.

Z pohledu hodnocení krajiny je možné pozitivně hodnotit měřítko zástavby sídel a strukturu sídel, negativně pak stavby výrazně vybočující ze struktury zástavy a pohledově výrazně narušující krajinný ráz, např. závod Ornella v Zásadě a Technosklo v Držkově, v pohledu ze směru od Radčic a Jílového u Držkova, a plochy průmyslových a zemědělských objektů v Pěnčíně a Jílovém u Držkova. Výraznými pozitivními dominantami jsou kostely v Držkově, ve Bzí, v Krásné a v Železném Brodě. Významnou součástí krajiny jsou hřbitovy a nelze opomenout drobné sakrální krajinnotvorné prvky. Nejcennější hodnotou území je historické a kulturní dědictví v kontextu s „geniem loci“ území, tj. s krajinným rámcem zalesněných svahů dynamického terénu podhorské krajiny, s údolní nivou řeky Jizery a Kamenice a historicky zachovalou strukturou zástavby sídel. Tento rámec představuje výraznou vizuální atraktivitu území.

ÚSES (Územní systém ekologické stability) a jeho prvky jsou vymezeny převážně po okrajích obcí, zejména v lesích, a event. podél vodních toků. Základní kostra systému ÚSES je nastavena, v rámci jednotlivých ÚPD (územně plánovací dokumentace) bude důležité její zpřesňování a doplňování. Do území ORP Železný Brod zasahuje soustava NATURA 2000. Konkrétně se jedná o údolí Jizery a Kamenice na východním okraji ORP, zasahující obce Držkov, Vlastiboř a Železný Brod. Jihozápadní část (část obce Koberovy) zasahuje do EVL (Evropsky významná lokalita) průlom Jizery u Rakous. Chráněná krajinná oblast Český ráj svou severní částí „Maloskalsko“ do území ORP zasahuje na jihozápadě a pokrývá území obcí Koberovy a okrajově i Líšný a Železný Brod.

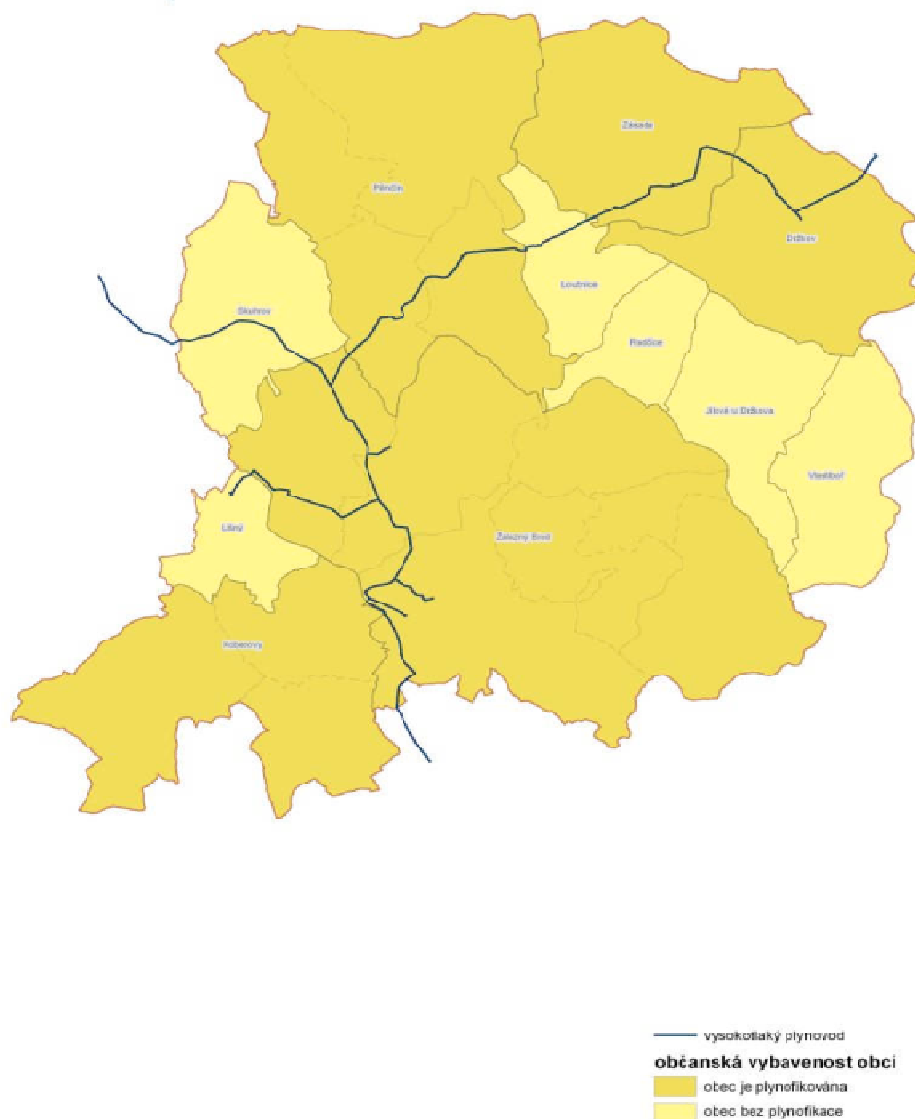
Přírodní park Maloskalsko se rozprostírá na území obcí Koberovy, Líšný, Skuhrov, Pěnčín a Železný Brod (západní část). Byl zřízen nařízením Libereckého kraje č. 3/2006 ze dne 31. 1. 2006. Geopark Český ráj byl do prestižního seznamu evropské sítě geoparků zařazen v říjnu 2005. Území o rozloze necelých 700 km² zahrnuje širokou škálu geologických fenoménů, paleontologické, mineralogické a archeologické lokality i historické památky. Území správního obvodu ORP Železný Brod zasahuje do Geoparku Český ráj svou jižní částí. Dotčenými obcemi jsou Líšný, Koberovy a Železný Brod.

F. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Vybavenost území technickou infrastrukturou je na poměrně dobré úrovni, ačkoliv jsou některé obce bez základní infrastruktury. Na území se nevyskytují ropovody ani produktovody.

Zásobování plynem - územím ORP prochází plynovodní soustava, tvořená páteřním vysokotlakým plynovodem. Přes území ORP Železný Brod vede vysokotlaký plynovod VTL DN 300, PN 25 Jablonec n/N – Železný Brod – Východní Čechy. Z tohoto plynovodu jsou přes regulační stanice napájeny plynovodní soustavy ve městě Železný Brod a v obci Koberovy. Z páteřního plynovodu jsou provedeny dvě hlavní odbočky. První odbočka (VTL DN 150) zásobuje plynem obec Malá Skála (ORP Turnov), na území obce Líšný se nachází regulační stanice VTL / STL. Druhá odbočka (VTL DN 150 PN 40 Skuhrov – Zásada – Velké Hamry) zajišťuje zásobování obcí Pěnčín, Zásada, Držkov a pokračuje dále na Tanvaldsko.

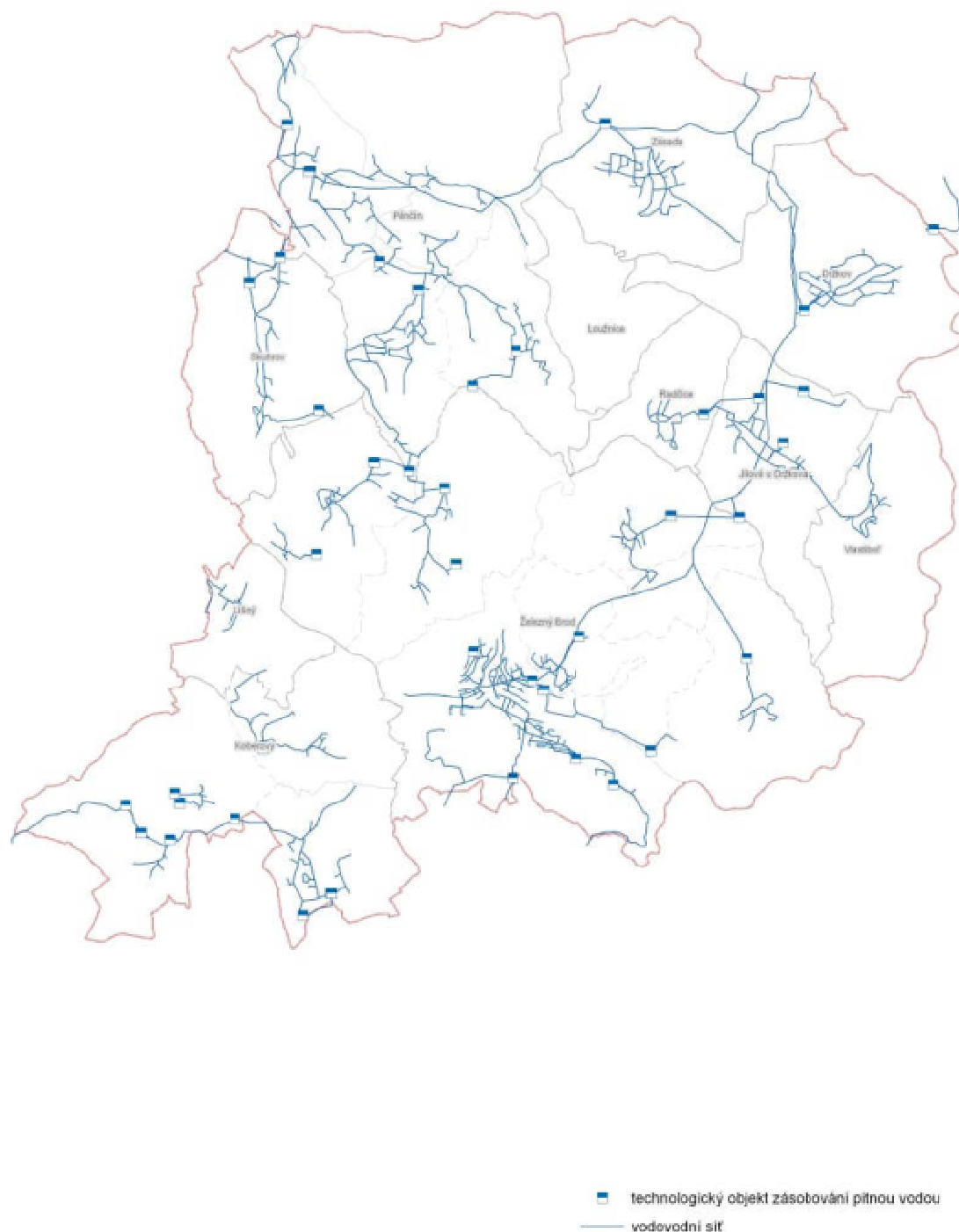
Obrázek č. 2: plynifikace obcí v ORP

Zdroj dat: MěÚ Železný Brod, odbor územního plánování

Zásobování vodou - veřejné vodovodní řady se vyskytují téměř ve všech obcích ORP Železný Brod. Pouze obec Loužnice je zásobována vodou z místních zdrojů. Majitelem vodovodů je ve většině obcí Severočeská vodárenská společnost a.s., obec Líšný je členem Vodohospodářského sdružení (VHS) Turnov. Vodovody v obci Zásada vlastní Zásadská vodárenská společnost, s.r.o. Zdrojem pitné vody jsou zejména: vodní dílo nádrž Souš (Držkov, Jílové u Držkova, Pěnčín, Radčice, Vlastiboř), VZ Malá Skála (Líšný), místní zdroje (Koberovy), Zlatá Voda, Smrčí, individuální zásobování – studny (Loužnice), kombinace výše uvedených (Skuhrov, Zásada, Železný Brod).

Obrázek č. 3: vodovodní infrastruktura v obcích ORP

Zdroj dat: MěÚ Železný Brod, odbor územního plánování

Kanalizační síť ORP Železný Brod je na špatné úrovni. Odkanalizování je částečně řešeno v obcích Držkov, Jílové u Držkova, Koberovy (část Koberovy), Líšný (část Líšný, II. díl), Pěnčín, Zásada a Železný Brod (v části Železný Brod). V ostatních částech obcí resp. obcích je odkanalizování řešeno individuálně (septiky s přepady do místních vodotečí).

Obrázek č. 4: kanalizační infrastruktura v obcích ORP

Zdroj dat: MěÚ Železný Brod, odbor územního plánování

Zásobování elektrickou energií - všechny obce ORP Železný Brod jsou elektrifikovány. Severní částí území prochází ve směru Z – SV vedení 110 kV, zasahující obce Skuhrov, Pěnčín, Loužnice, Zásada. Rozvody v území jsou vedením 35 kV. V území ORP Železný Brod jsou k výrobě energie využívány tzv. obnovitelné zdroje energie – sluneční záření a vodní energie. Významný podíl zařízení na výrobu energie zaujímá vodní energie a malé vodní elektrárny, které využívají spádu řek a potoků. Sluneční energie je využívána k výrobě elektrické energie prostřednictvím fotovoltaických (FV) panelů. Největší plochou pro výrobu energie pomocí této technologie je pole FV panelů v obci Pěnčín (část obce Krásná). Další plochy jsou individuálního charakteru, nedosahují výkonů „velkých“ elektráren.

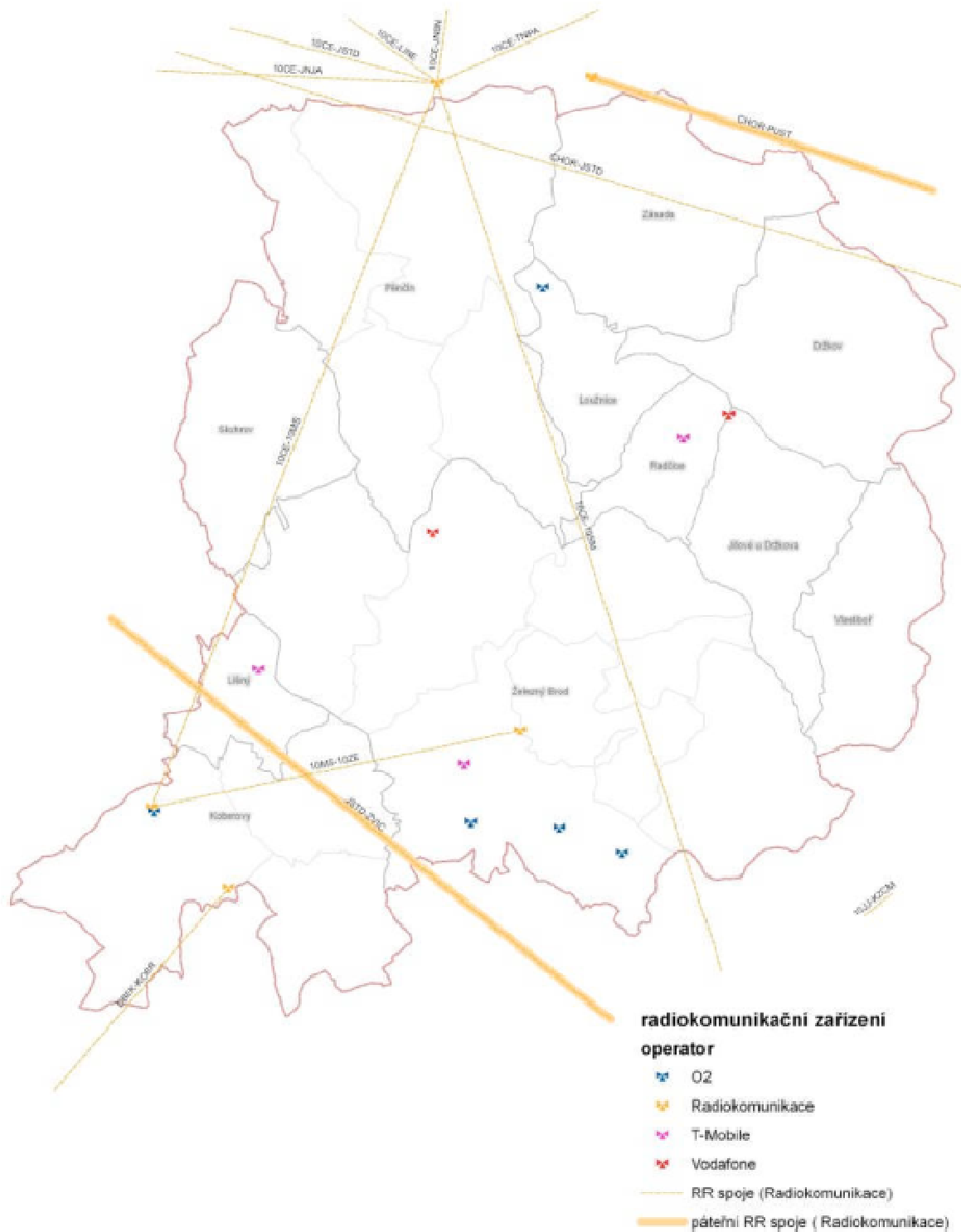
Obrázek č. 5: elektrosoustava v ORP Železný Brod

Zdroj dat: MěÚ Železný Brod, odbor územního plánování

Telekomunikace - telekomunikační sítě jsou v území na dobré úrovni. Ve všech obcích je možnost připojení na místní telefonní systém, území je pokryto signálem sítí mobilních operátorů. Pro mobilní operátory jsou problematická hluboká údolí, jedná se o jednotlivé případy, nikoliv území plošně rozsáhlé. Připojení k síti Internet je dostupné ve všech obcích ORP Železný Brod.

Obrázek č. 6: radiokomunikace v ORP Železný Brod

Zdroj dat: MěÚ Železný Brod, odbor územního plánování

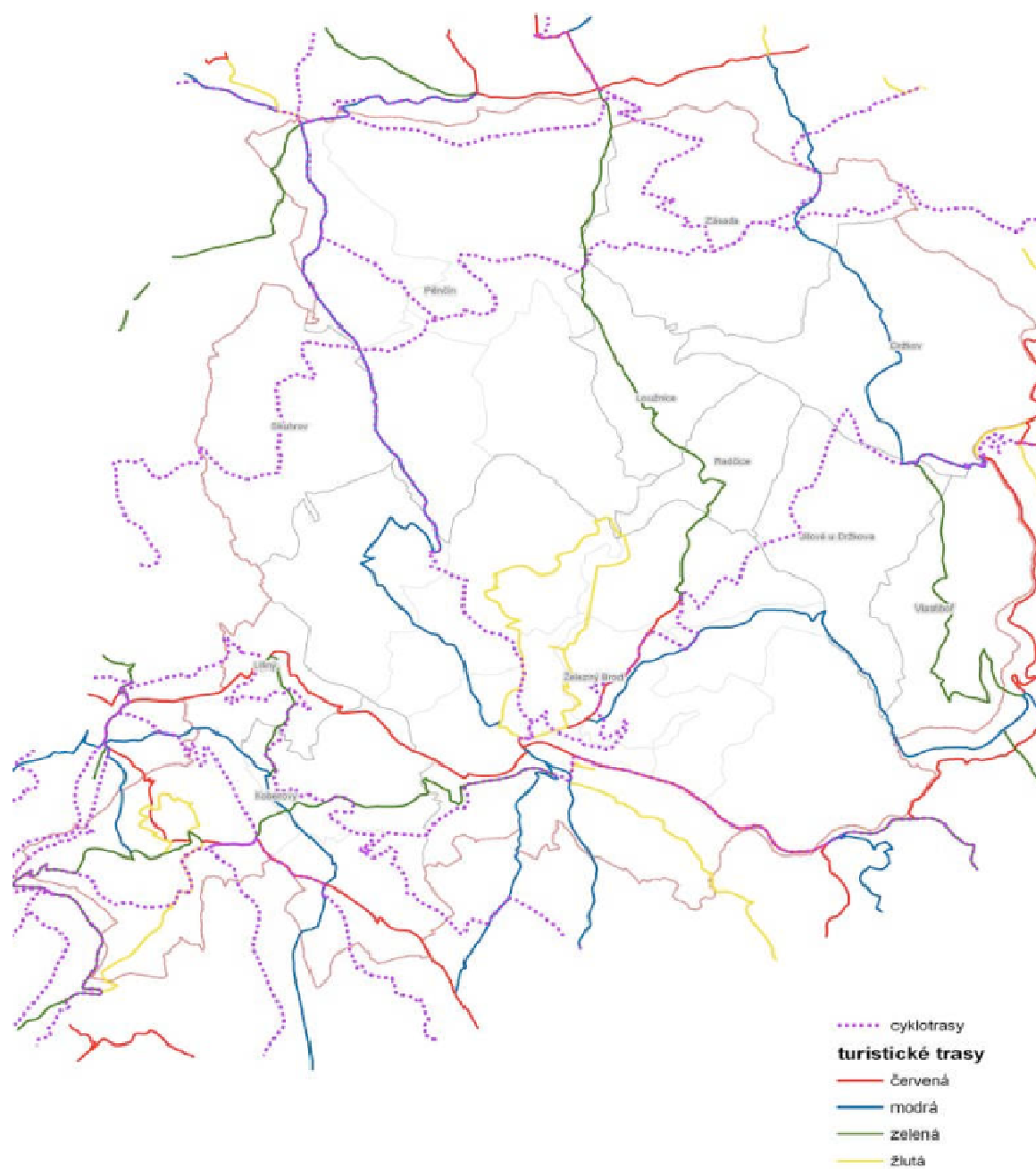
G. Rekreace, památky a cestovní ruch

Území ORP Železný Brod má zajímavý potenciál pro nabídku cestovního ruchu. Svou polohou se nachází v blízkosti turistických oblastí Český ráj, Jizerské hory a Krkonoše. Největší měrou území připadá k oblasti Českého ráje, kam lze zařadit jižní část území ORP (obce Koberovy, Líšný, Železný Brod). V rámci celého turistického regionu je oblast Železnobrodská okrajovou, jsou však podnikány akce, které se snaží rozprostit návštěvnost i do okrajových částí regionu. Tohoto může využít oblast Železného Brodu, jako jedno z center tzv. Horního Pojizeří.

Atraktivitou pro cestovní ruch v ORP Železný Brod jsou zejména přírodní prostředí a historické památky. Velkým lákadlem je řeka Jizera, využitelná pro vodní sporty a vodní turistiku (peřeje Paraplíčko, půjčovny lodí a raftů). Předpoklady má krajina pro pěší a cyklo turistiku, v zimním období pak pro lyžařskou turistiku, zejména v oblasti běžkového a sjezdařského lyžování. Územím prochází hustá síť pěších tras a cyklo tras procházející téměř všemi obcemi ORP. Nejvýznamnějším projektem v oblasti cestovního ruchu je projekt Greenway Jizera, turistický koridor podél toku řeky Jizery od ústí až po soutok s řekou Labe, jehož cílem je vytvoření bezpečného a atraktivního koridoru podél řeky, kterým stojí zato projít pěšky či projet na kole, bruslích, koloběžce nebo proplout na lodi. Přírodní atrakcí pro turisty jsou skalní města Chléviště a Kalich na území obce Koberovy a pískovcová skalní města s výhledy na údolí Jizery v oblasti nedaleké Malé Skály (ORP Turnov).

Historické památky jsou zastoupeny v Železném Brodě a Pěňčíně. V Železném Brodě je vytvořen poznávací okruh Trávníky, nabízející turistům procházku mezi historickou zástavbou města. V obci Pěňčín, v části Krásná, se nachází areál kostela sv. Josefa s farou a Kittlovým domem, připomínajícím postavu mýtického doktora, žijícího a působícího v 18. století v této oblasti. Součástí areálu je i Kittlovo muzeum. Dalším muzeem je Muzeum Horního Pojizeří v Železném Brodě se svými expozicemi sklářství, lidové architektury a národopisu. Turistickou atrakcí je také Výletní areál Pěňčín, nabízející ukázkou výroby skleněných perlí a kozí farmu. Zimní nabídka zahrnuje lyžařský areál Zásada s lyžařským vlekem a upravenými lyžařskými tratěmi. Další funkční lyžařský vlek se nachází v Koberovech.

Obrázek č. 7: turistické trasy v ORP

Zdroj dat: MěÚ Železný Brod, odbor územního plánování

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tabulka č. 14: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	8	72,72%	Obce Jílové u Držkova, Koberovy, Loužnice, Radčice, Skuhrov, Vlastiboř, Zásada, Koberovy
Počet obcí s plánem v přípravě	3	27,27%	Obce Pěňčín, Líšný, Držkov - bude se schvalovat v průběhu června 2014
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	1	9,1%	Město Železný Brod

Zdroj dat: vlastní šetření

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří územně analytické podklady ORP Železný Brod, plán péče CHKO Český ráj.

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:

1. V územním rozvoji zohlednit méně výhodné geomorfologické podmínky území vykazující znaky potřeby vyšších územně stavebních nároků, ale i výhody polohy na rozvojových osách ROS6 a ROS12 mezi rozvojovými oblastmi ROB1 Liberec, ROB3 Turnov a ROB5 Jilemnice.
2. Rozvíjet funkční kooperace mezi centry osídlení Semily a Železný Brod.
3. Při rozhodování o změnách v území posuzovat skutečné zátěže počtem a hustotou všech potenciálních uživatelů území - pokud je toto navyšování zátěže území únosné nebo žádoucí, odvozovat z těchto údajů dimenze veřejné infrastruktury.

Úkoly pro územní plánování:

1. Umisťovat rozvojové aktivity ve smyslu principů udržitelného rozvoje v souvislosti se zónami vymezené rozvojové oblasti (územní části pro přednostní umisťování ekonomických aktivit a územní části pro přednostní umisťování bydlení a příměstské rekreace) - prověřit možnosti intenzifikace využití urbanizovaných ploch v centrech osídlení a umisťování ekonomických aktivit do stávajících ploch (vč. využívání brownfields).
2. Zlepšovat dopravní síť rozvojové oblasti ROB4 zejména v souvislosti s vymezenými rozvojovými osami v optimálních vazbách na rozvojové oblasti ROB1, ROB3 a ROB5:

Upřesnit, chránit a řešit územní souvislosti územní rezervy koridorů silnice II/283 pro zlepšení dopravní dostupnosti ROB4 Semily - Železný Brod napojením na silniční síť republikového a mezinárodního významu:

- trasou silnice II/283 z koridoru kapacitní silnice S5 ve vztahu k tzv. severní variantě kapacitní silnice S5 (Turnov – Úlibice na území LK),
- trasou silnice II/283 ze stávající silnice I/35 ve vztahu k tzv. jižní variantě kapacitní silnice S5 (Mnichovo Hradiště – Úlibice - mimo území LK).

3. Zlepšovat vybavenost veřejnou infrastrukturou v území s vysokou hustotou původní drobné sídelní struktury a dopravními bariérami.

Rozvoj nových ekonomických aktivit zajistit odpovídajícími obytnými kapacitami.

Návrhy nových ploch pro bydlení vždy zajistit odpovídajícími kapacitami veřejné infrastruktury a veřejných prostranství.

Rozsah návrhových ploch pro bydlení odvozovat ze sociodemografických prognóz v souladu s koncepcemi rozvoje obcí v širších územních souvislostech.

4. Regulačními nástroji územního plánování zajistit koncepční a koordinovaný rozvoj obcí v sídelní struktuře.

Upřednostňovat intenzifikaci využití zastavěných území před zástavbou volných ploch a tak minimalizovat nároky na rozsah nových zastavitelných ploch na úroveň nezbytných potřeb. Nepřipouštět spontánní přístupy k urbanizaci území, chránit přírodní a kulturní hodnoty území před nevratnými urbanizačními zásahy.

5. Rozvoj oblasti podpořit dosud méně využitým potenciálem území pro rekreaci a cestovní ruch (zejména Železnobrodsko a jeho vazby na specifickou oblast SOB8 Český ráj sever), zajištěním nabídky služeb v centrech cestovního ruchu rozšířit nabídku pracovních příležitostí v oblasti a odlehčit přetlaku blízkých tradičních oblastí rekreace a cestovního ruchu SOB6 Západní Krkonoše a SOB8 Český ráj sever.

6. Využívat technické památky industriálních staveb a chránit dochované soubory lidové architektury.

7. Připravovat územní podmínky pro realizaci efektivní protipovodňové ochrany, podporovat rozliv a zadržování vody ve volné krajině a zabraňovat zvyšování povrchového odtoku. Přistupovat citlivě k regulaci na Jizeře a jejich přítocích návrhem k přírodě šetrných forem protipovodňové ochrany s ohledem na předměty ochrany vymezených EVL.

8. Koordinovat plánovací a rozvojové aktivity ORP Železný Brod a ORP Semily s ORP Jablonec nad Nisou, ORP Turnov, ORP Jilemnice a mimokrajskými ORP Jičín a ORP Nová Paka.

Rozvojové osy

Vymezení: Koridor propojující rozvojové oblasti ROB3 Turnov, ROB4 Semily - Železný Brod a ROB1 Liberec (východ), založený na existujícím silničním a železničním propojení Turnov - Železný Brod - Tanvald.

Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území:

1. Význam osy v propojení rozvojových oblastí ROB3 Turnov, ROB4 Semily - Železný Brod a ROB1 Liberec.
2. Význam osy v propojení specifických oblastí SOB5 Jizerské hory, SOB6 Západní Krkonoše a SOB8 Český ráj sever.
3. Koncentrace rozvojových aktivit s narůstajícím objemem dopravy na rozvojové ose ve složitých geomorfologických podmínkách zejména v úseku průtahu specifickou oblastí SOB8 Český ráj sever se zvláštní ochranou přírody v úzkém údolí vodoteče Jizery.

Úkoly pro územní plánování:

1. Reagovat na zvýšené sezónní dopravní zátěže území přechodnými uživateli území s významným vlivem jednodenní návštěvnosti odpovídajícími kapacitami dopravní sítě a vybavenosti, řešit zajištění dopravy v klidu v souvislosti s rozvojem rekreačních aktivit.
2. Zohlednit vazby rekreačních a dalších ekonomických aktivit v rozvojové ose na SOB8 Český ráj sever se zvláštní ochranou přírody. Minimalizovat negativní vlivy rozvoje na přírodní a krajinné hodnoty v území:
  - technickým řešením tras ve složitých geomorfologických podmínkách,
  - regulací rozsahu zastavitelných ploch v území obcí dotčeného vymezením osy se stanovenými pravidly pro jejich využití,
  - dostatečným zastoupením veřejné zeleně v urbanizovaných částech a doprovodné zeleně na tranzitních trasách,
  - návrhem řešení efektivní protipovodňové ochrany a regulace na Jizeře a přítocích.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka č. 15: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Železný Brod	1	Je přirozeným centrem území
Městys Zásada	1	Sídlí zde nejvýznamnější zaměstnavatel
Ostatní obce SO	11	Pečují o rozvoj svého území.
Liberecký kraj	1	Liberecký kraj zajišťuje správu silnic II. a vyšší třídy, je zřizovatelem středních škol, nemocnic a některých sociálních zařízení, ... je též garantem dopravní obslužnosti. Sleduje strategické cíle směřující k vyváženému rozvoji celého kraje.
Stát	1	Vytváří legislativní rámec pro rozvojové aktivity v území.
Státní instituce		V území nejsou významné státní instituce, veškerou agendu veřejné správy vykonává město Železný Brod v rámci působnosti ORP.
Mikroregion Tanvaldsko, Mikroregion Podkozákovo	2	Mikroregion Tanvaldsko, MR Podkozákovo – pečují o rozvoj území
MAS Achát	1	MAS Achát sdružuje 37 obcí a vyvíjí aktivity vedoucí ke koordinovanému rozvoji svého území prostřednictvím naplňování strategie MAS. MAS působí na území 9 z 11 obcí ORP Železný Brod
Preciosa Ornella	1	Preciosa Ornella - nejvýznamnější zaměstnavatel v území s počtem zaměstnanců 500 – 999, výrobní závod má v Zásadě, zabývá se sklářským průmyslem.
SUPŠ sklářská	1	SUPŠ Sklářská může vychovat kvalifikované zaměstnance, po kterých je i přes vyšší nezaměstnanost v území ORP nevyslyšená poptávka.

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

SWOT analýza vychází z dotazníkového a vlastního šetření a z výsledků analýz šetřených oblastí v rámci tohoto projektu. Rovněž byly využity znalosti členů realizačního týmu projektu o území SO Železný Brod a aktivitách v něm. Další informace poskytl MAS Achát, z.s., kde v současné době probíhá zpracování strategie území MAS Achát pro období 2014 – 2020 (území ORP Železný Brod je do této strategie zahrnuto).

SWOT analýza je vypracována na základě podnětů a konzultací se zástupci obcí, odbornými pracovníky úřadů, znalostí členů realizačního týmu tohoto projektu, konzultací s pracovní komisí pro zpracování strategie MAS Achát

Tabulka č. 16: SWOT analýza - souhrnná

Silné stránky	Slabé stránky
1. dobrá obslužnost nekolejové dopravy	1. chybějící koridory nemotorové a pěší dopravy (Líšný – Železný Brod, Držkov)
2. dobré pokrytí ZŠ a MŠ	2. stárnutí obyvatelstva
3. existence fungujícího systému nakládání s odpady	3. legislativa - původcem odpadu je dle zákona obec
4. fungující spolky (SDH, Sokol ad., DDM), dostatečná nabídka služeb pro seniory	4. nedostačující prostory pro aktivního trávení volného času dětí a mládeže – např. volnočasové kluby, nedostatečná podpora terénních programů
5. prostředí bohaté na kulturní akce	5. počet vyjíždějících občanů za prací
Příležitosti	Hrozby
1. udržet stávající kapacitu MŠ, ZŠ	1. odliv obyvatel
2. využití volných objektů v obcích pro celoživotní vzdělávání a zájmovou činnost (sokolovny, bývalé školy)	2. nadprůměrný index stáří (125,6 oproti průměru ČR 113,3)
3. lepší informovanost občanů o životním prostředí (např. nakládání s odpady, infografiky ad.)	3. ZŠ kapacitně neunesou nástup silných ročníků a s tím spojená nedostatečná kapacita družin
4. podnikání v nevyužitých průmyslových objektech (př. Líšný, Železný Brod ad.)	4. vznik černých skládek vlivem narušení systému nakládání s odpady (nárůst cen za svoz ad.)
5. čerpání finančních prostředků z fondů EU (např. prostřednictvím MAS Achát)	5. nárůst sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, včetně drogové problematiky

Jako silnou stránku lze vnímat dobrou dopravní obslužnost, díky které se území dokázalo vyrovnat s vysokým nárůstem nezaměstnanosti způsobeným krizí. V jejím důsledku došlo k uzavírání významných sklářských průmyslových podniků v území. Díky dobrému dopravnímu napojení využívají občané pracovních nabídek zejména v okolních centrech - Jablonci nad Nisou, Turnově, Liberci a Mladé Boleslavi. Jako příležitost pro přilákání investorů lze vnímat využití tzv. brownfields, kterých se v území vyskytuje hned několik. Navýšení pracovních nabídek v území zvýší jeho atraktivitu a sníží riziko odlivu obyvatel.

Dostatečné je i pokrytí území sítí základních a mateřských škol. Jako celá ČR, také v území ORP Železný Brod se v minulých letech řešila a stále řeší nedostatečná kapacita MŠ, situaci se ale daří operativně řešit a navyšovat kapacity stávajících tříd. Lze očekávat, že obdobné problémy, které řešily MŠ, budou v nejbližších letech řešit také ZŠ.

Jako hrozbu lze vnímat neuspokojivou nabídku prostor pro aktivní trávení volného času dětí a mládeže – např. volnočasových klubů - a s tím spojené riziko nárůstu sociálně patologických jevů zejména u rizikové skupiny obyvatel. Naopak nabídka služeb pro seniory je široká, území se spíše potácí s nezájmem seniorů o tyto služby.

V oblasti odpadového hospodářství se jako největší problém jeví legislativa, kdy je původcem odpadu ze zákona obec, dále pak cena za svoz a likvidaci odpadů. Pokud budou ceny dále narůstat, lze v území očekávat zvýšený výskyt černých skládek a s tím spojenou zvýšenou finanční zátěž obcí na jejich likvidaci.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce, zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce, tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště? Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi, o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a eko-

logických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

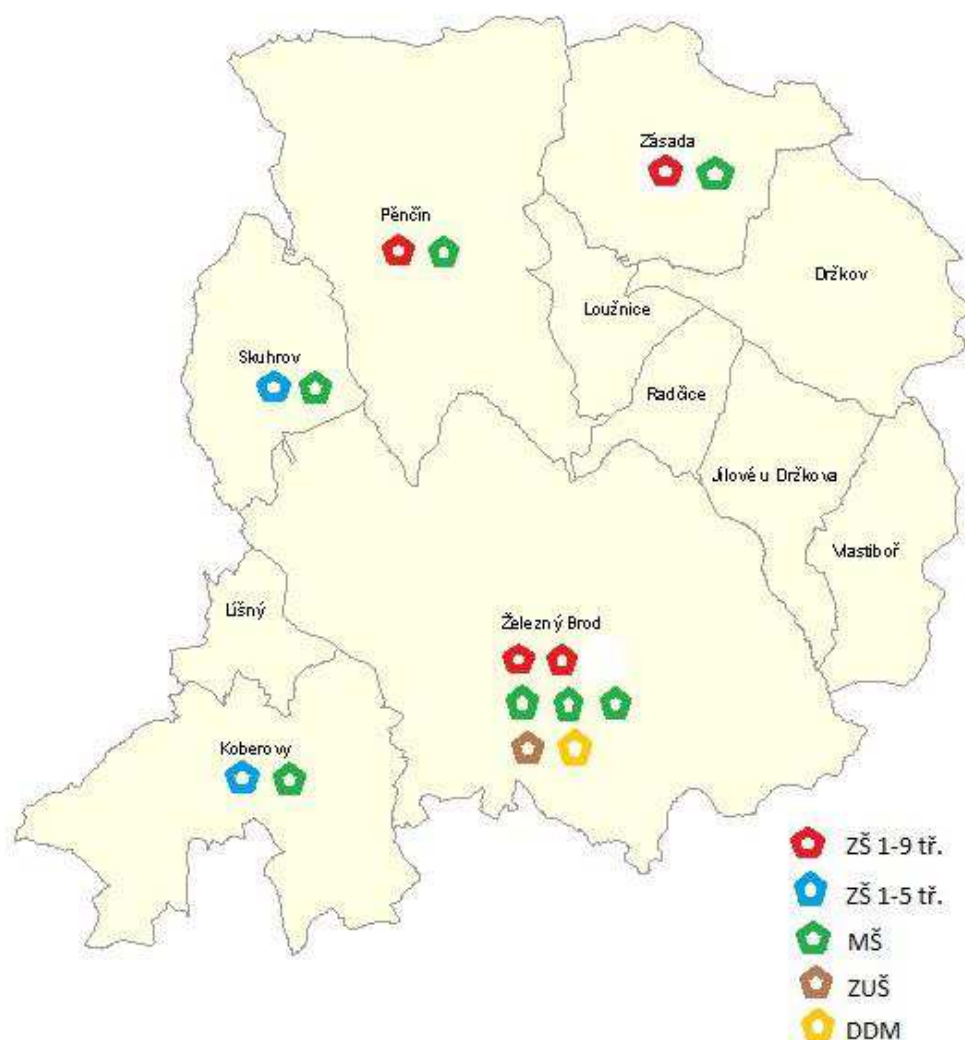

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Síť ZŠ a MŠ je v území stabilní a dostatečná. V minulých letech došlo k posílení kapacity MŠ, tak aby byl pokryt zájem populačně silných ročníků, které v současné době postupně začínají zaplňovat ZŠ. Do roku 2012 byla v Železném Brodě zřizována krajem speciální ZŠ, která byla od roku 2013 nahrazena pouze dvěma speciálními třídami v ZŠ Pelechovská. Na území působí dvě malotřídní školy, ale i školy v ostatních obcích mají problém menšího počtu dětí ve třídách a nízkých příjmů z kapacitních plateb. MŠ je v území šest, přičemž tři MŠ v Železném Brodě mají společné ředitelství.

Mapa č. 2: Umístění školských zařízení v ORP

Tabulka č. 17: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod ORP Železný Brod	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
-Počet obcí	2	3	3	2	0	1	0	0	0	0	11
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
-Počet MŠ	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	5
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
2011/2012											
-Počet obcí	2	3	3	2	0	1	0	0	0	0	11
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
-Počet MŠ	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	5
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-Sloučené organizace (ZŠ+MŠ,ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
2010/2011											
-Počet obcí	2	3	3	2	0	1	0	0	0	0	11
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
-Počet MŠ	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	5
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-Sloučené organizace (ZŠ+MŠ,ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
2009/2010											
-Počet obcí	2	3	3	2	0	1	0	0	0	0	11
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
-Počet MŠ	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	5
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
2008/2009											
-Počet obcí	2	3	3	2	0	1	0	0	0	0	11
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
-Počet MŠ	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	5
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod ORP Železný Brod	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2007/2008											
-Počet obcí	2	3	3	2	0	1	0	0	0	0	11
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
-Počet MŠ	0	0	1	2	0	2	0	0	0	0	5
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
2006/2007											
-Počet obcí	2	4	3	1	0	1	0	0	0	0	11
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet MŠ	0	0	2	1	0	2	0	0	0	0	5
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
2005/2006											
-Počet obcí	2	3	4	1	0	1	0	0	0	0	11
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	0	2	0	0	0	0	4
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet MŠ	0	0	2	1	0	2	0	0	0	0	6
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3

Zdroj dat ČSÚ, místní šetření – rozhovory

Území ORP Železný Brod je malé ORP, které má něco málo přes 12 tis. obyvatel. Struktura školství zůstává ve sledovaných letech neměnná, pouze v roce 2012 ukončila svoji činnost speciální ZŠ zřizovaná krajem. Dále jsou zde v letech 2005-2007 vidět přeřazení, ke kterým došlo proměnlivým počtem obyvatel v menších obcích (do roku 2006 spadala obec Koberovy do kategorie do 999 obyvatel, v pozdějších letech již do kategorie do 1999 obyvatel, obec Skuhrov patří mimo rok 2006 (kdy spadala do kategorie do 499 obyvatel) do kategorie do 999 obyvatel).

Tabulka č. 18: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

ORP Železný Brod Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	13	5	5	1	1	1	1	0
Držkov	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlastiboř	0	0	0	0	0	0	0	0
Jílové	0	0	0	0	0	0	0	0
Pěnčín	2	1	1	0	0	0	0	0
Skuhrov	1	1	1	0	0	0	0	0
Koberovy	2	1	1	0	0	0	0	0
Líšný	0	0	0	0	0	0	0	0
Loužnice	0	0	0	0	0	0	0	0
Radčice	0	0	0	0	0	0	0	0
Zásada	2	1	1	0	0	0	0	0
Železný Brod	6	1	1	1	1	1	1	0

Zdroj dat ČSÚ, místní šetření - rozhovory

Každá druhá obec v ORP zřizuje ZŠ a MŠ, mimo to je ve městě Železný Brod zřizována ZUŠ a DDM. Na území nejsou žádná církevní ani soukromá zařízení.

Existuje zde pouze neformální mateřské centrum, které je součástí DDM a při Římskokatolické církvi probíhá také neformální setkání věřících a jejich dětí.

Tabulka č. 19: Pracovníci ve školství ORP

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	31,2	30,6	0,6
základní školy	70,2	66,1	4,1
základní umělecké školy	9,12	7,12	2
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	7,9	7,9	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,31	2,16	1,15
zařízení školního stravování	24,8		24,8
celkem rok 2012/2013	146,53	113,88	32,65

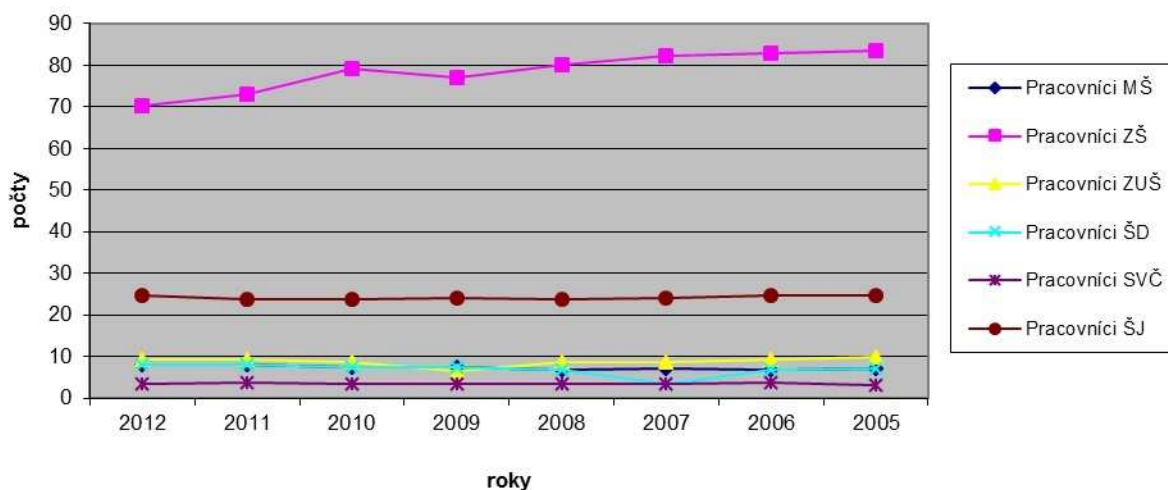
typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2011/2012			
mateřské školy	32,7	29,6	3,1
základní školy	73,1	67	6,1
základní umělecké školy	9,12	7,12	2
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	8,1	8,1	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,6	2,1	1,5
zařízení školního stravování	23,6	0	23,6
celkem rok 2011/2012	150,22	113,92	36,3
2010/2011			
mateřské školy	32,3	29,8	2,5
základní školy	79,1	73,1	6
základní umělecké školy	8,57	6,57	2
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	7,5	7,5	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,5	2	1,5
zařízení školního stravování	23,8	0	23,8
celkem rok 2010/2011	154,77	118,97	35,8
2009/2010			
mateřské školy	30,8	28,8	2
základní školy	76,9	70,6	6,3
základní umělecké školy	6,57	6,57	0
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	7,4	7,4	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,32	2,18	1,14
zařízení školního stravování	24,2	0	24,2
celkem rok 2009/2010	149,19	115,55	33,64
2008/2009			
mateřské školy	30,4	26,9	3,5
základní školy	80,2	73,3	6,9
základní umělecké školy	8,52	6,52	2
gymnázia	0	0	0

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2008/2009			
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	6,7	6,7	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,3	2,3	1
zařízení školního stravování	23,9		23,9
celkem rok 2008/2009	153,02	115,72	37,3
2007/2008			
mateřské školy	27,9	25,9	2
základní školy	82,4	75,8	6,6
základní umělecké školy	8,6	6,6	2
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	7	7	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,3	2,14	1,16
zařízení školního stravování	24,1	0	24,1
celkem rok 2007/2008	153,3	117,44	35,86
2006/2007			
mateřské školy	27,5	25,3	2,2
základní školy	83	74,7	8,3
základní umělecké školy	9,12	7,12	2
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	6,7	6,7	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,6	2,1	1,5
zařízení školního stravování	24,8	0	24,8
celkem rok 2006/2007	154,72	115,92	38,8
2005/2006			
mateřské školy	28,4	27,3	1,1
základní školy	83,4	75,4	8
základní umělecké školy	9,81	7,81	2
školní družiny a kluby	7	7	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	3,2	2,1	1,1
zařízení školního stravování	24,6	0	24,6
celkem rok 2005/2006	156,41	119,61	36,8

Zdroj dat - výkazy MŠMT, místní šetření – rozhovor s pracovníkem ORP, výroční zprávy

V území jsou pouze dvě oddělení MŠ pro žáky se SVP a dvě třídy ZŠ pro děti se SVP. Počet pracovníků MŠ měl v posledních letech stoupající tendenci, což je dáno stoupajícím počtem dětí v předškolním vzdělávání. Tyto děti se během dvou let dostanou do ZŠ a proto je pravděpodobné, že bude stoupat počet pracovníků ZŠ, který měl v posledních letech klesající intenzi. Počet pracovníků ZUŠ a DMM je vcelku konstantní. Do roku 2011 je v počtech pedagogů započítána i speciální ZŠ, jejímž zřizovatelem byl kraj a která skončila.

Graf č. 2: Počty pracovníků ve školství

Základní vzdělávání

Tabulka č. 20: Počet ZŠ za ORP dle zřizovatele

Za ORP Železný Brod	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	6	4	2
kraj	0	0	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	6	4	2
2005 - 2011			
obec	6	4	2
kraj	1	1	0
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	0	0	0
celkem	7	5	2

Zdroj dat Výroční zprávy škol, výkazy MŠMT

Liberecký kraj byl ve sledovaném období 2005 - 2011 zřizovatelem jedné ZŠ v Železném Brodě. Jednalo se o praktickou ZŠ (dříve pomocnou) měla 1. - 9. ročník ve čtyřech třídách. Po zrušení krajské praktické ZŠ „Obránců“ v Železném Brodě, zřídilo město Železný Brod v ZŠ Pelechovská dvě speciální třídy.

Úplné (1. -9.) ZŠ jsou zřizovány v obcích Železný Brod (2x), Pěňčín a Zásada. Obec Koberovy a Skuhrov zřizují ZŠ s prvním stupněm. Za celé sledované období se počet škol zřizovaných obcí vůbec neměnil a obce se vyrovnaly i s poklesem žáků.

Tabulka č. 21: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP

ORP Železný Brod Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní	vícetřídní
celkem škol	2	1	0	0	1	0	0
Držkov	0						
Vlastiboř	0						
Jílové	0						
Pěňčín	0						
Skuhrov	1	1					
Koberovy	1				1		
Líšný	0						
Loužnice	0						
Radčice	0						
Zásada	0						
Železný Brod	0						

Zdroj dat: Výroční zprávy škol, výkazy MŠMT

Malotřídní ZŠ jsou v území dvě - v obci Huntířov – Skuhrov, která má pouze jednu třídu, kde probíhá výuka 1. -5. ročníku a v obci Koberovy, kde má ZŠ 4 třídy, přičemž v jedné třídě probíhá výuka dvou ročníků.

Tabulka č. 22: ZŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem

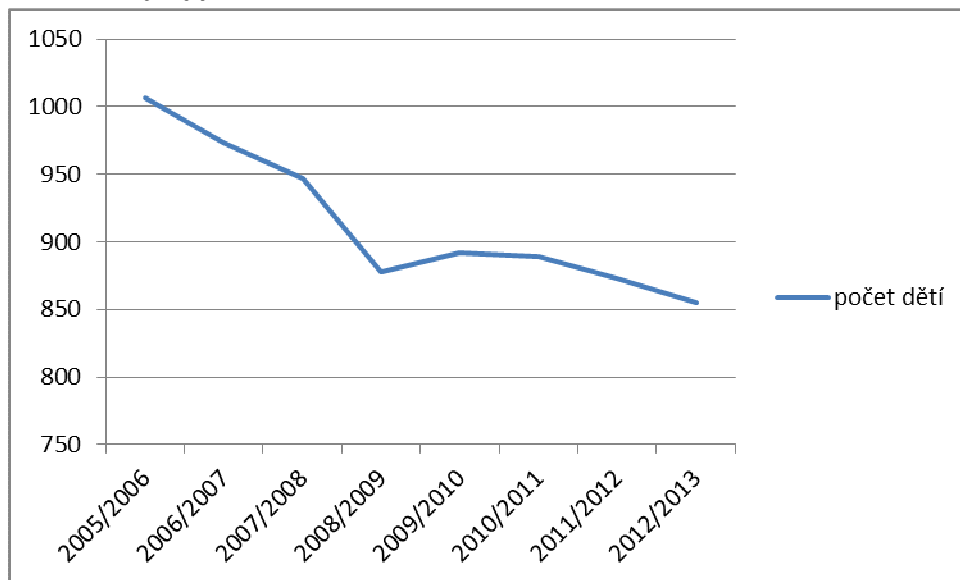
školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běž- ných tříd	počet speci- álních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	6	5	46	2	855	66,1	12,9	18,58	142,5
2011/2012	7	6	46	4	873	67	13,02	18,97	124,71
2010/2011	7	6	46	4	889	73	12,17	19,32	127
2009/2010	7	6	46	4	892	71,6	12,45	19,39	127,42
2008/2009	7	6	46	4	878	73,6	11,92	19,08	125,42
2007/2008	7	6	47	4	947	75,8	12,49	20,14	135,28
2006/2007	7	6	47	4	973	74,7	13,02	20,70	139
2005/2006	7	6	48	4	1007	75,4	13,35	20,97	143,85

Zdroj dat: výkazy MŠMT

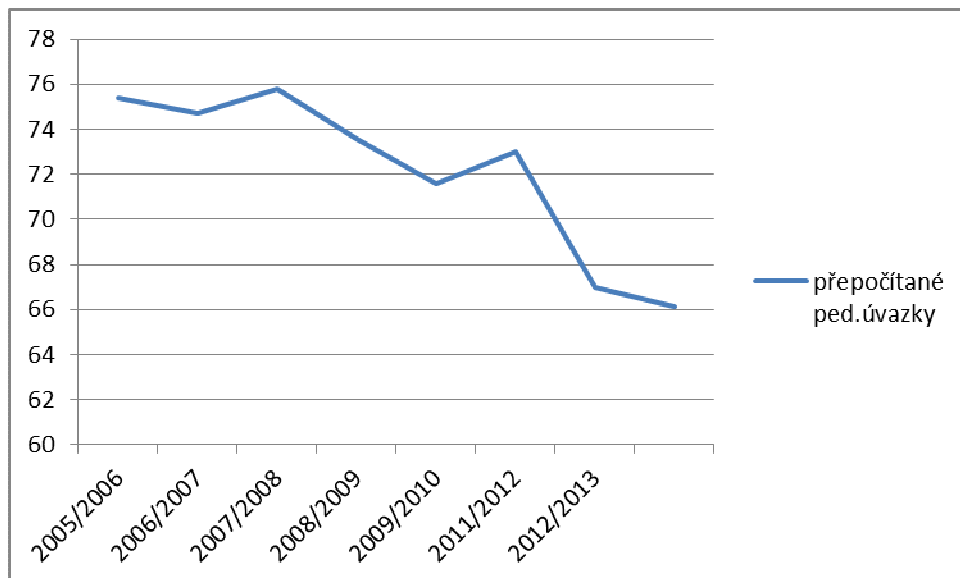

ZŠ Huntířov (Skuhrov) má jedno ředitelství s MŠ. V roce 2012 ukončila svoji činnost ZŠ Obránců ŽB, jejímž zřizovatelem byl kraj. Počty žáků se od roku 2005 značně snížily, stejně jako počet pedagogických pracovníků. Počet žáků na jednoho pedagoga je celkem stabilní, ale roli v tak nízkém počtu hraje ZŠ Huntířov, která má dlouhodobě malý počet žáků (2005 - 8 žáků, min. a 2011 14 žáků max.), přičemž počet ped. úvazků se pohybuje od 1,4 - 1,6 úvazku.

Graf č. 3: Vývoj počtu žáků v ZŠ

Graf č. 4 - Vývoj počtu přepočítaných pedagogických úvazků

Tabulka č. 23: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	6	6	2	5	5	0
Držkov	0	0	0	0	0	0
Vlastiboř	0	0	0	0	0	0
Jílové	0	0	0	0	0	0
Pěnčín	1	1	0	1	1	0
Skuhrov	1	1	1	0	1	0
Koberovy	1	1	0	1	0	0
Líšný	0	0	0	0	0	0
Loužnice	0	0	0	0	0	0
Radčice	0	0	0	0	0	0
Zásada	1	1	0	1	1	0
Železný Brod	2	2	1	2	2	0

Zdroj dat: Výroční zprávy škol, výkazy MŠMT

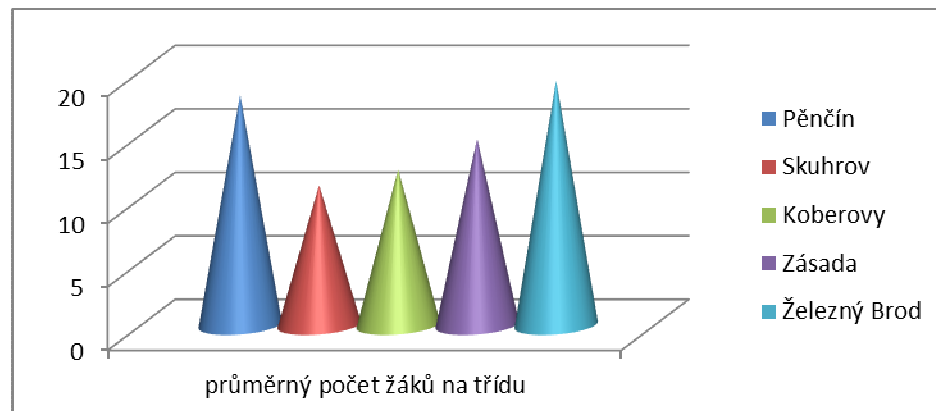
Každá z MŠ má svoji zahradu, kde jsou umístěny hrací prvky pro děti. MŠ v Železném Brodě využívají i veřejné hrací plochy, v obcích jsou využívána i fotbalová hřiště. Všechny ZŠ mají své tělocvičny, kromě ZŠ Koberovy, která využívá sál místního KD. Bazén není součástí žádné školy.

Tabulka č. 24: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcích ve školním roce 2012/2013 v ORP

ORP Železný Brod Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	6	49	855	142,5	17,44
Pěnčín	1	9	163	163	18,11
Skuhrov	1	1	11	11	11
Koberovy	1	4	49	49	12,25
Zásada	1	9	132	132	14,66
Železný Brod	2	26	500	250	19,23

Zdroj dat výkazy MŠMT

Graf č. 5: Průměrný počet žáků na třídu

V tabulce a grafu můžeme vidět naplněnost jednotlivých škol a z toho vypočítaný průměr na jednotlivé školy (pouze v případě Železného Brodu) a průměrný počet žáků na třídu. Optimální počet žáků na jednu třídu je 24. To nenaplnuje v průměru ani jedna škola. Nejnižší počet žáků na jednu třídu má malotřídní ZŠ ve Skuhrově, hned za ní je malotřídní škola v Koberovech. Údaj průměrného počtu žáků na třídu v Železném Brodě je vypočítán i se započtením žáků ve speciálních třídách, který celkový průměr snižují.

Tabulka č. 25: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP

ORP Železný Brod Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	6	4	2
Pěnčín	1	1	
Skuhrov	1		1
Koberovy	1		1
Zásada	1	1	
Železný Brod	2	2	

Zdroj dat Výroční zprávy škol, výkazy MŠMT

Škola úplná vyučuje žáky v 1. -9. ročníku. Neúplná škola má třídy pouze prvního stupně. ORP Železný Brod má cca 67% škol úplných a 33% škol neúplných.

Tabulka č. 26: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP

ORP Železný Brod		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem		celkem	z toho ženy
celkem učitelé		72		66,1	56,4
v tom vyučující	na 1. stupni	32		30,1	28,1
	na 2. stupni	40		36	28,3

Zdroj dat výkazy MŠMT

Tabulka zobrazuje počet fyzických pracovníků v ZŠ (72) rozpočítaný na jednotlivé stupně. V přepočítaných úvazcích je to 30,1 pracovníka na 1. stupni a 36 pracovních úvazků na 2. stupni. Z celkového počtu 66,1 úvazku je více jak 85% ze zaměstnaných žen.

Tabulka č. 27: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP

ORP Železný Brod		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením				
	pro žáky se sociálním znevýhodněním				
psychologové					
speciální pedagogové					
výchovní poradci		5	5	5	5

Zdroj dat výkazy MŠMT

Na školách kromě pedagogů nepůsobí žádní asistenti pedagoga, psychologové ani speciální pedagogové. Jsou tu pouze výchovní poradci, ve všech případech se jedná o ženy.

Tabulka č. 28: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	6	855	66,1	12,93
2011/2012	7	873	67	13,03
2010/2011	7	889	73,1	12,16
2009/2010	7	892	71,6	12,46
2008/2009	7	878	73,6	11,93
2007/2008	7	947	75,8	12,49
2006/2007	7	973	74,7	13,03
2005/2006	7	1007	75,4	13,36

Zdroj dat výkazy MŠMT

Počet žáků má klesající tendenci, pouze v roce 2009 počet žáků oproti minulému roku stoupl o 14 žáků, ale v dalších letech počet žáků opět klesal. Rozdíl mezi rokem 2005 a 2013 je -152 žáků. Nejnižší počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka byl v roce 2008 (11,92), naopak nejvyšší byl v roce 2005 (13,35). V posledních dvou sledovaných letech je počet žáků na jednoho přepočteného učitele stabilní cca 13 žáků. Počet úvazků klesl ve sledovaném období o cca 9.

Tabulka č. 29: Počet absolventů ZŠ v ORP

žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy
v tom	v 1. – 5. ročníku																
	v 6. ročníku																
	v 7. ročníku	1		1		1		0	1	0		0		1		0	
	v 8. ročníku	3	5	5		1		2		2	1	2		2		1	
	v 9. ročníku	115	1	118	5	109	6	125	9	96	5	85	4	87	10	92	
	v 10. ročníku												3		4		
žáci, kteří přešli do SŠ																	
v tom	z 5. ročníku	7		8		5		9		10		5		9		3	
	ze 7. ročníku	0		0		0		0		0		0		0		0	
žáci s dodatečným odkladem PŠD	1. r.	0		2		1		0		0		0		1		0	

Zdroj dat výkazy MŠMT, místní šetření v ORP – rozhovory, výroční zprávy

ZŠ Pelechovská (město Železný Brod) a ZŠ Zásada umožňují domácí výuku.

Tabulka č. 29: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	0	0	0	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	0				
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0				
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0				
základní škola při zdravotnickém zařízení	0				
základní škola praktická	0				
základní škola speciální	0				
přípravný stupeň základní školy speciální	0				

Zdroj dat výkazy MŠMT

V ORP Železný Brod se nenacházejí žádné školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Pouze na ZŠ Pelechovská jsou zřízeny dvě speciální třídy.

Tabulka č. 31: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1. i 2. stupeň ZŠ)

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	17,81	100	
- jinými subjekty	0		
Průměrný počet žáků celkem	17,81		
2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	18,43	97,14%	
- jinými subjekty	12,5	2,86%	
Průměrný počet žáků celkem	15,47		
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	18,5	95,73%	
- jinými subjekty	10	4,27%	
Průměrný počet žáků celkem	14,25		

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	18,67	96,30%	
- jinými subjekty	8,25	3,70%	
Průměrný počet žáků celkem	13,46		
2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	18,3	95,90%	
- jinými subjekty	9	4,10%	
Průměrný počet žáků celkem	13,65		
2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,26	95,56%	
- jinými subjekty	10,5	4,44%	
Průměrný počet žáků celkem	14,88		
2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,81	95,68%	
- jinými subjekty	10,5	4,32%	
Průměrný počet žáků celkem	15,155		
2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,13	95,93%	
- jinými subjekty	10,25	4,07%	
Průměrný počet žáků celkem	15,19		

Zdroj dat výkazy MŠMT

Obce zajišťují od roku 2012 100% základního školství v ORP. V roce 2011 navštěvovalo školy zřizované obcí 97,14% všech žáků z ORP. V letech 2005-2011 navštěvovalo školu zřizovanou krajem od 2,86% do 4,27% z celkového počtu žáků ORP, tzn. od 25 do 42 žáků.

Tabulka č. 32: Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		1650	855	767	
ZŠ Školní	Železný Brod	600	310	290	
ZŠ Pelechovská	Železný Brod	480	190	290	
ZŠ Koberovy	Koberovy	60	49	11	
ZŠ Pěnčín	Pěnčín	270	163	107	
ZŠ Huntířov	Skuhrov	40	11	29	
ZŠ Zásada	Zásada	200	132	68	

Zdroj dat výkazy MŠMT, místní šetření – rozhovory v ORP

Tabulka č. 33: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	1650	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	1650	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	1650	----	----
Počet žáků k 30. 9. 2012	855	765	51,82%
Předpoklad ke konci roku 2018	950	700	57,58%
Předpoklad ke konci roku 2023	860	790	52,12%

Zdroj dat výkazy MŠMT, ČSÚ

Kapacita škol je v území dostatečná, do roku 2018 se předpokládá nárůst žáků, ale v dlouhodobějším horizontu, pokud nedojde ke změně hospodářského prostředí v území, tzn. nárůst nových pracovních míst a tím výrazné migraci obyvatel, bude počet žáků rapidně ubývat.

Udávaná kapacita je historicky nastavené číslo, které se dlouhé roky neměnilo. Je otázkou, jestli skutečné možnosti škol dovolují zřídit dostatečný počet učeben, které jsou v současné době užívány k jiným účelům.

Předškolní vzdělávání

Tabulka č. 34: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP

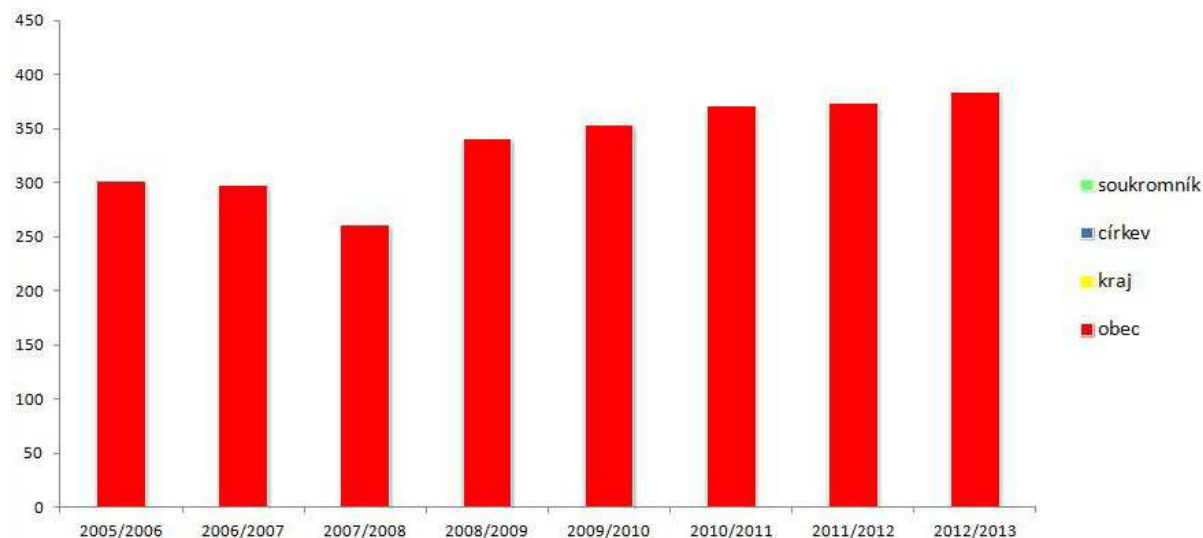
zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	7	383	14	351	2	32
kraj		0				
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	7	383	14	351	2	32
2011/2012						
obec	7	373	14	341	2	32
kraj		0				
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	7	373	14	341	2	32
2010/2011						
obec	7	371	13	339	2	32
kraj		0				
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	7	371	13	339	2	32
2009/2010						
obec	7	353	13	321	2	32
kraj		0				
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	7	353	13	321	2	32
2008/2009						
obec	7	341	13	310	2	31
kraj		0				
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	7	341	13	310	2	31

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2007/2008						
obec	7	261	12	228	2	33
kraj		0				
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	7	261	12	228	2	33
2006/2007						
obec	7	297	11	248	3	49
kraj		0				
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	7	297	11	248	3	49
2005/2006						
obec	7	301	11	252	3	49
kraj		0				
církev		0				
soukromník		0				
celkem:	7	301	11	252	3	49

Zdroj dat ČSÚ

V území je sedm MŠ, z toho dvě mají jedno ředitelství, nacházejí se v jednom městě, ale jejich budovy jsou v různých částech. Od roku 2013 přibýlo právě k této MŠ ještě jedno odloučené pracoviště, které má jednu třídu, ta je umístěna v ZŠ a navštěvují ji pouze "předškoláci". Jedna MŠ má společné ředitelství se ZŠ (Skuhrov).

Graf č. 6: počty dětí v MŠ podle zřizovatele

Tabulka č. 35: MŠ zřizované obcí, popřípadě krajem

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd a speciálních tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	7	5	16	383	30,6	12,52	23,94	54,71
2011/2012	7	5	16	373	29,6	12,60	23,31	53,28
2010/2011	7	5	15	371	29,8	12,45	24,73	53
2009/2010	7	5	15	353	28,8	12,26	23,53	50,43
2008/2009	7	5	15	341	26,9	12,68	22,73	48,71
2007/2008	7	5	14	261	25,9	10,08	18,64	37,28
2006/2007	7	5	14	297	25,3	11,74	21,21	42,43
2005/2006	7	5	14	301	27,3	11,03	21,5	43

Zdroj dat výkazy MŠMT

V Železném Brodě jsou dvě MŠ s jedním ředitelstvím. V obci Skuhrov (Huntířov) má MŠ společné ředitelství se ZŠ. Ve čtvrtém sloupci je uveden součet běžných a speciálních tříd. Speciální třídy jsou v letech 2013-2007 dvě, v letech 2006-2005 tři. Počty dětí, které navštěvují spec. třídy, v letech 2007-2013 je v průměru 32,1 v letech 2005-2006 pak 49. Speciální třídy nenavštěvují žádné děti s tělesným hendikepem.

V území nejsou žádné MŠ zřizované soukromou osobou nebo církví.

Tabulka č. 36: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaných	% nekvalifikovaných
2012/2013	30,6	0,6	2%
2011/2012	29,6	3,1	10%
2010/2011	29,8	2,5	8%
2009/2010	28,8	2	7%
2008/2009	26,9	3,5	13%
2007/2008	25,9	2	8%
2006/2007	25,3	2,2	9%
2005/2006	27,3	1,1	4%

Zdroj dat výkazy MŠMT

Počet pracovníků v MŠ od roku 2005 stoupl o zhruba 3 pracovní místa. Je to dáno stoupajícím počtem dětí. Počty nekvalifikovaných pracovníků se liší, ale jejich vývoj je klesající.

Tabulka č. 37: Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		393	383	10	
Mateřská škola	Koberovy	50	50	0	
Mateřská škola Huntířov	Skuhrov	28	28	0	
Mateřská škola	Pěnčín	60	60	0	
Mateřská škola	Zásada	60	55	5	
Mateřská škola Na Vápence	Železný Brod	50	50	0	odloučené pracoviště MŠ Slunečná
Mateřská škola Slunečná	Železný Brod	80	80	0	
Mateřská škola Stavbařů	Železný Brod	65	60	5	

Zdroj dat výkazy MŠMT, místní šetření - rozhovory, informace ORP

V roce 2013 vzniklo při MŠ Slunečná odloučené oddělení, které má kapacitu 15 dětí a jedná se pouze o předškoláky, kapacita MŠ Pěnčín byla v roce 2013 navýšena na 70 dětí. Kapacita jednotlivých školek je z hlediska počtu dětí na jednu třídu v některých obcích špatně naddimenzována. Max. počet dětí na jednu třídu MŠ je 24, na základě výjimky může být tento počet navýšen o 4 žáky na 28. Kapacita školek by tak měla být násobek max. 28, tzn. 1 třída = kapacita 28, 2 třídy kapacita 56, tři třídy kapacita 84. Jinak je to u speciálních tříd, kde je doporučená kapacita nižší, optimálně je to 15-16 dětí ve třídě.

Tabulka č. 38: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Počet dětí / ka- pacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	403	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	429	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	429	----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	409	-6	101,49%
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	400	29	93,24%
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	400	29	93,24%

Zdroj dat ČSÚ, výkazy MŠMT

Kapacita všech MŠ byla navýšena na 409, pokud budeme zvažovat možnost navýšení počtu dětí o 4 (na ředitelskou výjimku), bylo by možné umístit v MŠ až 429 dětí, což je z pohledu opadajícího populačního vývoje pro region dostačující kapacita. V porovnání s prognózou vývoje počtu obyvatelstva (MPSV) bude počet dětí nadále klesat. Pokud se v regionu nenaskytne nový významný zaměstnavatel, který by do regionu přivedl nové obyvatele, je kapacita MŠ dostačující. Pokud budeme předpokládat stejnou účast jednotlivých ročníků i v následujících letech, zjistíme, že již v následujícím školním roce by měly být současné kapacity MŠ dostatečné. Souhrnná data samozřejmě nevylučují, že nedostatek míst v MŠ nemůže mít lokální rozměr. Pokud by byl zaveden povinný předškolní ročník a do MŠ skutečně docházelo 100% pětiletých, kapacita bude dostačující již v roce 2016/2017. Ve městě Železný Brod je možné posílit kapacitu „předškolní“ třídy.

Zařízení jeslového typu

Tato zařízení v území oficiálně nejsou. Pouze při DDM Mozaika pracuje mateřské centrum jako jeden ze zájmových útvarů. Toto centrum navštěvuje v průměru 20 rodičů se svými dětmi.

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tabulka č. 39: Školní družiny a školní kluby v ORP

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	0			0
obcemi	10	267		267
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	10	267	0	267
2011/2012				
krajem				0
obcemi	10	269	2	271
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	10	269	2	271

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2010/2011				
krajem	1	8	2	10
obcemi	9	246	2	248
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	10	254	4	258
2009/2010				
krajem	1	12	4	16
obcemi	9	252		252
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	10	264	4	268
2008/2009				
krajem	1	12	4	16
obcemi	8	211	5	216
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	9	223	9	232
2007/2008				
krajem	1	10	14	24
obcemi	8	206	10	216
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	9	216	24	240
2006/2007				
krajem	1	12	6	18
obcemi	8	213	10	223
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	9	225	16	241
2005/2006				
krajem	1	10	8	18
obcemi	8	221	21	242
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	9	231	29	260

Zdroj dat výkazy MŠMT

Využití ŠD je maximální, zejména na 1. stupni. Žáci 2. stupně využívají v odpoledních hodinách zájmových kroužků zřizovaných buď školou, nebo domem dětí a mládeže. V porovnání s celkovým počtem

žáků na 1. stupni je účast žáků ve ŠD cca poloviční. Zájem o ŠD by byl větší. V roce 2005 bylo do ŠD zapsáno 24 % žáků a v roce 2012 již 31 %, přičemž v roce 2005 bylo zapsáno 29 žáků z druhého stupně a v roce 2012 již žádný. Při žádné škole nepůsobí školní klub.

Tabulka č. 40: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedagog. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem						
obcemi	10	10	0	1	1	0
církví						
soukromou osobou						
celkem	10	10	0	1	1	0

Zdroj dat výkazy MŠMT

Ve školních družinách je zaměstnáno 10 žen jako vychovatelky s přepočteným úvazkem 7,9.

Tabulka č. 41: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Železný Brod	0	1	0

Zdroj dat výkazy MŠMT

Na území se nachází pouze jedna ZUŠ, která zajišťuje výuku pro celé ORP i okolní obce. Má jedno odloučené pracoviště mimo ORP (ZŠ Jenišovice, ORP Turnov)

Tabulka č. 42: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	15	7,99
Železný Brod	15	7,99

Zdroj dat výkazy MŠMT

V ZUŠ se vyučuje hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický obor.

Tabulka č. 43: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Železný Brod	0	1	0

Zdroj dat výkazy MŠMT

Středisko dětí a mládeže poskytuje služby dětem z celého ORP i z okolí. Má jedno odloučené pracoviště mimo území ORP.

Tabulka č. 44: SVČ zřizované obcemi v ORP

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
Železný Brod	44	266	54	40	360

Zdroj dat výkazy MŠMT

Město Železný Brod zřizuje 44 zájmových kroužků a jeho služby využívají i MŠ a ZŠ v rámci své výuky.

Tabulka č. 45: Údaje o pracovnících SVČ v ORP

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
Železný Brod	20,46	3	2,46	15	5,25	3	1,25	1

Zdroj dat výkazy MŠMT, výroční zprávy, místní šetření – rozhovory, výroční zprávy

Převážná většina zaměstnanců SVČ působí externě. Jeden pracovník vede dva zájmové útvary.

Tabulka č. 46: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	10	1387	383	782	2426
Pěnčín	1	244	60	156	250
Skuhrov	1	49	28	11	70
Koberovy	1	133	50	49	110
Zásada	2	206	55	125	285
Železný Brod	5	755	190	441	1711

Zdroj dat výkazy MŠMT

V deseti jídelnách se stravuje 1.387 osob. Z toho je 383 žáků MŠ a 782 žáků ZŠ. Z tabulky je patrné, že školní jídelny využívají i pedagogové a ostatní strážníci- 222 osob, což je 16% z celku.

Tabulka č. 47: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem		
obcemi	31	24,8
církví		
soukromé		

Zdroj dat výkazy MŠMT

Počet pracovníků ve školních jídelnách je 31. Všechny školní jídelny jsou zřizovány obcí nebo městem.

Financování

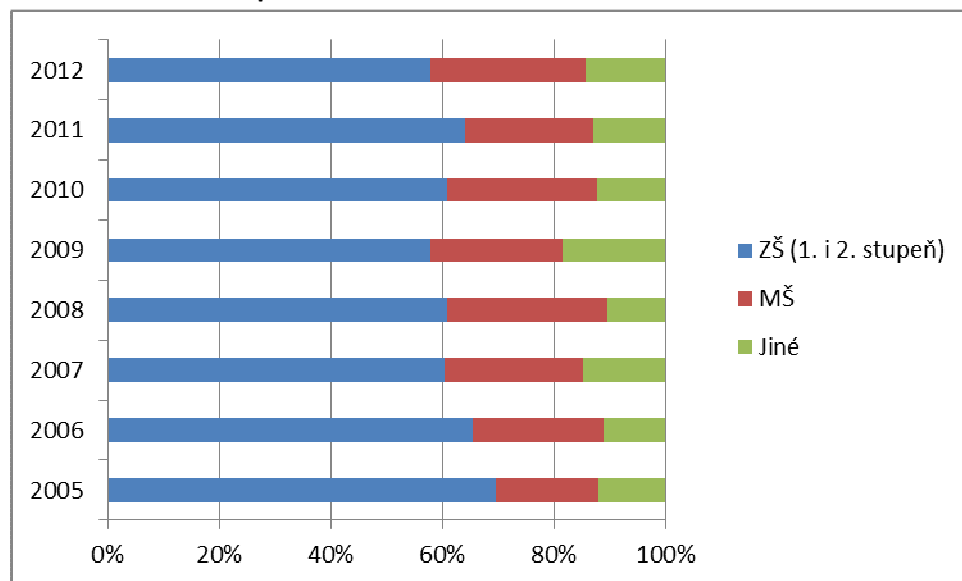
Tabulka č. 48: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	7 370 890	7 699 020	7 571 350	7 914 950	8 055 670	8 613 530	9 419 770	8 519 010
ZŠ (jen 1. stupeň)	0	0	364 380	333 770	29 960	596 330	170 270	404 990
MŠ	1 958 870	2 749 330	3 135 550	3 717 420	3 275 580	3 803 270	3 358 940	4 109 300
Sloučené organizace	0	0	0	0	0	0	0	0
Jiné	1 271 580	1 296 340	1 842 780	1 361 440	2 580 059	1 747 940	1 907 010	2 093 670
Celkem	10601 340	11744 690	12914060	13327580	13941269	14761070	14855990	15126970

Pozn. V evidenci nejsou vykazovány roky 2005 a 2006 ZŠ pouze s 1. Stupeň. Do kategorie "Jiné" patří DDM a ZUŠ.

Data byla čerpána za ORP Železný Brod ze souborů „Výdaje obcí“. Jak je z tabulky patrné, jsou zde určité skokové roky, které si můžeme vysvětlit pouze úvahou, protože z dostupných agregovaných dat není možné vysledovat, zda se jedná o mimořádné investice, či zda nebyla určitá položka vykazována ve správných paragrafech.

Graf č. 7: Procentní porovnání nákladů ve školství za ORP

Tabulka č. 49: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v Kč

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem	32876000	34468769	39543928	39695163	41639868	41712964	45646067	45792805
z toho	platy	32791292	34422769	39294823	39464189	41426270	41534248	45389225
	ostatní osobní náklady	84708	46000	249105	230974	213598	178716	256842
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	13292155	13956480	15542355	15372771	15749802	15353091	16495741	17186387
neinvestiční výdaje celkem	46168155	48425249	55086283	55067934	57389670	57066055	62141808	62979192

Zdroj dat: krajský úřad

Finanční prostředky ze státního rozpočtu do školství dlouhodobě stoupají, nízký pokles byl pouze v roce 2009 a 2011. Od roku 2006 stouply přímé výdaje o necelých 17 mil. Kč.

Tabulka č. 50: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	15059360	38222	338
základní školy	33507815	37991	1087
gymnázia	0	0	0
stravování MŠ, ZŠ	5956615	5065	57
školní družiny a kluby	3385117	12177	40
základní umělecké školy	3673008	13808	14
využití volného času	1397277	4260	39
celkem použité finanční prostředky	62979192	111523	1575

Zdroj dat krajský úřad

Přímé náklady na vzdělávání jsou nejvyšší u předškolního vzdělávání, ale rozdíl mezi vzděláváním předškolním a školním na jednoho žáka byl v roce 2013 pouze 231 Kč. Oproti tomu nákup ONIV je v ZŠ více jak třikrát vyšší než u MŠ. Náklady ZUŠ jsou o 1631 Kč vyšší než náklady na provoz školních družin. Nejmenší náklady má DDM, zhruba 40% nákladů ZUŠ, přičemž služeb DDM využívá o 62 dětí více.

Tabulka č. 51: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

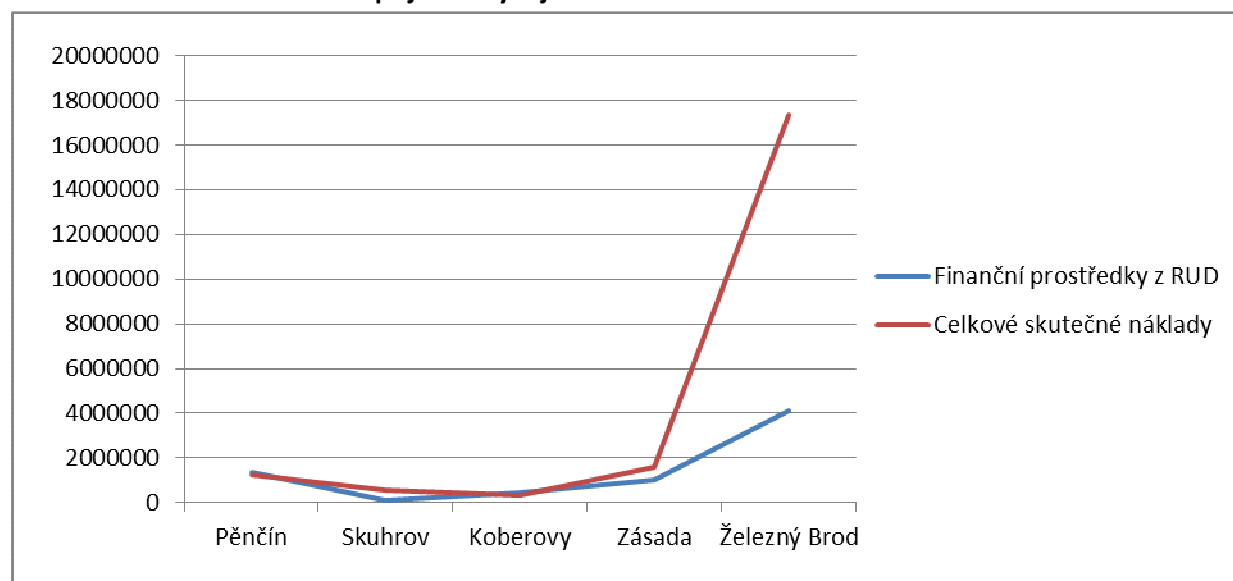
Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	7064000	17717420
Držkov	0	209550
Vlastiboř	0	43000
Jílové	0	104870
Pěnčín	1344000	2672600
Skuhrov	128000	682470
Koberovy	448000	924780
Líšný	0	133180
Loužnice	0	160490
Radčice	0	66620
Zásada	1016000	2442030
Železný Brod	4128000	10277830

Zdroj dat www.rozpocytobce.cz.

Data celkové náklady jsou uvedena za rok 2012 a byla čerpána z webové aplikace www.rozpocytobce.cz. Do roku 2012 měla každá obec "povinnost" hradit za své žáky, v případě že není zřizovatelem žádné MŠ ani ZŠ příspěvek na žáka. Finanční prostředky z RUD jsou vypočítány, jako násobek počtu žáků v roce 2013 krát 8000,-. V případě, že se použijí počty žáků za rok 2012, byly příspěvky z RUD celkové výši 6.840.000 Kč.

Pro porovnání údajů byla zjištěna ještě data ze závěrečných účtů obcí, kde jsou ale pravděpodobně u některých obcí uváděny i investiční náklady. Výsledkem je následující graf.

Graf č. 8: Grafické znázornění příjmů a výdajů obcí na ZŠ

Tabulka č. 52: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
Pěnčín	stavba hřiště	2016	3000000	
	rekonstrukce topení ve školce		450000	výhledově, dle fin. možností
Skuhrov	rekonstrukce budovy, podřezání, zateplení, střecha,		2300000	výhledově, dle fin. možností
	modernizace kuchyně, nákup vybavení		1500000	výhledově, dle fin. možností
	stavba hřiště		2500000	výhledově, dle fin. možností
Zásada	zateplení budovy		20000000	výhledově, dle fin. možností
	modernizace kuchyně, nákup vybavení		1500000	výhledově, dle fin. možností
	Rekonstrukce střechy		2500000	výhledově, dle fin. možností
	stavba hrací plochy		1500000	výhledově, dle fin. možností
Koberovy	stavba tělocvičny		40000000	výhledově, dle fin. možností
	rozšíření školy o jednu učebnu		500000	výhledově, dle fin. možností
	dostavba šaten v budově školy		500000	výhledově, dle fin. možností
Železný Brod	Rekonstrukce budovy, nové prostory pro ZUŠ		30000000	výhledově, dle fin. možností
celkem			108750000	

Zdroj dat strategie MAS, místní šetření - rozhovory

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tabulka č. 53: Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	kvalita vzdělávání, stabilita, zachování míst výuky, dostatečně dlouhý provoz ŠD, snížení nákladů na docházku	ztráta zaměstnání	osobní kontakt, rodičovské schůzky, internetové stránky	zachování stávajících ZŠ a MŠ, rozšíření ŠD, aktualizace webových stránek, vzdělávání pedagogů
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	volné kapacity ve vybraných zařízeních, dostupnost	špatná dopravní obslužnost do spádových škol	osobní kontakt, webové stránky, komunikace s rodiči stávajících žáků, dny otevřených dveří, veřejné akce	propagace zařízení při veřejných akcích, dny otevřených dveří, jednání s dopravci
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	moderní vybavení, nové technologie, příjemné prostředí, více výletů a exkurzí, delší přestávky (na úkor vyučovacích hodin)	Děti a žáci mohou návštěvu určitého školního zařízení ovlivnit jen do jisté míry. Převážně záleží na tom, jak dané zařízení vyhovuje rodině, tzn. Dojezd rodičů do zaměstnání, odpolední aktivity apod.	osobní kontakt v rámci denního provozu	dostatek financí pro nákup vybavení a vzdělávání
Pedagogové a další zaměstnanci	Jistota práce, dobrý plat	Malý počet dětí	Stát, kraj	Posílení kvality, proti kvantitě
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	dostatek dětí, dostatek financí, kvalitní učitelé	nedostatek financí, málo žáků, nezájem pedagogů	osobní jednání, e-mailová komunikace	
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	zůstane zachována stávající síť zařízení		osobní	zachování stávajících ZŠ a MŠ
Kraje	Dostatek prostředků k rozdělování	Nastavení normativů		Spravedlivý systém
Stát	Dostatek prostředků k rozdělování	Nastavení normativů		Spravedlivý systém
Média	Dostatek informací	Velký vliv na veřejné mínění		Objektivní informace

Významnou cílovou skupinou jsou především rodiče dětí, ať již ti, jejichž děti zařízení navštěvují, nebo ti, kteří mají o zařízení zájem, pracovníci ve školství, zřizovatelé zařízení a bezesporu i samotní žáci. Očekávání skupin se odvíjí od jejich využití:

- rodiče a děti chtějí zejména dostupnost, stabilitu, kvalitu, dostatečně dlouhý provoz, minimum nákladů
- zřizovatelé a pracovníci dostatek finančních prostředků, zachování kvality a dostupnosti, optimální naplněnost tříd, možnost vzdělávání

Tabulka č. 54: Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	5	15	změny v RUD	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	4	16	změny v RUD	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	3	5	15	změna metodiky	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	2	2	zachování stávajícího	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	2	3	6	rozvoj obcí - nová výstavba, pracovní příležitosti	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	2	5	10	zachování stávajících, rozšíření	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	2	2	4	společná jednání	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	4	12	změna metodiky	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	3	4	12	při každých změnách nalézt zdroj financování, který by vynucené investice pokryl	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	2	4	8	zájem o reformy, jejich připomínkování	Obce daného území

Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	2	5	10	dostatek finančních zdrojů (RUD, dotace, granty)	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	5	15	dostatek finančních zdrojů (RUD, dotace, granty)	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	4	8	výběrová řízení	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	4	8	vzdělávání pedagogů	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	3	6	prezentace zařízení, dny otevřených dveří, pozitivní hodnocení	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	3	3	9	dostatek financí, možnost vzdělávání, nabídky benefitů	Konkrétní ZŠ, MŠ

Rizika spojená s oblastí školství lze rozdělit do pěti základních oblastí:

- 1) Finanční riziko, které se jeví jako nejzávažnější v celém přehledu rizik. Je to zejména nedostatek financí na investice, ale také na běžný provoz či platy pracovníků.
- 2) Technické riziko je jako druhé nejvýznamnější, ať už se jedná o vybavení nebo špatný technický stav budov.
- 3) Právní riziko - zde má největší váhu změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)
- 4) Věcné riziko je jediné z rizik, které mohou z velké části přímo ovlivnit samotná zařízení či zřizovatelé, ale je zde i přímá souvislost s dostatkem finančních prostředků na provoz zařízení.
- 5) Organizační riziko má nejvíce položek, kde mezi nejvýznamnější patří nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje, rušení dopravních spojů nebo nedostatek žáků.

3.1.4. SWOT analýza školství

Tabulka č. 55: SWOT analýza školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - Kvalifikovaní pracovníci školství - Dostatek ZŠ a MŠ v území - Dostatečná naplněnost MŠ - Předpoklad růstu počtu žáků ZŠ - ZŠ v Železném Brodě mají předpoklad přijmout větší počet žáků a v případě potřeby zřídit další oddělení MŠ - Spokojenost rodičů - Aktivity DDM jsou zaměřeny i na dospělé zájemce - Obce podporují své školy a posilují regionální identitu - Školy mají aktivní webové stránky a pravidelně spolupracují s rodiči - Školy se snaží modernizovat a zavádět nové učební postupy 	<ul style="list-style-type: none"> - Neexistuje zařízení pro děti do 3 let věku - Není zde školní klub pro žáky z vyšších ročníků - Vysoká naplněnost zvláště městských tříd - Dopravní dostupnost - Odpolední aktivity dětí mimo město jsou závislé na možnostech školy - Špatný technický stav budov - Neexistence aktivit pro mládež (14 a více let) - Není žádná alternativa ZŠ
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> - Zaměření se na individuální přístup k žákům v důsledku snižování počtu dětí ve třídách - Podpora rozvoje bydlení a pracovních příležitostí - Vzdělávání pedagogických pracovníků - Rozšíření provozu ŠD a zvýšení její kapacity - Přesun žáků z městských škol do venkovských (školní autobus) - Využití školních budov ke vzdělávání dospělých - Spolupráce s NNO - Využití spolupráce s místními dobrovolníky pro organizaci volnočasových aktivit dětí - Šetření provozních výdajů společnými nákupy (pomůcky, energie) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nepříznivý demografický vývoj - Vysoké provozní náklady, neudržitelnost zvláště venkovských škol - Nedostatek investic na provoz a investice - Nedostatek kvalifikovaných pracovníků - Silné ročníky nastoupí do ZŠ, malá kapacita ŠD, neexistence ŠK - Průměrný věk pedagogů - Špatná image školy - Prodloužení provozní doby MŠ a ŠD

SWOT analýza ukazuje silné a slabé stránky oblasti školství a předškolního vzdělávání a zároveň poukazuje na příležitosti a hrozby dané oblasti.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Školství je v ORP Železný Brod dostupné a jeho současná kvalita a umístění odpovídá potřebám regionu. I přes vysokou finanční náročnost se daří udržet malé obecní školy a vychovávat v nich další generace. Škola v obci (ZŠ či MŠ) podporuje soudržnost obyvatel a upevňuje regionální hrdost žáků i obyvatel. Stává se nedílnou součástí kulturního a společenského dění v obci. Spolupráce neúplných a úplných škol i mimo území ORP dokáže zajistit plynulý přechod žáků do vyšších ročníků. Rodiče občas mívají mylnou představu, že malotřídní škola není schopna připravit jejich děti v odpovídající kvalitě výuky na 2. stupeň ZŠ, ale neuvědomují si, že malotřídní školy mají stejně vzdělané pedagogy a mnohdy modernější vybavení pro každého svého žáka. Je zde také individuálnější přístup jak k dětem, tak k rodičům. Snaha obcí udržet stávající počet zařízení je v protikladu se stávajícím systémem normativů nebo RUD vyplácených na počet žáků. Z toho důvodu jsou menší školy významně dotovány z obecních rozpočtů, na úkor ostatních obecních potřeb.

V území je úplná absence zařízení pro děti do tří let (zařízení jeslového typu), soukromých zařízení i mateřských center. Toto zjištění naplňuje současnou potřebu území. Děti do tří let věku jsou dle potřeby a možností umisťovány ve stávajících MŠ (v roce 2012 se jednalo o 22 dětí). Potřeba alternativního vzdělávání není v území aktuální. Tyto požadavky případně uspokojuje Waldorfská MŠ a ZŠ v sousedním ORP, která má dostatečnou kapacitu.

Potřeby vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťují třídy v MŠ a ZŠ v Železném Brodě, kde došlo k začlenění speciálních tříd do běžných zařízení. Město se tak snaží integrovat děti a žáky do běžných MŠ a ZŠ. Bohužel se zde naráží na finanční limity v oblasti nepedagogického personálu, či osobních asistentů.

Jistou úsporu finančních prostředků by mohl do systému přinést společný nákup služeb, energií nebo vybavení. Důležitým faktorem by mohla být i změna financování ZŠ tak, aby školy nebyly závislé na počtu žáků a nemuseli se snažit „lovit dušičky“ mimo své území. Jedním ze zdrojů finančních prostředků na investice, opravy a vybavení, by mohly být i cílené dotace, které ovšem představují zejména pro malé školy, vysokou administrativní a časovou náročnost. Společná administrativní pomoc by pro většinu zúčastněných byla jistým přínosem.

Modernizace výuky a zavádění nových výukových metod ve všech školách ORP může být jedním ze společných témat spolupráce, stejně jako společné vzdělávání pracovníků školství, které zároveň prohloubí informovanost a společenské vazby v ORP.

Ne zcela samostatnou oblastí vzdělávání je využití volného času dětí po skončení vyučování. Kapacita družin je naplněna a zvláště v obcích, kde není dostatečná možnost jiných volnočasových aktivit, vzniká časový deficit mezi dobou příchodu rodičů ze zaměstnání a dobou provozu školní družiny. Nabídku volnočasových aktivit v Železném Brodě zajišťuje mimo škol i DDM, který má dostatečnou nabídku kroužků, ale chybí zde finanční prostředky na pedagogy a aktivnější spolupráce se ZŠ v ORP. V případě lepší spolupráce a dostatku prostředků na platy, se nabízí možnost rozšířit činnost DDM do malých obcí. Bohužel zde prozatím není ani kapacitní ani prostorová či finanční možnost, jak danou situaci řešit.

Doporučení:

- **Zachování stávajících školských zařízení**
- **Zoptimalizovat naplněnost tříd**
- **Zaměřit se na mimoškolní aktivity dětí a mládeže**

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců měst a obcí z území ORP, dále pak z řad úředníků, kteří pracují na odboru školství, kultury a sportu, životního prostředí a sociálních věcí na MěÚ v Železném Brodě. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

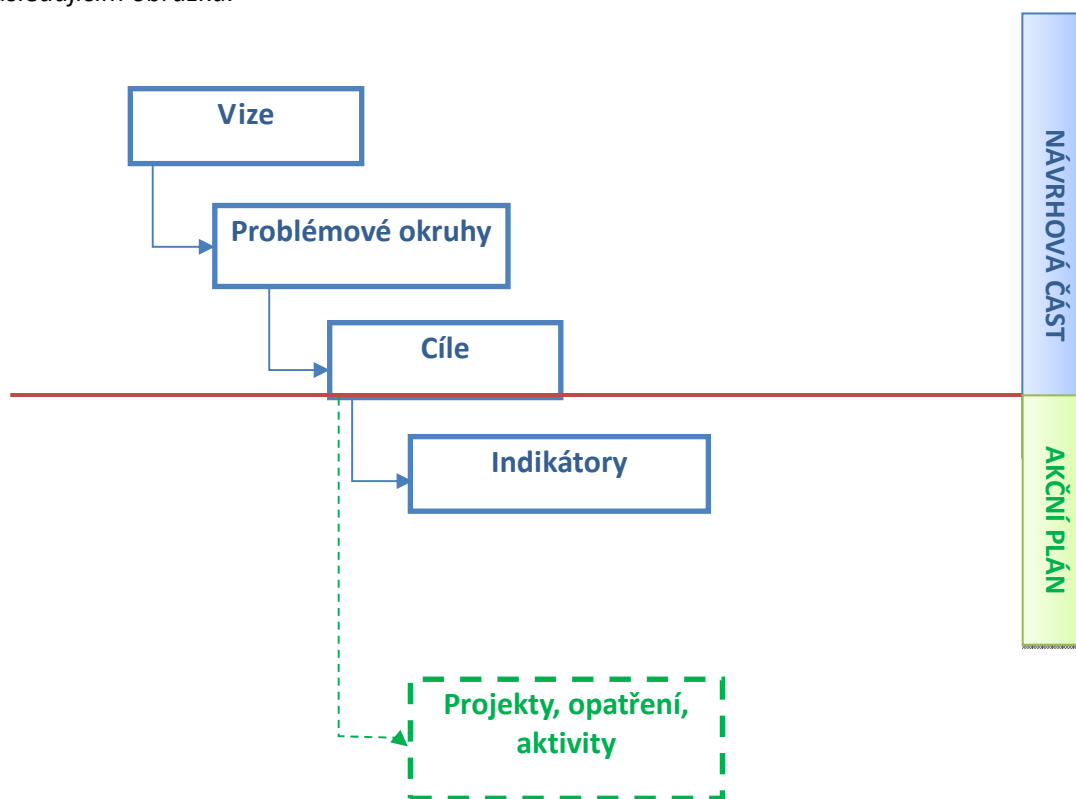
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství a předškolního vzdělávání je uvedena v níže uvedeném schématu.

<p>VIZE: Obce v ORP Železný Brod zajišťují efektivní odpadové hospodářství. Společná nabídka mimoškolních aktivit a celoživotního vzdělávání plně odpovídá požadavkům mládeže, rodičů i seniorů. MŠ a ZŠ na území ORP Železný Brod mají optimálně naplněnou kapacitu. Nabídka školního vzdělávání uspokojuje potřeby dětí a rodičů. Komunitní plánování sociální péče zohledňuje potřeby všech dotčených obcí a cílových skupin, které tyto služby využívají. Jsou vytvořeny výchozí podmínky pro stabilizaci ekonomicky aktivních obyvatel a jejich uplatnění na trhu práce v území ORP.</p>			
Školství	Problémová oblast 1 Zachování současného systému ZŠ a MŠ, optimalizace žáků ve třídách	Problémová oblast 2 Finanční prostředky na provoz, investice, špatný stav budov	Problémová oblast 3 Volnočasové aktivity dětí a nedostatek míst ve školních družinách
	cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 3.1
	Školy a školská zařízení jsou dostupná všem s minimální dojížděnou kapacitou a jsou nabízeny i alternativní výuková zařízení. Naplněnost tříd je optimální a zaručuje kvalitní výuku.	Školy a školská zařízení mají dostatek finančních prostředků na provoz a investice. Technický stav budov je pravidelně modernizován, stejně jako výukové systémy.	Školy spolupracují se zájmovými organizacemi a nabízejí dětem efektivní využití volného času. ŠD mají dostatek míst.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

V tomto bodě je popsána vize a popis problémových oblastí. Vizi chápeme jako stav, který má nastat na konci období dokumentu (předpoklad v r. 2023).

VIZE:

Obce v ORP Železný Brod zajišťují efektivní odpadové hospodářství. Společná nabídka mimoškolních aktivit a celoživotního vzdělávání plně odpovídá požadavkům mládeže, rodičů i seniorů. MŠ a ZŠ na území ORP Železný Brod mají optimálně naplněnou kapacitu. Nabídka školního vzdělávání uspokojuje potřeby dětí a rodičů. Komunitní plánování sociální péče zohledňuje potřeby všech dotčených obcí a cílových skupin, které tyto služby využívají. Jsou vytvořeny výchozí podmínky pro stabilizaci ekonomicky aktivních obyvatel a jejich uplatnění na trhu práce v území ORP.

PROBLÉMOVÉ OBLASTI:

1. Zachování současného systému ZŠ a MŠ, optimalizace žáků ve třídách

- Věcné argumenty

Analýza školství v ORP Železný Brod ukázala, že základní i mateřské školy mají v území dobrou dostupnost a dostačující kapacitu, která v případě že nedojde k významné populační explozi, bude dostačující i pro následující roky. Z místních šetření vyplynulo, že v území nevzniká potřeba na zřízení nových zařízení ani pro děti mladší tří let, jelikož tyto jsou umístovány v MŠ. V území se jednalo v roce 2013 celkem o 22 dětí, z toho 11 dětí mladších tří let bylo umístěno v MŠ v Železném Brodě. Rodiče upřednostňují menší počty žáků ve třídách a zároveň upřednostňují výuku jednoho ročníku v jedné třídě.

Tabulka č. 56: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013

ORP Železný Brod					φ počet žáků na školu	φ počet žáků na třídu
Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	Kapacita ZŠ		
celkem	6	49	855	1650	142,5	17,44
Pěňčín	1	9	163	270	163	18,11
Skuhrov	1	1	11	40	11	11
Koberovy	1	4	49	60	49	12,25
Zásada	1	9	132	200	132	14,66
Železný Brod	2	26	500	1080	250	19,23

Tabulka č. 57: Počty tříd a dětí v MŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013

ORP Železný Brod					φ počet dětí na školu	φ počet dětí na třídu
Název obce	počet MŠ	počet tříd vč. speciálních	počet dětí	Kapacita MŠ		
celkem	6	17	409	393	68,16	24,05
Pěňčín	1	3	70	60	70	23,33
Skuhrov - Huntířov	1	1	28	28	28	28
Koberovy	1	2	50	50	50	25
Zásada	1	2	55	60	55	27,5
Železný Brod	2	9	206	195	103	22,88

- Příčiny problému

- Kapacita škol je nastavena historicky a většina škol ji nemá aktualizovanou podle nynějších možností.
- Jelikož se jedná o poměrně malé území převážně venkovského charakteru, které nemá významného zaměstnavatele, je zde vysoká dojíždka za zaměstnáním do okolních ORP. Proto rodiče vyhledávají školy převážně v místě bydliště nebo místě zaměstnání.
- Špatná dopravní obslužnost.
- Nedostatek pedagogů.
- Absence zařízení pro děti do 3 let.

- Důsledky neřešení problému

- 1) Školy s vysokým počtem žáků na jednu třídu – jednoho pedagoga
- 2) Nárůst osobní dopravy
- 3) Nedostatek míst v MŠ

Při jednání fokusní skupiny bylo konstatováno, že školy jsou schopny operativně zajistit umístění dětí, jak v MŠ, tak ZŠ. Obce již nyní aktivně spolupracují při umisťování dětí, v případě poptávky zřizují, nebo mohou zřídit, nové třídy. Uvítaly by lepší dopravní obslužnost. Problém obce vidí zejména v neexistenci informací o počtu cizinců, kteří budou využívat služby ZŠ a MŠ.

2. Finanční prostředky na provoz, investice, špatný stav budov

- Věcné argumenty

Školy mají dva základní zdroje financování. Přímé náklady na vzdělávání od státu na mzdové náklady, pomůcky a ostatní neinvestiční náklady, kdy MŠMT rozděluje prostředky dle státních normativů (počtu žáků) na jednotlivé krajské úřady, které si pak stanovují vlastní krajské normativy a podle nich přerozdělují peníze na jednotlivé školy. Provoz a investice jsou pak hrazeny prostřednictvím obecních rozpočtů. Do obecních rozpočtů přicházejí peníze na školství prostřednictvím rozpočtového určení daní. Na jednoho žáka dostává obec přibližně 8000 Kč. Náklady na provoz škol jsou však zpravidla vyšší, takže obce své školy dotují z vlastních zdrojů podle svých možností.

- Příčiny problému

Situace ve financování školství není jednoduchá. Zřizovatelé i ředitelé škol jsou každoročně nuceni reagovat na změny v kapitole školství státního rozpočtu, které mají dopady do rozpočtů škol a tím často i do rozpočtů obcí (nedostatek finančních prostředků na školní pomůcky nebo na platy nepedagogických pracovníků, financování změn díky nesouladu fiskálního a školního roku) a zároveň udržovat a zlepšovat podmínky pro vzdělávání dotacemi z obecních rozpočtů. Je nutné např. pokrývat vyšší cenu energií, inflaci, investovat do úspory energií (zateplení, výměna oken, rekonstrukce vytápění), rekonstruovat částí budov (WC, střechy, odpady, kuchyně), popřípadě zkvalitňovat podmínky pro výuku (hřiště, interaktivní tabule, počítače).

- Důsledky neřešení problému

Zánik malých škol, omezení provozu, nedostatek dětí.

Fokusní skupina měla shodný názor, že financování školství je pro ně náročné, že je nedostatek prostředků na investice a opravy, jsou nevhodně nastaveny normativy a nejisté legislativní prostředí. Granty a dotace mají příliš složitou administrativu.

3. Volnočasové aktivity dětí a nedostatek míst ve školních družinách

- Věcné argumenty

Volnočasové aktivity zajišťuje ve městě Železný Brod Dům dětí a mládeže Mozaika a základní umělecká škola. Jejich kroužky využívají děti z širokého okolí i mimo území ORP. Naopak děti z ORP využívají různé kroužky i v jiných městech mimo své ORP (Jablonec nad Nisou, Tanvald, Turnov, apod.) Mnoho žáků také využívá zájmových kroužků, které pořádají přímo školy ve svých budovách. Tyto aktivity využívají zejména žáci druhého stupně a žáci od 4. ročníku ZŠ, protože školní družiny upřednostňují žáky 1. -3. tříd z kapacitních důvodů ŠD. Problém míst ve školních družinách cítí jako problém obě malotřídní školy a ZŠ v Zásadě. Počet zapsaných žáků do školních družin byl v roce 2013 267, což je méně než 50% všech žáků.

- Příčiny problému

Nedostatek pracovníků, malé kapacity družin, absence klubů pro mládež, nevyhovující prostory ZUŠ.

- Důsledky neřešení problému

Zvýšené riziko vzniku patologických jevů mládeže – kriminalita, vandalizmus, zneužívání omamných látek, PC závislost.

Fokusní skupina konstatovala, že je potřeba do volnočasových aktivit dětí investovat. Chybí hlavně finanční prostředky na mzdy a vybavení. Chybí spolupráce s DDM, který je ochoten zřizovat své kroužky i v menších školách, ale i jemu chybí dostatek prostředků na mzdy. Nastavení personálních i klientských kapacit zařízení neodpovídá potřebám.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Zachování současného systému ZŠ a MŠ, optimalizace žáků ve třídách
indikátor	Počet škol
Cíl 1.1	<i>Školy a školská zařízení jsou dostupná všem s minimální dojížděkou, dostupnou kapacitou a jsou nabízeny i alternativní výuková zařízení. Naplněnost tříd je optimální a zaručuje kvalitní výuku.</i>
Popis cíle	Kapacita MŠ a ZŠ odpovídá v současné době potřebám regionu. Cílem je tento stav udržet a zachovat optimální naplněnost tříd s odpovídajícím počtem pedagogů a ostatního personálu.
Hlavní opatření	<p>A. 1 Legislativní opatření Zachovat současnou strukturu škol Upravit normativy</p> <p>A. 2 Finanční opatření Zajistit dostatek prostředků na provoz a modernizaci</p> <p>A. 3 Věcná opatření Prezentovat činnost škol Modernizovat vybavení Spolupracovat a nabízet mimoškolní činnosti Zajistit informovanost obcí o počtu cizinců, kteří budou využívat služby MŠ a ZŠ</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet umístěných dětí v MŠ Počet dětí na jednu třídu
Správce cíle	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová

Problémový okruh 2	Finanční prostředky na provoz, investice, špatný stav budov
indikátor	Vybavené školy
Cíl 2.1	<i>Školy a školská zařízení mají dostatek finančních prostředků na provoz a investice. Technický stav budov je pravidelně modernizován, stejně jako výukové systémy.</i>
Popis cíle	Společné využívání dotačních titulů sníží administrativní zátěž jednotlivých škol a zároveň může přinést finanční úsporu při společném nákupu služeb. Dobrý technický stav budov zajistí nejenom kvalitní prostředí pro výuku, ale nabídne i odpovídající zázemí pro zaměstnance a v neposlední řadě sníží energetickou náročnost budov a samotného provozu. Moderní výukové systémy zajistí vyšší kvalitu výuky a rozšíří možnosti dalšího vzdělávání a možnosti uplatnění při vzdělávání na vyšších stupních školního systému.
Hlavní opatření	<p>A. 1 Legislativní opatření Úprava normativů Meziobecní spolupráce škol při nákupu služeb a vybavení Společné postupy při zadávání zakázek</p> <p>A. 2 Finanční opatření Čerpání z dotačních titulů</p> <p>A. 3 Věcná opatření Zajistit společné administrování projektů Zvýšit komunikaci mezi školami Zajistit realizaci projektů</p>

	Spolupráce škol a zřizovatelů Vzdělávání pedagogů
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet podaných žádostí o dotace/Počet realizovaných projektů Počet opravených budov, nebo částí budov
Správce cíle	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová

Problémový okruh 3	Volnočasové aktivity dětí a nedostatek míst ve školních družinách
indikátor	Dostatek míst pro trávení volného času dětí
Cíl 3.1	Školy spolupracují se zájmovými organizacemi a nabízejí dětem efektivní využití volného času. ŠD mají dostatek míst.
Popis cíle	Rozšířit nabídku volnočasových aktivit, zejména ve venkovských školách, ať již vzájemnou spoluprací s DDM a zřízením zájmových kroužků přímo na školách, nebo zajištěním svozu a odvozu dětí do sídla DDM v Železném Brodě. Zřídit ve školách školní kluby a rozšířit počet míst ve školních družinách, tak aby mohli všichni zájemci trávit čas plnohodnotně pod dozorem dospělé osoby.
Hlavní opatření	<p>A. 1 Legislativní opatření Zřídit školní kluby Uzavřít smlouvy o spolupráci Zvýšit kapacitu školních družin, zřídit školní kluby Najít vhodné prostředí pro ZUŠ</p> <p>A. 2 Finanční opatření Zajistit dostatek prostředků na mzdy a vybavení Vyhledat vhodné dotační tituly</p> <p>A. 3 Věcná opatření Spolupráce škol s DDM Nákup osobních automobilů pro 9-12 osob Zajistit kvalifikovaný personál Zajistit dotace a vypracovat projekty Zajistit a vybavit nové prostory Podpora spolků a spolkového života</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet žáků navštěvujících volnočasové aktivity, počet kroužků Počet míst ve školních družinách a jejich využití
Správce cíle	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová

3.2.4. Indikátory

Indikátory výsledků

Problémový okruh 1	Zachování současného systému ZŠ a MŠ, optimalizace žáků ve třídách		
Číslo indikátoru okruhu	1.1		
Název Indikátoru	Počet škol		
Měrná jednotka	počet		
Správce	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová		
roky	2013	2017	2020
plán		9	9
skutečnost	9		
Metodika výpočtu	Součet všech ZŠ a MŠ působících v ORP Železný Brod		
Zdroj čerpání	Výkaznictví MŠ a ZŠ		

Problémový okruh 2	Finanční prostředky na provoz, investice, špatný stav budov		
Číslo indikátoru okruhu	2.1		
Název Indikátoru	Vybavené školy		
Měrná jednotka	ks		
Správce	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová		
roky	2013	2017	2020
plán		6	9
skutečnost	0		
Metodika výpočtu	součet		
Zdroj čerpání	Výkazy MŠMT		

Problémový okruh 3	Volnočasové aktivity a nedostatek míst ve školních družinách		
Číslo indikátoru okruhu	3.1		
Název Indikátoru	Dostatek míst pro trávení volného času dětí		
Měrná jednotka	%		
Správce	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová		
roky	2013	2017	2020
plán		100	115
skutečnost	95,09		
Metodika výpočtu	V území ORP bylo v roce 2013 855 žáků ZŠ. Ti měli možnost navštěvovat 10 oddělení ŠD (267 dětí), 44 kroužků v DDM a ZUŠ (546 dětí). Výpočet se provede tak, že se sečte počet dětí navštěvující ŠD a kroužky v DDM i ZUŠ a porovná se z datovou základnou roku 2013. Výpočet datové základny roku 2013 = $(267+546)/8,55 = 95,09$ %, přičemž je možné, že výsledná hodnota překročí 100%, protože děti se mohou účastnit více aktivit.		
Zdroj čerpání	Výkazy MŠMT, místní šetření, dotazníky		

Indikátory výstupů

Cíl 1.1.	<i>Školy a školská zařízení jsou dostupná všem s minimální dojížděnou, dostupnou kapacitou a jsou nabízeny i alternativní výuková zařízení. Naplněnost tříd je optimální a zaručuje kvalitní výuku.</i>		
Číslo indikátoru cíle	1.1.1		
Název Indikátoru	Procento umístěných dětí v MŠ		
Měrná jednotka	%		
Správce	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová		
roky	2013	2017	2020
plán		100	100
skutečnost	98		
Metodika výpočtu	Kapacita tříd, počet podaných žádostí v porovnání s počtem přijatých dětí		
Zdroj čerpání	Výkaznictví MŠ		
Číslo indikátoru cíle	1.1.2		
Název Indikátoru	Počet dětí na jednu třídu		
Měrná jednotka	počet		
Správce	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová		
roky	2013	2017	2020
plán		25/25	25/25
skutečnost	17,44/24,05		
Metodika výpočtu	Optimální počet dětí na jednu třídu předpokládá kvalitní výuku, individuální přístup a zohlednění specifických poruch dětí. Celkový počet dětí navštěvující školu/počtem tříd nepřesáhne hodnotu 25.		
Zdroj čerpání	Výroční zprávy, výkazy		

Cíl 2.1.	<i>Školy a školská zařízení mají dostatek finančních prostředků na provoz a investice. Technický stav budov je pravidelně modernizován, stejně jako výukové systémy.</i>		
Číslo indikátoru cíle	2.1.1		
Název Indikátoru	Počet podaných žádostí o dotace, počet realizovaných projektů		
Měrná jednotka	počet		
Správce	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová		
roky	2013	2017	2020
plán		5	10
skutečnost	0		
Metodika výpočtu	Čerpáním finančních prostředků z různých dotačních titulů lze zajistit modernizaci učeben, nákup učebních pomůcek apod. Skutečný počet podaných žádostí/počet realizovaných projektů		
Zdroj čerpání	Výroční zprávy, evidence odboru školství		
Číslo indikátoru cíle	2.1.2		
Název Indikátoru	Počet opravených budov, nebo částí budov		
Měrná jednotka	počet		

Správce	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová		
roky	2013	2017	2020
plán		3	5
skutečnost	0		
Metodika výpočtu	Dobrý technický stav budov zajistí nejenom kvalitní prostředí pro výuku, ale nabídne i odpovídající zázemí pro zaměstnance a v neposlední řadě sníží energetickou náročnost budov a samotného provozu.		
Zdroj čerpání	Výroční zprávy, evidence odboru školství		

Cíl 3.1.	<i>Školy spolupracují se zájmovými organizacemi a nabízejí dětem efektivní využití volného času. ŠD mají dostatek míst.</i>		
Číslo indikátoru cíle	3.1.1		
Název Indikátoru	Počet žáků navštěvujících volnočasové aktivity, počet kroužků		
Měrná jednotka	Počet dětí		
Správce	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová		
roky	2013	2017	2020
plán		12	15
skutečnost	8,18		
Metodika výpočtu	Spolupráce s místními organizacemi, SDH, Sokol, spolupráce s DDM. Počet kroužků / počtem dětí		
Zdroj čerpání	Výroční zprávy škol, spolků a neziskových organizací		
Číslo indikátoru cíle	3.1.2		
Název Indikátoru	Procentuální využití míst ve školních družinách		
Měrná jednotka	%		
Správce	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová		
roky	2013	2017	2020
plán		110% (293 dětí)	119% (320 dětí)
skutečnost	100% (267 dětí)		
Metodika výpočtu	Prosadit vznik školních klubů a zvýšit počet míst ve školních družinách, tak aby byla uspokojena poptávka. Výpočet se provede vydělením počtu součtu míst ve ŠD+ŠK počtem zapsaných dětí v porovnání s rokem 2013 (10 oddělení = 267 dětí)		
Zdroj čerpání	Výroční zprávy, výkazy		

Hlavním cílem v území ORP Železný Brod je zachovat stávající počet škol a školských zařízení s odpovídajícím počtem pedagogů a ostatních pracovníků ve školství. Zajistit modernizaci nejenom budov, ale i učebních postupů, vzdělávání pedagogů a nákup moderních a interaktivních učebních pomůcek. V maximální možné míře využít dotačních titulů - ať již prostřednictvím samotných škol, zřizovatelů, nebo spoluprací s místní akční skupinou.

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Božena Měchurová – referentka školství MěÚ Železný Brod
Eva Sasková – vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Železný Brod
Miloš Pala – vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod
Jindřich Kvapil – starosta obce Koberovy

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce
1.1.	Školy a školská zařízení jsou dostupná všem s minimální dojížděnkou, dostupnou kapacitou a jsou nabízeny i alternativní výuková zařízení. Naplněnost tříd je optimální a zaručuje kvalitní výuku.	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchurová
2.1.	Školy a školská zařízení mají dostatek finančních prostředků na provoz a investice. Technický stav budov je pravidelně modernizován, stejně jako výukové systémy.	
3.1.	Školy spolupracují se zájmovými organizacemi a nabízejí dětem efektivní využití volného času. ŠD mají dostatek míst.	

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo cíle	Název cíle/indikátoru	Správce cíle
1.1.	Počet škol	referentka školství na MěÚ Železný Brod – p. Měchuro- vá
1.1.1	Procento umístěných dětí v MŠ	
1.1.2	Počet dětí na jednu třídu	
2.1.	Vybavené školy	
2.1.1	Počet podaných žádostí o dotace, počet realizovaných projektů	
2.1.2	Počet opravených budov, nebo částí budov	
3.1.	Dostatek míst pro trávení volného času dětí	
3.1.1	Počet žáků navštěvujících volnočasové aktivity, počet kroužků	
3.1.2	Počet míst ve školních družinách a jejich využití	

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Následující tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtů
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtů
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok		každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit, bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Na základě dostupných informací byly stanoveny tři problémové okruhy:

1) Zachování současného systému ZŠ a MŠ, optimalizace žáků ve třídách

2) Finanční prostředky na provoz, investice, špatný stav budov

3) Volnočasové aktivity dětí a nedostatek míst ve školních družinách

Těmto problémovým okruhům byly stanoveny cíle:

- Školy a školská zařízení jsou dostupná všem s minimální dojížděkou, dostupnou kapacitou a jsou nabízeny i alternativní výuková zařízení. Naplněnost tříd je optimální a zaručuje kvalitní výuku.
- Školy a školská zařízení mají dostatek finančních prostředků na provoz a investice. Technický stav budov je pravidelně modernizován, stejně jako výukové systémy.
- Školy spolupracují se zájmovými organizacemi a nabízejí dětem efektivní využití volného času. ŠD mají dostatek míst.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Analytická část byla zpracována pracovníkem pro analýzy a strategie Lenkou Kvintusovou ve spolupráci s referentkou školství ORP Železný Brod a RNDr. Robertem Rölcem v první polovině roku 2014 z dostupných dat poskytnutých SMO, ORP Železný Brod a obcemi ORP. Proběhlo několik společných schůzek, kde byla analytická i návrhová část hodnocena zástupci obcí. Výsledky analýzy byly konzultovány i s pracovníky škol. Návrhová část vzešla jednak z analýzy, ale zejména z osobních zkušeností a vizí zástupců ORP z řad starostů, místostarostů a dalších odborníků z Městského úřadu v Železném Brodě.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazby na Operační programy

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání“, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, anebo konektivita celých škol.

4. Téma 2.: sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude vzhledem k demografickému vývoji spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy a projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V této kapitole jsou uvedeny a popsány sociální služby v ORP Železný Brod a služby se sociálními službami související. Dále jsou zde uvedena zařízení sociálních služeb, které se zde nacházejí a jejich kapacita, rozdělení sociálních služeb podle zřizovatele a jejich financování.

Tabulka č. 58: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. včetně poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	
Terapeutické komunity	1
Sociální poradny	1
Ostatní	1
celkem	3

Zdroj dat: RPSS MPSV, vlastní šetření

Dle registru zde působí dva poskytovatelé. Do kategorie "ostatní" je zařazena pečovatelská služba, kterou poskytuje město Železný Brod. Pečovatelská služba v ORP Železný Brod sídlí i reálně působí, HoST HOME START Huntířov, které zde zastupuje sociální poradny, zde pouze sídlí, ale působí mimo území ORP ŽB. Dále zde působilo Občanské sdružení „Most k naději“, které zde zastupuje terapeutické komunity. Toto sdružení má sídlo v Mostě. Vzhledem k vysokému podílu řádků s nulovými hodnotami byla sloučena tabulka, která obsahovala pouze registrované sociální služby dle Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV a tabulka se službami, které v ORP Železný Brod reálně působí.

Tabulka č. 59: Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP

název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
Most k naději	Terapeutická komunita	občanské sdružení	Most

Zdroj dat: vlastní šetření

Kromě pečovatelské služby a HoSt Home - Start Huntířov v ORP Železný Brod působí ještě organizace "Most k naději". Dne 30. 11. 2013 však skončil projekt IP1/2 podporovaný ESF a Libereckým krajem. Na projekt se nepodařilo navázat v dostatečném rozsahu. Na celém území Liberecka zůstal pouze jeden pracovník, tudíž pro ORP ŽB bude služba nedostatečná.

Tabulka č. 60: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)

	Druh sociální služby	
Služby sociální péče	Sociální poradenství	2
	Osobní asistence	0
	Pečovatelská služba	2
	Podpora samostatného bydlení	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	1
Služby sociální prevence	Raná péče	0
	Telefonická krizová pomoc	1
	Tlumočnické služby	0
	Azylové domy	0
	Domy na půl cesty	0
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	1
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0
	Noclehárny	0
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	3
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	4
	Sociálně terapeutické dílny	1
	Terapeutické komunity	1
	Terénní programy	2
Sociální rehabilitace	0	

Zdroj dat: RPSS MPSV

Tato data byla vygenerována z Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV a na základě vlastního šetření. Dle Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV zde působí pouze jedna registrovaná služba a to Pečovatelská služba Železný Brod. Dále zde dle tohoto Registru působí HoSt Home - Start Huntířov, ten zde pouze sídlí, avšak nepůsobí. Jednalo by se o sociální poradenství. Vzhledem k vysokému podílu řádků s nulovými hodnotami byla sloučena tabulka, která obsahovala pouze

registrované typy sociálních služeb dle Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV a tabulka s typy sociálních služeb, které v ORP Železný Brod reálně působí.

Další typy sociálních služeb, které zde reálně působí, a další související služby poskytují tyto organizace:

Sociální služby:

Sdružení Compitum – organizace poskytující sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociální poradenství a terénní programy, sídlí v Jablonci nad Nisou, ale v ORP Železný Brod aktivně působí.

Most k naději - organizace, která se specializuje na práci s mladými lidmi zneužívající omamné látky. Na území ORP Železný Brod realizuje především terénní programy, a nonstop telefonickou krizovou pomoc. V následujícím období lze předpokládat omezení činnosti z důvodů ukončení programu IP1/2 z ESF a LK. Organizace sídlí v Mostě, podobně jako sdružení Compitum v ORP Železný Brod aktivně působí.

Související služby:

Sdružení zdravotně postižených Železnobrodská - sociálně aktivizační programy pro seniory a osoby se zdravotním postižením - kroužky ručních prací, výlety, organizování ozdravných pobytů, kluby pro osoby se stejným zdravotním postižením.

Trénink paměti - (p. Choura-) sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdrav. postižením - akce se koná jednou za rok, jde o procvičování paměti pro seniory. Akci pořádá Odbor sociálních věcí MěÚ ŽB.

Dům dětí a mládeže (DDM) Mozaika- mateřské centrum a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Mateřský klub KLUB-KO je otevřen denně 9.00-11.00.

P. Schovanec - psychologická a poradenská pomoc - dojíždí do ŽB, nicméně klienti, kteří potřebují psychosociální terapeutickou pomoc, nejčastěji dojíždějí do Jablonce nad Nisou, Liberce, event. Turnova.

Jílové u Držkova a Radčice zajišťují rozvoz obědů pro seniory (přispívají na ně z obecních rozpočtů).

Hospic sv. Zdislavy dojíždí 1x týdně k pánovi na vozíčku do Loužnice a poskytuje mu odlehčovací služby.

Rodina 24 – poskytuje sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením a osobní asistenci.

Centrum zdravotně postižených Libereckého kraje – poskytuje služby osobní asistence.

Spokojený domov – poskytuje služby osobní asistence.

Naděje – Poskytuje terénní programy, 1x za týden do města dojíždí p. Pauch.

The Bouda – projekt turnovské Jednoty bratrské, který se zaměřuje na zkvalitnění života dětí a mládeže. Částečně působí i v ŽB.

Tabulka č. 61: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Typ zařízení sociálních služeb						
Sociální poradny	0	0	0	0	0	1
Ostatní	0	0	1	0	0	0
celkem	0	0	1	0	0	1

Zdroj dat: RPSS MPSV

Dle registru sídlí v území ORP Železný Brod pouze dvě zařízení. HoSt Home- Start Huntířov - jedná se o pobočku nestátní neziskové organizace, zařízení zde ale reálně nepůsobí. Dále Pečovatelská služba (v kolonce Ostatní), jejímž zřizovatelem je město Železný Brod.

Tabulka č. 62: Počet sociálních služeb dle zřizovatele

Druh služby		zřizovatel					
		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
služby sociální péče	typ sociální služby						
	Sociální poradenství	0	0	0	0	0	1
	Pečovatelská služba	0	0	1	0	0	0
	celkem	0	0	1	0	0	1

Zdroj dat: RPSS MPSV

Podobně jako u následující tabulky. Dle RPSS zde sídlí pouze Pečovatelská služba města Železný brod a Host HOME START Huntířov jako sociální poradenství.

Tabulka č. 63: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Druh zařízení sociálních služeb							
Ostatní	749 000	60 000	1 006 346		459 258		
celkem za všechna zařízení	749000	60000	1 006 346	0	459 258	0	0

Zdroj dat: výroční zpráva Pečovatelské služby Železný Brod za rok 2012

Sdružení Compitum (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi) získalo od města Železný Brod příspěvek 20 000 Kč.

V území ORP Železný Brod také působí související služba - a to Sdružení zdravotně postižených Železnobrodská. To je financováno členskými příspěvky, prodejem výrobků ručních prací, jednorázovou dotací od MěÚ ŽB, od technických služeb JBC a grantem Odboru zdravotnictví Krajského úřadu Liberec.

Tabulka č. 64: Kapacita zařízení sociálních služeb

	pobytová					ambulantní					terénní				
	kli- en- ti	kon- tak- ty	in- ter- ven- ce	lů- žk- a	ho- vo- ry	kli- en- ti	kon- tak- ty	in- ter- ven- ce	lů- žk- a	ho- vo- ry	kli- en- ti	ko- nt- ak- ty	in- ter- ven- ce	lů- žk- a	ho- vo- ry
Druh zařízení sociálních služeb															
Domovy pro seniory											120				
Sociální poradny											7				

Zdroj dat: RPSS MPSV

V rámci šetření bylo zjištěno, že organizace „Most k naději“ podpořilo 340 klientů na Jablonecku, bohužel se nepodařilo zjistit, kolik z nich bylo přesně v ORP Železný Brod. Sdružení Compitum zasáhlo celkem u 35 rodin a 58 dětí. Nelze však zjistit přesný počet pro ORP Železný Brod.

Tabulka č. 65: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatel- ská služ- ba	Oso- bní asis- ten- ce	Tís- ňo- vá pé- če	Průvod- covské a předčita- telské služby	Podpora samo- statného bydlení	Od- leh- čova- cí služ- by	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlu- moč- nic- ké služ- by
Příjmy z úhrad uživatelů	512	260	0	0	0	13	0	0
Výdaje	2340	370	0	0	0	13	0	0
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	22%	70%	0	0	0	100%	0	0

Zdroj dat: Odbor sociálních věcí MěÚ Železný Brod

Tabulka č. 66: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Pečovatelská služba	0
Osobní asistence	0
Tísňová péče	0
Průvodcovské a předčitatelské služby	0
Podpora samostatného bydlení	0
Odlehčovací služby	0
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	0

Zdroj dat: RPSS MPSV, vlastní šetření

Z šetření z dostupných zdrojů vyplývá, že v žádné sociální službě neexistují na území ORP ŽB neuspokojení žadatelé. Nemusí to však zcela odpovídat realitě. Důvodem by mohlo být z části neevidování neuspokojených žadatelů a z části také to, že se žadatelé o poskytnutí sociální služby sdružují do větších center, kde jsou úspěšnější.

Co se týče Pečovatelské služby a nulové hodnoty neuspokojených žadatelů - skutečně zvládají uspokojit všechny žádosti o pečovatelskou službu. Neuspokojení žadatelé jsou pouze v případě o lůžko v Domově pro seniory patřící Pečovatelské službě Železný Brod, v tomto případě se ale už nejedná o sociální službu jako takovou. V tomto případě je žadatelům nabídnuta pečovatelská služba, kterou následně obvykle využijí.

Tabulka č.. 67: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Pracoviště rané péče			Intervenční centra			Služby následné péče		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		muži	ženy		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	52	104	0	52	104

	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0			

	Domy na půl cesty			Terapeutické komunity			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj dat: RPSS MPSV

Převážně nulové hodnoty jsou dány samotnou neexistencí zařízení sociálních služeb na ORP Železný Brod, kromě Pečovatelského domu, k němuž se údaje z tabulky váží.

Dobrovolnická péče

Podle dat získaných z webu MV ČR nejsou v ORP Železný Brod minimálně od roku 2010 žádné organizace vykonávající dobrovolnickou péči. Avšak dle vlastního šetření bylo zjištěno, že zde působí Sdružení Compitum, které poskytuje dobrovolnické služby. V minulém roce působilo v ORP ŽB 9 dobrovolníků tohoto sdružení. Organizace však sídlí v Jablonci nad Nisou. Dalším možným důvodem, proč v ORP Železný Brod tyto organizace absentují, by mohla být nedostatečná informovanost o možnostech podpořených dobrovolnických programů. V malých obcích pak (i dle sdělení starostů) nadále působí vzájemná sousedská a rodinná sociální výpomoc, která jistě ze samotné podstaty fenoménu není nijak evidována.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

- a. Analýza rizik
- b. Finanční analýza
- c. Analýza cílových skupin

a. Analýza rizik včetně analýzy cílových (dotčených) skupin, opatření

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P*D		
1.	Finanční riziko	Nevyjasněnost způsobu financování	2	5	10	1. Prosazování zájmů společných veřejné správě (legislativních, ekonomických) 2. Jasně vymezení kompetencí mezi státem, krajem a obcemi	- Obec - Poskytovatel
2.		Nedostatek financí na zajištění běžného provozu (obec zřizovatelem poskytovatele)	2	5	10	1. Získat sponzory 2. Jednat s krajem o kofinancování 3. Zlepšit energetický management a zavést sdružené nákupy energií ke snížení výdajů, ostatní sdružené nákupy 4. Stanovení standardu (prstovových a materiálově technických podmínek – např. pasportizace) 5. Meziobecní spolupráce	- Obec, je-li zřizovatelem poskytovatele - Obec, je-li podporovatel služby - Zřizovatel poskytovatele - Poskytovatel
3.		Nedostatek financí na investice a vybavení	4	2	8	1. Využít fondy EU či jiné dotace 2. Meziobecní spolupráce	- Obec, je-li zřizovatelem poskytovatele - Obec, je-li podporovatel služby - Zřizovatel poskytovatele - Poskytovatel
4.		Uživatelé neplatí za službu	2	2	4	1. Změnit systém výběru plateb	Poskytovatel
5.		Jednoleté financování projektů	4	4	16	1. Změnit systém financování	Poskytovatel
6.		Udržitelnost projektů financovaných ze strany EU – neschopnost udržet službu	3	4	12	1. Hledat zdroje financování	Poskytovatel Obec

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P*D		
7.	Organizační riziko	Špatné rozmístění poskytovatelů a zařízení v rámci ORP (chybějící či přebytečná kapacita služeb)	4	4	16	1. Meziobecní spolupráce	Obce daného území
8.		Nedostatek uživatelů/příliš mnoho uživatelů v čase (demografický vývoj)	3	4	12	1. Meziobecní spolupráce 2. Projety financované z fondů EU	Obce daného území
9.		Nezájem či neochota obcí na spolupráci	3	4	12	1. Meziobecní spolupráce 2. Zlepšit komunikaci mezi obcemi	Obce daného území
10.	Právní riziko	Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	3	3	9	1. Upozornění na dopady změn legislativy	Obce daného území
11.		Nevhodné reformy či změny zákonů	3	4	12	1. Upozornění na dopady změn legislativy	Obce daného území
12.	Technické riziko	Nevhodné prostory, špatný technický stav budov	2	3	6	1. Využít fondy EU a jiné zdroje	- Obec (vlastník budov) - Poskytovatel
13.		Špatný technický stav vybavení, zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	1. Využít fondy EU a jiné zdroje	Obec (vlastník zařízení) - Poskytovatel
14.	Věcné riziko	Špatné řízení poskytované služby (stížnosti občanů)	1	1	1	1. Správně stanovené podmínky ve smlouvě	Zřizovatel poskytovatele
15.		Nízká kvalita konkrétní služby	2	3	6	1. Sledování kvality 2. Meziobecní spolupráce – dobrá praxe	Poskytovatel
16.		Nezájem uživatelů či rodinných příslušníků o konkrétní službu	2	2	4	a) Vysvětlování problematiky b) Meziobecní spolupráce	Poskytovatel
17.		Personální rizika (Nedostatečné nebo nevhodné personální zabezpečení služeb)	3	4	12	1. Vzdělávání zaměstnanců	Poskytovatel

Největším rizikem se jeví především krátkodobé financování projektů. Zejména jednoletý časový horizont neumožňuje hlubší pochopení či nápravu problematiky. Dalším rizikem v dané oblasti je chybějící služba, konkrétně chybějící nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a terénní služba spolu s kontaktním centrem zaměřujícím se na drogovou problematiku, a to jak prevenci, tak řešení sociálně patologických jevů z drogové problematiky vyplývajících. Naopak nejmenším rizikem se jeví být stížnosti občanů na poskytování stávající sociální služby. V ORP Železný Brod se nezájem a neochota obcí na spolupráci nejeví být velkým rizikem.

b. Finanční analýza

Výdaje obcí v ORP Železný brod na sociální oblast v tis. Kč										
Výdaje obcí ORP Žel. Brod	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkové výdaje v jednotlivých letech	16 829	14 192	14 997	16 652	8 230	8 132	9 801	11 725	12 725	4 022

Zdroj dat: ÚFIS, SMO – výdaje obcí za jednotlivé roky

Z daných zdrojů byly vyfiltrovány nákladové účty pro sociální oblast dle paragrafů rozpočtové skladby z vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. uvedených v Metodice pro zpracování dílčí rozvojové strategie v oblasti sociálních služeb ze dne 11. 4. 2014., tj. relevantní paragrafy skupiny 41.

Lze předpokládat, že pokles výdajů ORP Železný Brod na sociální oblast od roku 2007 je zapříčiněn legislativní změnou, která proběhla právě v tomto roce. Šlo o změnu týkající se sociální reformy. Je pravděpodobné, že pokles výdajů na sociální oblast mohl být zároveň dán i tím, že reálné výdaje na sociální oblast byly přesunuty do jiných paragrafů.

c. Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
poskytovatelé služeb	<ul style="list-style-type: none"> - dostatek finančních prostředků - zájem uživatelů - zvýšit finanční nezávislost běžných výdajů na dotacích - podpora od obcí - kvalitní personál s osobním zájmem ve věci 	<ul style="list-style-type: none"> - nízká kvalita a dostupnost v důsledku nedostatku příjmů - kvalita poskytované služby - nezáměr personálu - nestabilní financování 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná setkávání poskytovatelů a veřejnosti - i virtuální komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - Meziobecní spolupráce při komunitním plánování sociálních služeb
uživatelé služeb	<ul style="list-style-type: none"> - vysoká a trvalá úroveň služby - dostupnost služby 	<ul style="list-style-type: none"> - nezáměr o službu - odmítání platit za službu - malá informovanost - vyžadování služby navzdory odmítání službu platit 	<ul style="list-style-type: none"> - novinové články - webové stránky (blogy, facebook, diskusní fóra) - letáky - akce pořádané odborem sociálních věcí 	<ul style="list-style-type: none"> - prověření nabídky a informačních zdrojů

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
rodinní příslušníci uživatelů	<ul style="list-style-type: none"> - dostupnost služby - finanční dosažitelnost - trvalá kvalita služby - inovace a nejnovější trendy ve službách - dostatečná informovanost - transparentnost fungování 	<ul style="list-style-type: none"> - nezájem o službu přes požadavek na její existenci - neochota doplácet za sociální službu - vysoké požadavky 	<ul style="list-style-type: none"> - novinové články - webové stránky (blogy, facebook, diskusní fóra) - letáky - akce pořádané odborem sociálních věcí 	<ul style="list-style-type: none"> - zájem spolupracovat s novinami, aj. médii - panelové diskuze - vysoký stupeň informovanosti
Veřejnost (nečerpající služby)	<ul style="list-style-type: none"> - efektivita služby - nízké náklady - široká nabídka služeb - transparentnost fungování 	<ul style="list-style-type: none"> - nezájem o oblast sociálních služeb - nesouhlas s výdaji veřejných prostředků na služby - negativní nálady vůči uživatelům sociálních služeb - napadání efektivity a míry veřejného prospěchu z fungování služby 	<ul style="list-style-type: none"> - blogy, facebook, weby - dny otevřených dveří - novinové články - pořádání akcí - školní besedy 	<ul style="list-style-type: none"> - objektivní informace v médiích - informovanost o veřejné prospěšnosti sociálních služeb - důraz na každodenní potřebu sociálních služeb
Představitelé obcí SO ORP	<ul style="list-style-type: none"> - uspokojivá nabídka pro vlastní občany - finanční efektivita služby - znalost oblasti a následná adekvátní nabídka služeb - zdůraznění potřebnosti sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - Nejasné kompetence obcí - Nedostatek finančních zdrojů - Nejasné financování - podporování méně potřebných sociálních služeb plynoucích z neznalosti oblasti - neefektivní rozmístění poskytovatelů v rámci území - Neochota spolupracovat - Změny legislativy 	<ul style="list-style-type: none"> - projednávání problematiky s experty - komunitní plánování - meziobecní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - participace při komunitním plánování - meziobecní spolupráce - zapojení i obcí bez soc. služeb - prosazování společných zájmů - informování občanů o fungování soc. služeb a jejich následná spokojenost
Kraje	<ul style="list-style-type: none"> - adekvátní nabídka na území kraje - optimalizovat výdaje na služby poskytované nebo dotované krajem (příspěvky, dotace) - předat služby poskytované krajem na obce 	<ul style="list-style-type: none"> - snaha přenést starost o soc. služby na obce - chybné přerozdělování veřejných zdrojů - nereálná očekávání - špatné rozmístění poskytovatelů v rámci území kraje - špatná komunikace s obcemi - preference krátkodobých projektů 	<ul style="list-style-type: none"> - jednání s obcemi - jednání s poskytovateli - jednání se státem - jednání s experty na problematiku sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - společný zájem o problematiku soc. služeb s obcemi - meziobecní spolupráce

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Stát	<ul style="list-style-type: none"> - uspokojení potřeb občanů - optimalizace rozmístění sociálních služeb - efektivní financování - zmapování problematiky sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - nevhodné rozmístění sociálních služeb - nejasné představy o potřebách - neefektivní financování - špatná komunikace - nedostatek informací v problematice sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - dobrá komunikace se zainteresovanými subjekty - konzultace s experty na sociální služby 	<ul style="list-style-type: none"> - efektivní financování - jasné vymezení kompetencí mezi státem, krajem a obcemi
Partneři poskytovatelů (dárci, sponzoři)	<ul style="list-style-type: none"> - dobré fungování a kvalita služby - propagace partnera 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek zdrojů u sponzorů - přerušení spolupráce - zasahování do rozhodování o sociální službě 	<ul style="list-style-type: none"> - standardní 	<ul style="list-style-type: none"> - motivovat pro spolupráci - propagace
Zaměstnanci v sociálních službách	<ul style="list-style-type: none"> - dobré pracovní prostředí - prestiž 	<ul style="list-style-type: none"> - rizika spojená s přetížeností a přílišnou administrativou - stárnoucí pracovní síla - nízké odměny - vyhoření 	<ul style="list-style-type: none"> - standardní 	<ul style="list-style-type: none"> - využít fondy EU - podpůrné nástroje (péče o zaměstnance)
Média	<ul style="list-style-type: none"> - atraktivní témata 	<ul style="list-style-type: none"> - negativní obraz poskytovatele 	<ul style="list-style-type: none"> - partnerství s médii 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná komunikace - nabízet příklady dobré praxe

4.1.4. SWOT analýza sociální oblasti

silné stránky	slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Politicky příznivé klima pro otázku sociálních služeb v ORP ŽB a osobní zainteresovanost a nasazení pracovníků sociálního odboru v ŽB; - Zájem o problematiku rodin s dětmi, mládeže, problematiku národnostních menšin, zájem o seniory a zdravotně postižené; - Existence Domu s pečovatelskou službou; Existence mateřského centra; Existence Sdružení pro zdravotně postižené; - Zájem řešit drogovou problematiku – terénní program Most k naději; - Zájem občanů o sociální problematiku; - Dobré fungování společnosti jako komunity – vzájemná výpomoc nad rámec rodiny; - Celistvé a přehledné území; - Stabilizovaný počet obyvatelstva; - Prostředí bohaté na kulturní akce, v jejichž rámci dochází k upevňování komunity; - Území se silnou tradicí 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek financí pro sociální oblast; - Nedostatečné čerpání finančních zdrojů z EU; - Vyšší míra nezaměstnanosti, - Nepřehledná sociální situace v části ŽB Poříčí – možný nárůst sociálně patologických jevů, - Horší dopravní obslužnost z okolních obcí do ŽB; - Chybí integrační programy pro osoby sociálně vyloučené; - Neřešená problematika národnostních menšin; - Malé území – nízký počet poskytovatelů soc. služeb; - Nedostatečná informovanost občanů
příležitosti	hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Podpora vzniku nových poskytovatelů soc. služeb; - Možnost čerpání finančních prostředků z EU, - Podpora vzniku nových pracovních míst, - Podpora vzniku různých vzdělávacích programů a podpora informovanosti občanů v sociální problematice; - Podpora řešení problematiky národnostních menšin; - Podpora vzniku terénních programů zaměřujících se na drogovou problematiku – zejména prevence, přednášky ve školách; - Zapojení sociálně vyloučených občanů do společnosti; - Podpora rodin s dětmi; - Zlepšení systémové podpory soc. služeb - Podpora dobrovolnictví 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečné čerpání fondů EU; - Ztráta zájmu občanů o sociální problematiku; - Nárůst sociálně patologických jevů – zejména v oblasti Poříčí; - Nárůst drogové problematiky; - Zhoršení existenční situace vlivem nedostatku pracovních příležitostí; - Odchod mladých a vzdělaných lidí za příležitostmi; - Ztráta zájmu politických představitelů o sociální problematiku

Jako jednu z nejsilnějších stránek oblasti je třeba považovat osobní zainteresovanost a pracovní nasazení pracovníků Odboru sociálních věcí Města Železný Brod. Je zde patrný zájem o problematiku rodin s dětmi, mládeže, problematiku národnostních menšin, o seniory a zdravotně postižené. Jako silné stránky oblasti je hodnocena též existence Pečovatelské služby, Mateřského centra a Sdružení pro zdravotně postižené. Plusem oblasti je též celistvost a přehlednost území. Jedná se o oblast bohatou na kulturní akce, v jejichž rámci dochází k upevňování komunity.

Jako slabé stránky oblasti lze označit nedostatek financí pro sociální oblast, nedostatečné čerpání fondů z EU a vyšší míru nezaměstnanosti. Slabinou je též nepřehledná sociální situace v části Poříčí, kde je možné předpokládat nárůst sociálně patologických jevů. Jako slabou stránku lze označit i horší dopravní obslužnost do odlehlých obcí ORP. Chybí zde integrační programy pro osoby sociálně vyloučené.

Jako příležitost se jeví podpora vzniku nových poskytovatelů sociálních služeb, možnost čerpání finančních prostředků z EU, podpora vzniku nových pracovních míst, podpora vzniku různých vzdělávacích programů, podpora řešení problematiky národnostních menšin a podpora terénních programů. Jako dobrá příležitost se jeví zapojení sociálně vyloučených osob do společnosti. Jako příležitost je třeba vidět i podporu dobrovolnictví.

Jako hrozby lze označit nedostatečné čerpání z fondů EU, ztrátu zájmu o sociální problematiku, zhoršení existenční situace vlivem nedostatku pracovních příležitostí. Jako hrozbu je též nutno vidět nárůst sociálně patologických jevů v části Poříčí. Další hrozbou je odchod mladých a vzdělaných lidí a ztráta zájmu politických představitelů o sociální problematiku.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Z analýzy vyplývá, že současný stav situace je sice uspokojivý, nicméně bylo by žádoucí sociální služby v ORP Železný Brod rozšířit.

V ORP Železný Brod náležitě funguje pouze jedna registrovaná sociální služba, a to „Pečovatelská služba Železný Brod“. Ta se snaží zajistit co nejdůstojnější život seniorům, kteří mají sníženou sebeobsluhu a nevládají pečovat o domácnost. Pečovatelská služba pořádá i akce nad rámec svých základních povinností. Například trénování paměti pro seniory, výtvarné dílničky, společné vaření, pečení, opékání buřtů, návštěvy kina a divadla, vystoupení dětí, výstavy v Domě s pečovatelskou službou, zdravotní cvičení, jarní zábavy, půjčování knih, výlety po okolí, zpívání s kytarou aj. Pracovníci pečovatelské služby dojíždějí též do obcí v okolí Železného Brodu. Dle výroční zprávy i dle konzultace vyplývá, že tato služba je v této oblasti velice potřebná a zároveň funguje velice dobře a zvládá uspokojovat všechny žadatele o tuto službu.

Kromě této registrované sociální služby zde existuje „Sdružení zdravotně postižených Železnobrodská“. Jedná se o související službu poskytovanou dobrovolnickou organizací, která pořádá též různé akce pro zdravotně postižené a pro seniory.

Na základě výše popsaných poznatků je možné vyvodit, že sociální služby poskytované pro seniory a zdravotně postižené v ORP Železný Brod se jeví jako dostatečné. Bylo by dobré doplnit služby poskytované seniorům o jiný typ aktivity, jako například pořádání Virtuální univerzity Třetího věku.

Vývoj sociálních služeb v této oblasti, které zajišťují péči o seniory, je příznivý. V budoucnu by se mělo navíc přistoupit k realizaci projektu „Multifunkčního sociálního centra“ v Koberovech – Vráta, který by kromě penzionu pro seniory zahrnoval i doplňující sociální služby.

Dále do ORP Železný Brod dojíždějí dobrovolníci z občanského sdružení „Compitum“ z Jablonce nad Nisou, kteří zde navštěvují rodiny s dětmi a poměrně dostatečně zde zastupují „sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi“.

Do roku 2013 zde působilo občanské sdružení „Most k naději“, které zde mělo své terénní programy zaměřené na práci s uživateli psychotropních a omamných látek. Služba byla ukončena kvůli završení projektu IP1/2 podporovaný ESF a Libereckým krajem. Nedostatky z hlediska poskytování sociálních služeb v ORP ŽB leží pak právě v této oblasti terénních programů pro sociálně slabší skupiny, které jsou ohroženy například zneužíváním omamných látek. Pokud nebude tato služba obnovena, či jinak nahrazena, například zřízením kontaktního centra, které by poskytovalo jak terénní, tak ambulantní programy, lze předpokládat prohloubení drogové problematiky a přidružených sociálně patologických jevů. V roce 2014 se podařilo na projekt navázat a terénní pracovníci nyní opět do území dojíždějí.

Dalším nedostatečně řešeným sociálním problémem je situace dětí a mládeže. Ve městě chybí nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením. Nicméně tento problém představitelé města již reflektují a do budoucna počítají s řešením této situace. Konkrétní řešení se však zatím nenabízí.

Co se týče spolupráce mezi obcemi v rámci ORP Železný Brod, dle dotazníkového šetření vypracovaného pro tento projekt vyplývá, že většina představitelů obcí konstatuje velmi dobrou vzájemnou spolupráci v této oblasti. Jako možnosti meziobecní spolupráce je však třeba vidět podporu dobrovolnických organizací, které by se zaměřovaly na problematiku dětí a mládeže ze sociálně vyloučených skupin. Dobrovolnickým organizacím, které by mohly být složeny z osob všech obcí ORP, by mohl být ve městě Železný Brod poskytnut prostor pro jejich činnost. Dobrovolnictví by se zejména mohlo podporovat v oblasti péče o sociálně slabé děti a mládež. Dále je třeba usilovat o společnou podporu vzniku nízkoprahového centra pro děti a mládež (které by zároveň mohlo být základem dobrovolnických organizací).

Dále je třeba neustále podporovat a informovat seniory ze všech obcí ORP ŽB o aktivitách pro ně připravovaných, zejména Pečovatelskou službou a Sdružením zdravotně postižených Železnobrodská. Je třeba usilovat o prosazení konání těchto akcí a aktivit v návaznosti na dopravní spoje do okolních obcí ORP.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro oblast „Sociálních služeb“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro oblast sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi, byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců měst a obcí z území ORP, dále pak z řad úředníků, kteří pracují na odboru sociálních věcí, školství, kultury a sportu a životního prostředí na MěÚ v Železném Brodě. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na oblast sociálních věcí.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

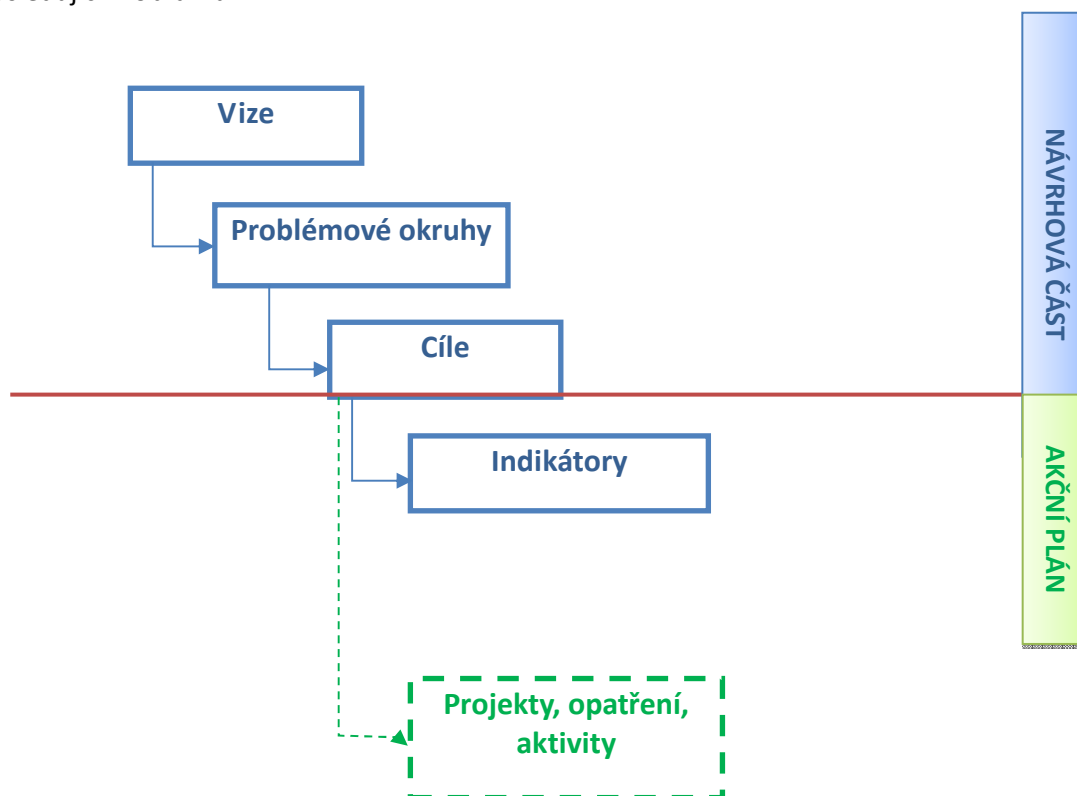
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení

dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro témata sociálních věcí. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v sociální oblasti je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE: Obce v ORP Železný Brod zajišťují efektivní odpadové hospodářství. Společná nabídka mimoškolních aktivit a celoživotního vzdělávání plně odpovídá požadavkům mládeže, rodičů i seniorů. MŠ a ZŠ na území ORP Železný Brod mají optimálně naplněnou kapacitu. Nabídka školního vzdělávání uspokojuje potřeby dětí a rodičů. **Komunitní plánování sociální péče zohledňuje potřeby všech dotčených obcí a cílových skupin, které tyto služby využívají.** Jsou vytvořeny výchozí podmínky pro stabilizaci ekonomicky aktivních obyvatel a jejich uplatnění na trhu práce v území ORP.

Sociální oblast	Problémová oblast 1 Nezájem seniorů o služby pro ně určené		Problémová oblast 2 Nedostatečná nabídka sociálních služeb pro děti a mládež ze skupin ohrožených sociálním vyloučením		Problémová oblast 3 Nedostatečná podpora dobrovolnických organizací	
	cíl 1.1	cíl 1.2	cíl 2.1	cíl 2.2	cíl 3.1	cíl 3.2
	Motivovat seniory v zájmu o akce pro ně určené.	Podpořit pořádání akcí pro seniory v místě jejich bydliště.	Založit nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.	Udržení a podpora terénních programů	Podpořit fungování současných dobrovolnických organizací	Podpora zakládání dobrovolnických organizací

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

V tomto bodě je popsána vize a popis problémových oblastí. Vizi chápeme jako stav, který má nastat na konci období dokumentu (předpoklad v r. 2023).

VIZE:

Obce v ORP Železný Brod zajišťují efektivní odpadové hospodářství. Společná nabídka mimoškolních aktivit a celoživotního vzdělávání plně odpovídá požadavkům mládeže, rodičů i seniorů. MŠ a ZŠ na území ORP Železný Brod mají optimálně naplněnou kapacitu. Nabídka školního vzdělávání uspokojuje potřeby dětí a rodičů. Komunitní plánování sociální péče zohledňuje potřeby všech dotčených obcí a cílových skupin, které tyto služby využívají. Jsou vytvořeny výchozí podmínky pro stabilizaci ekonomicky aktivních obyvatel a jejich uplatnění na trhu práce v území ORP.

PROBLÉMOVÉ OBLASTI:

1. Nezájem seniorů o služby pro ně určené

Na výše uvedeném příkladu stromu problémů je zřejmé, že realizační tým spolu s fokusní skupinou identifikoval, že existují tři základní příčiny problémového okruhu „Nezájmu seniorů o služby pro ně určených“ a sice:

- nenavazující dopravní spojení
- zpoplatnění akcí
- s tím spojená nízká motivace ze strany samotných seniorů

2. Nedostatečná nabídka sociálních služeb pro děti a mládež ze skupin ohrožených sociálním vyloučením

Na výše uvedeném příkladu stromu problémů je zřejmé, že realizační tým spolu s fokusní skupinou identifikoval, že existují dvě základní příčiny problémového okruhu „Nedostatečné nabídky sociálních služeb pro děti a mládež ze skupin ohrožených sociálním vyloučením“ a sice:

- chybějící zařízení pro děti a mládež
  - nedostatečné fungování knihovny jako NZDM
  - nedostatečné naplnění volnočasových aktivit u dětí a mládeže u sociálně ohrožených skupin
  - nedostatečná finanční podpora projektů ze strany kraje
- nedostatečná podpora terénních programů
  - nedostatečná finanční podpora projektů ze strany kraje

3. Nedostatečná podpora dobrovolnických organizací

Z výše uvedeném příkladu stromu problémů je zřejmé, že realizační tým spolu s fokusní skupinou identifikoval, že existují tři základní příčiny problémového okruhu „Nedostatečné podpory dobrovolnických organizací“ a sice:

- nedostatečné motivování dětí a mládeže, ale i aktivních seniorů („mladší důchodci“) k zakládání DO
- nedostatek prostorů sloužících jako zázemí pro DO
- nedostatek vzorů

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nezájem seniorů o služby pro ně určené
indikátor	
Cíl 1.1	<i>Motivovat seniory v zájmu o akce pro ně určené.</i>
Popis cíle	Na území ORP Železný Brod existuje velmi dobrá nabídka sociálních služeb nabízených seniorům. Především je to Pečovatelská služba a aktivity pořádané Sdružením zdravotně postižených Železnobrodská. Bohužel senioři plně nevyužívají služby pro ně určené. Překážkou můžou být nena- vazující spoje, ale i nutnost seniorů se na akcích finančně spolupodílet, např. ve formě vstupného, ale také nedostatečná informovanost o spektru nabízených služeb. Cílem je především seniory o těchto službách dostatečně informovat, např. na veřejných deskách a při různých společenských událostech, a motivovat je k využívání těchto služeb. Vzhledem k tomu, že senioři často nepoužívají nové informační technologie, je třeba je o akcích informovat prostřednictvím letáků, které by byly umístovány do jejich schránek a obsahovaly by stručné a jasné informace o všech poskytovaných službách.
Hlavní opatření	<u>Informování seniorů o službách pro ně určených</u> <ul style="list-style-type: none"> - informování na veřejných deskách - informování při veřejných událostech (např. zasedání zastupitelstva, spolky atp.) - informace v místních zpravodajích - finančně podpořit produkci a distribuci informačních materiálů (tisk letáků, roznáška do schránek apod.) - zapojení dobrovolníků z řad místní komunity do pořádání akcí - spolupráce místních spolků - finančně podpořit činnost spolků zapojených do pořádání akcí pro seniory - zajistit a finančně opatřit pracovníka, který by měl na starosti informování seniorů - zřídit pozici úředníka, který by pomáhal s čerpáním grantů na tyto akce - zajistit financování tohoto úředníka z fondů EU
Název indikátorů k hodnocení cíle	Průměrný počet účastníků pravidelné akce pro seniory – Hrátky s pamětí ¹
Správce cíle	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>

¹ Byla vybrána tato akce, neboť se jedná o pravidelnou akci a zároveň je tato akce na úrovni ORP dobře medializována, např. v Železnobrodském zpravodaji či aktivitami Odboru sociálních věcí ŽB. Je možné konstatovat, že je tato akce relativně populární. Pokud se senioři odhodlají zúčastnit se nějaké akce pro ně určené, zřejmě začnou touto akcí. Na návštěvnosti této akce lze tedy částečně sledovat chuť seniorů v ORP ŽB navštěvovat akce pro ně určené.

Cíl 1.2	Podpořit pořádání akcí pro seniory v místě jejich bydliště
Popis cíle	Na území ORP se koná mnoho akcí určených seniorům, nicméně ne všechny rozumně navazují na dopravní spoje, což část seniorů od účasti na akci odrazuje, služba tak není plně využívána. Vzhledem k vysoké finanční náročnosti je obtížné sladit dopravní spojení s pořádanými akcemi, proto je třeba podpořit konání akcí v místech bydliště seniorů.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - finančně podpořit spolky, které tyto akce organizují - zřídit pozici úředníka, který by pomáhal s čerpáním grantů na tyto akce - zajistit financování tohoto úředníka z fondů EU - nalézt vhodné prostory pro konání akcí - finančně podpořit konání těchto akcí (zaplacení přednášky, vytopení místnosti, apod.)
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet akcí pro seniory v okrajových obcích ORP
Správce cíle	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>

Problémový okruh 2	Nedostatečná nabídka sociálních služeb pro děti a mládež ze skupin ohrožených sociálním vyloučením.
indikátor	Zaregistrování sociální služby - NZDM²
Cíl 2.1	Založit nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
Popis cíle	Nejpalčivějším problémem v oblasti sociálních služeb je v ORP Železný Brod absence služeb pro děti a mládež ohrožených sociálním vyloučením. V současné době činnost volnočasového klubu/nízkoprahového zařízení pro děti a mládež supluje knihovna v Železném Brodě - Poříčí. Tato část města je domovem dětí a mládeže ohrožených sociálním vyloučením, a ti ji navštěvují. Nicméně knihovna jako taková nemůže dostatečně nahradit tuto službu. Důvodem není jen nevyškolený personál, ale i neadekvátní prostory. V této části Železného Brodu mapujeme zároveň drogovou problematiku, která částečně vychází právě z nedostatku adekvátního naplnění volného času u dětí a mládeže.
Hlavní opatření	<u>Zajištění financování vzniku a fungování nízkoprahového centra</u> <ul style="list-style-type: none"> - určení zřizovatele centra a nositele projektů - registrace této sociální služby - využití projektů z EU, podpora LK, Město ŽB, příspěvky obcí, nalezení vhodných prostor v přirozeném prostředí dětí a mládeže, zaměstnání vyškoleného personálu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Vybudované NZDM Počet uživatelů
Správce cíle	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>

² V předchozí verzi dokumentu se uvažovalo o dvou variantách pomoci dětem a mládeži ze skupin ohrožených sociálním vyloučením, a to o založení NZDM nebo o založení volnočasového centra. Po opětovné analýze problému se došlo k závěru, že v této konkrétní situaci je vhodnější usilovat o založení právě NZDM, neboť služby poskytované NZDM v sobě zahrnují i služby volnočasového centra, navíc je rozmanitost jeho služeb výraznější. Kromě smysluplného plnění volného času se bude zaměřovat i na poskytování kvalitních a odborných sociálních služeb, které budou vycházet z konkrétních potřeb klientů.

Cíl 2.2	<i>Udržení a podpora terénních programů</i>
Popis cíle	V ORP ŽB působí Občanské sdružení Most k naději, které zde má svůj terénní program se zaměřením na drogovou prevenci. Nicméně 30. 11. 2013 skončil projekt IP1/2 podporovaný ESF a Libereckým krajem, na který se nepodařilo navázat v dostatečném rozsahu. V současné době sem jednou za 14 dní jezdí 2 terénní pracovníci. Drogová problematika není zcela zmapována, ale jedná se o palčivý problém. Jde především o užívání a šíření pervitinu, což je vysoce návyková droga, jejíž užívání na sebe váže nespočetné množství sociálně patologických jevů.
Hlavní opatření	<u>Finanční podpora terénních programů zaměřených na drogovou prevenci, využití projektů z EU, podpora LK, města Železný Brod, obcí ORP</u> <u>Spolupráce s volnočasovým centrem /NZDM</u> - personální propojení terénních pracovníků a pracovníků volnočasového centra, s tím spojené snížené náklady
Název indikátorů k hodnocení cíle	Udržení terénních programů Počet terénních pracovníků
Správce cíle	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>

Problémový okruh 3	Nedostatečná podpora dobrovolnických organizací
indikátor	
Cíl 3.1	<i>Podpořit fungování současných dobrovolnických organizací</i>
Popis cíle	V ORP Železný Brod existuje velké množství dobrovolnických organizací, např. hasiči apod. Tyto organizace často pořádají různé osvětové akce pro děti a mládež, pro seniory apod. Fungování těchto organizací je často založeno na chuti a vůli jejich členů, je však potřeba jejich činnost finančně soustavně podporovat. Vzhledem k vysoké společenské hodnotě fungování těchto organizací je třeba usilovat o jejich podporu.
Hlavní opatření	- finančně podpořit fungování těchto organizací - finančně podpořit akce pořádané těmito organizacemi - zajištění vhodného prostoru pro jejich schůzky - zřídit pozici úředníka, který by pomáhal s čerpáním grantů na tyto akce - zajistit financování tohoto úředníka z fondů EU
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet dobrovolnických organizací
Správce cíle	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>

Cíl 3.2	Podpora zakládání dobrovolnických organizací
Popis cíle	V ORP Železný Brod sice existuje velké množství dobrovolnických organizací, přičemž se většinou jedná o dlouho zavedené organizace s neměnnou náplní činnosti. Tyto dobrovolnické organizace mají buď v samotné náplni svého působení výhradně pomoc ohroženým skupinám (např. Sdružení pro zdravotně postižené Železnobrodská), nebo tyto organizace pořádají akce nad rámec svého obvyklého působení, které jsou však veřejně prospěšné. (např. Sdružení dobrovolných hasičů, Sdružení zahrádkářů atp.) Nové dobrovolnické organizace s novými členy různých věkových skupin i sociálního skupin by mohly do oblasti dobrovolnictví přinést mnoho nových, stereotypem nezatížených, nápadů.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - finančně podpořit vznik organizací - finančně podpořit akce pořádané těmito organizacemi - zajištění vhodného prostoru pro jejich schůzky - zřídit pozici úředníka, který by pomáhal s čerpáním grantů na tyto akce - zajistit financování tohoto úředníka z fondů EU
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet nových dobrovolnických organizací
Správce cíle	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>

4.2.4.Indikátory

Indikátory výsledků

Problémový okruh 1	Nezájem seniorů o služby pro ně určené		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru			
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB		
Roky	2013	2017	2020
Plán			
Skutečnost			
Popis měřítka:			
Metodika a výpočet:			

Problémový okruh 2	Nedostatečná nabídka sociálních služeb pro děti a mládež ze skupin ohrožených sociálním vyloučením.		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	ZAREGISTROVÁNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY		
Měrná jednotka	Ano/Ne		
Správce měřítka	Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Ano	Ano
Skutečnost	Ne		
Popis měřítka:	Otázka dětí a mládeže ohrožených sociálním vyloučením je zde závažným problémem. Na tuto problematiku se váží další sociálně patologické jevy vč. drogové problematiky, problematiky etnických menšin aj. Absence takového centra je ve městě palčivá.		
Metodika a výpočet:	Konstatování stavu		
Zdroj čerpání dat:	Město ŽB, Odbor sociálních věcí		

Problémový okruh 3	Nedostatečná podpora dobrovolnických organizací		
Číslo indikátoru	3.1		
Název indikátoru			
Měrná jednotka			
Správce měřítka	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán			
Skutečnost			
Popis měřítka:			
Metodika a výpočet:			
Zdroj čerpání dat:	Město ŽB, Odbor sociálních věcí		

Indikátory výstupů

Cíl 1.1	<i>Motivovat seniory v zájmu o akce pro ně určené za cílem zvýšit účast na akcích</i>		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	PRŮMĚRNÝ POČET ÚČASTNÍKŮ PRAVIDELNÉ AKCE PRO SENIORY „HRÁTKY S PAMĚTÍ“³		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB		
Roky	2013	2017	2020
Plán		17	20
Skutečnost	10		
Popis měřítka:	Celkový počet návštěvníků všech akcí určených pro seniory je velice obtížné zjistit. Proto jako příkladnou vybíráme jednu konkrétní akci, a to „Hrátky s pamětí“ pod vedením Z. Choury, která zastupuje sociálně aktivizační službu pro seniory. Akce se koná s měsíční pravidelností a to již řadu let. Může tak v určitém smyslu sloužit jako ukazatel návštěvnosti.		
Metodika a výpočet:	Průměrný počet účastníků na akci pro seniory Hrátky s pamětí.		
Zdroj čerpání dat:	Data poskytne organizátor akce.		
Cíl 1.2	<i>Podpořit pořádání akcí pro seniory v místě jejich bydliště</i>		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	POČET AKCÍ PRO SENIORY V OKRAJOVÝCH OBCÍCH ORP		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	35
Skutečnost	neznámý		
Popis měřítka:	Jedním z důvodů, proč senioři nenavštěvují akce pro ně určené je špatná dopravní obslužnost z a do okrajových obcí ORP. Vzhledem k tomu, že není možné posílit dopravní spojení v návaznosti na akce konané ve městě Železný Brod, tak se jako východisko nabízí pořádat akce přímo v okrajových obcích SO ORP. Ve SO ORP Železný Brod není velký počet okrajových obcí, neměl by tedy nastat problém s monitorováním počtu pořádaných akcí.		
Metodika a výpočet:	Celkový počet pořádaných akcí v okrajových obcích ORP. Sledovat se bude pouze počet akcí pořádaných obcemi.		
Zdroj čerpání dat:	Informace od obcí		

³ Akce „Hrátky s pamětí“ není jedinou pravidelnou akcí v ORP. Další pravidelnou zjištěnou akcí je akce „Ruční práce“, kterou pořádá Sdružení zdravotně postižených Železnobrodská. Bohužel se však u této akce nevede prezentace, nejsou tak k dispozici taková data, aby bylo možné zohlednit tuto akci v indikátoru.

Cíl 2.1	Založit nízkoprahové zařízení pro děti a mládež		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	VYBUDOVANÉ NZDM		
Měrná jednotka	Ano/Ne		
Správce měřítka	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Ano	Ano
Skutečnost	Ne		
Popis měřítka:	Otázka dětí a mládeže ohrožených sociálním vyloučením je zde závažným problémem. Na tuto problematiku se váží další sociálně patologické jevy vč. drogové problematiky, problematiky etnických menšin aj. Absence takového centra je ve městě palčivá.		
Metodika a výpočet:	Konstatování stavu		
Zdroj čerpání dat:	Město ŽB, Odbor sociálních věcí		
Číslo indikátoru	2.1.2		
Název indikátoru	POČET UŽIVATELŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		25	35
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Otázka dětí a mládeže ohrožených sociálním vyloučením je zde závažným problémem. Na tuto problematiku se váží další sociálně patologické jevy vč. drogové problematiky, problematiky etnických menšin aj. Absence takového centra je ve městě palčivá.		
Metodika a výpočet:	Konstatování stavu		
Zdroj čerpání dat:	Město ŽB, Odbor sociálních věcí		
Cíl 2.2.	Udržení a podpora terénních programů		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	UDRŽENÍ TERÉNNÍCH PROGRAMŮ		
Měrná jednotka	Ano/Ne		
Správce měřítka	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Ano	Ano
Skutečnost	Ano		
Popis měřítka:	Ve městě působí Občanské sdružení Most k naději se svými terénními programy zaměřenými na sociální a drogovou problematiku. Navzdory ukončení projektu IP 1/2 podporovaným ESF a LK, projekt nadále běží díky podpoře ORP. Tyto terénní programy přispívají k odkrývání a řešení problému a jsou tedy nezbytné.		
Metodika a výpočet:	Konstatování stavu		
Zdroj čerpání dat:	výroční zpráva Občanského sdružení Most k Naději		

Číslo indikátoru	2.2.2		
Název indikátoru	POČET TERÉNNÍCH PRACOVNÍKŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	4
Skutečnost	3		
Popis měřítka:	Ve městě působí Občanské sdružení Most k naději se svými terénními programy zaměřenými na sociální a drogovou problematiku. Navzdory ukončení projektu IP 1/2 podporovaným ESF a LK, projekt nadále běží díky podpoře ORP. Tyto terénní programy přispívají k odkrývání a řešení problému a jsou tedy nezbytné.		
Metodika a výpočet:	Konstatování stavu		
Zdroj čerpání dat:	výroční zpráva Občanského sdružení Most k naději, Nadvýrobní zpráva, Registr poskytovatelů sociálních služeb		
Cíl 3.1	<i>Podpořit fungování současných dobrovolnických organizací</i>		
Číslo indikátoru	3.1.1		
Název indikátoru	POČET STÁVAJÍCÍCH DOBROVOLNICKÝCH ORGANIZACÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		stejně nebo více než 73	stejně nebo více než 73
Skutečnost	73		
Popis měřítka:	Dobrovolnické organizace různého typu pořádají společensky prospěšné akce a je tak nutné podpořit jejich fungování. Základním kritériem pro to, aby byla dobrovolnická organizace zapojena do sledování, je to, že buďto náplň její činnosti musí být prospěšná druhým, nebo musí pořádat akce, které budou prospěšné pro druhé, či bude jinak společensky prospěšná. Toto kritérium je velice obecné, nicméně je třeba dodat, že většina dobrovolnických či dobrovolně zájmových organizací alespoň jednou za rok pořádá akce, které jsou nějakým způsobem prospěšné pro druhé. Zároveň samotná činnost těchto organizací smysluplně naplňuje čas jeho členů, což je samo o sobě společensky prospěšný jev. Je třeba sledovat, zdali se jejich počet významně nesnižuje.		
Metodika a výpočet:	Součet všech dobrovolnických organizací ve SO ORP.		
Zdroj čerpání dat:	Údaje od obcí		

Cíl 3.2	<i>Nedostatečná podpora dobrovolnických organizací</i>		
Číslo indikátoru	3.2.1		
Název indikátoru	POČET NOVÝCH DOBROVOLNICKÝCH ORGANIZACÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Dobrovolnické organizace pořádají společensky prospěšné akce, a proto je potřeba podpořit jejich fungování. Nové dobrovolnické organizace však mohou být zdrojem nových, neotřelých nápadů, je proto potřeba podporovat vznik nových organizací.		
Metodika a výpočet:	Součet		
Zdroj čerpání dat:	Údaje od obcí		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Božena Měchurová – referentka školství MěÚ Železný Brod
Eva Sasková – vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Železný Brod
Miloš Pala – vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod
Jindřich Kvapil – starosta obce Koberovy

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Motivovat seniory o služby pro ně určené	<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>
1.2	Podpořit pořádání akcí pro seniory v místě jejich bydliště	
2.1	Založit nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	
2.2	Udržení a podpora terénních programů	
3.1	Podpořit fungování současných dobrovolnických organizací	
3.2	Podpora zakládání dobrovolnických organizací	

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.		<i>Bc. Eva Sasková, vedoucí odboru sociálních věcí ŽB</i>
1.1.1	Průměrný počet účastníků pravidelné akce pro seniory „Hrátky s pamětí“	
1.2.1	Počet akcí pro seniory v okrajových obcích ORP	
2.1.	Zaregistrování sociální služby	
2.1.1	Vybudování NZDM	
2.1.2.	Počet uživatelů	
2.2.1.	Udržení terénních programů	
2.2.2.	Počet terénních pracovníků	
3.1.		
3.1.1.	Počet stávajících dobrovolnických organizací	
3.2.1	Počet nových dobrovolnických organizací	

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí **hlavní zodpovědnosti** v procesu **implementace strategie**.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. -3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. -2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje

financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

V rámci problematiky sociálních služeb v ORP Železný Brod byly stanoveny tři problémové okruhy - nedostatečná nabídka sociálních služeb pro děti a mládež ohrožených sociálním vyloučením, nedostatečná podpora dobrovolnických organizací a nezáměr seniorů o služby pro ně určené. Byly k nim stanoveny následující cíle. K problematice seniorů byly stanoveny konkrétně tyto: (1.1) Motivovat seniory o akce pro ně určené a (1.2) Podpořit pořádání akcí pro seniory v místě jejich bydliště. K problematice dětí a mládeže ohrožených sociálním vyloučením byly stanoveny cíle (2.1) Založit NZDM a 2.2 Udržení a podpora terénních programů. K problematice nedostatečné podpory dobrovolnických organizací byl stanoven cíle Podpořit fungování stávajících dobrovolnických organizací (3.1) a Podpora zakládání dobrovolnických organizací (3.2). Každý cíl má svého správce a jeho naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

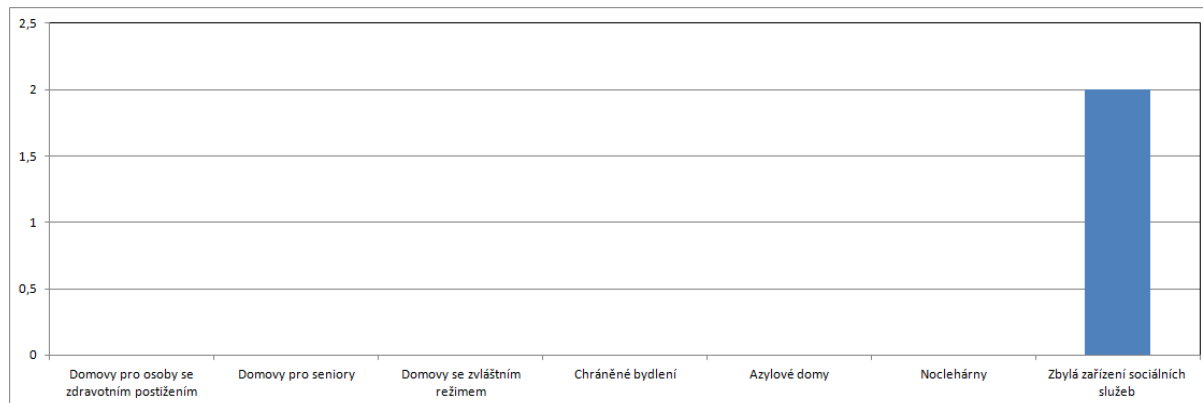
Práce na analytické části dokumentu započaly v únoru 2014, v létě a na podzim roku 2014 pak začala dostávat konkrétní podobu také návrhová část strategie. Autorka – pracovník pro analýzy a strategie Mgr. Lenka Jůnová ve spolupráci s vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Železný Brod Bc. Evou Saskovou, starosty obcí ORP Železný Brod a RNDr. Robert Rölcem, Ph.D.

Původní návrh zpracovával pracovník pro analýzy a strategie. Nejprve byly sestaveny problémové okruhy, následně cíle a nakonec indikátory. Problémové okruhy byly projednány v rámci fokusní skupiny, které se zúčastnili (mimo jiné) zástupci obcí a pracovníci odboru Sociálních služeb v Železném Brodě. Z jednání vzešly podněty a připomínky, které pracovník pro analýzy a strategie následně do problémových okruhů zapracoval. Podobným způsobem byly také projednány jednotlivé cíle. Lze tedy konstatovat, že kroky byly prodiskutovány s odborníky a zástupci obcí ORP, čímž bylo dosaženo reálnosti návrhové části.

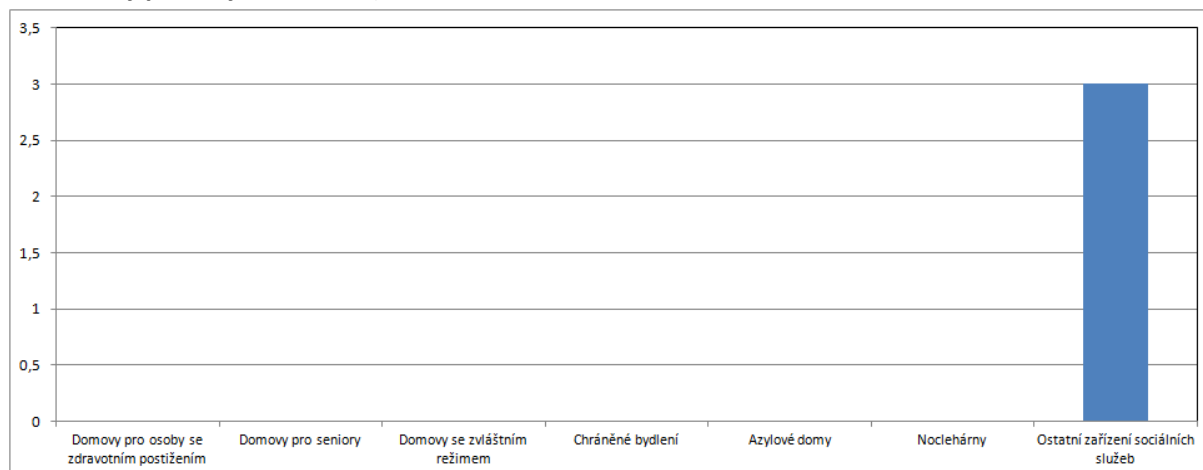
4.5. Přílohy

4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

Graf č. 9: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících a působících v rámci ORP

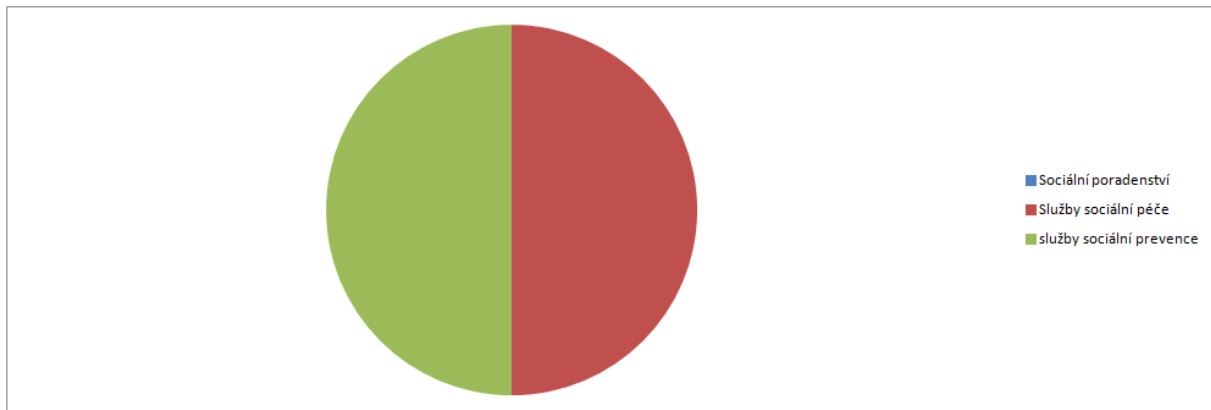

Graf č. 10: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

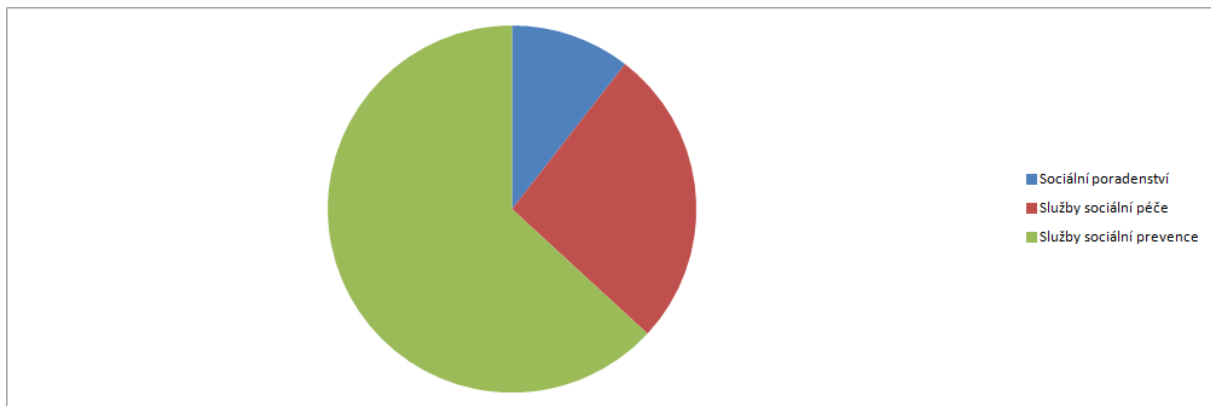

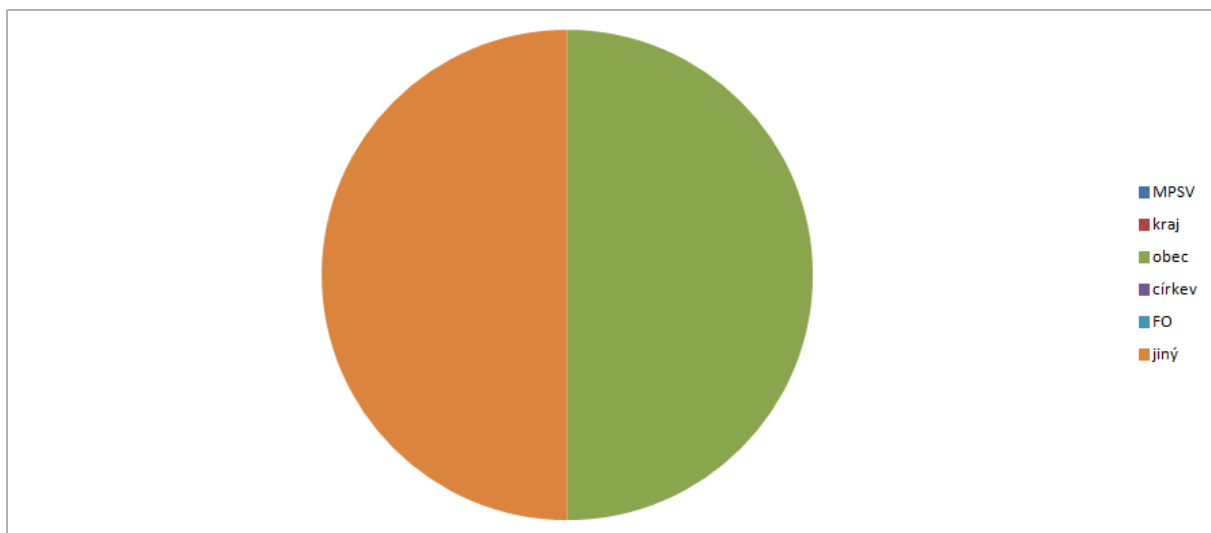
Graf č. 11: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

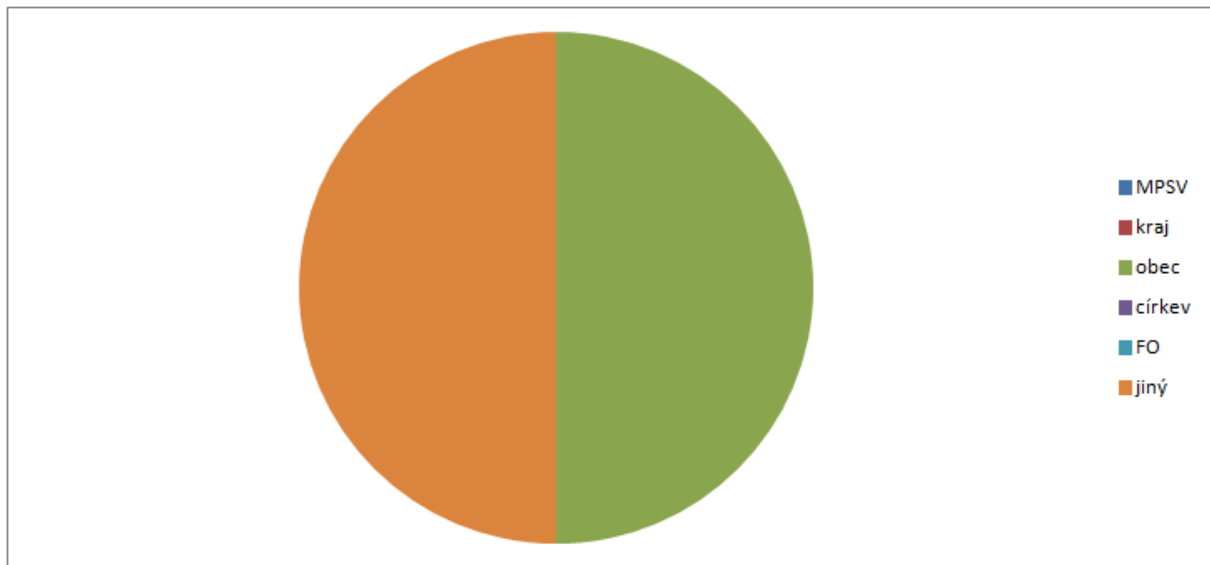
Graf č. 12: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

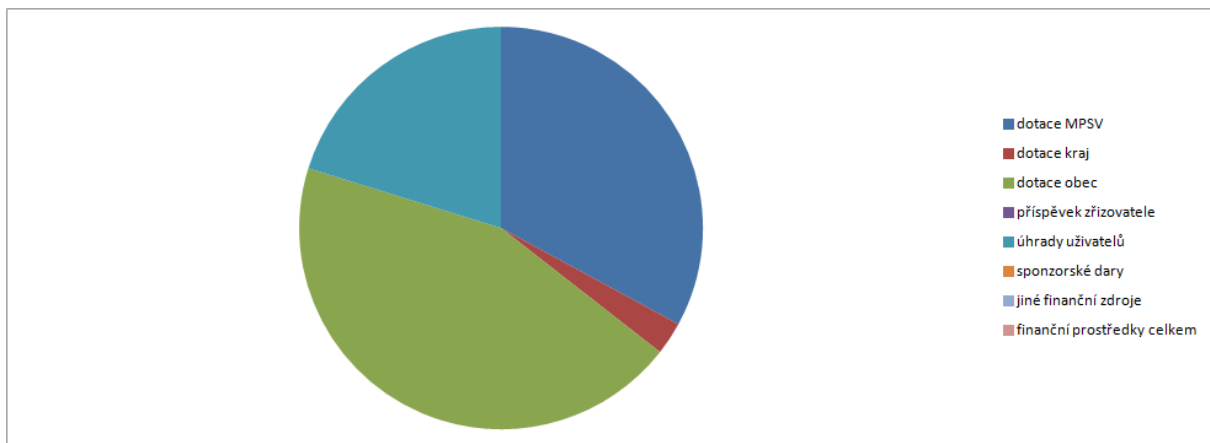
Graf č. 13: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

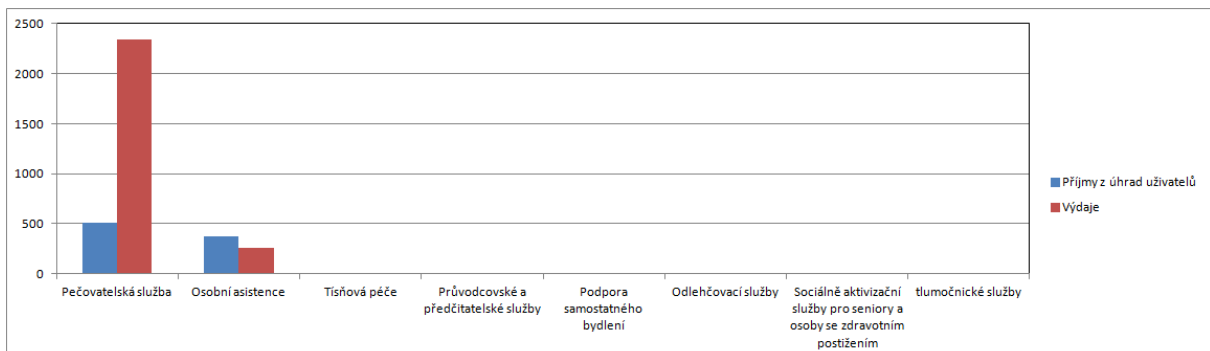
Graf č. 14: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

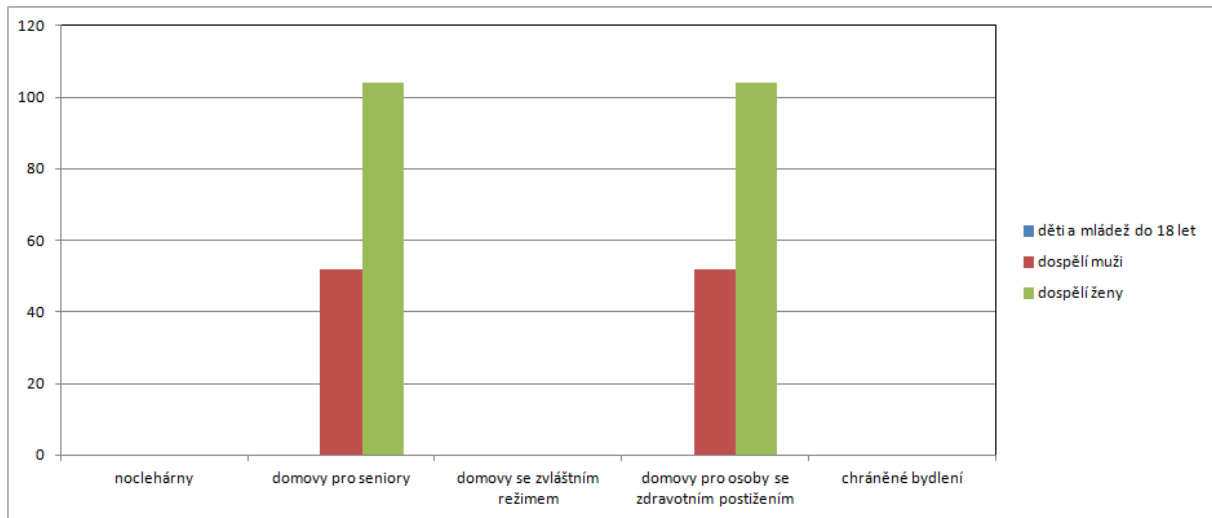
Graf č. 15: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

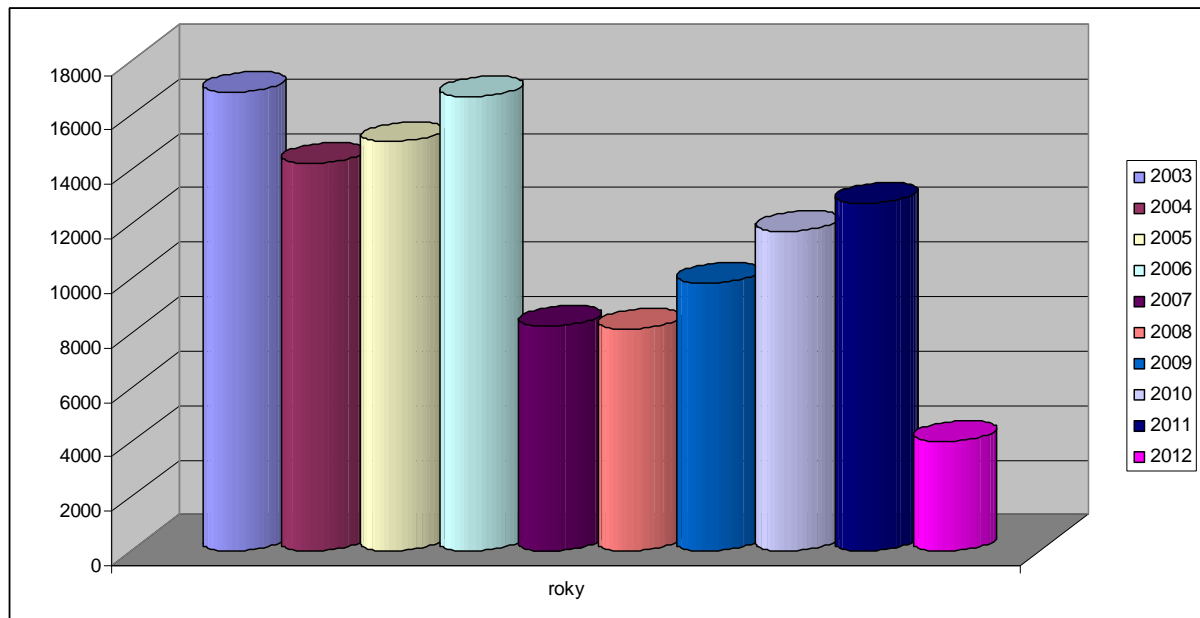
Graf č. 16: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Graf č. 17: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Graf č. 18: Finanční analýza

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady.

Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění

- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

Obce, jako původci komunálního odpadu, se musejí řídit spoustou zákonů a vyhlášek, ale i závaznými cíli směrnic Evropského společenství o odpadech a skládkování. Základním bodem dlouhodobého plánování je předcházet vzniku odpadu jeho následným využitím - ať již recyklací nebo materiálovým či energetickým využitím. Důležitá je v této oblasti zejména osvěta a ukázněnost obyvatel.

Do roku 2015 mají obce povinnost zajistit oddělený sběr papíru, plastu, skla a kovů. Do roku 2020 pak zajištění recyklace 50% těchto komodit a zároveň zajistit nakládání s biologicky rozložitelnými odpady rostlinného původu.

ORP Železný Brod patří mezi menší ORP s celkovým počtem 12.297 obyvatel (ČSÚ 2012), kteří žijí v 9 obcích, jednom městě a jednom městysu. Systém shromažďování a zpracování komunálního odpadu zajišťují obce v území ORP Železný Brod prostřednictvím dvou svozových společností. V území se nenachází žádná funkční skládka, spalovna ani třídírna odpadu. Není zde ani kompostárna. Třídění odpadu zajišťují obce ve spolupráci se svozovými firmami a společností EKO-KOM, pomocí sběrných nádob, které jsou umístěny ve vybraných částech obcí a města. Jedná se o soubor 3- 4 velkoobjemových nádob (cca 1100 l), které jsou barevně a textově označeny tak, aby mohl být odpad tříděn dle komodit. Ve většině obcí se tímto způsobem třídí sklo, papír a PET lahve. Někde jsou umístěny kontejnery na plasty a bílé nebo barevné sklo. Mimo to ještě obce nabízejí možnost třídít do pytlů kov a nápojový karton. Tyto služby jsou až na malé výjimky pro občany zdarma. Obcím vzniká problém zejména s uložením tříděného odpadu v pytlích, jejich pravidelný odvoz není pro obce ekonomický, proto se v převážné většině snaží pytle skladovat a odvoz zaštiťují na základě objednávky v různých časových intervalech.

Jako sběrný dvůr v území slouží areál Technických služeb města Železný Brod, který je nutné modernizovat.

V území nejsou řešeny žádné černé skládky, jejich lokální výskyt řeší obce individuálně na základě aktuální situace, ale jejich četnost v posledních letech výrazně poklesla.

Největším problémem pro obce je cena svozu a zpracování odpadu.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

V území spolu obce v této oblasti nespolečně spolupracují.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

V obcích ORP Železný Brod provádí svoz dvě svozové společnosti. Severočeské komunální služby (SKS), s.r.o. jsou dceřinou společností firmy Marius Pedersen, a.s., která je 100% dceřinou společností dánské firmy. V území sváží tato společnost 90,9 % obcí. Svoz pro obce Jílové u Držkova, Loužnici, Radčice, Skuhrov, Vlastiboř, Držkov, Pěňčín a Železný Brod zajišťuje středisko v Jablonci nad Nisou (80 % území) a pro obce Koberovy a Líšný, středisko Lomnice nad Popelkou (20 %).

Druhá společnost .A.S.A. Liberec, s.r.o., společný podnik rakouské firmy .A.S.A. Abfalle Service A G Himberg a statutárního města Liberec, v území sváží městys Zásada (9,1 % obcí).

Většina obcí nemá stanoven poplatek vyhláškou za obyvatele (pouze 2 obce, Radčice - poplatek 500 Kč a Železný Brod - poplatek 580 Kč), ostatní obce vybírají poplatek za "objednanou popelnici" a nabízejí občanům možnosti několika forem svozu (týdenní, čtrnáctidenní, kombinovaný, nebo svoz na základě zakoupení 110 l pytle).

Cena svozu jedné 120 l popelnice se pohybuje od 2.475 Kč do 2.650 Kč /rok, cena pytle je od 57 Kč do 70 Kč. V ceně za vyvezenou popelnici je mnohde započítán i paušální poplatek za nakládání s nebezpečným odpadem, či pronájem nádoby. Pytlový svoz využívají zejména chalupáři nebo občané, kteří nenaplní sběrnou nádobu během čtrnácti dnů. Vypočítaná cena svozu jedné popelnice vychází z ceny skládkování KO (skládka v Košťálově 1.400 Kč/t) nebo energetické využití (TERMIZO v Liberci 1.500 Kč/t), plus náklady na přepravu a obsluhu. Výsledná cena je stanovována svozovou společností a obec, jako původce odpadu, nemůže efektivně ovlivnit „výkaznictví“, protože neexistuje systém vážení komunálního odpadu po jednotlivých obcích.

Aby bylo možné porovnat náklady v ORP Železný Brod na nakládání s 1 t směsného komunálního odpadu s průměrnými náklady Libereckého kraje (studie Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012), Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (IURMO)), bylo nutné přepočítat obsah svážených nádob (l) na váhu (t), tzn. roční sazba za svoz jedné 120 l popelnice děleno počtem svozových týdnů, to celé krát $m^3 \times$ koeficient 0,16 (který slouží k přepočtu hmotnostního ukazatele různorodé skladby komunálního odpadu).

$$1t\ SKO = \frac{1}{(120/1000) \cdot 0,16} \cdot \frac{2562,50}{52} = 2.464,- \text{ Kč á } 1t\ SKO$$

Studie IURMO, o.p.s. za rok 2012 uvádí náklady na nakládání s SKO v Libereckém kraji průměrně 3.050,- Kč a celorepublikový průměr je v této studii uváděn v částce 2 548,-Kč. Obce ORP Železný Brod tak platí náklady na sběr, svoz a odstranění 1 t směsného komunálního odpadu pod celorepublikovým i krajským průměrem.

Cena za t separovaného odpadu má také pravidla, která nemůže obec efektivně ovlivnit, protože nezná skutečné množství svezeneho odpadu ze svého území. Většina obcí je zapojena do systému sběru obalových odpadů společností EKO-KOM, která obcím vyplácí zpětně odměnu za sběr tříděného odpadu (obalové složky) a tím částečně hradí náklady, které obci tříděním odpadu vznikají. Za sběr a svoz tříděného odpadu obce platí svozové firmě (SKS, .A.S.A.) podle objemu svozové nádoby paušální ceny. Množství odvezeného odpadu je pak zpětně dopočítáváno.

Odpad z devíti obcí ORP Železný Brod končí v zařízení k energetickému využití odpadů v Liberci, pouze dvě obce ukládají odpad na skládce v Košťálově (Koberovy, Líšný).

Obě tato zařízení mají z území dobrou dojezdovou vzdálenost, skládka v Košťálově je ve vzdálenosti do 25 km od svážených obcí a zařízení TERMIZO a.s. je vzdáleno od svážených obcí v průměru 35 km.

Tabulka č. 68: Sběrné dvory a sběrná místa na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Město Železný Brod	Příkrá 140	Železný Brod	563871			O	Sběrný dvůr BRO, nápojové kartony, kov, nebezpečné odpady, plasty, pneumatiky, sklo, velkoobjemový odpad, elektroodpad, baterie
2.	Městys Zásada	188	Zásada	563871			O	Sběrné místo, pouze elektrozařízení

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/>, www.sberne-dvory.cz

Sběrné dvory jsou důležitým prvkem odpadového hospodářství obcí, který může sloužit nejen občanům obce, ve které je situován, ale také občanům dalších obcí, když tento vztah bude smluvně zajištěn. Ošetřením smluvních vztahů mezi obcí, která vlastní a zajišťuje provoz sběrného dvora a obcemi, které jej využívají, lze dosáhnout např. spolufinancování provozních nákladů.

Na území ORP je pouze jeden sběrný dvůr ve městě Železný Brod, který zajišťuje služby pro okolní obce jak z ORP, tak i mimo (obce ORP Turnov, Semily). Odpad zde mohou bez poplatku na místě odkládat obyvatelé města Železný Brod, občané z okolních obcí musí za odložení odpadu složit na místě finanční částku. Pro odkládání elektroodpadu slouží v městysu Zásada sběrné místo.

S ohledem na cíle POH, by bylo žádoucí rozšířit spolupráci obcí a spojit síly při fungování stávajícího sběrného dvora. Od starostů zatím nezazněla stížnost na nedostatečnou síť SD, protože také mají možnost využít sběrných dvorů mimo ORP Železný Brod, které mají blízko (ORP Turnov, ORP Jablonec nad Nisou).

Větší spolupráce při sdílení sběrného dvora (SD) je oboustranně výhodná a může zajistit ekonomičtější provoz SD i úbytek černých skládek. Využití SD může být jedním z témat budoucí spolupráce obcí.

Sběrná místa plní v obci funkci sběrného dvora, ale nejsou povoleným zařízením dle zákona o odpadech. Mají tedy v systému odpadového hospodářství také podobný význam. Z hlediska využití sběrného místa pro více obcí by bylo nutno dořešit legislativní překážky z hlediska evidence odpadů (evidovat množství odpadu zvlášť za občany jednotlivých obcí, tak jak je tomu u sběrného dvora).

Sběrné místo je v městysu Zásada. V každé z obcí jsou umístěny tzv. hnízda - stanoviště sběrných nádob (PET, papír, sklo). Síť těchto míst, by bylo potřeba, jak vyplývá z dotazníkového šetření, částečně posílit. Současně obce nabízejí pro své občany i pytlový sběr separovaného odpadu – ostatní plasty, nápojové kartony, kov, textil.

Tabulka č. 69: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Josef Mach s.r.o.	Příkrá 894	Železný Brod	563871	Info nebyla poskytnuta	Info nebyla poskytnuta	S	Sběr autovraku, demontáž autovraku, papír, plast, železné kovy, akumulátory
2.	AUTOGERDA spol. s r.o.	Plchov	Zásada	563854	Info nebyla poskytnuta	Info nebyla poskytnuta	S	Sběr autovraku, demontáž autovraku
3.	Roman Daníček	Průmyslová	Železný Brod	563871	Info nebyla poskytnuta	Info nebyla poskytnuta	S	Sběr autovraku, demontáž autovraku

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/> + vlastní šetření odbor ochrana ovzduší, odpadové hospodářství

Všechny výkupny vlastní soukromé osoby a dohledat jejich kapacity, se z veřejných zdrojů, ani místních šetření, nepodařilo. Výkupny odpadů se soustřeďují ve větších městech.

Třídící linky na území ORP, současný stav

V území ORP se žádné třídící linky nenacházejí.

Tabulka č. 70: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a č.p.	Obec	ZÚJ				
1.	A.S.A. Liberec	Ampérova	Liberec	556904			S	Třídění
2.	Marius Pedersen, a.s.	Bryndov	Lomnice nad Popelkou	577308			S	Třídění
3.	Severočeské komunální služby	Proseč n.N.- stpč. 785/2 kú. Proseč n.N.	Jablonec nad Nisou	563510			S	Třídění
4.	Marius Pedersen, a.s.	Přibyslavská 126	Nová Paka	573248			S	PET

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/>

Třídící linka s oprávněním k nakládání s odpady od Libereckého kraje se na území nenachází žádná. Ovšem dle konzultace s firmou Marius Pedersen, a. s., dochází v jejich pobočce v Lomnici n.P. na Bryndově (ORP Semily) ke třídění plastů před jejich zpracováním, na pobočce Nová Paka (ORP Nová Paka) se třídí PET a v provozu v Jablonci nad Nisou (ORP Jablonec nad Nisou) se také zajišťuje částečné třídění odpadu.

Tabulka č. 71: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Prov.	Pozn.
		Ulice a č.p.	Obec	ZÚJ			
1.	Marius Pedersen, a.s.	Bryndov	Lomnice nad Popelkou	577308	Celé ORP (mimo obce Zásada)	S	
2.	Severočeské komunální služby	Smetanova 91	Jablonec nad Nisou	563510	Celé ORP (mimo obce Zásada)	S	
3.	Marius Pedersen, a.s.	Přibyslavská 126	Nová Paka	573248	Celé ORP (mimo obce Zásada)	S	
4.	A.S.A. Liberec	Ampérova	Liberec	556904	Zásada	S	

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/>

Koncová zařízení jsou taková zařízení, kde se využívají nebo odstraňují odpady od obcí po jejich dopravě svozovou společností (třídící linky pro separovaný odpad). Obce, které využívají tato zařízení, se nám nepodařilo identifikovat s ohledem na svobodnou volbu svozové společnosti.

Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP, současný stav

V území se nenachází žádné zařízení pro nakládání s BRO. V obci Jílové u Držkova je v areálu stávající zemědělské farmy umístěna bioplynová stanice, která slouží pro potřeby zemědělské farmy, nicméně je zde potenciál využití i pro BRO z území. Obce nakládání s BRO na svém území prozatím neřešily.

Tabulka č. 72: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Max. [t]	Prům. [t]	Prov.	Pozn.
		Ulice a č.p.	Obec	ZÚJ				
1.	Lomnice nad Popelkou	Kampelíkova	Lomnice nad Popelkou	577308	1.500	1.042	O	dle zákona jde o Zařízení k využívání odpadu, tzn. není komunitní kompostárna, nicméně převoz BRO je pro obce z ORP Železný Brod finančně náročný
2.	Technické služby Turnov	Malý Rohozec	Turnov	577626	-	1.135	O	je to komunitní kompostárna, tzn. nespadá dle zákona do "zařízení pro nakládání" s odpadem (2013)
3.	Komunitní kompostárna Semily - TSM Semily	Jatecká 128	Semily	576964	1.800	863	OK	průměrná kapacita = za rok 2013, dříve nefungovala

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/>

Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

V ORP se nenacházejí žádné kompostárny. Dvě kompostárny se nacházejí v sousedním ORP Semily, a to komunitní kompostárna v Semilech, která byla otevřena v roce 2013, kdy zde bylo zpracováno 863 t bioodpadu, což je 48 % z celkové kapacity. Dá se očekávat, že její využití bude stoupat. Druhá kompostárna v Lomnici nad Popelkou počítá také s navýšením zpracovaného odpadu. Nyní je využívána na 70 %. Bohužel vzdálenost Lomnice nad Popelkou od obcí z ORP Železný Brod by nakládání s BRO z území značně prodražovala.

V ORP Turnov (ve městě Turnov) je také kompostárna, je však komunitní. Nicméně obec Turnov začala v roce 2014 stavět kompostárnu Malý Rohozec a nabídla obcím možnou spolupráci při nakládání s BRO.

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP, současný stav

V území ORP se nenachází žádná spalovna. Obce využívají prostřednictvím svozových firem zařízení pro energetické využití odpadů v Liberci.

Tabulka č. 73: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Max. [t]	Prům. [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Prov. (O, S)	Pozn.
		Ulice a č.p.	Obec	ZÚJ					
1.	Termizo, a.s. - spalovna KO	Dr.Milady Horákové 571/56	Liberec	556904	96.000	97.050	zařízení pro energetické využití KO	S	významné ZEVO KO pro LBK, zaměřuje se na využití vyrobené energie pro produkci tepla i elektrické energie
2.	NELI Servis	Husova 10	Liberec	556904	700	403	spalovna NO, OO	S	je dceřinou společností Krajské nemocnice Liberec, a.s.- odstranění NO pomocí spalování ve spalínovém kotli
3.	SPL Jablonec nad Nisou	Belgická 4613/1A	Jablonec nad Nisou	563510	2.200	1.457	spalovna NO	S	NO+příjem zdravotnického odpadu – infekční. Tepelná energie využita k vytápění skleníků, sušárny dřeva a provozních objektů. Vzhledem k velikosti a kapacitě zaměřeni na střední a menší subjekty.

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasyl/>

Zařízení pro energetické využití odpadů *Termizo, a.s.* v Liberci funguje jako zařízení pro využití komunálního odpadu a vyrobenou energii využívá pro produkci tepla a elektrické energie, kterou dodává i do energetické sítě (zdroj: <http://www.termizo.mvv.cz/o-spolecnosti/zakladni-informace/>). Využívají ji obě svozové společnosti a končí v ní odpad z devíti obcí ORP.

Druhá liberecká spalovna *NELI Servis s.r.o.* spaluje odpad vyprodukovaný v nemocnici Liberec ve spalínovém kotli.

Na stejném principu pracuje i spalovna v Jablonci nad Nisou, také spaluje zdravotnický materiál z LDN, nemocnic a dalších zdravotnických zařízení a její služby využívá většina lékařů z ORP, stejně jako ostatní menší podnikatelé. Vzniklé teplo využívá spalovna ve svém provozu.

Tabulka č. 74: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	NELI servis, .s. r. o.	Husova	Liberec	556904	obec ne, ale firma Antonín Hlava - LIZO	S	
2.	TERMIZO, a. s. - spalovna komunálních odpadů	Dr. Milady Horákové 571/56	Liberec	556904	fa Slako, s. r. o., obce Železný Brod, Pěnčín, Zásada, Radčice, Loužnice, Držkov, Skuhrov, Jílové, Vlastiboř	S	
3.	SPL Jablonec nad Nisou, s. r. o.	Belgická 4613/1A	Jablonec n. Nisou	563510	obec ne, ale semilská nemocnice	S	

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/>

Skládky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Na území ORP není v provozu žádná otevřená skládka. V roce 1995 byla uzavřena skládka v Železném Brodě.

Tabulka č. 75: Nejblíže skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Marius Pedersen a.s.	skládka Košťálov	Košťálov	577235	OO+NO	V provozu	S	zbytková kapacita 1400000 t

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/>

Skládka firmy Marius Pedersen a.s. je v obci Košťálov (ORP Semily) a na její ploše končí odpad z obcí Koberovy a Líšný. Zbytková kapacita této skládky je cca 1.400.000 tun odpadu. Byla otevřena v roce 1993 a její kapacita byla stanovena k využití na cca 40 let. Dá se předpokládat s ohledem na snižování skládkování, že tato doba bude daleko delší.

Tabulka č. 76: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Marius Pedersen, a. s.		Košťálov	577235	2 obce	S	zbytková kapacita 1 400 000 t
2.	TERMIZO, a. s. - spalovna komunálních odpadů	Dr. Milady Horákové 571/56	Liberec	556904	9 obcí	S	ZEVO

Zdroj: <http://www2.kraj-lbc.cz/zivotniprostredi/souhlasy/>

Odpady z ORP jsou odstraňovány skládkováním mimo území ORP. Energetické využití KO se také děje mimo ORP, a to v ZEVO TERMIZO Liberec.

Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti území ORP, současný stav

Dle údajů z města Železný Brod, ukládání nebezpečného odpadu (azbest, eternit) probíhá na skládce v Horní Branné. Likvidaci kalů provádí Severočeské vodovody a kanalizace (SČVak) částečně v Jilemnici či Tanvaldu (okolní ORP).

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území

Obce trápí lokální černé skládky, které vznikají nekontrolovatelně v území. Jejich odstraňování zatěžuje obecní rozpočty a v případě, že se najde původce takovéto skládky, nemá obec prostředky, jak viníka donutit k její likvidaci. Jedna z obcí uvedla v dotazníkovém šetření výskyt staré ekologické zátěže na soukromém pozemku, kdy pozemek vlastní fiktivní vlastník a obec nemá zákonné prostředky, jak by donutila majitele k rekultivaci pozemku.

Podle <http://kontaminace.cenia.cz/> se na území nachází kontaminovaná místa v obcích: Pěnčín-Huť (Ornela a.s.), Pěnčín – Bratříkov (Trnka, Lom Štěbrov), Líšný (Liglass a.s. Splzov, Liglass a.s. Líšný), Záhoří (BUS Kopeček), Železný Brod (Chlístov-Dupanda, Benzina s.r.o. ČSPHM Železný Brod, Brodec – Na Vápence, Propastný – lom Koberovy).

Celková produkce odpadů na území ORP v období 2008 -2012

Tabulka č. 77: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	10 927,84	11 042,00	9 656,49	7 701,93	7 539,04	7 482,22
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	1 121,99	907,86	802,88	674,80	533,98	553,92
Celková produkce (OO a NO)	12 003,28	11 949,86	10 459,37	8 376,73	8 073,02	8 036,14

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Produkce OO i NO má v území klesající tendenci. Meziročně se produkce OO nejvíce snížila v roce 2010 o více než 20 % oproti roku 2009. Celkově se produkce odpadu snížila ve sledovaném období o 32,24 %. Snižování produkce NO má obdobný charakter, pouze největší úbytek byl v roce 2011 20,87 %. Celkové snížení produkce odpadů ve sledovaném období dosáhlo 38,99 %.

Produkce odpadu přepočtená na obyvatele klesla za posledních pět let z 895,58 kg na 608,4 kg za rok, stejně jako přepočtená produkce NO na obyvatele klesla z 73,56 kg na 45 kg á rok. Vysoké číslo produkce NO na obyvatele je dáno započtením produkce NO organizací a podniků. Podle pracovníka ORP je produkce vytříděného NO z KO na občana do 1 kg/rok, ostatní NO produkují podnikatelské subjekty.

Tabulka č. 78: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Železný Brod	12 297	242,69	19,74	4 206,39	342,07	4 449,08	361,80
Liberecký kraj	438 594	6 685,23	15,24	202 926,47	462,67	209 611,69	477,92

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 78 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 55,36 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 43,81 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 44,64 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právními osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Liberecký kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukované v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 7,6 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 181,01 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukované obcemi.

Tabulka č. 79: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	1 605,00	5,66	0,00	0,00	1 090,00
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,61
04	Odpady z kožedělného, kožesnického a textilního průmyslu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	0,00	0,10	0,00	0,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	2,50	1,21	1,04	0,01	0,00
07	Odpady z organických chemických procesů	8,41	1,01	3,46	8,07	19,31
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	9,68	12,72	0,35	1,13	1,30
09	Odpady z fotografického průmyslu	0,60	0,65	0,24	0,00	0,27
10	Odpady z tepelných procesů	1 058,02	608,44	371,87	250,04	352,89
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	37,09	47,80	45,10	21,00	18,90
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	21,75	165,39	181,12	28,27	135,18
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	8,53	11,23	30,58	12,52	14,36
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	1,92	1,72	1,72	1,07	1,20
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	525,82	590,49	491,41	553,88	576,35
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	1 039,09	1 013,61	646,19	467,26	342,72

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	627,89	1 900,36	1 749,88	2 306,83	1 629,71
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	1,23	1,65	1,53	0,05	2,25
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	1 178,30	505,72	461,13	510,91	407,99
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	5 824,08	5 591,72	4 391,03	3 911,99	3 443,11
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		11 949,92	10 459,38	8 376,73	8 073,03	8 036,15

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Největší množství zastoupení v roce 2012 měly s 34 443,108 t odpady komunální, **kód 20**. V meziročním srovnání je ale patrné, že produkce těchto odpadů klesá, oproti roku 2008 o 2 380,976 t.

Druhou významně množství zastoupenou skupinou odpadů jsou stavební a demoliční odpady, **kód 17**, kterých bylo v roce 2012 vyprodukováno 1 629,707 t. Ve srovnání s rokem 2008, je zde nárůst cca 159 %, oproti roku 2011 je patrný pokles o 41 %. Trend zvyšování produkce tohoto odpadu je dán hospodářskou situací, kdy v ORP došlo k ukončení činnosti velkých podniků. Část jich byla rozbourána a část se postupně opravuje.

Třetí nejvyšší položkou jsou odpady skupiny **02**, odpady z prvovýroby v zemědělství.

Čtvrtá položka, **skupina 15**, odpadní obaly, je za posledních pět let v průměru konstantní a nedošlo zde k žádnému výraznému přírůstku nebo úbytku.

Poslední položkou je **skupina 19**, odpady z čistíren odpadních vod, oproti roku 2008 je zde cca 50% pokles, který ale nastal již v roce 2009.

Značné odchylky ve vykazování jednotlivých skupin odpadů mohou být způsobeny individuálním přístupem při vyplňování výkazů, špatnému zařazení komodit nebo chybovosti. Jedním z možných faktorů je i zrušení velkých původců odpadů (Železnobrodské sklo) nebo plynofikace výtopen. Obecně vykazují největší výkyvy odpady z podnikové sféry.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o smíšeném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tabulka č. 80: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	11 949,86	10 459,37	8 376,73	8 073,02	8 036,14
Celková produkce KO	6 343,99	6 179,29	4 878,74	4 462,93	4 015,81
Celková produkce SKO	2 744,50	2 669,97	2 727,93	2 532,47	2 855,78

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Celková produkce odpadů má klesající charakter. Největší pokles nastal v roce 2010, kdy celková produkce odpadů klesla o více než 2 tis. t odpadu.

Vývoj produkce KO zaznamenal v uplynulých letech výrazný pokles. V roce 2009 došlo sice k poklesu jen o 2,6 %, ale již roku 2010 došlo k poklesu oproti roku 2008 o 23,1 % a v posledním sledovaném roce dokonce o 36,7 %. Celková produkce KO se ve sledovaném období snížila o 2328 t.

Naopak vývoj SKO má kolísavý charakter a ve sledovaném období jeho produkce spíše rostla. Výjimkou jsou roky 2009 a 2011, kdy měla jeho produkce klesající charakter. Rok 2012 přinesl oproti roku 2008 nárůst o více jak 4 %.

Tabulka č. 81: Procentuální produkce KO a SKO z celkové produkce odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů (t)	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce KO v % v produkci odpadů	53,09	59,08	58,24	55,28	49,97
Celková produkce SKO v % v KO	43,26	43,21	55,91	56,74	71,11

Podíl produkce SKO na produkci KO má i přes klesající produkci KO stoupající tendenci. Ve sledovaných letech 2008 – 2012 se podíl SKO na produkci KO zvýšil o více než 27 %, na současných 230 kg SKO na obyvatele a rok.

Tabulka č. 82: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Železný Brod	12 297	3 290,19	267,56	2 404,11	195,50	195,27
Liberecký kraj	438 594	145 460,93	331,65	83 643,98	190,71	191,68

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích ORP (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 81,94 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 84,18 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 18,07 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právními osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 102,04 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 14,75 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z

ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Největší množství zastoupení má opět **směsný komunální odpad**, jehož produkce je nejvyšší za sledovaných pět let. Jako druhý je **objemný komunální odpad**, jehož produkce má kolísavý charakter, oproti max. produkci v roce 2009 je zde patrný pokles o cca 300 t. Třetí komoditou jsou **papírové a lepenkové obaly**, které se také dlouhodobě drží na podobných číslech a čtvrtou komoditou jsou **skleněné obaly**. Pro sběr tříděných odpadů ze systému sběru odpadu obce jsou využívána tzv. sběrná hnízda, která jsou umístěna v každé obci a občané mají možnost třídít skleněné obaly, papír, PET lahve. Mimo to mají občané možnost využívat ještě tzv. pytlový sběr, a to směsných plastů, kovu a nápojových kartónů. Poslední komodita - **uliční smetky** - je převážně z města Železný Brod, které má technické služby a provádí úklid komunikací a chodníků.

Tabulka č. 83: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	260,03	1 772,47	288,41	286,00	325,41
Sklo	150107, 200102	207,94	153,76	96,83	150,49	156,50
Plast	150102, 200139	60,24	71,94	75,25	79,09	81,29
Nápojové kartony	150105	2,86	3,68	6,19	5,25	5,91
Celkem separovaný sběr		531,07	2 001,84	466,68	520,81	569,11

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Nejvýznamnější komoditou separovaného odpadu je papír. Jeho produkce má v území ORP stoupající tendenci (2008 x 2012 nárůst o cca 65 t). V roce 2009 byl zaregistrován abnormální nárůst sběru této komodity o více než 580 %, ale hned následující rok se produkce opět stabilizovala. Zde lze usuzovat na evidenční chybu.

Produkce skla byla nejvyšší v roce 2008, poté má v podstatě konstantní charakter, vyjma roku 2010 kdy jeho produkce klesla na méně než polovinu roku 2008.

Sběr plastů má opět stoupající charakter, ale jeho celkové množství nedosahuje ani poloviny sběru papíru. Nejméně zastoupenou komoditou separovaného odpadu jsou nápojové kartony, které nedosahují ani 7 t. Jeho sebrané "maximum" bylo v roce 2010, kdy se sebralo 6,19 t.

Celková produkce separovaného odpadu v území (vyjma roku 2009, kdy skutečnost ovlivnil nárůst komodity papír) ve sledovaném období stoupla o více než 7 %.

Tabulka č. 84: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vyříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Železný Brod	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	12 297	190,61	15,50	29,43
Sklo	(150107, 200102)		153,64	12,49	10,91
Plast	(150102, 200139)		71,97	5,85	6,88
Nápojové kartony	(150105)		5,91	0,48	0,26
Kovy	(200140, 150104)		50,35	4,09	31,91

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 58,58 %, produkce skla tvoří 45,99 %, produkce plastů tvoří 88,53 % a produkce nápojových kartonů tvoří 100 % z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu (74,17 %) vyříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí.

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným celorepublikovým hodnotám nižší u papíru, plastů a kovů a vyšší u skla a nápojových kartonů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP zaostává ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry zejména ve třídění kovů.

Tabulka č. 85: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Železný Brod	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	12 297	19,40	21,33
Plast	(150102, 200139)		5,87	6,74
Sklo	(150107, 200102)		12,47	10,72
Nápojové kartony	(150105)		0,46	0,33
Kovy	(200140, 150104)		57,49	27,85

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny

do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytrženy v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru a plastu je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce skla, nápojových kartonů a kovu je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným celorepublikovým hodnotám nižší u plastů a vyšší u papíru, skla, nápojových kartonů a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytržovaných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tabulka č. 86: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Liberecký kraj	22,74	6,97	11,11	0,35	25,19	66,36
(0 až 500 obyv. včetně)	9,87	9,48	15,83	0,42	0,87	36,46
(501 až 1000 obyv. včetně)	8,87	7,68	13,82	0,30	1,88	32,56
(1001 až 4000 obyv. včetně)	12,75	7,74	14,90	0,37	15,59	51,35
(4001 až 10000 obyv. včetně)	19,81	7,52	11,33	0,30	49,16	88,12
(10001 až 20000 obyv. včetně)	32,40	10,27	12,68	0,53	74,48	130,35
(20001 až 50000 obyv. včetně)	27,07	7,81	9,35	0,14	22,43	66,81
(50001 až 100000 obyv. včetně)	35,94	3,51	6,72	0,51	19,60	66,28
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Libereckém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 501 do 1000 obyvatel. Této velikostní skupině odpovídají v ORP obce Držkov, Skuhrov a Zásada. Nejvíce odpadu vytržují občané v obcích od 10 001 do 20 000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídá v ORP Železný Brod žádné město. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 144 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, PET a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji mírně hustější, přičemž hustota sběrné sítě v Libereckém kraji je 150 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. Přestože ORP Železný Brod je nejmenší ORP v rámci Libereckého kraje (počtem obyvatel) je průměrná hustota sběrné sítě srovnatelná s ORP Turnov nebo ORP Česká Lípa.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že obce vidí jako hlavní problém separovaného sběru odpadu, ukázněnost občanů, odkládat do určených nádob odpovídající odpad. Většina sběrných míst je umístěna na veřejném prostranství, jsou volně přístupná a nejsou pod stálým dohledem. V nemalé míře se pak stává, že separovaný odpad přímo před jeho odstraněním musí pracovník obce přetřídít. Jako efektivnější vidí většina starostů pytlový sběr, kde je odpad, alespoň z části adresný, nicméně vzniká problém s jeho uskladněním před předáním svozové společnosti.

Tabulka č. 87: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	1605,00	0,00	0,00	0,00	1090,00
200302	Odpad z tržišť	40,92	45,06	42,08	41,11	40,92
200111	Textilní materiály	27,88	22,18	3,57	0,46	14,34
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,61
150103	Dřevěné obaly	1,37	3,64	3,15	0,65	0,56

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Producenty těchto odpadů jsou zejména drobní živnostníci a firmy z území ORP (020203 – neprodaná zelenina a ovoce, 030308, 150103 obalový materiál strojů, palety), naopak odpad 200302 vniká převážně na tržišti v Železném Brodě a při konání místního jarmarku. Textilní materiály jsou dlouhodobě odevzdávány do kontejnerů, které jsou pronajaty od firmy DIMATEX CS s.r.o., která zajišťuje jejich další zpracování.

Tabulka č. 88: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	6 129,23	5 237,40	3 443,13	3 185,20	4 746,21
z toho celková produkce BRKO	3 399,10	4 907,40	3 157,73	2 900,67	3 349,14

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Produkce BRO vykazovala v roce 2008 více jak 6 tis. tun. Od roku 2009 dochází k poklesu až do roku 2011, kdy produkce dosahovala zhruba 50 % roku 2008. V roce 2012, ale došlo k výraznému zvýšení a to zhruba o 1561 t. Oproti roku 2008 je v roce 2012 pokles o 1383 t.

Produkce BRKO z BRO dosahovala v roce 2009 93,7 % což je maximum ve sledovaném období. V roce 2012 je to 70,56 %, nicméně oproti roku 2008 je to zvýšení o cca 15 %. Každý občan vyprodukoval v roce 2008 41,43 kg BRO měsíčně a v roce 2012 31,16 kg měsíčně.

V tabulce č. 83 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se o katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočteno na obsah biologicky

rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. 83 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Tabulka č. 89: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Železný Brod	12 297	2 721,26	221,29	0,05	0,00
Liberecký kraj	438 594	105 910,25	241,48	2 792,04	6,37

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 83a je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 81,25 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 18,75 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 66,86 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 19,53 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. V celém ORP není nastaven systém třídění BRKO v domácnostech, není zde žádný sběrný dvůr ani sběrné místo. Existuje zde pouze systém domácího kompostování zejména v malých obcích a okrajových částech města Železný Brod.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá

nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky týkající se nakládání s odpady uvedenými níže.

Tabulka č. 90: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	1 117,16	2 490,48	2 022,06	791,44	1 470,04	1 458,14
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		9,31	20,84	19,33	9,45	18,21	18,14
	Energetické využití	0,06	0,50	0,15	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	1 105,96	2 490,98	2 022,21	791,44	1 470,04	1 458,14
Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓							
		9,21	20,85	19,33	9,45	18,21	18,14
Celková produkce odpadů		12 003,28	11 949,86	10 459,37	8 376,73	8 073,02	8 036,14
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Analýza těchto hodnot může být zavádějící, protože na území ORP se nenachází žádné zařízení na odstranění KO a veškerý odpad je ukládán na skládce v Košťálově nebo energeticky využíván v ZEVO v Liberci (obě mimo území ORP).

Materiálové využití dosahovalo nejvyšší hodnoty v roce 2008 (v porovnání s rokem 2010) 2,49 tis. t. Jednalo se zejména o odpad kód 170405, železo, ocel, forma využití – prodej (kód BN10 a CN10), druhou komoditou byl odpad s označením 150101 – papír a lepenkové obaly, forma využití – prodej (kód AN 10)

Další roky dochází k poklesu až na 790 t (2010) a poté nastává opět nárůst na 1,4 tis. t, který se drží i v následujícím roce. V letech 2011-2012 jsou materiálově nejvíce využívány komodity: asfaltové směsi, směsné kovy, železo a ocel, hliník, měď, bronz a mosaz. Přičemž ve výkaznictví se již vůbec nevykazují komodity papír, plasty apod., jako v roce 2008.

Energetické využití je zaznamenáno pouze v letech 2008 a 2009, ale jedná se nejspíše o chybně vykazované hodnoty.

Evropská nařízení i POH hovoří o cílech v oblasti nakládání s odpadem s tím, že preferovanou cestou nakládání s odpady je materiálové využití odpadu a minimalizace jeho odstranění. Zároveň při odstraňování chce do budoucna zcela odbourat skládkování a nakládání především se SKO přesunout směrem k využití odpadu. Cíle POH hovoří o zvýšení materiálového využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000. Zároveň chce snížit hmotnostní podíl odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování

ní. Bohužel z našich dat nelze na nic usuzovat, protože údaje o nakládání ukazují pouze údaje za nakládání přímo v ORP. Většina odpadů je materiálově a energeticky využita mimo území ORP a taktéž skládkována mimo území ORP.

Tabulka č. 91: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	9,74	208,58	0,00	0,13	0,18	0,00	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
		Energetické využití	0,27	3,29	0,00	0,00	0,00	0,00	
			0,01	0,05	0,15	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	8,96	208,59	0,15	0,00	0,18	0,00	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
	Celková produkce KO [t]			3 562,55	6343,99	6179,29	4878,74	4462,93	4015,81
	Odstranění	Skládkování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem vybrané způsoby odstranění			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Nakládání s KO na území ORP Železný Brod nelze objektivně analyzovat, protože veškerý odpad je odvážen mimo území ORP. Materiálové využití mělo významnější hodnotu pouze v roce 2008, kdy jeho hodnota dosáhla přes 208 t, což je oproti datové základně nárůst o 2 141 %. V následujících letech je materiálové využití nulové nebo nedosahuje ani 0,2 t. Obdobně je to s energetickým využitím, které je vykazováno v letech 2008-2009. Opět lze u uvedených hodnot usuzovat, že se nejspíše jedná o chybně vyplněné hodnoty při vykazování. Veškeré nakládání s KO a SKO je realizováno mimo území ORP. SKO vyprodukovaný na území ORP je skládkován a energeticky využíván v sousedních ORP (skládko Košťálov a spalovna Termizo Liberec).

Tabulka č. 92: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	183,29	0,00	0,00	0,18	0,00
		Energetické využití	0,05	0,15	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	25,25	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Významnější materiálové využití (prodej, jako druhotné suroviny) separovaného odpadu v území bylo zaznamenáno pouze v roce 2008 (papír a plast) v ostatních letech a u ostatních komodit není materiálové využití separovaného odpadu v území ORP žádné. Energetické využití je uvedeno pouze v letech 2008 a 2009 u komodity papír, ale jeho množství nedosahuje ani 0,2 t a opět se pravděpodobně jedná o chybné vykazování. Vzhledem k tomu, že se na území ORP nenachází žádné zařízení k nakládání s komunálními odpady, děje se materiálové využití složek tříděného odpadu mimo území ORP. Lze říci, že veškerý využitelný odpad z území ORP je mimo ORP dotříděn na třídících linkách a dále prodáván na následné materiálové využití.

Tabulka č. 93: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		183,29	0,00	0,00	0,18	0,00	
		Energetické využití		0,05	0,15	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		1,10	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		148,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓							
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Počet obyvatel v území ORP				12 327	12 379	12 357	12 324	12 297	

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Biologicky rozložitelný odpad není v území prozatím komplexně řešen. V dotazníkovém šetření projevíly některé obce zájem o spolupráci právě v této oblasti a s ohledem na novelu zákona o odpadech, která začala platit od 1.1.2015, obce zahájily jednání se sběrnými dvory mimo území ORP (Turnov) i se svozovými společnostmi, které nabídly obcím dostupné řešení. Na území ORP se s BRO ani BRKO nenakládá. Vyšší hodnotu materiálového využití BRO v roce 2008 představuje prodej papíru a lepenky jako druhotné suroviny (identifikováno v tabulce výše).

Tabulka č. 94: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	171700	208470	134230
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	8730130	8405510	8686250
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	0	0	0
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0	0	0
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	692240	837510	909020
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	0	0	0
Celkové náklady		9594070	9451490	9729500

Zdroj: rozpočty obcí

Tabulka není kompletní - v poskytnutých datech za ORP chybí výkazy za obce Pěnčín (okres JBC), Radčice, Zásadu, Koberovy, Líšný a Skuhrov. Poslední tři zmiňované obce data poskytla sama a do tabulky byly zahrnuty. Přesto je patrné, že výdaje za nakládání s odpady meziročně stoupají.

Náklady na odpadové hospodářství (pokud jsou data kompletní - chybí paragraf 3723) za poslední tři roky mírně vzrostly (775,- á obyvatel 2010/791,- á obyvatel 2012).

Nicméně oproti roku 2003 náklady na odpadové hospodářství stouply o 63% (2003 = 485,-/obyvatel) V porovnání s náklady na jednoho obyvatele kraje (928,-) má ORP náklady v roce 2012 o cca 15% nižší. Příjmy obcí nelze pro neúplnost dat relevantně zhodnotit.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

1. Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tabulka č. 95: Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané	-zachování pravidelnosti svozu, -dostupnost svozových nádob jak na KO, tak na tříděný odpad -zachovat cenu svozu, sběr velkoobjemného odpadu, -častější vývoz tříděného odpadu	-není motivace ke třídění, -neplatí za služby,(obtížné vymáhání poplatků) -v malých obcích vysoká cena svozu na jednoho obyvatele při zachování nádoby na č.p., -zakládání černých skládek	veřejná zasedání ZO, rozhlas, zpravodaj, webové stránky obcí	- motivovat původce odpadu - informační letáky, -finanční bonusy, kontroly stanovišť
2.	Ostatní původci KO	nízká cena, minimalizace nákladů na odpadové hospodářství	odkládání odpadu do veřejných nádob (kontejnery u supermarketů, v sídlištích)	veřejná zasedání ZO, rozhlas, zpravodaj, webové stránky obcí	kontroly a důsledné dodržování zákonů ze strany ORP
3.	Turisté a návštěvníci	Dostupnost odpadkových košů a nádob na odpad	minimální ochota třídít	rozhlas, letáky, informace pořadatelů	dostatek nádob
4.	Školy	zisk pro aktivity školy	motivace žáků	běžná komunikace, sociální síť, účast na akcích školy	prezentace o třídění, exkurze do zpracovatelského průmyslu, komunikace se svozovými firmami, motivační soutěže
5.	Svozové společnosti	dostatek odpadu, naplnění kapacit, vysoké zisky	účtování konečným zákazníkům je paušalizováno za nádobu, nikoliv na váhu, přičemž skládkovné je účtováno za t. Chybí váhy na vozech.	Letáky, vzájemná jednání	spolupráce obcí, změna svozové firmy, nákup vah
6.	Obce (jako původce KO)	nízká cena, rovnost mezi výdaji a příjmy, platba za skutečně odvezený odpad, motivace třídění	neefektivní vybírání poplatků, vysoká administrativní zátěž, chybí možnost výběru, dominance svozových firem v regionu, ne-transparentnost cenové politiky	Veřejná zasedání ZO, jednání starostů, jednání DSO, MAS apod.	tlak na svozové firmy, spolupráce obcí, nákup svozových vozů, finanční motivace, nátlak na neplatiče

Důležitým faktorem při nakládání s komunálním odpadem je dobrá informovanost "původců" odpadu, tedy obcí (obyvatel), podnikatelů i návštěvníků. Nejedná se pouze o informace ohledně cen a systému shromažďování, ale důležité jsou i informace ohledně následného zpracování tříděného odpadu, jeho dalšího využití a užitku. Důležitý je také neustálý monitoring rizik všech zapojených skupin a jejich motivace.

Dotčené skupiny mají svá očekávání, která se mohou v určitých částech lišit a také rizika jsou pro každou z dotčených skupin částečně odlišná.

Mezi hlavní cílové skupiny v odpadovém hospodářství patří obce, jejich představitelé a jejich občané a dále společnosti, které poskytují služby v oblasti odpadového hospodářství.

2. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka č. 96: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	nedostatek financí na zajištění běžného provozu OH	2	5	10	spolupráce mezi veřejnou a soukromou sférou	obce, svozová společnost
		nedostatek financí na investice a vybavení	3	3	9	spolupráce obcí, využití dotací,	obce, svozové společnosti
		vysoké platby svozovým společnostem	4	3	12	vyšší kontrola množství svezeneho odpadu z území	obce
		původci KO neplatí za nakládání s KO	3	3	9	změna systému výběru plateb, motivační systém pro původce KO	obce
2.	Organizační riziko	legislativní bariéry	4	2	8	jasné vymezení kompetencí úřadů, jasná odpovědnost původců KO	obce, stát
		nezájem obcí o spolupráci	3	2	6	studie výhod mezi-obecní spolupráce	obce

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
3.	Právní riziko	změna legislativy - vynucené investice	4	2	8	diskuze a upozorňování	obce, stát
		změna legislativy - nařízený poplatek na občana	4	4	16	upozorňování na dopady	obce, stát
4.	Technické riziko	špatný technický stav/vysoké provozní náklady	3	3	9	čerpání dotací	obec, svozové firmy
5.	Věcné riziko	Demotivace občanů k třídění odpadu vlivem kapitačních plateb, nedostatečná vybavenost obcí pro tříděný sběr	4	3	12	Aby neklesal zájem občanů o třídění odpadu, je potřeba nabídnout dostatečnou infrastrukturu pro tříděný sběr (zejména pravidelně vyvážené sběrné nádoby v dostupné vzdálenosti).	Obec daného území

Rizika spojená s odpadovým hospodářstvím se mohou rozdělit do pěti základních kategorií - finanční, organizační, právní, technické a věcné.

Riziko věcné, stejně jako riziko právní, patří mezi nejvýznamnější rizika analýzy. Nejvýznamnějším faktorem je porušování zákona původců odpadu. Toto riziko může být zejména při neustálém růstu ceny významné a může zapříčinit vznik nových černých skládek. Proto je důležité nastavit správně systém kontrol a postihů.

Právní rizika - jedná se zejména o legislativní změny, ať již do vynucených investic nebo nařízení jednotného systému plateb na občana. Obce musí upozorňovat, že nevhodné zavádění legislativních změn může mít za následek zhroucení současného systému třídění odpadů, protože paušální poplatky nenuťují občany třídít.

Nabízí se možnost jistých bonusů pro ty, co třídí, ale prozatím to nese veliké finanční a organizační náklady, které zejména malé obce nemohou zajistit. Současně s tím by bylo třeba zavést systém vážení odebraných komodit tříděného a komunálního odpadu tak, aby původce měl jasný přehled, kolik odpadu jeho obec (domácnost) vyprodukuje.

Finanční riziko - nebude dostatek finančních prostředků na běžný provoz v odpadovém hospodářství, nebude dostatek financí na investice, svozové firmy budou účtovat vysoké poplatky a původci odpadu nebudou hradit poplatky za nakládání s odpady.

Většina finančních rizik je na "bedrech" obcí a bude tedy záležet na jejich společném postupu, možnosti získávat dotace a kontrolovat práci svozových společností tak, aby svoz i odstraňování odpadu byly pro všechny zúčastněné přínosem.

Čtvrtým rizikem je **technické riziko**, které se jednak týká obcí, které musejí zajistit dostatečný prostor na umístění nádob tříděného odpadu a zároveň provoz či vybudování sběrných dvorů, ale v druhé řadě se týká i svozových společností, kdy špatný technický stav vozidel či třídících linek (nebo jejich úplná absence) může sběr a shromažďování odpadu značně prodražit.

Mezi **organizační rizika** patří zejména riziko legislativních bariér, kdy by měla být dána jasná kompetence úřadům a jasná odpovědnost původcům KO.

5.1.4. SWOT analýza oblasti odpadové hospodářství

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Tabulka č. 97: SWOT analýza oblasti odpadové hospodářství

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Existence fungujícího systému - Dobrá kapacita a vzdálenost zařízení - Dobré pokrytí nádobami na tříděný odpad - Možnost třídění do pytlů - Varianty četnosti svozů 	<ul style="list-style-type: none"> - Neexistence zařízení na sběr a nakládání s BRKO na území ORP - Malý zájem veřejnosti o životní prostředí - Kvalita třídění do veřejných nádob - Zdražování - Ekonomika pytlového svozu - Prodej separovaného odpadu svozovými společnostmi - Systém přidělování tonáže obcím - Obcházení a porušování zákonných předpisů, nízká vymahatelnost postihů
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce obcí, jednotný postup - Výběrové řízení na poskytovatele služeb - Vybudovat komunitní kompostárna pro více obcí - Osvěta již ve školských zařízeních - Stejně ceny - Větší informovanost - např. příklady zpracování odpadu - Motivace občanů 	<ul style="list-style-type: none"> - Zvyšování cen svozu, vznik černých skládek - Náročná evidence zatěžující samosprávu - Změna legislativy (povinný paušál na osobu) - Ekologické havárie - Neukázněnost občanů a firem - Nízká cena za výkup separovaného odpadu

SWOT analýza nám ukazuje silné a slabé stránky fungování odpadového hospodářství na území ORP, stejně jako hrozby a příležitosti.

Mezi silné stránky jistě patří fungující síť svozových společností, dostupnost skládky a zařízení k energetickému využití odpadů, možnost variantního svozu KO. Je zde příležitost zřídit nové technologie, které by umožnily vytříděný odpad dále využít jako surovinu, využít preferencí recyklace odpadu, možnost financování prostřednictvím EU, spolupráce obcí.

Na druhé straně mezi slabé stránky patří absence zařízení na sběr a nakládání s BRKO, neustálé zdražování služeb spojených s nakládáním s KO, systém přerozdělování odpadu na obce, vysoké náklady na pytlový svoz odpadu, apod. Dále pak neustálé obcházení a porušování zákonných předpisů a jejich nízkou vymahatelnost.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Každá z obcí v území ORP Železný Brod má uzavřenu smlouvu s jednou svozovou společností na odvoz a nakládání se směsným komunálním odpadem. V deseti obcích tuto službu zajišťuje firma Marius Pedersen, nebo její dceřiná společnost Severočeské komunální služby, v jedné obci pak svozová společnost .A.S.A.

Obce v území ORP Železný Brod jsou pouze původci odpadu a na jejich území nedochází ani k odstraňování, ani k materiálovému nebo energetickému využití žádného z komunálních odpadů. Převážná většina odpadu z území končí v zařízení pro energetické využití odpadu firmy TERMIZO, a.s., (odpad z 9 obcí), část odpadu končí na skládce v Košťálově (ORP Semily). Obě tato zařízení mají pro území dobrou dostupnost (max. 40 km) a dostačující kapacitu.

S ohledem na plnění cílů POH, bude nutné vyřešit v území nakládání s biologicky rozložitelnými odpady. V území se nyní nenachází žádná kompostárna. Žádná z obcí nemá problematiku BRO nijak řešenu. Město Železný Brod plánuje rekonstrukci sběrného dvora, který by mohl v budoucnosti tyto odpady také řešit. Pro většinu okolních obcí je ale tato varianta prozatím finančně náročná a starostové mají obavy z nárůstu vzniku černých skládek při zavedení dalších poplatků, které by svoz BRO pro občany představoval.

Pouze dvě obce mají vyhláškou stanoven poplatek za svoz a nakládání s KO, ostatní obce vybírají tzv. poplatek za nádobu. Ten je odvislý od četnosti svozů a pro občany je částečně motivující, protože tříděním odpadu si snižují objem vyprodukovaného SKO a mají tedy možnost snížit četnost svých svozů, popřípadě velikost své svozové nádoby.

Současný systém svozu komunálního odpadu z obcí je založen na matematických přepočtech objemů svezeneho odpadu a jeho poměrovém dělení na jednotlivé obce. Podle vykazovaných hodnot je nejvyšší průměrná produkce odpadu na jednoho obyvatele v obci Zásada (0,34 t/rok), naopak nejnižší je v obci Líšný (0,11 t/rok).

Občané pozitivně vnímají možnost třídění odpadu do pytlů a zároveň takto tříděný odpad vykazuje větší „kvalitu“ než neadresný sběr do velkoobjemových nádob, které jsou však (pro obce) ekonomicky výhodnější. Zapůjčení nádob je pro obce bezplatné, za pytle musí platit a také je musí po naplnění skladovat. Obce jsou zapojeny do systému zpětného vyplácení odměn za vykázaný vytríděný obalový odpad (tonáž dodává svozová společnost) firmou EKO- KOM. Nejedná se ale o prostředky utržené za prodej vytríděného materiálu (ty zůstávají svozovým společnostem), ale o zákonné poplatky firem, které produkují obalové materiály.

Velký problém byl zpozorován při vykazování a evidenci odpadů. Data jsou ohlašována jednotlivci, kteří nemají přesnou znalost problematiky vykazování, proto se v sebraných datech objevují různé nesrovnalosti, které je těžké vysvětlit (energetické využití odpadu v území). Jedná se především o špatné zařazení způsobu nakládání s odpady anebo chybné vykázaní hodnot.

Meziroční produkce KO v území ve sledovaném období klesá, nicméně podíl SKO má v této složce spíše stoupající charakter.

Obec (jako původce odpadu) nemá žádný účinný nástroj, jak kontrolovat skutečné množství svezeneho odpadu ze svého území, nebo jak motivovat občany k důslednému třídění. Problémem jsou i nahodilé černé skládky, které vznikají v průběhu roku a obec je nucena tyto skládky likvidovat ze svých rozpočtů. I v případě, že je dopátrán původce takovéto skládky, nemá obec odpovídající legislativní nástroj, jak viníka donutit takovouto skládku zlikvidovat.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusi o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi, byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců měst a obcí z území ORP, dále pak z řad úředníků, kteří pracují na odboru životního prostředí, školství, kultury a sportu a na odboru sociálních věcí na MěÚ v Železném Brodě. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

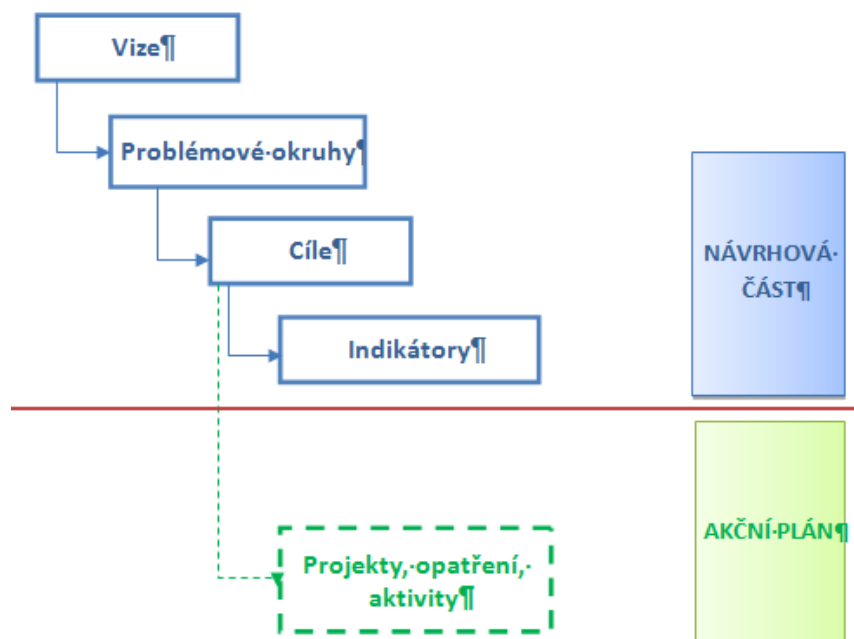
Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

VIZE: Obce v ORP Železný Brod zajišťují efektivní odpadové hospodářství. Společná nabídka mimoškolních aktivit a celoživotního vzdělávání plně odpovídá požadavkům mládeže, rodičů i seniorů. MŠ a ZŠ na území ORP Železný Brod mají optimálně naplněnou kapacitu. Nabídka školního vzdělávání uspokojuje potřeby dětí a rodičů. Komunitní plánování sociální péče zohledňuje potřeby všech dotčených obcí a cílových skupin, které tyto služby využívají. Jsou vytvořeny výchozí podmínky pro stabilizaci ekonomicky aktivních obyvatel a jejich uplatnění na trhu práce v území ORP.

Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1 Ceny za svoz a nakládání s komunálním odpadem		Problémová oblast 2 Nízká efektivita třídění a jeho kvalita		Problémová oblast 3 Chybí systém svozu BRO a jeho kompostování	
	cíl 1.1	cíl 1.2	cíl 2.1	cíl 2.2	cíl 3.1	cíl 3.2
	Obec zaplatí jen to, co vyprodukuje (odvážený odpad bude adresný a jeho cena bude určována na základě skutečné váhy.	Cena za svoz bude úměrná a zpětně se původcům odpadu budou vracet finanční prostředky utřžené za prodej vytríděných komodit.	Zvýšit osvětu a zajistit dostatek zařízení k ukládání tříděného odpadu.	V území je nastaven motivační systém.	V území je vhodně umístěna kompostárna, která slouží občanům ORP.	Obce mají nakoupeny kompostéry.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

V tomto bodě je popsána vize a popis problémových oblastí. Vizi chápeme jako stav, který má nastat na konci období dokumentu (předpoklad v r. 2023).

VIZE:

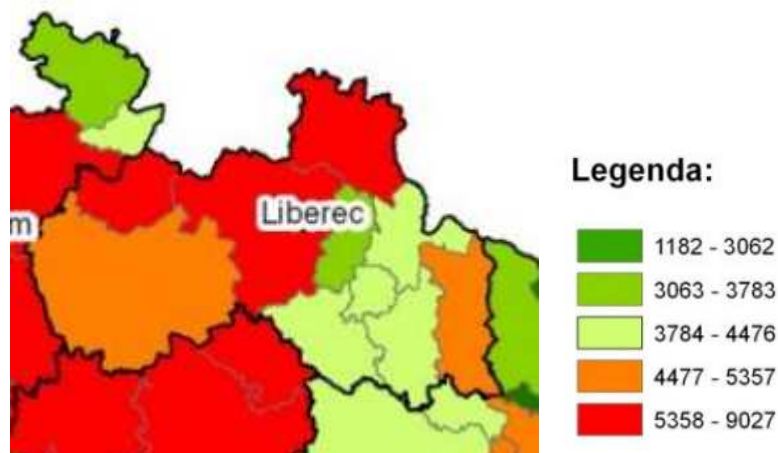
Obce v ORP Železný Brod zajišťují efektivní odpadové hospodářství. Společná nabídka mimoškolních aktivit a celoživotního vzdělávání plně odpovídá požadavkům mládeže, rodičů i seniorů. MŠ a ZŠ na území ORP Železný Brod mají optimálně naplněnou kapacitu. Nabídka školního vzdělávání uspokojuje potřeby dětí a rodičů. Komunitní plánování sociální péče zohledňuje potřeby všech dotčených obcí a cílových skupin, které tyto služby využívají. Jsou vytvořeny výchozí podmínky pro stabilizaci ekonomicky aktivních obyvatel a jejich uplatnění na trhu práce v území ORP.

PROBLÉMOVÉ OBLASTI

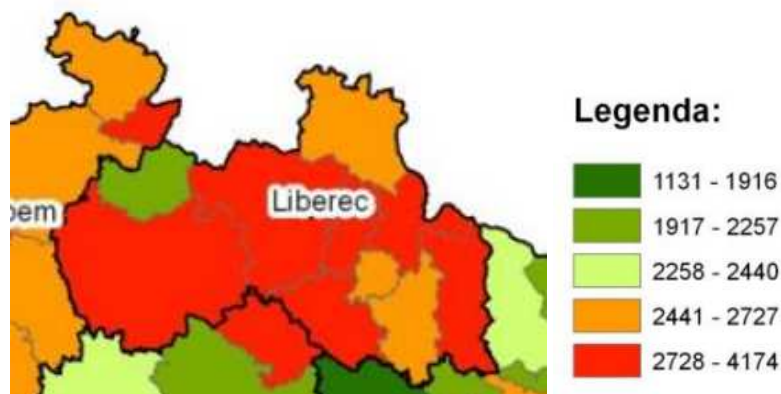
1. Ceny za svoz a nakládání s komunálním odpadem

- Věcné argumenty

Dotazníkové šetření ukázalo, že největším problémem v území jsou ceny za svoz odpadu. Jak komunálního, tak objemného (uvedlo 7 obcí z 11) a zároveň devět obcí si dovede představit případnou spolupráci, která by vedla k úspoře finančních prostředků a zároveň k posílení vyjednávacích pozic obcí vzhledem k poskytovatelům služeb v odpadovém hospodářství. Společný postup obcí by upevnil jejich pozici a společné záměry by se lépe prosazovaly. Také pro svozové společnosti je větší celek lepším partnerem pro jednání. Z analýzy ovšem vyplývá, že obce ORP Železný Brod, mají cenu za svoz a nakládání s odpady vysoko pod krajským průměrem a cena se dá srovnat s republikovým průměrem.

Mapa znázorňuje náklady nakládání s tříděným sběrem v LBC kraji (zdroj IURMO)

Mapa nákladů na nakládání SKO (sběr, svoz a skládkování) sběrem v libereckém kraji (zdroj IURMO)

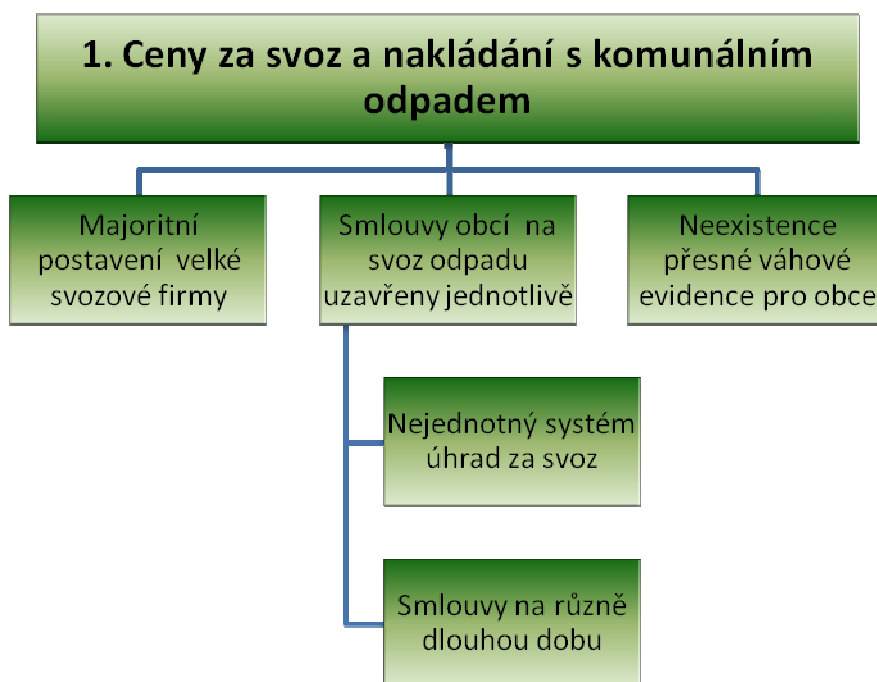
- Příčiny problému

Nabídka služeb nakládání s KO v území je omezená. V území působí pouze dvě svozové společnosti. Obce zatím nevyužily možnost oslovit svozové společnosti z jiných ORP (TS Turnov apod.). Obce nemají detailní přehled o produkci odpadu v území, vykazovaná hlášení jsou pouze odhadovaným přepočtem podle počtu nádob a četnosti svozů.

Každá z obcí má uzavřenu samostatnou smlouvu na různě dlouhou dobu.

- Důsledky neřešení problému

Cena za nakládání s odpady se stane pro konečného plátce neúnosná, budou vznikat černé skládky, které v důsledku zatíží obecní rozpočet.

2. Nízká efektivita třídění a jeho kvalita

- Věcné argumenty

Obce využívají systém nastavený svozovou společností – kontejnery a pytle, převážně na pět komodit. Plast, PET, nápojové kartony, papír a sklo. Některé obce dále poskytují občanům bezplatně pytle na kov a textil. Ve městě Železný Brod jsou umístěny kontejnery na textil. Takto shromážděný odpad a jeho následné využití – prodej - zajišťuje svozová společnost a příjmy z této činnosti jí zůstávají. Obec na základě nepřesné evidence následně, v případě že má uzavřenou smlouvu s firmou EKO-KOM, dostane za tyto komodity částečnou finanční kompenzaci, která však nepokryje náklady obce s tříděním spojené.

V porovnání s krajským průměrem je třídění v ORP Železný Brod na vysoké úrovni. V mnoha komoditách je měrná produkce na obyvatele ORP Železný Brod vyšší než krajský průměr (viz.tabulka 85)

- Příčiny problému

Obce umožňují třídění různých komodit, ne všechny nabízejí dostupné možnosti

Na území se nenachází žádná třídící linka

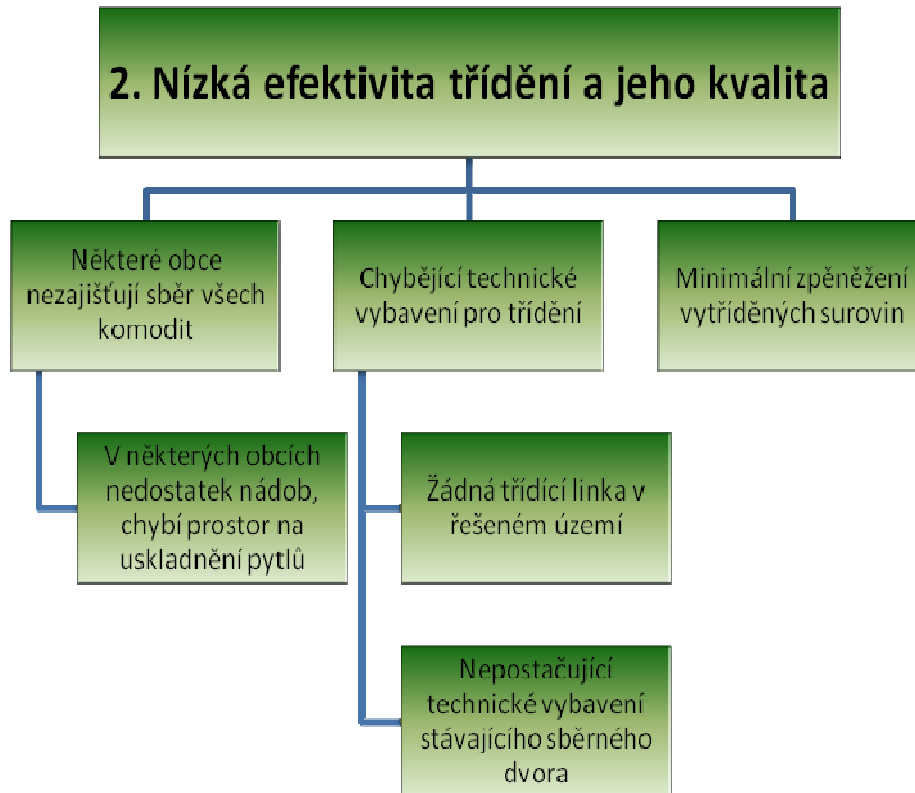
Žádná z obcí nezapenězuje vytříděný odpad

Neadresný sběr do velkoobjemových nádob

Nepřesná a neadresná evidence

- Důsledky neřešení problému

Vzrůstající cena za nakládání s KO a nezhlednění občanů, kteří odpad třídí, může vést k tomu, že i tito přestanou třídít a odpad, který by mohl být nadále zpracován, skončí na skládkách nebo ve spalovnách.

3. Chybí systém svozu biologicky rozložitelného odpadu a jeho kompostování

- Věcné argumenty

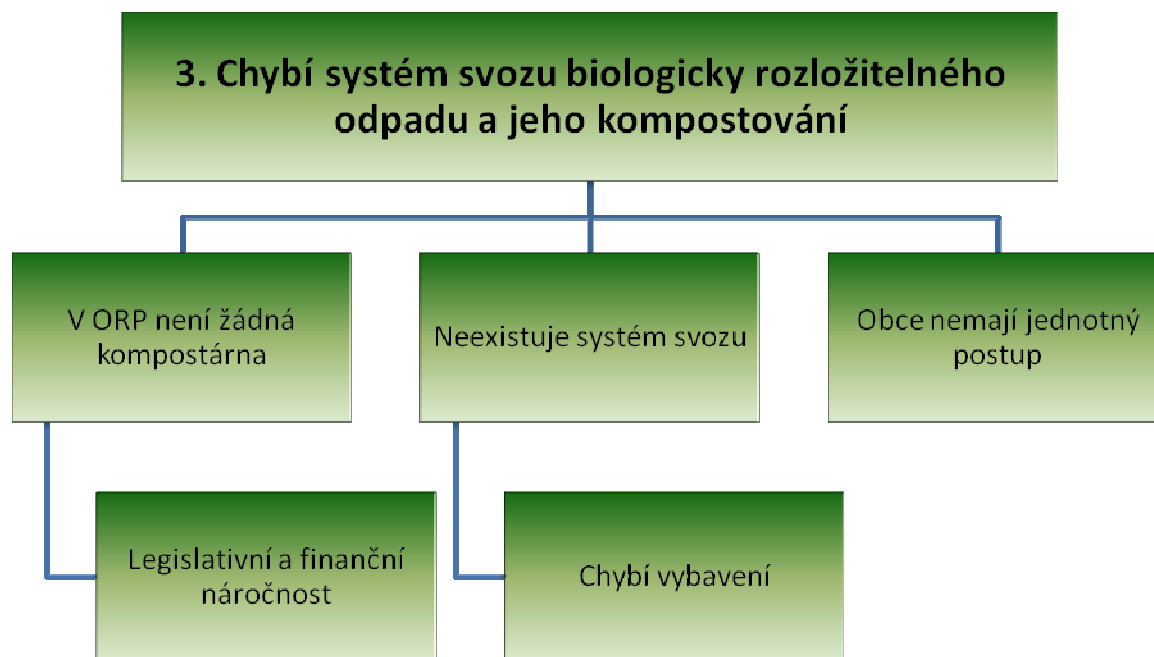
Žádná z obcí nemá vyřešen svoz a kompostování BRO. Na území se nenachází žádná kompostárna. Kompostárny v sousedních ORP jsou převážně komunitní a obce z ORP Železný Brod je nemohou využívat. (Jedna kompostárna, bohužel s velkou dojezdovou vzdáleností, by umožňovala nakládání s BRO, ale obce tuto možnost nevyužívají.) Většina obcí je venkovského charakteru, tzn., že v obcích funguje systém „domácího kompostování“. S ohledem na zavedení povinnosti odděleného sběru bioodpadu (vyhláška 321/2014 Sb.) obce tuto situaci řeší, nicméně jedná se převážně o dočasná řešení (svoz svozovými společnostmi - finanční zátěž, uzavření smluv se sběrnými dvory – chybí vybavení, nádoby i svozové vozy) a problematikou se budou obce ještě intenzivně zabývat.

- Příčiny problému

Kompostování a svoz BRO je pro obce nejenom finančně, ale i organizačně náročné. Budování systému svozu a kompostárny klade na obce vysoké legislativní nároky.

- Důsledky neřešení problému

- BRO bude nadále kompostován dle letité praxe
- BRO bude končit na skládkách KO nebo v ZEVO
- BRO bude odkládán v okolí obcí nebo bude spalován
- obec nesplní zákonnou povinnost odděleného sběru bioodpadu rostlinného původu

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Ceny za svoz a nakládání s komunálním odpadem
indikátor	Náklady na svoz a nakládání s KO
Cíl 1.1	<i>Obec zaplatí jen to, co vyprodukuje (odvážený odpad bude adresný a jeho cena bude určována na základě skutečné váhy)</i>
Popis cíle	Cena za svoz a nakládání s KO zatěžuje nejenom občany, ale i obce a obecní rozpočty. Důsledným tříděním, zavedením systému vážení, motivačním systémem a především vznikem konkurenčního prostředí, by bylo možné cenu svozu držet na optimální úrovni.
Hlavní opatření	1. Administrativní opatření Rozbor stávajících smluv se svozovými společnostmi Společná jednání zapojených obcí 2. Finanční opatření Náklady na zavedení nových technologií a systémů (vážní systémy) Zpracovat varianty řešení pro snížení nákladů 3. Věcná opatření Společný výběr svozové společnosti Osvěta nutnosti snižovat množství SKO Vyžadovat detailní přehled o produkci odpadu z území obce
Název indikátorů a hodnocení cíle	Počet zrevidovaných smluv Počet obcí, které využívají vážní systémy
Správce cíle	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala

Cíl 1.2	<i>Cena za svoz bude úměrná a zpětně se původcům odpadu budou vracet finanční prostředky utržené za prodej vytríděných komodit</i>
Popis cíle	Cena svozu SKO bude částečně kompenzována utrženými finančními prostředky, které budou svozové společnosti platit zpětně obcím za prodej vytríděných komodit, komodity budou využívány k dalšímu zpracování.
Hlavní opatření	<p>1 Legislativní opatření Zjištění preferencí obcí ohledně systému Rozbor stávajících smluv se spol. zajišťujících výplatu odměn</p> <p>2 Finanční opatření Rozbor ekonomické výhodnosti stávajících smluv Zpracování analýzy možnosti obchodu s vytríděnými komoditami</p> <p>3 Věcná opatření Porovnat podmínky současných smluv spolupráce při společném prodeji komodit</p>
Název indikátorů a hodnocení cíle	Počet obcí, které mají smlouvy na prodej vytríděných komodit
Správce cíle	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala

Problémový okruh 2	Nízká efektivita třídění a jeho kvalita
indikátor	Výtěžnost tříděného sběru na jednoho obyvatele ORP
Cíl 2.1	<i>Zvýšit osvětu a zajistit dostatek zařízení k ukládání tříděného odpadu</i>
Popis cíle	Dosahováním cíle 2.1 bude s největší pravděpodobností dosahováno také většího třídění a získávání komodit k dalšímu zpracování. V případě cílené osvěty a motivace může být tento proces urychlen.
Hlavní opatření	<p>1 Administrativní opatření Analýza dostupnosti a množství sběrných nádob a nabídky pytlového třídění Sjednocení systému třídění – v každé obci co nejširší nabídka</p> <p>2 Finanční opatření Získat dotační prostředky</p> <p>3 Věcná opatření Jednotný postup v celém území, nákup nádob Vybudování míst na dočasné shromažďování vytríděného odpadu Zapojení dětí, škol Informační kampaň o důležitosti třídění Zpětná vazba pro občany – informace o tom, jak jsou vytríděné komodity dále zpracovávány a jaký to má přínos pro obec</p>
Název indikátorů a hodnocení cíle	Počet akcí k zvýšení osvěty občanů Počet tříděných komodit (papír, plast, sklo, bioodpad, kovy, nápojové kartony, elektrozařízení) v každé z obcí
Správce cíle	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala

Cíl 2.2	V území je nastaven motivační systém
Popis cíle	Najít vhodný motivační systém pro obyvatele, jasně stanovit výhody a sankce. Zapojit i podnikatele a průmyslové producenty.
Hlavní opatření	<p>1 Legislativní a administrativní opatření Vydání OZV Uzavřít smlouvy o spolupráci</p> <p>2 Finanční opatření Prodejem separovaných komodit odpadu vrátit alespoň část vzniklých nákladů Získat dotaci na zavedení systému</p> <p>3 Věcná opatření Výběrové řízení na svoz separovaného odpadu a jeho prodej. Zajistit podání žádosti o podporu, administrativní a projektové vedení projektu.</p>
Název indikátorů a hodnocení cíle	Počet zapojených obcí
Správce cíle	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala

Problémový okruh 3	Chybí systém svozu biologicky rozložitelného odpadu a jeho kompostování
indikátor	Počet obcí, které využívají kompostárnu
Cíl 3.1.	<i>V území je vhodně umístěna kompostárna, která slouží občanům ORP.</i>
Popis cíle	Vybudovat na vhodném místě kompostárnu, která bude sloužit převážně většině obcí ORP.
Hlavní opatření	<p>1 Legislativní a administrativní opatření Zajistit vhodnou plochu Uzavřít smlouvy o spolupráci obcí Nastavit systém provozu</p> <p>2 Finanční opatření Zajistit finanční prostředky na vybudování kompostárny</p> <p>3 Věcná opatření Začít jednání, zajistit vhodnou plochu Zpracovat projektovou dokumentaci včetně všech povolení Nastavit systém spolupráce Využít znalostí z okolních regionů Zajistit využití kapacity kompostárny a odběr kompostu Realizovat projekt výstavby kompostárny</p>
Název indikátorů a hodnocení cíle	Počet obcí, které využívají kompostárnu
Správce cíle	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala

Cíl 3.2.	Obce mají nakoupeny kompostéry nebo svozové nádoby.
Popis cíle	Společným postupem obce zajistí nákup kompostérů nebo svozových nádob na BRKO.
Hlavní opatření	<p>1 Legislativní opatření Jednoznačná legislativa Vyhlášky obcí</p> <p>2 Finanční opatření Zajistit finanční prostředky na nákup kompostérů a nádob</p> <p>3 Věcná opatření Nakoupit kompostéry a nádoby Nastavit systém svozu, smluvně zajistit nakládání s BRKO</p>
Název indikátorů a hodnocení cíle	Počet obcí, které mají nakoupeny kompostéry nebo svozové nádoby
Správce cíle	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala

5.2.4. Indikátory

Indikátory výsledků

Problémový okruh 1	Ceny za svoz a nakládání s komunálním odpadem		
Číslo indikátoru okruhu	1.1		
Název indikátoru	Náklady na svoz a nakládání s KO		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán		110	118
Skutečnost	100		
Metodika výpočtu:	Náklady roku 2013 na svoz a nakládání s KO jsou 100%. V následujících letech bude nárůst nákladů na svoz a nakládání stoupat pouze v minimální míře. Výpočet = náklady roku 2017(2020)/náklady roku 2013 a vynásobit 100. Tzn., nárůst nákladů bude v roce 2017 max. 10 % a v roce 2020 max. 18 % oproti roku 2013		
Zdroj čerpání dat:	Rozpočty obcí		

Problémový okruh 2	Nízká efektivita třídění a jeho kvalita		
Číslo indikátoru okruhu	2.1		
Název indikátoru	Výtěžnost tříděného sběru na jednoho obyvatele ORP		
Měrná jednotka	kg		
Správce měřítka	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán		40	42
Skutečnost	38,42		
Metodika výpočtu:	Součet váhy všech vytříděných komodit (jehož producentem je obec, tedy odpadů od obcí a jejich občanů, katalogová čísla: papír (150101,200101), sklo (150107,200102), plast (150102,200139), nápojový karton (150105)) ve všech obcích ORP, děleno počtem obyvatel ORP.		
Zdroj čerpání dat:	evidenze obcí o produkci a nakládání s odpady, hlášení o produkci a nakládání s odpady		

Problémový okruh 3	Chybí systém svozu biologicky rozložitelného odpadu a jeho kompostování		
Číslo indikátoru okruhu	3.1		
Název indikátoru	Počet obcí, které využívají kompostárnu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	8
Skutečnost	0		
Metodika výpočtu:	šetření		
Zdroj čerpání dat:	obce		

Indikátory výstupů

Cíl č. 1.1	<i>Obec zaplatí jen to, co vyprodukuje (odvážený odpad bude adresný a jeho cena bude určována na základě skutečné váhy)</i>		
Číslo indikátoru cíle	1.1.1		
Název indikátoru	Počet zrevidovaných smluv		
Měrná jednotka	počet		
Správce	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán		6	10
Skutečnost	0		
Metodika výpočtu	Dotazníkové šetření na obcích		
Zdroj čerpání	Obce, webové stránky		
Číslo indikátoru cíle	1.1.2		
Název indikátoru	Počet obcí, které využívají vážní systémy		
Měrná jednotka	počet		
Správce	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	10
Skutečnost	0		
Metodika výpočtu	Výpočet dle místního šetření v obcích		

Cíl č. 1.2	<i>Cena za svoz bude úměrná a zpětně se původcům odpadu budou vracet finanční prostředky utržené za prodej vytríděných komodit</i>		
Číslo indikátoru cíle	1.2.1		
Název indikátoru	Počet obcí, které mají uzavřeny smlouvy na prodej vytríděných komodit		
Měrná jednotka	počet		
Správce	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán		6	10
Skutečnost	0		
Metodika výpočtu	Dotazníkové šetření na obcích		
Zdroj čerpání	Obce, webové stránky		

Cíl č. 2.1	Zvýšit osvětu a zajistit dostatek zařízení k ukládání tříděného odpadu		
Číslo indikátoru cíle	2.1.1		
Název indikátoru	Počet akcí k zvýšení osvěty občanů		
Měrná jednotka	počet		
Správce	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	6	10
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Metodika výpočtu	Součet akcí pořádaných v regionu v rámci meziobecní spolupráce		
Zdroj čerpání	Místní šetření, výkazy		
Číslo indikátoru cíle	2.1.2		
Název indikátoru	Počet tříděných komodit (papír, plast, sklo, bioodpad, kovy, nápojové kartony, elektrozařízení) v každé z obcí		
Měrná jednotka	počet		
Správce	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	6	8
Skutečnost	5	<del> </del>	<del> </del>
Metodika výpočtu	Výpočet dle místního šetření v obcích (nyní PET, papír, sklo, nápojové kartony)		
Zdroj čerpání	Obce, svozové společnosti		

Cíl č. 2.2	V území je nastaven motivační systém		
Číslo indikátoru cíle	2.2.1		
Název indikátoru	Počet zapojených obcí		
Měrná jednotka	počet		
Správce	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	4	6
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Metodika výpočtu	Počet obcí zapojených do motivačního systému		
Zdroj čerpání	Místní šetření		

Cíl č. 3.1	<i>V území je vhodně umístěná kompostárna, která slouží občanům ORP</i>		
Číslo indikátoru cíle	3.1.1		
Název indikátoru	Existence kompostárny		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán		NE	ANO
Skutečnost	NE		
Metodika výpočtu	šetření		

Cíl č. 3.2	<i>Obce mají nakoupené kompostéry nebo svozové nádoby</i>		
Číslo indikátoru cíle	3.2.1		
Název indikátoru	Počet obcí, které mají nakoupené kompostéry nebo nádoby		
Měrná jednotka	počet		
Správce	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod – p. Pala		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	8
Skutečnost	1		
Metodika výpočtu	šetření, souhrnný počet obcí		
Zdroj čerpání	místní šetření		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny
Božena Měchurová – referentka školství MěÚ Železný Brod
Eva Sasková – vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Železný Brod
Miloš Pala – vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod
Jindřich Kvapil – starosta obce Koberovy

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude

dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce
1.1.	Obec zaplatí jen to, co vyprodukuje (odvážený odpad bude adresný a jeho cena bude určována na základě skutečné váhy)	Miloš Pala – vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod
1.2.	Cena za svoz bude úměrná a zpětně se původcům odpadu budou vracet finanční prostředky utržené za prodej vyříděných komodit	
2.1.	Zvýšit osvětu a zajistit dostatek zařízení k ukládání tříděného odpadu	
2.2.	V území je nastaven motivační systém	
3.1.	V území je vhodně umístěna kompostárna, která slouží občanům ORP	
3.2.	Obce mají nakoupeny kompostéry, nebo svozové nádoby	

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Správce cíle
1.1.	Náklady na svoz a nakládání s KO	Miloš Pala – vedoucí odboru ži- votního prostředí MěÚ Železný Brod
1.1.1	Počet zrevidovaných smluv	
1.1.2	Počet obcí, které využívají vážní systémy	
1.2.1.	Počet obcí, které mají uzavřeny smlouvy na prodej vyříděných komodit	
2.1	Výtěžnost tříděného sběru na jednoho obyvatele ORP	
2.1.1	Počet akcí k zvýšení osvěty občanů	
2.1.2	Počet tříděných komodit (papír, plast, sklo, bioodpad, kovy, nápojové kartony, elektrozařízení) v každé z obcí	
2.2.1	Počet zapojených obcí	
3.1	Počet obcí, které využívají kompostárnu	
3.1.1	Existence kompostárny	
3.2.1	Počet obcí, které mají nakoupeny kompostéry nebo nádoby	

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtů
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtů
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok		každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok⁴. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený

expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.⁵ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné.

né. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Na základě dostupných informací byly stanoveny tři následující problémové okruhy:

1. Ceny za svoz a nakládání s komunálním odpadem
2. Nízká efektivita třídění a jeho kvalita
3. Chybí systém svozu biologicky rozložitelného odpadu a jeho kompostování

Těmto problémovým okruhům byly stanoveny cíle:

- 1.1 Obec zaplatí jen to, co vyprodukuje (odvážený odpad bude adresný a jeho cena bude určována na základě skutečné váhy)
- 1.2 Cena za svoz bude úměrná a zpětně se původcům odpadu budou vracet finanční prostředky utržené za prodej vytríděných komodit
- 2.1 Zvýšit osvětu a zajistit dostatek zařízení k ukládání tříděného odpadu
- 2.2 V území je nastaven motivační systém
- 3.1 V území je vhodně umístěna kompostárna, která slouží občanům ORP
- 3.2 Obce mají nakoupené kompostéry nebo svozové nádoby

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Analytická část byla zpracována v první polovině roku 2014 z dostupných dat poskytnutých SMO, ORP Železný Brod a obcemi ORP. Proběhlo několik společných schůzek, kde byla analytická část hodnocena zástupci obcí. Návrhová část vzešla jednak z analýzy, ale zejména z osobních zkušeností a vizí zástupců obcí z ORP. Autorka – Lenka Kvintusová ve spolupráci s panem Milošem Palou, vedoucím oddělení životního prostředí MěÚ Železný Brod, starosty obcí ORP a RNDr. Robert Rölcem, Ph.D.

5.5. Přílohy

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtů. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci

odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM.

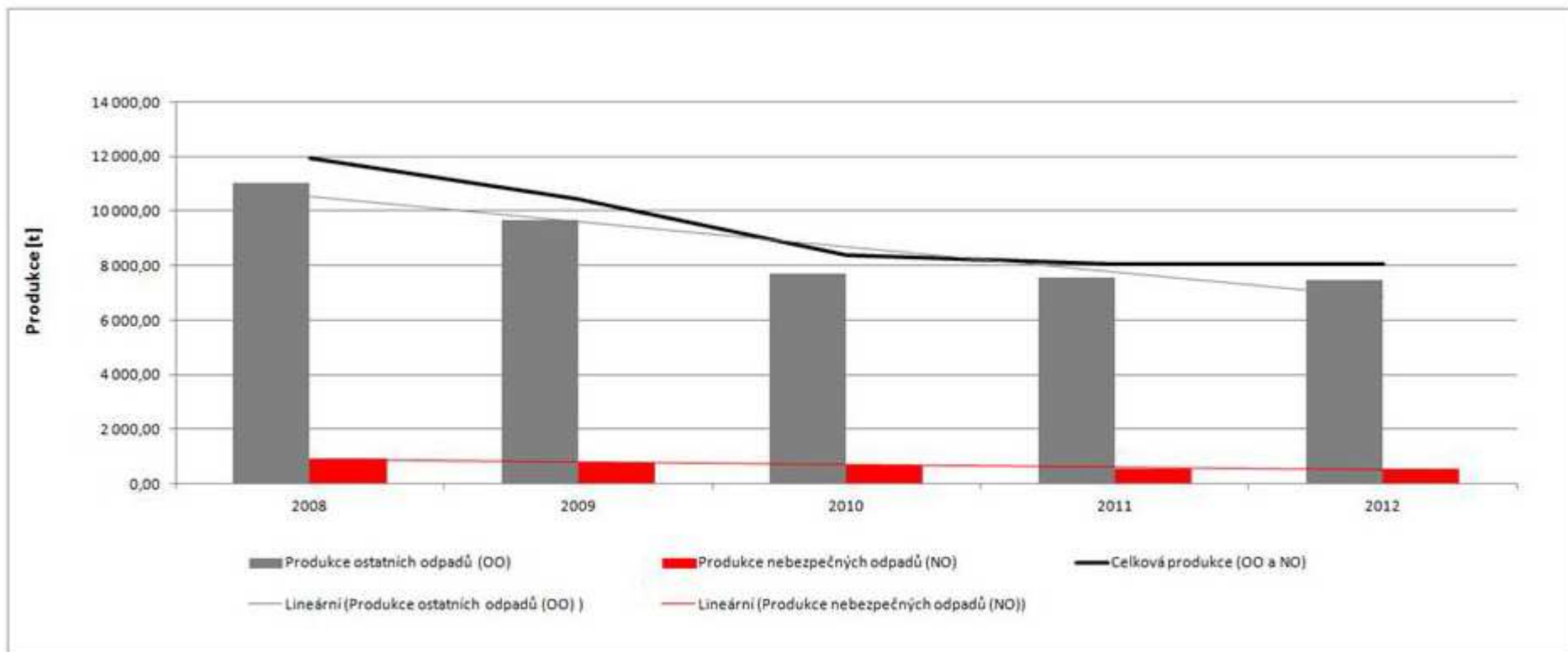
Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

tabulka č. 98: - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkcí odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	10 927,84	11 042,00	9 656,49	7 701,93	7 539,04	7 482,22	101,04	88,37	70,48	68,99
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	1 121,99	907,86	802,88	674,80	533,98	553,92	80,91	71,56	60,14	47,59
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-19,09	-28,44	-39,86	-52,41
Celková produkce (OO a NO)	12 003,28	11 949,86	10 459,37	8 376,73	8 073,02	8 036,14	99,55	87,14	69,79	67,26
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-0,45	-12,86	-30,21	-32,74
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		92,40	92,32	91,94	93,39	93,11				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		7,60	7,68	8,06	6,61	6,89				
Měrná produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ⁻¹]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		12 327	12 379	12 357	12 324	12 297				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		969,41	844,93	677,89	655,06	653,50				
Měrná produkce OO		895,76	780,07	623,28	611,74	608,46				
Měrná produkce NO	300,20	73,65	64,86	54,61	43,33	45,05				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		24,53	21,61	18,19	14,43	15,01				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-75,47	-78,39	-81,81	-85,57	-84,99				

 Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf číslo 19: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Tabulka č. 99: - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	7,77	1 451,78	6,16	6,11	19,52
200102	Sklo	O	22,50	0,00	0,00	0,00	0,00
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	27,88	22,18	3,57	0,46	14,34
200113*	Rozpouštědla	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03
200114*	Kyseliny	N	0,25	0,23	0,04	0,02	0,01
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,01	0,05	0,03	0,09	0,02
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,16	0,10	0,04	0,03	0,03
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,02	0,38
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,98	0,66	0,66	0,79	0,39
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	2,21	2,15	1,83	1,82	0,76
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,06	0,07	0,08	0,08	0,32
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	0,84	1,29	0,34	0,11	0,12
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	0,12	0,00	0,63	0,00	0,00
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200139	Plasty	O	0,21	0,19	1,09	0,00	0,00
200140	Kovy	O	1 471,79	577,21	1 131,45	917,00	0,00
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	1,10	0,00
200202	Zemina a kameny	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	2 744,50	2 669,97	2 727,93	2 532,47	2 855,78
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	40,92	45,06	42,08	41,11	40,92
200303	Uliční smetky	O	53,96	94,55	97,12	91,38	92,23
200304	Kal ze septiků a žump	O	871,50	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	8,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	578,03	718,41	378,00	319,40	418,21
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	252,26	320,69	282,26	279,89	305,89
150102	Plastové obaly	O	60,03	71,75	74,16	79,08	81,29
150103	Dřevěné obaly	O	1,37	3,64	3,15	0,65	0,56
150104	Kovové obaly	O	5,22	3,44	1,10	1,29	1,25
150105	Kompozitní obaly	O	2,86	3,68	6,19	5,25	5,91
150106	Směsné obaly	O	6,97	24,10	17,04	27,65	13,31

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150107	Skleněné obaly	O	185,44	153,76	96,83	150,49	156,50
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	5,62	6,29	7,00	6,65	7,94
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,15	0,04	0,00	0,00	0,05
Celková produkce KO			6 343,99	6 179,29	4 878,74	4 462,93	4 015,81
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			3 399,10	4 907,40	3 157,73	2 900,67	3 349,14
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			1 550,14	2 999,32	1 463,20	1 349,81	1 557,58

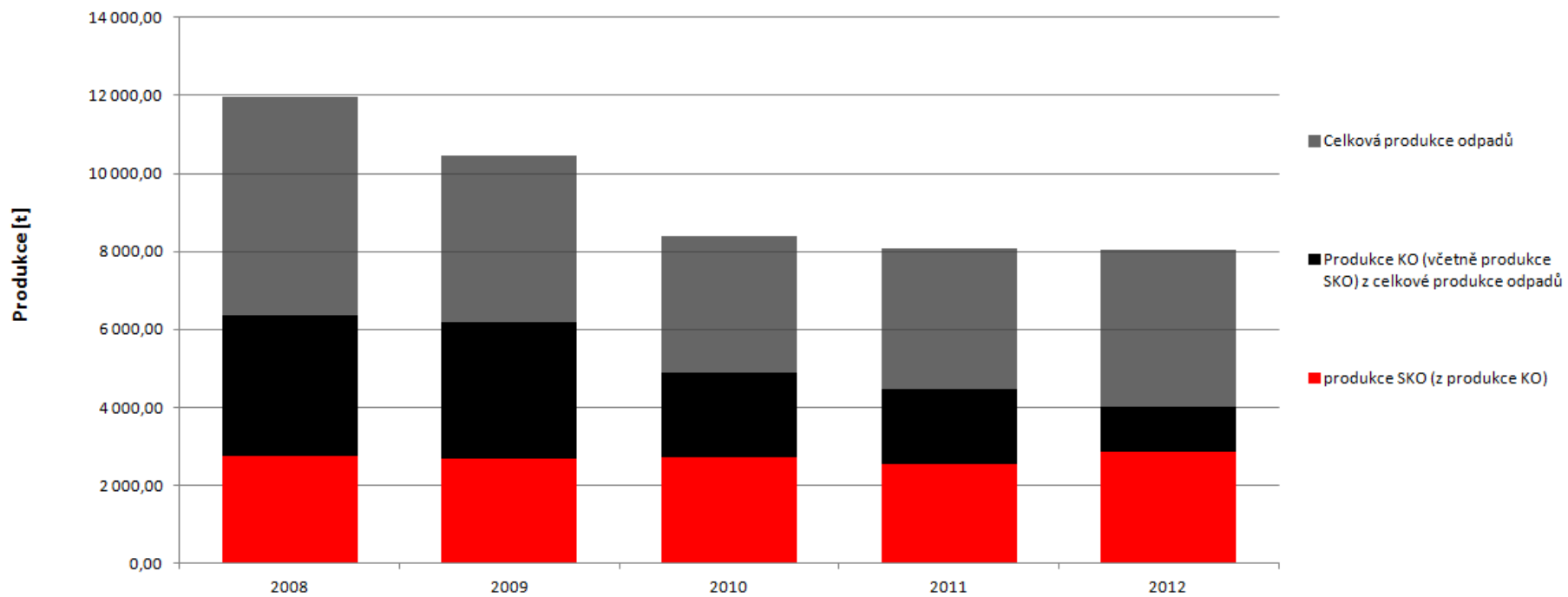
Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Tabulka č. 100: - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	11 949,86	10 459,37	8 376,73	8 073,02	8 036,14	-12,47	-19,91	-3,63	-0,46
Celková produkce KO	6 343,99	6 179,29	4 878,74	4 462,93	4 015,81	-2,60	-21,05	-8,52	-10,02
Celková produkce SKO	2 744,50	2 669,97	2 727,93	2 532,47	2 855,78	-2,72	2,17	-7,17	12,77
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	53,09		59,08		58,24		55,28		49,97
Podíl SKO na produkci KO	43,26		43,21		55,91		56,74		71,11
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	12 327		12 379		12 357		12 324		12 297
Měrná produkce KO	514,64		499,18		394,82		362,13		326,57
Měrná produkce SKO	222,64		215,69		220,76		205,49		232,23

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf číslo 20: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

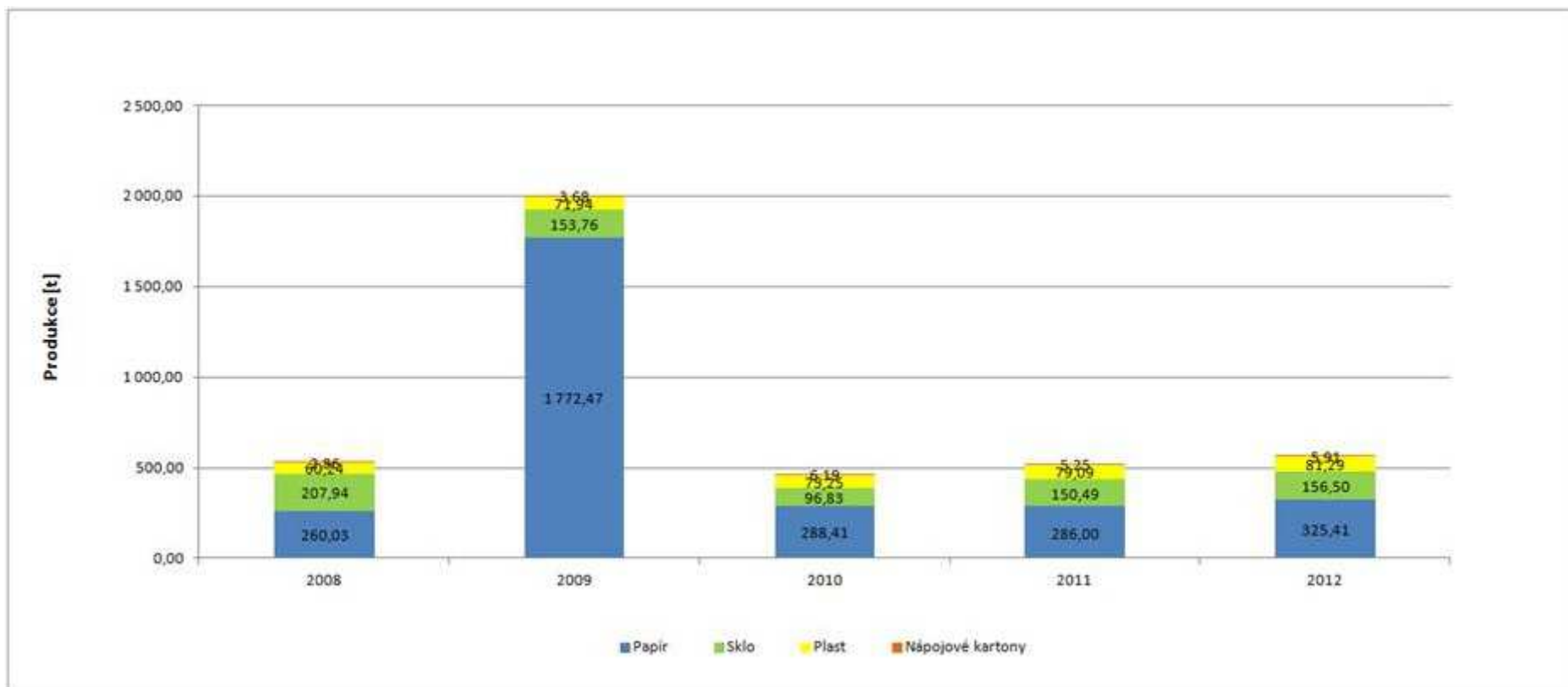

Tabulka č. 101: - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	260,03	1 772,47	288,41	286,00	325,41	581,64	-83,73	-0,84	13,78
Sklo	150107, 200102	207,94	153,76	96,83	150,49	156,50	-26,06	-37,02	55,41	4,00
Plast	150102, 200139	60,24	71,94	75,25	79,09	81,29	19,42	4,61	5,09	2,78
Nápojové kartony	150105	2,86	3,68	6,19	5,25	5,91	28,79	68,21	-15,20	12,70
Celkem separovaný sběr		531,07	2 001,84	466,68	520,81	569,11	276,95	-76,69	11,60	9,27
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		12 327		12 379		12 357		12 324		12 297
Měrná produkce tříděného papíru		21,09		143,18		23,34		23,21		26,46
Měrná produkce tříděného skla		16,87		12,42		7,84		12,21		12,73
Měrná produkce tříděného plastu		4,89		5,81		6,09		6,42		6,61
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,23		0,30		0,50		0,43		0,48
Měrná produkce tříděného odpadu		43,08		161,71		37,77		42,26		46,28

 Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 21: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 - 2012

Tabulka č. 102: - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	1 605,00	0,00	0,00	0,00	1 090,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	5,66	0,00	0,00	0,00
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

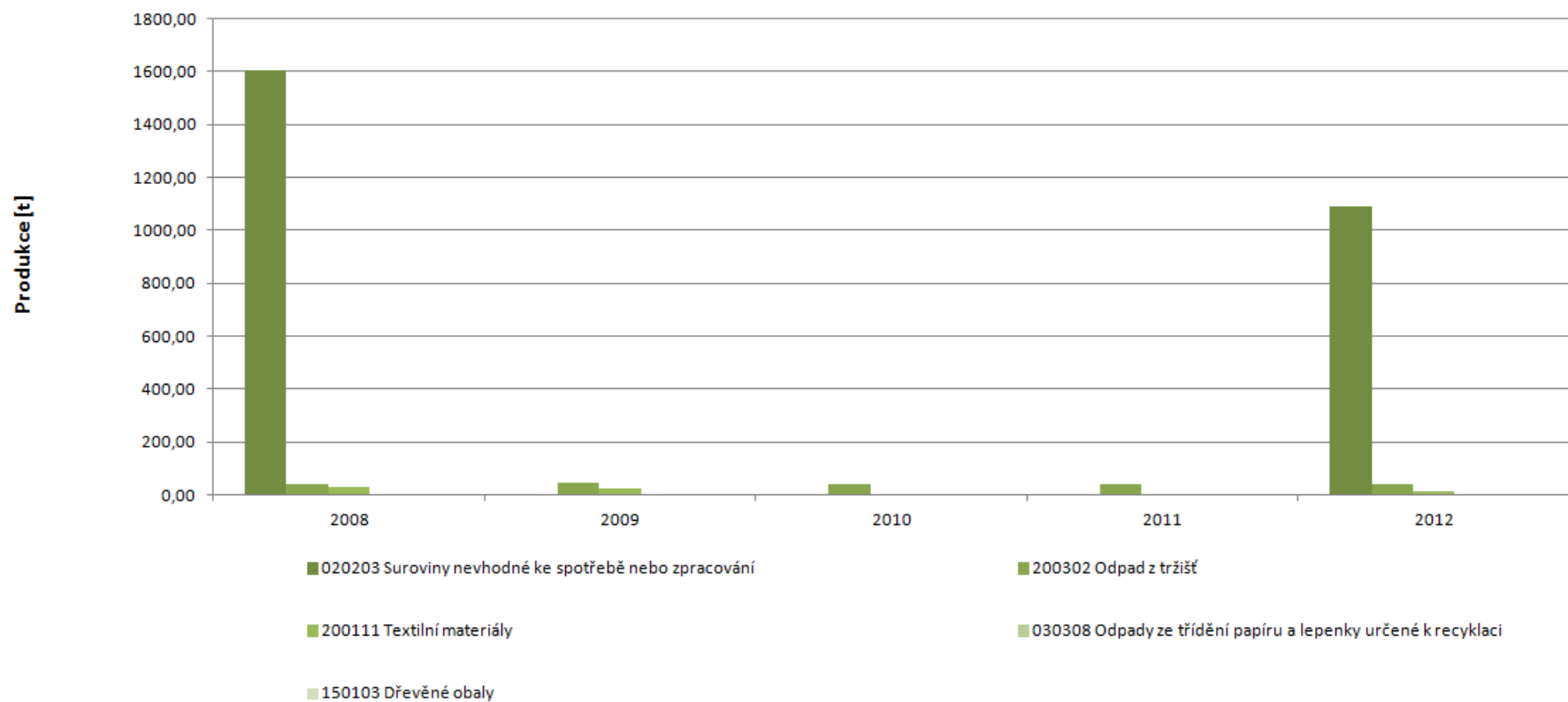
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,61
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	252,26	320,69	282,26	279,89	305,89
150103	Dřevěné obaly	O	1,37	3,64	3,15	0,65	0,56
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	0,00	0,00	0,00	4,00	0,00
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	7,77	1 451,78	6,16	6,11	19,52
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200110	Oděvy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	O	27,88	22,18	3,57	0,46	14,34
200125	Jedlý olej a tuk	O	0,00	0,00	0,00	0,02	0,38
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	0,00	0,00	0,00	1,10	0,00
200301	Směsný komunální odpad	O	2 744,50	2 669,97	2 727,93	2 532,47	2 855,78
200302	Odpad z tržišť	O	40,92	45,06	42,08	41,11	40,92
200304	Kal ze septiků a žump	O	871,50	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	578,03	718,41	378,00	319,40	418,21
Celková produkce BRO			6 129,23	5 237,40	3 443,13	3 185,20	4 746,21

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 22: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 – 2012

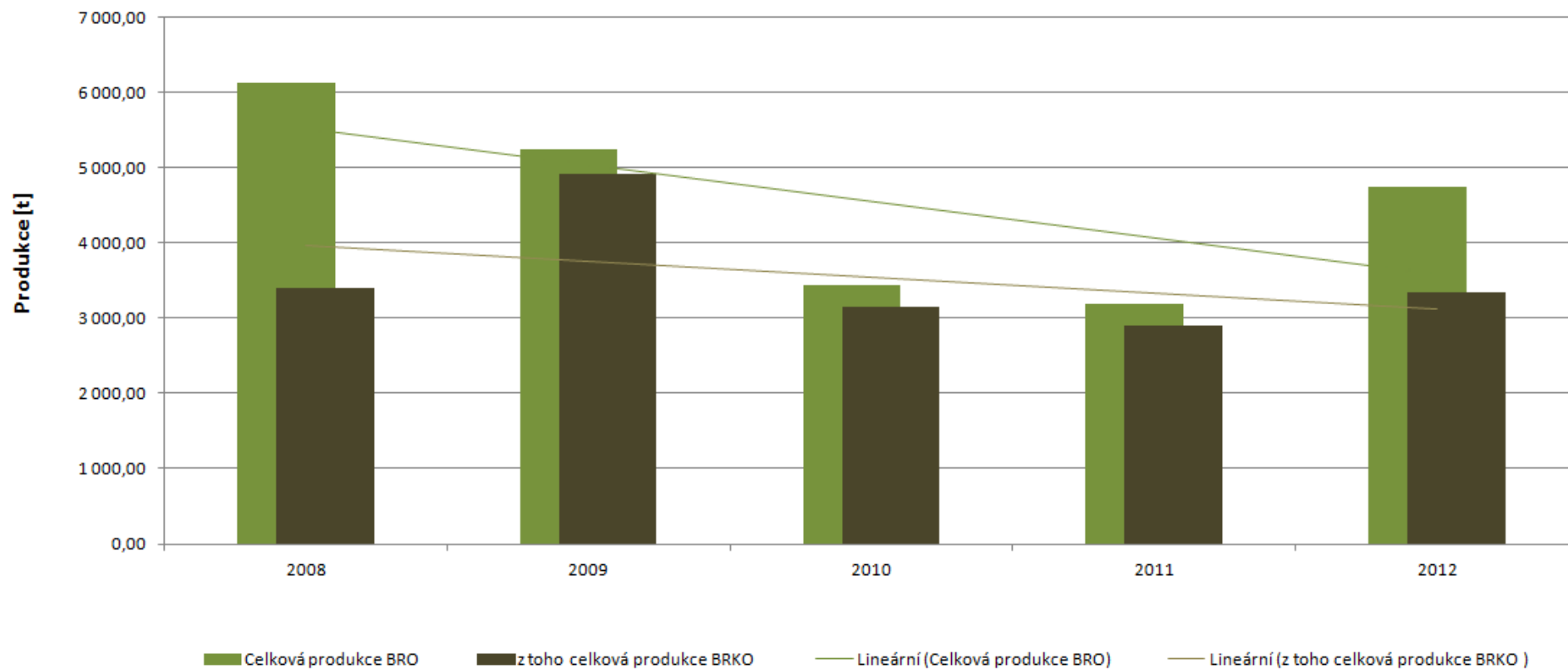
Graf byl sestaven na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Tabulka č. 103: - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	6 129,23	5 237,40	3 443,13	3 185,20	4 746,21	-14,55	-34,26	-7,49	49,01
z toho celková produkce BRKO	3 399,10	4 907,40	3 157,73	2 900,67	3 349,14	44,37	-35,65	-8,14	15,46
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	55,46		93,70		91,71		91,07		70,56
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	12 327		12 379		12 357		12 324		12 297
Měrná produkce BRO	497,22		423,09		278,64		258,46		385,96
Měrná produkce BRKO	275,74		396,43		255,54		235,37		272,35

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 23: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008 - 2012

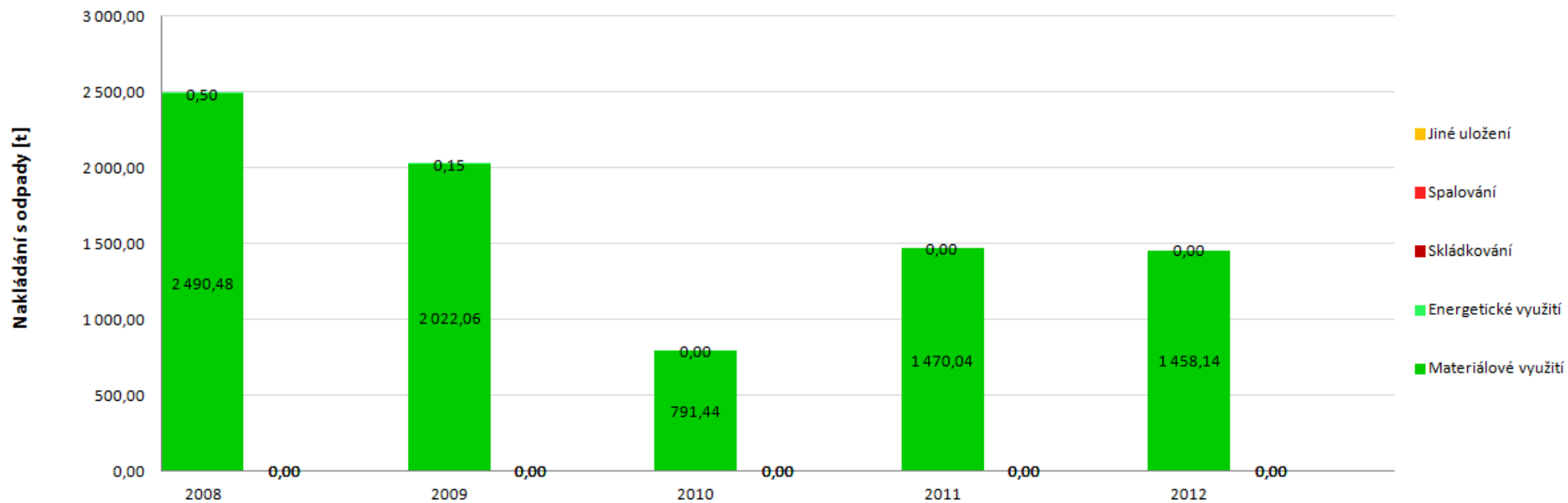

Tabulka č. 104: - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
								2008	2009	2010	2011	
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]												
Využití	Materiálové využití	1 117,16	2 490,48	2 022,06	791,44	1 470,04	1 458,14	222,93	181,00	70,84	131,59	
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		9,31	20,84	19,33	9,45	18,21	18,14					
	Energetické využití	0,06	0,50	0,15	0,00	0,00	0,00	787,12	236,14	0,00	0,00	
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓										
		9,21	20,85	19,33	9,45	18,21	18,14					
Celkem vybrané způsoby využití		1 105,96	2 490,98	2 022,21	791,44	1 470,04	1 458,14	225,23	182,85	71,56	132,92	
Celková produkce odpadů		12 003,28	11 949,86	10 459,37	8 376,73	8 073,02	8 036,14					
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →										
	Spalování							Meziroční změna [%] ↓				
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
								#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	
Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	

 Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 24: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění

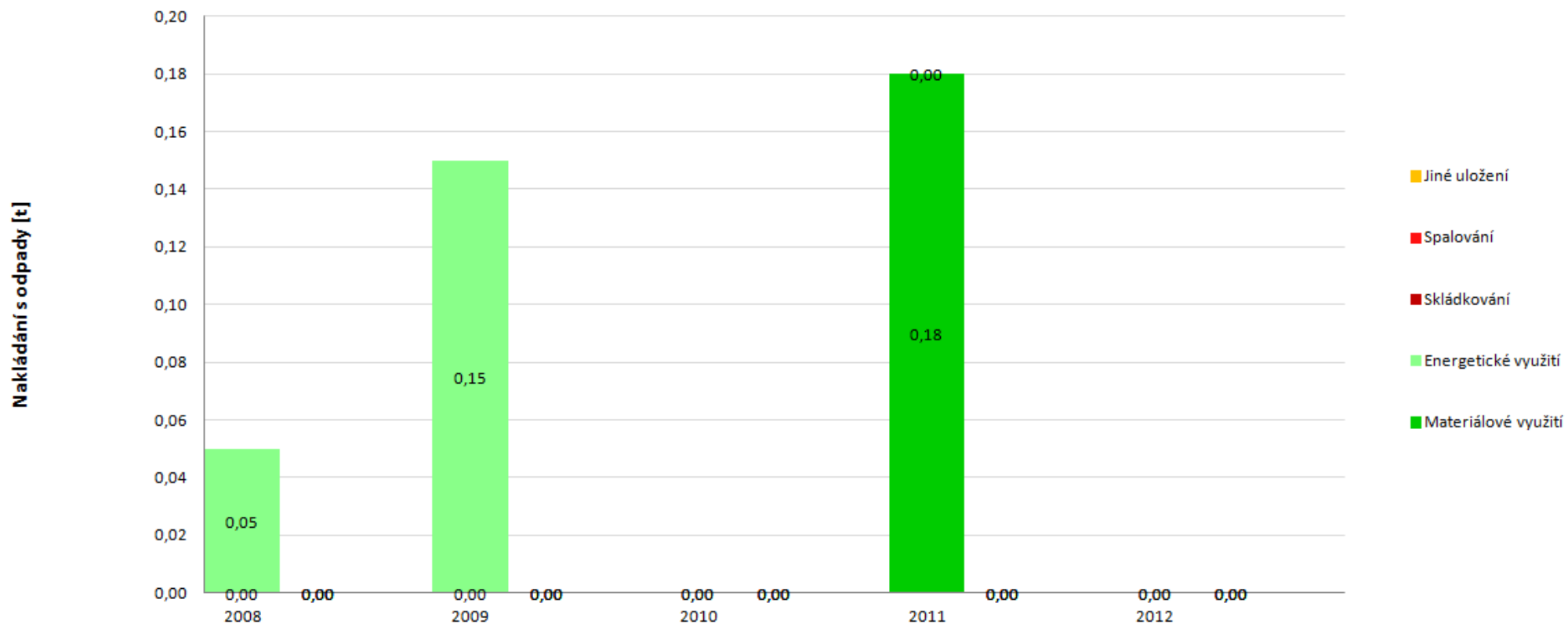

Tabulka č. 105: - Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011	
KO	Využití	Materiálové využití	0,01	0,00	0,00	0,00	0,18	0,00	0,00	0,00	0,00	2 144,73	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓								Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓		
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	-100,00	-100,00	+2044,73
		Energetické využití	0,01	0,05	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	904,81	2 714,44	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	0,02	0,05	0,15	0,00	0,18	0,00	0,00	307,05	921,15	0,00	1 105,38
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓								Meziroční změna [%] ↓		
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
	Celková produkce KO [t]			3 562,55	6343,99	6179,29	4878,74	4462,93	4015,81	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!

 Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 25: Nakládání s KO na území ORP za období 2008 -2012, využití a odstranění KO

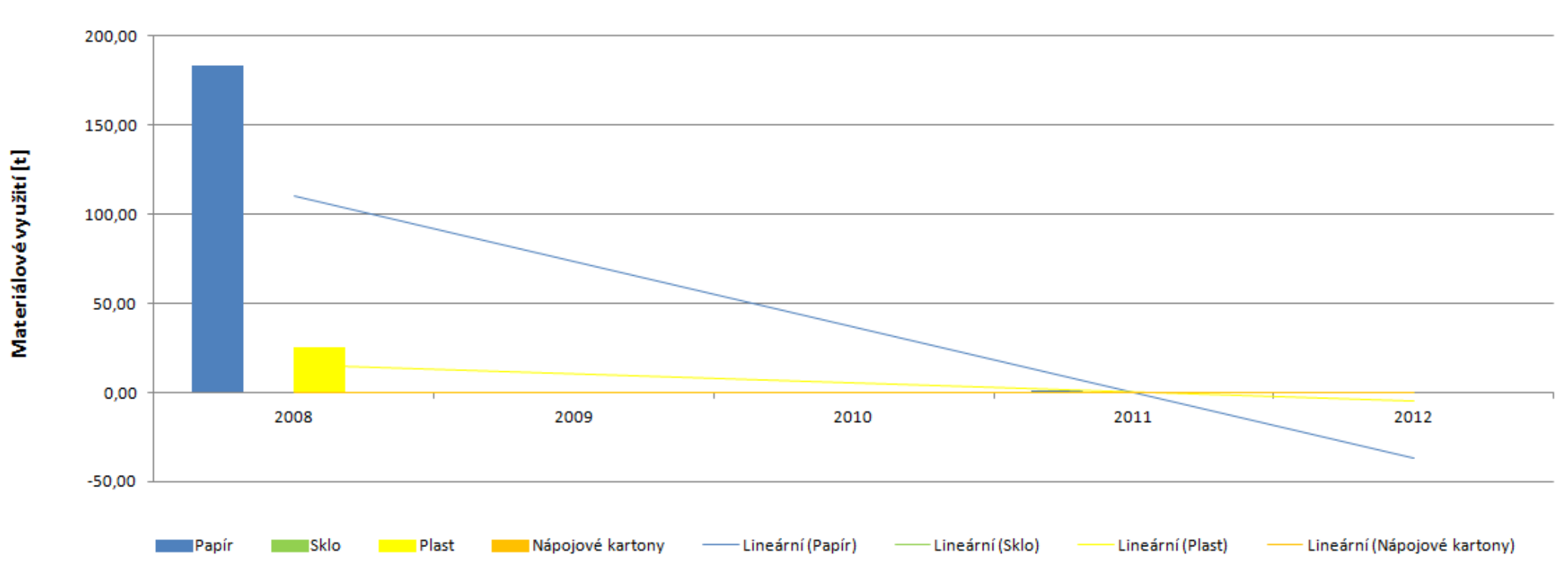
Tabulka č. 106: - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	183,29	0,00	0,00	0,18	0,00	-100,00	#DIV/0!	#DIV/0!	-100,00
		Energetické využití	0,05	0,15	0,00	0,00	0,00	+200,00	-100,00	#DIV/0!	#DIV/0!
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	----	----	----
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	----	----	----	----
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	----	----	----	----
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	----	----	----	----
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	25,25	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	----	----	----
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	----	----	----	----
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	----	----	----	----
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	----	----	----	----
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	----	----	----	----
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	----	----	----	----

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 26: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP

Tabulka č. 107: - území ORP za období 2008-2012 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP

Hmotnostní ukazatele		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
Nakládání s BRO a BRKO [t]									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
BRO	Využití	Materiálové využití		183,29	0,00	0,00	0,18	0,00	-100,00	-----	-----	-100,00	
		Energetické využití		0,05	0,15	0,00	0,00	0,00	200,00	-100,00	-----	-----	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-----	-----	-----	-----	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-----	-----	-----	-----	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-----	-----	-----	-----	
BRKO	Využití	Materiálové využití		1,10	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	-----	-----	-----	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-----	-----	-----	-----	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-----	-----	-----	-----
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓		148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →							-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓			
										2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-----	-----	-----	-----	

Zdroj: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 27: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008 - 2012

6. Téma 4.: volitelné téma – Podnikání a zaměstnanost

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Nezaměstnanost je palčivým problémem regionů jak v České republice, tak i v dalších státech Evropské unie. Pokud je její míra vysoká a vyskytuje se dlouhodobě, přináší s sebou mnoho dalších problémů, které povětšinou vedou k nárůstu sociálně patologických jevů. Pokud se na nezaměstnanost podíváme z pohledu jednotlivce, případně rodiny, lze ji pak označit za příčinu psychické nepohody, ztráty kvalifikace a pracovních návyků a nakonec i vyčlenění ze společnosti. Z pohledu státu je to pak nižší odvod přímých daní a příspěvků na sociálním pojištění a především zátěž v podobě výplaty sociálních dávek.

Vysoká nezaměstnanost je jednoznačně negativním jevem ve společnosti a její potlačování, které jde ruku v ruce s podporou podnikatelských aktivit a snahou vytvářet nová pracovní místa, by mělo být hlavní prioritou státu, měst i obcí. Samotné obce jsou pak nejbližším pojítkem k lidem a měly by se, samozřejmě v rámci svých reálných možností, snažit proaktivně ovlivňovat politiku zaměstnanosti, vést vzájemnou komunikaci a posilovat hospodářské vazby svého území.

Řešení otázek zaměstnanosti na místní úrovni může mít skutečný dopad na dlouhotrvající problém s nezaměstnaností, nedostatečnou kvalifikací a nerovností. Zkušenosti z celé Evropy za posledních dvacet let dokazují, že řešení otázek místní zaměstnanosti pomáhá jednak v uspokojování místních potřeb a současně přispívá k naplnění cílů státní politiky. Efektivní řešení složitých problémů jakými jsou nezaměstnanost a hospodářský úpadek určitých regionů bezesporu jsou, vyžaduje vzájemnou spolupráci jak shora dolů tak i zdola nahoru, vertikální i horizontální součinnost, spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem a akce na centrální i místní úrovni.

V rámci meziobecní spolupráce obcí SO ORP Železný Brod doposud neexistují společné projekty, které by se přímo zaměřovaly na podporu podnikání a zaměstnanosti. Starostové se pravidelně setkávají na společných schůzkách s frekvencí cca 1,5 – 2 měsíce. V jejich rámci se řeší aktuální společná témata k diskusi s nevyhraněnou oblastí zájmu. S místními podnikateli probíhají ojedinělá jednání a jejich zpětná vazba ke stavu podnikatelského prostředí je evidována spíše náhodně. Problematika podnikání a zaměstnanosti je obecně složitým tématem k diskusi, kterému je třeba věnovat soustavnou pozornost. Pravidelné schůzky zástupců jednotlivých obcí ORP, zástupců místních firem i samotných podnikatelů a dalších zainteresovaných osob a subjektů, by mohly být začátkem cesty k rozvoji meziobecní spolupráce v oblasti zaměstnanosti a podnikání.

Základní legislativa

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Poznámka k metodice

Na základě dohody s Českým statistickým úřadem Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přechází na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměruje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám. Nový ukazatel Podíl nezaměstnaných osob má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je tudíž s původním ukazatelem nesrovnatelný. Rovněž je třeba nenechat se zmást lepšími výsledky u Podílu nezaměstnaných osob, který ve jmenovateli počítá se všemi obyvateli ve věku 15 – 64 let, tudíž zákonitě dosahuje nižších hodnot než předchozí ukazatel. Z důvodu absence oficiálních statistik v novém informačním systému jsou údaje za rok 2012 a 2013 pouze kvalifikovaným odhadem. (Zdroj: https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky).

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

ORP Železný Brod patří mezi menší správní obvody a to vzhledem k rozloze, i k počtu obyvatel. Z pohledu republiky, kraje ani okresu nedisponuje žádnou výraznou průmyslovou zónou a nezaměstnanost zde nedosahuje alarmujících hodnot. Aktivity podnikatelů na území jsou zaměřeny na sklářskou výrobu a jsou roztroušeny mezi menší podnikatele, převážně OSVČ. Sklářský průmysl byl v minulosti spolu s textilním průmyslem doménou této oblasti a zaměstnával většinu ekonomicky aktivních obyvatel. V té době se území velmi dařilo a spolu s Jabloncem nad Nisou patřilo k centru sklářské výroby kraje i prakticky celé republiky.

Zatímco textilní výroba byla v průběhu 90. let 20. st. a začátkem 21. st. zcela utlumena, sklářství, které rovněž prošlo složitým obdobím, stále žije. Zaměstnanost v obcích ORP Železný Brod je silně závislá na průmyslové výrobě v regionu. Nezaměstnanost se mezi roky 2008 a 2009 skokově zvýšila z 8 na téměř 14%, což byl následek krize sklářského průmyslu. Od této doby je trend nezaměstnanosti klesající, nicméně stále nedosahuje a zřejmě dlouho nedosáhne úrovně z období let před krizí.

Textilní průmysl ukončil svou činnost již před rokem 2008, nicméně tento úpadek byl dlouhodobý a neměl značný vliv na růst nezaměstnanosti. Zemědělská výroba má v regionu zanedbatelný význam. Přetrvávající dominanci sklářské výroby dokazuje i fakt, že je to právě sklářský podnik, který je v současné době největším zaměstnavatelem na území ORP ŽB. Svou roli zde sehrává mj. silná tradice tohoto řemesla a snaha zainteresovaných podnikatelských subjektů i dalších osob, včetně současného proaktivního přístupu Města Železný Brod. To se snaží intenzivně propagovat sklářské řemeslo a zvyšovat prestiž Železnobrodská jako centra sklářství s dlouholetou tradicí, které prostřednictvím

zdejší Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské vychovalo mnoho významných sklářských umělců a odborníků, jejichž jména dodnes přitahují zájem odborné i laické veřejnosti.

Na území vyvíjí ekonomickou aktivitu zejména drobní podnikatelé. Z hlediska budoucích příležitostí pro rozvoj větších podniků může správní obvod nabídnout dobrou dopravní dostupnost celého území, rozvinutý systém veřejné osobní dopravy v místním, regionálním i republikovém dosahu. Nadprůměrná je vybavenost veřejným vodovodem a částečná plynofikace obcí. Naopak nevýhodou je, vzhledem k méně výhodným geomorfologickým podmínkám terénu, absence vhodných volných ploch vhodných k dnes tolik oblíbené „výstavbě na zelené louce“. Problematický je také relativně nízký podíl obyvatelstva s vyšším a vysokoškolským vzděláním a celkové stárnutí populace území.

Území ORP Železný Brod má zajímavý potenciál pro nabídku cestovního ruchu. Svou polohou se nachází v blízkosti turistických oblastí Český ráj, Jizerské hory a Krkonoše. Největší měrou území připadá k oblasti Českého ráje, kam lze zařadit jižní část území ORP (obce Koberovy, Líšný, Železný Brod). V rámci celého turistického regionu je oblast Železnobrodská okrajovou, jsou však podnikány akce, které se snaží rozprostřít návštěvnost i do okrajových částí regionu. Tohoto může využít oblast Železného Brodu, jako jednoho z center tzv. Horního Pojizeří.

Město Železný Brod bylo v roce 2013 vyhlášeno v rámci výzkumu časopisu Ekonom městem pro byznys v Libereckém kraji. Město pro byznys je srovnávací výzkum, který již šestým rokem vyhodnocuje podnikatelské prostředí ve všech obcích s rozšířenou působností v ČR a ve všech městských částech hlavního města Prahy. Města a obce jsou vyhodnocována na základě 42 kritérií. Železný Brod získal vysoké hodnocení v kategoriích: rychlost vyřizování agendy, odbornost úředníků, nízké ceny bytů i stavebních pozemků, počet lékařů, znečištění ovzduší.

Z hlediska metodiky Libereckého kraje jsou v rámci ORP považovány za hospodářsky podprůměrné oblasti obce: Držkov, Jílové u Držkova, Loužnice, Pěňcín, Radčice, Skuhrov, Vlastiboř a Zásada. (Zdroj: Program rozvoje LK 2014-2020)

Tabulka č. 108: Základní charakteristika obcí SO ORP Železný Brod z pohledu zaměstnanosti a podnikání

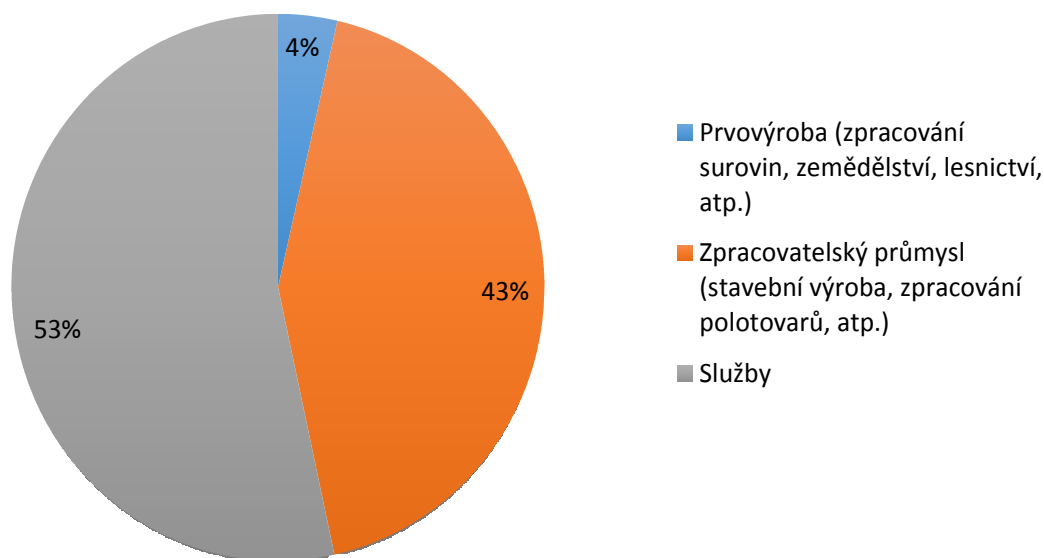
Obec	Podíl nezaměstnaných osob v % (r. 2013)	Počet ek. subjektů se zjištěnou aktivitou (r. 2013)	Ekonomická aktivita	Další charakteristiky
Držkov	6,4	80	Sklářská výroba, drobní podnikatelé	Sídlo společnosti TECHNOSKLO s.r.o. (100-199 zaměstnanců), oblíbená Držkovská staročeská pekárna, místo konání v okolí velmi populárních burz.
Jílové u Držkova	6,9	35	Drobní podnikatelé	Bioplynová stanice v areálu zemědělské farmy.
Koberovy	6,5	172	Drobní podnikatelé, stravovací a ubytovací zařízení, sklářská výroba	Poloha v překrásné krajině Českého ráje, dobrá občanská vybavenost, čilý společenský ruch, lyžařský areál.
Lišný	9,8	38	Sklářská výroba, zprostředkování velkoobchodu, další drobní podnikatelé	Sídlo sklářské firmy LIGLASS, a.s. (20-24 zaměstnanci), sousední obec Malá Skála přitahuje turistický ruch. V těsném sousedství obce sídlo společnosti SCHURTER s.r.o. (100-199 zaměstnanců), která zde aktuálně rozšiřuje výrobu (navýšení o cca 100 pracovníků), dobrá poloha u silnice I. třídy.
Loužnice	6,6	41	Sklářská výroba, výroba papíru a lepenky, autodoprava a zemní práce, další drobní podnikatelé	Čilý spolkový ruch, krásná příroda, sídlí zde prodejna tuningových doplňků.
Pěnčín	6,9	261	Sklářská výroba, chov koz, stravovací zařízení, kamenosochařství, další drobní podnikatelé	Sídlo Výletního areálu Pěnčín – turistické dílny, zemědělské muzeum, kozí farma, dobrá občanská vybavenost, sídlo sklářské firmy ARTGLASS s.r.o. (100-199 zaměstnanců).
Radčice	8,1	47	Sklářská výroba, další drobní podnikatelé,	Druhá nejmenší obec, krásná netknutá příroda
Skuhrov	3,6	84	Chov mléčného skotu, pěstování ovoce a zeleniny, silniční nákladní doprava, skleněné figurky a další drobní podnikatelé	Sídlo zemědělská farmy TOMPELI, která je historicky prvním nositelem značky „Regionální produkt Český ráj“. Sídlí zde ekofarma Trpola (pěstování ovoce a zeleniny). Vyrábí se zde biomasa na topení.

Obec	Podíl nezaměstnaných osob v % (r. 2013)	Počet ek. subjektů se zjištěnou aktivitou (r. 2013)	Ekonomická aktivita	Další charakteristiky
Vlastiboř	4,1	13	Drobní podnikatelé	Nejmenší obec ORP z hlediska počtu obyvatel, malebná vesnička s krásnými rozhledy
Zásada	4,9	139	Sklářská výroba, stavební práce, autodoprava, další drobní podnikatelé	Sídlo největšího zaměstnavatele v ORP, lyžařský areál, dobrá občanská vybavenost.
Železný Brod	7,3	868	Sklářská výroba, obrábění kovů, stravovací zařízení, maloobchod, další drobní podnikatelé	Hlavní občanská vybavenost, sídlo orgánů veřejné správy, turistické atraktivita, kulturní a sportovní vyžití.

Zdroj: Úřad práce ČR - Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Jablonec nad Nisou v roce 2013; ČSÚ; místní šetření

HOSPODÁŘSTVÍ

Graf č. 28:: Podíl ekonomických subjektů v sektorech hospodářství v ORP v roce 2012

Zdroj: ČSÚ

Primární sektor (prvovýroba)

Zemědělství je ovlivňováno špatnými půdními a klimatickými podmínkami. Podnikatelské subjekty vzniklé po transformaci zemědělských družstev se zaměřují především na chov skotu a pěstování obilovin a píce. Vytváří nevelké množství pracovních míst, ale jako vedlejší činnost je zde třeba vnímat údržbu krajiny. Ta se projevuje v oblasti turistiky a trávení volného času. Jednou z možností podpory drobných zemědělců a pěstitelů je prezentace a prodej produktů (např. formou Farmářských trhů v Železném Brodě - první ročník proběhl v roce 2012 a konají se doposud). Krom Kozí far-

my v Obci Pěnčín zde neexistují subjekty s vazbou na agroturistiku, která je z pohledu Programu obnovy venkova vnímána jako jedna z možností rozšíření podnikatelských aktivit stávajících zemědělců. Dosud nebyly realizovány pozemkové úpravy ve všech katastrálních územích obcí ORP, ty by pak měly zlepšit dostupnost pozemků pro zemědělskou techniku a zvýhodnily by tak podmínky pro podnikání. Celkem je na území ORP evidováno 55 zemědělských subjektů, převážně drobných zemědělců.

Na území se nachází řada hornin, které byly v historii těženy, nebo i v současnosti mají vyhlášeny dobývací prostory. Ložiska rud měla i v minulosti pouze lokální význam a dnes jsou pouze historickou záležitostí. Ve státní bilanci zásob již v současnosti není evidováno žádné rudní ložisko. Další surovinou, jejíž význam přesahuje rámec ORP, jsou karbonátové suroviny (vápenec a dolomity). Ložiska jsou soustředěna ve východní polovině území. Ačkoliv na území kraje byly na mnoha místech v minulosti těženy, budoucí využití většiny ložisek je velmi problematické, protože značná část zásob je u nich vázána neřešitelnými střety zájmů z hlediska ochrany přírody a zdrojů podzemních vod. Obdobná situace je na ložiskách v okolí Železného Brodu (ložiska Koberovy a Horská Kamenice). Další významnou surovinou území jsou pokrývačské břidlice. V minulosti se hojně používaly jako střešní krytina, obkladový materiál, či dlažby. Nyní se surovina těží ve dvou ložiskách (Bratříkov - Jirkov a Bratříkov - Radčice) jako obkladový materiál. Odpadní materiál se využívá jako plnivo do šterkových hmot, lepenek apod. Ze Železného Brodu směrem na Semily nalezneme čedičový příkrov. Zde se v osadě Smrčí nachází lom, kde jsou těžena ložiska drceného stavebního kamene. V lomu Záhoří – Proseč se vyskytuje ložisko olivinického čediče, které rovněž zásobuje okolí drceným kamenivem, zejména pro stavební využití. Vše je v blízké vzdálenosti města (cca 3-5 km), nicméně už spadá pod sousední SO ORP Semily.

Sekundární sektor (zpracovatelský průmysl)

Klíčové postavení v něm má sklářská výroba, která je až na několik výjimek roztroušena mezi menší firmy a drobné živnostníky. V sekundárním sektoru v ORP působí celkem 43% z evidovaných ekonomických subjektů. Pokud se zaměříme na jádrovou obec Železný Brod, jako největší překážka rozvoje podnikání v sekundárním sektoru je vnímána poloha města v údolí řeky, kde není dostatek prostor pro nové provozy (greenfields). Několik nevyužitých objektů se nachází v areálu bývalých podniků Železnobrodské sklo a Kolora (brownfields).

Možnost velkokapacitního podnikání, které by zaměstnalo významnější počet osob, se v dohledné době nejeví. Nachází se sice v ideální poloze v sousedství silnice I. třídy s rozumnou dojezdovou vzdáleností 15 km na rychlostní komunikace R10 a R35 u Turnova, rovněž ale také v záplavové zóně. V současnosti se největší výrobní podnik nachází v Obci Zásada, další zastoupení větších podniků je v Obci Pěnčín. Největší koncentrace výrobních podniků v Železném Brodě je v místní části Pelechov.

Terciární sektor (služby)

Význam terciéru v oblasti zaměstnávání osob roste. V roce 2012 v něm bylo zapojeno 53% ekonomických subjektů na území ORP. Oblast služeb je poměrně dobře rozvinutá v oblasti stravovacích služeb. Výstavbou supermarketů v Železném Brodě došlo ke snížení zájmu o stávající prodejny, což se projevuje především v opouštění prostorů prodejen na hlavních ulicích města. Dílčí možností je rozvoj cestovního ruchu, ale v tomto podnikání bohužel lze očekávat vznik pouze sezónních pracovních míst. Velký význam má v současné době zaměstnávání na úřadech a školách. Své místo zde má i vytváření veřejně prospěšných pracovních míst. Přesto je podíl obyvatelstva zaměstnaného ve službách podprůměrný.

Tabulka č. 109: Charakteristika podnikatelského prostředí v ORP

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem	3 120	3 190	3 229	3 282	3 131	3 152	3 214	3 304
fyzické osoby	2 681	2 701	2 710	2 756	2 581	2 586	2 681	2 758
z toho zemědělní podnikatelé	153	153	154	154	49	51	54	55
právnícké osoby	439	489	519	526	550	566	533	546
z toho obchodní společnosti	159	163	171	178	188	194	196	202
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%):								
zemědělství, lesnictví a rybářství	6,0	5,9	5,9	6,0	3,2	3,3	3,5	3,6
průmysl celkem	35,2	35,2	34,5	33,0	32,5	31,6	31,2	30,5
stavebnictví	11,3	11,8	11,9	12,5	13,1	13,0	12,5	12,5
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	24,2	23,5	23,8	22,5	21,6	21,4	22,1	22,4
Počet subjektů podle počtu zaměstnanců:								
bez zaměstnanců	1 092	1 125	962	1 091	1 077	1 112	1 094	1 130
11–9 zaměstnanci (mikropodniky)	218	230	238	232	231	220	224	209
10–49 zaměstnanci (malé podniky)	63	65	63	58	49	49	42	42
50–249 zaměstnanci (střední podniky)	10	12	9	11	9	9	9	7
250 a více zaměstnanci (velké podniky)	-	-	-	-	-	1	1	1
nezjištěno	1 737	1 758	1 957	1 890	1 765	1 761	1 844	1 915

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 110: Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců

	Registrované subjekty						Z toho subjekty se zjištěnou aktivitou					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	3 282	3 131	3 152	3 214	3 304	3 197	.	.	1 719	1 757	1 830	1 750
Neuvedeno	1 890	1 765	1 761	1 844	1 915	1 815	361	.	335	395	443	370
Bez zaměstnanců	1 091	1 077	1 112	1 094	1 130	1 130	1 078	.	1 107	1 088	1 128	1 128
1 - 5 zaměstnanců	196	195	193	193	180	180	195	.	192	192	180	180
6 - 9 zaměstnanců	36	36	27	31	29	25	36	.	26	30	29	25
10 - 19 zaměstnanců	43	35	32	29	30	26	41	.	32	29	30	26
20 - 24 zaměstnanci	8	7	9	6	8	9	8	.	9	6	8	9
25 - 49 zaměstnanců	7	7	8	7	4	4	7	.	8	7	4	4
50 - 99 zaměstnanců	7	6	5	6	4	2	6	.	5	6	4	2
100 - 199 zaměstnanců	4	3	4	3	3	5	4	.	4	3	3	5
250 - 499 zaměstnanců	-	-	-	-	-	-	-	.	-	-	-	-
500 - 999 zaměstnanců	-	-	1	1	1	1	-	.	1	1	1	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka zachycuje registrované ekonomické subjekty na území ORP ŽB. Podle nejnovějších dat z r. 2013 na území aktivně působí 1 750 ekonomických subjektů a registrováno je 3 130 subjektů. Úbytek počtu subjektů je patrný po roce 2008, kdy celá ekonomika ČR procházela krizí, která se promítla i do situace na zkoumaném území. Krizový rok 2009 není uveden ve statistice ČSÚ, jelikož byla aktivita mnoha podniků a podnikatelů nejistá a mnozí ukončovali činnost doslova ze dne na den. Dále lze vidět, že na území převažují samostatně hospodařící drobní podnikatelé, kteří nezaměstnávají další osoby. S růstem počtu zaměstnanců klesá počet subjektů, celkově je správní obvod ORP charakteristický menšími zaměstnavateli. Jedinou výjimkou je společnost Preciosa Ornella, která je nejvýznamnějším zaměstnavatelem v území s počtem zaměstnanců v kategorii 500 – 999. Její výrobní závod sídlí v Zásadě a zabývá se sklářským průmyslem. Na území samotného Železného Brodu v současné době neexistuje tak velký podnikatelský subjekt, jako historicky bylo např. Železnobrodské sklo (dále jen ŽBS). Naopak stoupá význam zaměstnání na úřadech, ve školství a ve službách. Vzhledem k přírodním podmínkám je zde prakticky zanedbatelný podíl ekonomických subjektů v primárním sektoru. Největším zaměstnavatelem ve městě je sklářská firma Detesk s počtem zaměstnanců v kategorii 100-199. Vzhledem k situaci lze považovat za významného zaměstnavatele i samotné Město Železný Brod, které je rovněž zaměstnavatelem v kategorii 100 – 199 osob.

Tab. 111: Přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů na území ORP

Název subjektu	Hlavní předmět podnikání	Místo podnikání	Počet zaměstnanců
PRECIOSA ORNELA, a.s.	výroba a zpracování ostatního skla, vč. technického	Zásada	500 – 999
Detesk s.r.o.	výroba a zpracování ostatního skla, vč. technického	Železný Brod	100 – 199
TECHNOSKLO s.r.o.	výroba a zpracování ostatního skla, vč. technického	Držkov	100 – 199
Město Železný Brod	všeobecné činnosti veřejné správy	Železný Brod	100 - 199
OKTANT a.s.	Výroba a zpracování ostatního skla vč. technického	Železný Brod	100 – 199
ARTGLASS s.r.o.	Výroba elektrických osvětlovacích zařízení, výroba bižuterie a příbuzných výrobků	Pěnčín	100 – 199
Poliklinika Železný Brod, s.r.o.	všeobecná ambulantní zdravotní péče	Železný Brod	50 – 99
Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská	Střední odborné vzdělávání na středních odborných školách, výroba skla a skleněných produktů	Železný Brod	50 – 99
Skleněná bižuterie, a.s.	Výroba a zpracování ostatního skla vč. technického, výroba bižuterie a příbuzných výrobků	Pěnčín	50 – 99

Název subjektu	Hlavní předmět podnikání	Místo podnikání	Počet zaměstnanců
Glass beads, s.r.o.	výroba a zpracování ostatního skla, vč. technického	Železný Brod	25 – 49
EXATHERM, s.r.o.	výroba měřících, zkušebních a navigačních přístrojů	Železný Brod	25 – 49
Železnobrodské strojírný s.r.o.	obrábění, výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	Železný Brod	25 – 49
LIGLASS, a.s.	výroba dutého skla bižuterie a příbuzných výrobků	Líšný	20 – 24

Zdroj: Administrativní registr ekonomických subjektů (ARES), místní šetření

Tabulka č. 112: Ekonomické subjekty podle právní formy podnikání

	Registrované subjekty						Z toho se zjištěnou aktivitou					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	3 282	3 131	3 152	3 214	3 304	3 197	.	.	1 719	1 757	1 830	1 750
Fyzická osoba podnikající dle živnostenského zákona nezapsaná v obchodním rejstříku	2 480	2 436	2 448	2 535	2 599	2 425	1 299	.	1 306	1 337	1 375	1 245
Fyzická osoba podnikající dle živnostenského zákona zapsaná v obchodním rejstříku	19	18	16	20	21	-	11	.	9	10	10	-
Samostatně hospodařící rolník nezapsaný v obchodním rejstříku	114	-	-	.	.	.	26	.	-	.	.	.
Fyzická osoba podnikající dle jiných zákonů než živnostenského a zákona o zemědělství nezapsaná v obchodním rejstříku	103	78	71	72	83	257	54	.	45	48	59	159
Zemědělský podnikatel - fyzická osoba nezapsaná v obchodním rejstříku	40	49	51	54	55	56	32	.	40	41	43	42
Veřejná obchodní společnost	9	9	9	10	10	10	5	.	3	4	4	4
Společnost s ručením omezeným	159	168	174	175	182	198	133	.	149	145	150	161
Zájmové sdružení	1	1	1	1	1	1	-	.	-	-	-	-
Nadace	1	1	-	-	-	-	-	.	-	-	-	-
Nadační fond	1	1	1	1	1	1	1	.	1	1	1	1
Akciová společnost	10	11	11	11	10	10	6	.	11	10	10	10
Obecně prospěšná společnost	-	-	-	-	1	1	-	.	-	-	-	-
Společenství vlastníků jednotek	14	14	14	15	15	14	1	.	1	1	2	2
Družstvo	3	4	4	4	4	4	2	.	4	4	4	4
Příspěvková organizace	18	18	18	17	17	17	17	.	18	17	17	17
Zahraniční osoba	170	182	187	151	151	49	71	.	76	67	66	33
Sdružení (svaz, spolek, společnost, klub aj.)	65	64	70	71	76	74	29	.	19	25	36	25
Politická strana, politické hnutí	-	-	-	-	1	1	-	.	-	-	-	-
Církevní organizace	9	9	9	8	7	7	2	.	2	1	4	2

	Registrované subjekty						Z toho se zjištěnou aktivitou					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Organizační jednotka sdružení	49	50	50	52	53	55	32	.	21	31	34	33
Honební společenstvo	5	6	6	5	5	5	3	.	2	3	3	-
Svazek obcí	1	1	1	1	1	1	1	.	1	1	1	1
Obec nebo městská část hlavního města Prahy	11	11	11	11	11	11	11	.	11	11	11	11

Zdroj: ČSÚ

Údaje uvedené v tabulce korespondují se závěry, které vycházejí z předchozí tabulky. Na území ORP převládají drobní živnostníci, tedy fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona a nezapsané v obchodním rejstříku. Ty podle aktuálních dat z roku 2013 tvoří 75,85 % všech registrovaných subjektů a 71,14 % všech se zjištěnou aktivitou. Na 1 000 obyvatel připadá 195 živnostníků. Dále následují společnosti s ručením omezeným, které však zauímají již pouze 6,19 % všech registrovaných subjektů a 9,2 % ze všech aktivních.

Dle statistiky SDLB 2011 je v SO ORP ŽB podíl zaměstnavatelů a osob pracujících na vlastní účet na celkovém počtu zaměstnaných v rozmezí 16,5 – 19 %, což ho v rámci České republiky řadí do skupiny s druhým největším podílem zaměstnavatelů a osob pracujících na vlastní účet na celkovém počtu zaměstnaných osob.

Níže uvedená tabulka nám podává úplný výčet ekonomických subjektů majících své sídlo na území ORP ŽB. Uvedeny jsou opět nejprve všechny registrované subjekty a dále subjekty se zjištěnou aktivitou. Klasifikovány jsou podle CZ- NACE (v r. 2008 nahradil národní registr OKEČ).

Tabulka č. 113: Ekonomické subjekty podle odvětví ekonomické činnosti

	Registrované subjekty						Z toho se zjištěnou aktivitou					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ekonomické subjekty celkem	3 282	3 131	3 152	3 214	3 304	3 197	.	.	1 719	1 757	1 830	1 750
Nezařazeno	.	75	117	134	154	161	.	.	38	39	58	62
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	.	84	92	100	107	109	.	.	62	68	72	73
Lesnictví a těžba dřeva	.	16	13	12	13	13	.	.	8	6	7	6
Ostatní těžba a dobývání	.	1	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-
Výroba potravinářských výrobků	.	12	14	12	14	13	.	.	10	7	9	8
Výroba nápojů	.	1	2	2	2	1	.	.	1	1	2	1
Výroba textilií	.	4	3	3	3	2	.	.	-	-	-	-
Výroba oděvů	.	31	34	34	37	33	.	.	12	14	18	17
Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	.	61	55	54	45	35	.	.	30	31	25	20
Výroba papíru a výrobků z papíru	.	4	4	4	4	3	.	.	3	3	3	3
Tisk a rozmnožování nahraných nosičů	.	2	1	1	1	2	.	.	1	1	1	2

	Registrované subjekty						Z toho se zjištěnou aktivitou					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výroba chemických látek a chemických přípravků	.	4	4	4	5	5	.	.	3	3	4	3
Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	.	-	-	1	1	1	.	.	-	1	1	1
Výroba pryžových a plastových výrobků	.	7	8	8	10	6	.	.	4	5	5	5
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	.	451	437	442	447	410	.	.	242	246	250	225
Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárství	.	4	5	3	3	2	.	.	3	1	1	1
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	.	131	126	131	128	124	.	.	76	76	73	69
Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	.	4	4	6	6	6	.	.	4	5	5	5
Výroba elektrických zařízení	.	38	35	30	31	27	.	.	25	21	21	20
Výroba strojů a zařízení j. n.	.	6	6	7	8	9	.	.	5	6	7	8
Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	.	-	-	-	1	1	.	.	-	-	-	1
Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	.	-	-	1	1	2	.	.	-	-	-	1
Výroba nábytku	.	16	22	27	33	19	.	.	14	19	24	12
Ostatní zpracovatelský průmysl	.	181	168	162	158	155	.	.	72	67	64	56
Opravy a instalace strojů a zařízení	.	42	47	46	40	39	.	.	26	23	21	22
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	.	8	10	11	13	30	.	.	3	3	10	25
Shromažďování, úprava a rozvod vody	.	1	1	1	2	2	.	.	1	1	1	2
Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	.	10	11	14	14	14	.	.	5	8	9	9
Výstavba budov	.	132	130	138	142	139	.	.	79	82	83	79
Inženýrské stavitelství	.	1	1	1	1	1	.	.	1	1	1	1
Specializované stavební činnosti	.	277	280	264	270	248	.	.	144	138	139	149
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	.	66	74	77	80	77	.	.	46	48	50	41
Velkoobchod, kromě motorových vozidel	.	183	212	243	269	236	.	.	101	129	139	110

	Registrované subjekty						Z toho se zjištěnou aktivitou					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Maloobchod, kromě motorových vozidel	.	262	219	213	205	176	.	.	116	111	107	95
Pozemní a potrubní doprava	.	54	55	55	53	46	.	.	41	44	40	35
Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	.	4	5	5	4	4	.	.	3	4	4	4
Ubytování	.	26	26	26	25	24	.	.	15	15	15	14
Stravování a pohostinství	.	138	143	151	162	157	.	.	74	70	70	75
Vydavatelské činnosti	.	5	7	5	3	2	.	.	4	4	2	2
Činnosti v oblasti filmů, videozáznamů a televizních programů, pořizování zvukových nahrávek a hudební vydavatelské činnosti	.	4	6	4	2	2	.	.	4	2	1	1
Telekomunikační činnosti	.	1	1	1	1	1	.	.	1	1	1	1
Činnosti v oblasti informačních technologií	.	19	18	19	19	23	.	.	11	11	11	12
Informační činnosti	.	5	4	4	4	3	.	.	3	3	3	2
Finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování	.	2	1	13	20	8	.	.	1	9	14	3
Ostatní finanční činnosti	.	48	26	25	31	138	.	.	16	14	17	72
Činnosti v oblasti nemovitostí	.	60	61	65	59	53	.	.	32	35	35	27
Právní a účetnické činnosti	.	72	77	79	76	68	.	.	57	58	54	46
Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení	.	32	31	27	26	20	.	.	14	11	12	8
Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	.	36	36	32	32	32	.	.	25	23	23	21
Výzkum a vývoj	.	3	3	3	3	5	.	.	2	2	1	3
Reklama a průzkum trhu	.	17	19	17	17	15	.	.	12	9	11	10
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	.	72	75	74	82	81	.	.	44	45	48	48
Veterinární činnosti	.	1	1	1	1	1	.	.	1	1	1	1
Činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasingu	.	5	4	4	4	4	.	.	2	1	1	1
Činnosti cestovních agentur, kancelářů a jiné rezervační a související činnosti	.	8	6	5	6	5	.	.	4	4	5	4
Bezpečnostní a pátrací činnosti	.	12	12	12	12	6	.	.	5	5	5	5
Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny	.	11	11	10	14	9	.	.	4	4	7	6
Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání	.	14	12	13	14	13	.	.	1	4	5	3

	Registrované subjekty						Z toho se zjištěnou aktivitou					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	.	36	36	36	36	36	.	.	18	25	27	27
Vzdělávání	.	44	46	43	43	42	.	.	31	31	33	32
Zdravotní péče	.	24	24	24	26	25	.	.	18	20	21	15
Ambulantní nebo terénní sociální služby	.	-	-	-	-	1	.	.	-	-	-	1
Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti	.	5	6	7	7	7	.	.	3	3	3	3
Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení	.	1	1	1	1	1	.	.	1	1	1	1
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	.	76	78	73	74	68	.	.	37	40	40	36
Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	.	57	60	61	65	66	.	.	20	20	32	19
Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	.	19	22	27	28	29	.	.	13	15	17	15
Poskytování ostatních osobních služeb	.	105	104	106	106	101	.	.	67	59	60	65

Zdroj: ČSÚ

Tabulka dokládá tvrzení, že výroba skla na území ORP ŽB stále převládá – 225 subjektů se aktivně věnuje výrobě ostatních nekovových minerálních výrobků. To je nejvyšší zastoupení ze všech odvětví dle klasifikace CZ - NACE na území (pro rok 2013 i v letech minulých). Procentuálně se jedná pro r. 2013 o 12,82 % ze všech registrovaných a 12,86 % ze všech subjektů se zjištěnou aktivitou. Následují specializované stavební činnosti se 7,75 % ze všech registrovaných a 8,51 % ze všech aktivních subjektů. Dále je to pak obvyklé odvětví maloobchodu a velkoobchodu. Výroba textilií, která dříve byla pro území typická, má pouze 2 registrované subjekty s nulovou aktivitou, drobná výroba oděvů se ve velmi malé míře stále drží. Na území ORP neprobíhá žádná těžba ani dobývání nerostných surovin a rudy. Rostlinná, živočišná výroba a myslivost se podílí na celkovém spektru registrovaných subjektů zanedbatelnými hodnotami 3,04 % a 4,17 % z těch aktivních.

Tabulka č. 114: Záměry na provedení změn v území s vazbou na podnikatelské aktivity a zaměstnanost

	Držkov	Jílové u Držkova	Koberovy	Líšný	Loužnice	Pěňčín	Radčice	Skuhrov	Vlastiboř	Zásada	Železný Brod
Rozvoj smíšených výrobních ploch											
Rozvoj ploch pro výrobu a skladování											
Rozvoj ploch pro technickou infrastrukturu											
Rozvoj ploch pro dopravní infrastrukturu											
Rozvoj ploch občanského vybavení											
Rozvoj ploch pro bydlení											
Rozvoj ploch pro rekreaci											
Výstavba a rozšíření vodovodů											
Výstavba kanalizace a ČOV											
Záměr výstavby vedení el. soustavy											
Záměr výstavby plynovodu											
Multifunkční turistický koridor Jizera											
Obnovení činnosti lomu v Jílovém u Držkova											

Zdroj: ÚAP ORP ŽB 2012

V rámci územního plánování je potenciál pro rozvoj podnikatelských aktivit v jednotlivých obcích ORP, ale spíše menšího rozsahu. Starostové jednotlivých obcí se snaží v rámci územních plánů místním podnikatelům vyjít vstříc. Větší rezervy pro rozvoj výrobních ploch jsou v Jílovém u Držkova, Koberovech, Pěňčíně, Skuhrově a Zásadě. Rozvoj ploch dopravní infrastruktury je plánován téměř ve všech obcích. Rovněž se počítá i výstavbou a rozšířením vodovodů.

Brownfields na území ORP

Brownfields jsou pozemky a nemovitosti uvnitř urbanizovaného území, které ztratily svoji funkci a využití, jsou opuštěné a často mají ekologickou zátěž. Většinou se jedná o zdevastované výrobní či jiné budovy. Tyto plochy se nacházejí téměř ve všech ORP kraje i celé ČR. Výjimkou není ani ORP Železný Brod. Zde byl vznik těchto objektů důsledkem postupného úpadku textilního průmyslu (Kolora, později Hybler Group) a rovněž i krize v odvětví sklářství v r. 2009 (krach Železnobrodského skla).

Celkově se, až na pár výjimek, na území nacházejí spíše menší objekty. Nejvýznamnější plochou je areál bývalého ŽBS (dnes vlastní Jablonex Group a.s.) a Kolory (dnes vlastní Hybler Invest s.r.o.) na pravém břehu řeky Jizery při výjezdu ze Železného Brodu směrem na Turnov v ulici Průmyslová. Objekt bývalého ŽBS nabízí přes 20 000 m² kvalitních skladovacích, výrobních a administrativních ploch, které jsou rozmístěny do pěti nadzemních podlaží. První nadzemní podlaží je přístupné z úrovně terénu, jsou zde i nákladové rampy pro obsluhu kamiony. Budova je kompletně zateplena kontaktním zateplovacím systémem a disponuje novými hliníkovými okny. Technologické vybavení budovy je

také po rekonstrukci, je zde moderní kotelna, elektronický systém odečtů energií, rozvod tlakového vzduchu, rozvod průmyslové vody, 4 nákladní výtahy apod.

Objekt přádelny bavlny průmyslníka Johanna Liebiega byl postaven roku 1865. Roku 1896 byl provoz přádelny rozšířen o novou výrobní halu. Dnešní stav areálu je výsledkem modernizace, které prováděl n. p. Pojizerské bavlnářské závody a později závod Kolora v 60. a 70. letech 20. Století. Menší části obou těchto, jinak rozsáhlých areálů, byly odkoupeny místními podnikatelskými subjekty (sklářské firmy, firma pro autodopravu a další). Odkup je na jednu stranu brán za pozitivní, jelikož se zde konečně začíná něco dít. Na stranu druhou se rozkouskovaním jinak velkého průmyslového areálu zabránilo jeho budoucímu komplexnímu výrobnímu využití.

Část areálu společnosti Hybler Group byla v r.2008/2009 revitalizována a byl zde vystavěn market s dostatečnou parkovací plochou. Jako velmi pozitivní jev pro rozvoj podnikání v cestovním ruchu lze vnímat využití starých průmyslových objektů jako galerií a výstavních prostor, což je v Železném Brodě běžným jevem. Ty pak umožňují kooperaci veřejné správy a místních podnikatelů v oblasti kultury, nabídky aktivit pro turisty a dalších.

Město Železný Brod má ve svém vlastnictví pouze objekt bývalého Exathermu, ten se sestává ze tří menších budov situovaných v centru města v blízkosti městské tržnice. Zde se nabízí spíše uplatnění pro komerční využití (nákupní centrum, zábavní centrum apod.). Problémem je výskyt zdraví škodlivé rtuti. Sanační a rekultivační práce by byly pro případného investora nákladem navíc.

Na území ORP by se daly najít další menší objekty, které dříve sloužily k průmyslovým účelům a dnes jsou nevyužity.

Pokud by se tato problematika brala ze širšího úhlu pohledu, do těchto lokalit by šla zařadit i budova bývalého hotelu Cristal na náměstí 3. května v Železném Brodě. Tento kdysi luxusní hotel s kapacitou 120 lůžek je nemovitou kulturní památkou a jeho současný majitel se opětovně pokouší o jeho prodej. Otázkou zůstává, zda se vůbec najde investor, který by o tento „brownfield cestovního ruchu“ projevil zájem. Vzhledem k jeho poloze v centru města, by mohlo chátrání v průběhu let přinášet problémy.

Dalším zajímavým objektem je areál bývalého JZD v Horské Kamenici. V současnosti je užíván z cca 50% a je postupně opravován. Nachází se na okraji obce mimo hlavní trasy, jinak je dostupnost dobrá. Záměr majitele není zjištěn, ale předpokládá se využití pro podnikatelské aktivity, výrobní služby pro zemědělství apod.

Opuštěný objekt bývalé restaurace ve středu obce Vlastiboř je nevyužívaný a v poměrně velmi zanedbaném stavu. Záměr majitele není znám, nabízí se zde přebudování na objekt infrastruktury turistického ruchu, ubytování a restaurace běžného standardu. Lokace objektu ovšem není zcela optimální a turisticky atraktivní. Budoucnost výrobního areálu v Líšném je rovněž nejistá. Prozatím je pouze částečně využíván a pomalu chátrá. V neprospěch jeho využití případnými investory, stejně jako u areálů bývalého ŽBS a Kolory, stojí poloha v záplavové zóně řeky Jizery.

V minulosti již probíhala jednání o dalším využití některých areálů. Nikdy však nedosáhla zdárného konce.

Tabulka č. 115: Vybrané významné lokality typu brownfield

	Lokace	Přibližná zastavěná plocha (m²)	Vlastník
Část bývalého výrobního areálu Kolory (ul. Průmyslová)	Železný Brod	2 320	soukromá osoba
Část bývalého výrobního areálu ŽBS (ul. Průmyslová)	Železný Brod	6 373	soukromá osoba
Bývalý hotel Cristal	Železný Brod	1 216	soukromá osoba
Areál bývalého Exathermu	Železný Brod	1 541	město
Část bývalého výrobního areálu společnosti Liglass a.s.	Líšný	6 258	soukromá osoba
Areál bývalého JZD	Železný Brod – Horská Kamenice	2 809	soukromá osoba
Bývalá restaurace č. p. 65	Vlastiboř	358	soukromá osoba
Budova bývalé školy	Vlastiboř	747	obec

Zdroj: místní šetření; nahlížení do katastru nemovitostí (červenec 2014); <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3531>, Czech Invest- národní databáze brownfields

ZAMĚSTNANOST A TRH PRÁCE

Zaměstnanost v obcích ORP Železný Brod je silně závislá na průmyslové výrobě v regionu. Dominantním průmyslovým odvětvím zde bylo a stále je sklářství, které zaměstnávalo značnou část ekonomicky aktivního obyvatelstva obcí ORP a okolí. Dlouhodobě pozitivním rysem ORP ŽB i celého jabloneckého okresu byla nízká míra registrované nezaměstnanosti, která se pohybovala hluboko pod celostátním průměrem a dosahovala nejnižší hodnoty v rámci okresů Libereckého kraje. Úpadek velkých zaměstnavatelů tohoto odvětví způsobil i značné zvýšení nezaměstnanosti v regionu. Důkazem tohoto je skokovitý nárůst mezi roky 2008 a 2009, kdy se nezaměstnanost zvýšila z 8% na 14%. Od této doby je trend nezaměstnanosti klesající. V dohledné době se však rozhodně nedá předpokládat návrat na původní velmi příznivé hodnoty z let před krizí. Nicméně je patrné, že se místní obyvatelstvo přizpůsobilo změnám ve skladbě průmyslových podniků a za prací se naučilo vyjíždět do okolních větších měst.

Tabulka č. 116: Ekonomická aktivita obyvatel ORP

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		5 486	3 044	2 442	
v tom:	zaměstnaní	4 840	2 712	2 128	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	3 535	1 881	1 654
		zaměstnavatelé	201	143	58
		pracující na vlastní účet	761	531	230
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	366	165	201
		ženy na mateřské dovolené	97	0	97
nezaměstnaní		646	332	314	
Ekonomicky neaktivní celkem		5 942	2 469	3 473	
z toho	nepracující důchodci	3 125	1 208	1 917	
	žáci, studenti, učni	1 635	811	824	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		615	349	266	

Zdroj: SDLB 2011

Dle údajů ze Sčítání lidu domů a bytů z r. 2011 se celkem na území nachází 5 486 ekonomicky aktivních obyvatel, přičemž převažují muži nad ženami. Nadpoloviční většina obyvatelstva je ekonomicky neaktivních, kdy nejvýraznější je skupina nepracujících důchodců – zde se do budoucna předpokládá ještě nárůst.

Tabulka č. 117: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání v rámci ORP

Vyjíždějící do zaměstnání a škol		Celkem	
Vyjíždějící celkem		2 740	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		1 930
	v tom	v rámci obce	430
		do jiné obce okresu	849
		do jiného okresu kraje	456
		do jiného kraje	173
		do zahraničí	22
	vyjíždějící do škol		810
	v tom	v rámci obce	183
mimo obec		627	

Zdroj: SDLB 2011

Údaje o dojíždění a vyjíždění za prací jsou značně kolísavé, a to v souvislosti s možnostmi zaměstnání v jádrovém městě a v blízkém okolí. Zvláště po uzavření podniků typu Železnobrodské sklo nebo Hybler stoupla nezaměstnanost v jádrovém městě a lidé za prací vyjížděli. V posledních letech odhadem nadpoloviční většina obyvatel má zaměstnání ve městě, ale počet dojíždějících rychle stoupá. Souvisí to mimo jiné s tím, že dlouhodobě nezaměstnaní si postupně nacházejí práci, ale většinou mimo město i celé ORP. S klesající mírou nezaměstnanosti tedy stoupá podíl vyjíždějících za prací. V rámci ORP vyjíždělo do zaměstnání 1 930 osob. Pracovní příležitosti obyvatelé ORP vyhledávají

zejména v okolních městech Jablonec nad Nisou a Turnov. Charakteristiku vyjíždění do zaměstnání lépe specifikuje následující tabulka.

Tab. 118: Počet vyjíždějících do zaměstnání v jednotlivých obcích ORP

	Vyjíždějící celkem	Vyjíždějící v rámci okresu	Vyjíždějící do jiných okresů kraje	Vyjíždějící do jiných krajů	Vyjíždějící mimo ČR	Nejvíce zastoupená obec dojížděky
Držkov	127	87	25	15	0	Jablonec n. Nisou
Jílové u Držkova	64	49	9	6	0	Jablonec n. Nisou
Koberovy	230	88	110	29	3	Turnov
Lišný	59	28	24	6	1	Malá Skála
Loužnice	40	28	4	5	3	neuveďeno
Pěňčín	368	238	84	44	2	Jablonec n. Nisou
Radčice	38	25	5	8	0	Jablonec n. Nisou
Skuhrov	119	77	23	11	1	Jablonec n. Nisou
Vlastiboř	40	33	5	2	0	Jablonec n. Nisou
Zásada	144	92	24	25	3	Jablonec n. Nisou
Železný Brod	878	316	375	172	15	Jablonec n. Nisou

Zdroj: SDLB 2011

Následující tabulka podrobněji přibližuje vývoj registrované míry nezaměstnanosti na území ORP, poslední dostupná data mapují rok 2011.

Tabulka č. 119: Charakteristika vývoje nezaměstnanosti na území ORP v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	328	367	431	573	943	798	692
z toho občané se zdravotním postižením	41	41	55	104	141	139	125
(v %)	12,5	11,2	12,8	18,2	15	17,4	18,1
z toho absolventi	25	30	29	28	35	44	37
(v %)	7,6	8,2	6,7	4,9	3,7	5,5	5,3
z toho osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	90	98	86	96	232	308	236
(v %)	27,4	26,7	20	16,8	24,6	38,6	34,1
Volná pracovní místa	26	27	41	12	12	14	23
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	12,6	13,6	10,5	47,8	78,6	57	30,1
Míra nezaměstnanosti (v %) za ORP	4,29	4,97	6	8,33	14,12	12,03	10,08

Zdroj: ČSÚ, míra nezaměstnanosti je vypočtena jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání a obyvatel ekonomicky aktivních (podle SLDB k 1. 3. 2001) Pozn.: V r. 2012 nahradil míru nezaměstnanosti nový ukazatel - podíl nezaměstnaných osob ve věku 15 – 64 let

Město Železný Brod mělo dlouhodobě vyšší míru registrované nezaměstnanosti v porovnání s ostatními většími sídly na území ORP jako Pěňčín, Koberovy nebo Zásada. Dlouhodobě se zde zvyšuje počet dosažitelných uchazečů, kteří nevyhovují poptávce po volných místech. Centra (hlavní sídelní útvary) malých regionů bývají ekonomickými tahouny a většinou se to projevuje i v nižší míře nezaměstnanosti než mívají menší obce. V tomto ohledu Železný Brod zaostával oproti suburbium Pěňčín, které jako druhá největší a nejlidnatější obec vždy těžilo ze sousedství s Jabloncem nad Nisou.

I přes slušnou dopravní dostupnost do měst Turnova a Semil, které využívají dojíždějící pracující, se míra registrované nezaměstnanosti v r. 2011 ustálila kolem hodnoty 10 %, což neblaze ovlivnilo sociální charakter obce i přilehlého regionu. Nejnižší míra registrované nezaměstnanosti byla v r. 2011 v obci Zásada, která čerpá výhodu v podobě přítomnosti největšího podniku na území ORP.

Tabulka č. 120: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých obcích ORP v letech 2005 - 2011

Míra nezaměstnanosti (v %)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
SO ORP - Železný Brod	4,29	4,97	6	8,33	14,12	12,03	10,08
obec Držkov	3,7	4,8	5,5	7,4	11,1	10,3	11,1
Jílové u Držkova	3,1	3,1	8,2	3,1	15,3	11,2	10,2
Koberovy	3,4	3,6	6,0	8,7	15,1	10,0	10,0
Líšný	2,5	1,6	4,9	6,6	13,1	13,1	9,0
Loužnice	3,4	3,4	3,4	1,7	7,6	11,9	13,6
Pěňčín	3,4	3,8	4,4	5,2	10,0	11,3	10,2
Radčice	1,3	3,9	5,3	5,3	11,8	19,7	11,8
Skuhrov	3,2	2,1	3,5	5,6	5,3	11,2	8,4
Vlastiboř	5,2	1,7	1,7	10,3	8,6	12,1	6,9
Zásada	3,0	3,4	2,7	6,4	10,0	9,8	6,8
Železný Brod	5,2	6,1	7,1	10,1	16,4	13,0	10,5

Zdroj: ČSÚ, míra nezaměstnanosti na úrovni obcí a SO ORP je počítána na počet ekonomicky aktivních podle SLDB k 1.3.2001

Tabulka č. 121: Struktura uchazečů o zaměstnání v ORP

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uchazeči o zaměstnání	328	367	431	573	943	798	692
Uchazeči se zdravotním postižením	41	41	55	104	141	139	125
Uchazeči o zaměstnání dosažitelní	271	314	379	526	892	760	637
Míra nezaměstnanosti (%)	4,29	4,97	6,00	8,33	14,12	12,03	10,08
Uchazeči na 1 volné místo	.	.	.	.	78,6	57,0	30,1
struktura uchazečů podle věku							
Mladiství	.	.	.	.	4	.	.
do 19 let	.	.	.	.	34	31	24
20 - 24 let	.	.	.	.	115	82	81
25 - 29 let	.	.	.	.	107	88	69
30 - 34 let	.	.	.	.	135	102	90
35 - 39 let	.	.	.	.	111	113	102
40 - 44 let	.	.	.	.	93	81	68
45 - 49 let	.	.	.	.	104	89	73
50 - 54 let	.	.	.	.	105	88	88
55 - 59 let	.	.	.	.	120	107	85
60 a více let	.	.	.	.	19	17	12
struktura uchazečů podle vzdělání							
Bez vzdělání	.	.	.	.	-	-	-
Neúplné základní vzdělání	.	.	.	.	-	-	-
Základní vzdělání	67	75	.	.	194	153	143
Nižší střední vzdělání	.	.	.	.	-	-	-
Nižší střední odborné vzdělání	.	.	.	.	14	14	10
Střední odborné vzdělání s výučním listem	.	.	.	.	463	400	347
Střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu	.	.	.	.	1	2	3
Úplné střední všeobecné vzdělání	.	.	.	.	18	16	11
Úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou	.	.	.	.	29	28	25
Úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení)	.	.	.	.	183	144	111

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	Vyšší odborné vzdělání	.	.	.	.	10	11	12
	Bakalářské vzdělání	.	.	.	.	5	6	5
	Vysokoškolské vzdělání	.	.	.	.	26	23	25
	Doktorské vzdělání	.	.	.	.	-	1	-
	absolventi škol	25	30	29	28	35	44	37
struktura uchazečů podle požadovaného zaměstnání; klasifikace zaměstnání KZAM	1000 - Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	.	.	.	.	5	9	.
	2000 - Vědečtí a odborní duševní pracovníci	.	.	.	.	45	36	.
	3000 - Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	.	.	.	.	95	78	.
	4000 - Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	.	.	.	.	82	56	.
	5000 - Provozní pracovníci ve službách a obchodě	.	.	.	.	112	117	.
	6000 - Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech /kromě obsluhy strojů a zařízení - hl. třída 8/	.	.	.	.	4	3	.
	7000 - Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři /kromě obsluhy strojů a zařízení/	.	.	.	.	325	250	.
	8000 - Obsluha strojů a zařízení	.	.	.	.	167	152	.
	9000 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	.	.	.	.	93	86	.
	0000 - Příslušníci armády	.	.	.	.	-	-	.
	bez uvedení požadovaného zaměstnání	.	.	.	.	15	11	.
struktura uchazečů podle délky nezaměstnanosti	Méně než 3 měsíce	.	.	.	.	213	225	218
	3 měsíce a více, méně než 6 měsíců	.	.	.	.	279	135	132
	6 měsíců a více, méně než 9 měsíců	159	168	.	.	129	60	62
	9 měsíců a více, méně než 12 měsíců	.	.	.	.	90	70	44
	12 měsíců a více, méně než 24 měsíců	.	.	.	.	167	177	99
	24 měsíců a více	.	.	.	.	65	131	137

Zdroj: ČSÚ

Výše uvedená tabulka monitoruje strukturu evidovaných uchazečů o práci v letech 2005-2011.

Tabulka č. 122: Zaměstnanost v podnicích sklářského a bižuterního průmyslu (CZ-NACE 231 a 321)

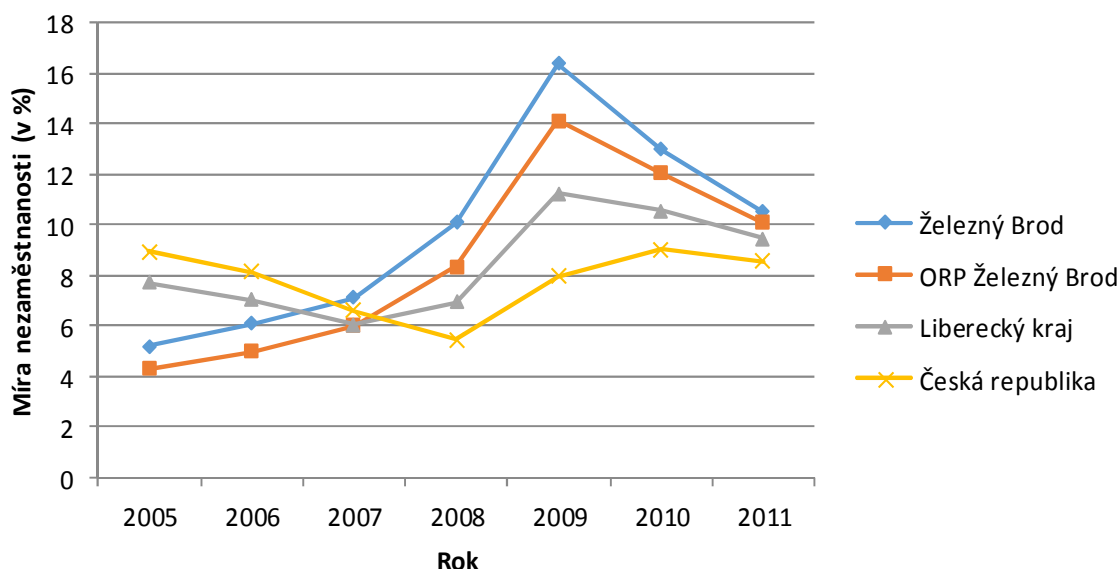
Stav k 31. 12. roku	Počet subjektů	Celkem	Muži	Ženy	THP+ost.	D+POP	OZP	TZP	Důchodci
2004	8	1965	895	1070	348	1617	84	0	233
2005	8	2001	908	1093	346	1655	73	5	253
2006	10	1613	723	890	249	1364	62	5	208
2007	9	1296	567	729	227	1069	13	5	155
2008	9	872	410	462	184	688	30	7	67
2009	7	509	253	256	175	334	12	5	20
2010	7	560	269	291	171	389	15	4	29
2011	7	483	171	312	70	436	7	2	25
2012	7	494	169	325	95	399	9	2	17
2013	7	504	189	323	96	416	12	1	17
červen 2014	7	535	195	342	101	434	14	1	9

Zdroj: Úřad práce ČR – Kontaktní pracoviště Jablonec nad Nisou; Vysvětlivky zkratk: THP – technickohospodářský pracovník, D – dělník, POP – pomocný obslužný personál, OZP – osoba se zdravotním postižením, TZP – tělesně zdravotně postižený

Monitorování ve výše uvedené tabulce byli hlavní zaměstnavatelé sklářského a bižuterního průmyslu se sídlem v ORP. Od roku 2004 společnosti FIPOBEX spo. s r.o., Ivan Kalousek - dekorační a technické sklo, JABLONEX GROUP a.s., LIGLASS, a.s., OKTANT a.s. , Skleněná bižuterie, a.s., TECHNOSKLO s.r.o., Železnobrodské sklo a.s. Od roku 2007 společnosti BLACK DIAMOND s.r.o., Detesk s.r.o., FIPOBEX, spol. s r.o., JABLONEX GROUP a.s., LIGLASS TRADING CZ, s.r.o. , LIGLASS, a.s., OKTANT a.s., Skleněná bižuterie, a.s., TECHNOSKLO s.r.o. Od roku 2009 společnosti Detesk s.r.o., FIPOBEX, spol. s r.o., LIGLASS, a.s., OKTANT a.s., PRECIOSA ORNELA, a.s, Skleněná bižuterie, a.s., Technosklo s.r.o.

Graf č. 29: Vývoj míry nezaměstnanosti v porovnání s ČR a Libereckým krajem

Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2005 - 2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Železný Brod	5,2	6,1	7,1	10,1	16,4	13	10,5
ORP Železný Brod	4,29	4,97	6	8,33	14,12	12,03	10,08
Liberecký kraj	7,73	7,04	6,05	6,95	11,24	10,54	9,46
Česká republika	8,96	8,13	6,62	5,44	7,98	9,01	8,57

Zdroj: ČSÚ

Uvedený graf porovnává vývoj míry registrované nezaměstnanosti v jádrovém městě Železný Brod ve srovnání s ORP, Libereckým krajem a celou Českou republikou. Do r. 2007 se městu i ORP dařilo velmi dobře, míra nezaměstnanosti byla hluboko pod celorepublikovou i krajskou hodnotou. S nástupem krize sklářského průmyslu na území lze vidět nárůst, který gradoval v r. 2009 po ukončení činnosti největšího zaměstnavatele ve městě. V následujících letech se trh práce vyrovnával se šokem velkého počtu uchazečů o zaměstnání.

Sociální podnikání v ORP

Sociální podnikání v sobě spojuje ekonomickou, sociální a environmentální dimenzi, a je to tedy zjednodušeně podnik, který je ekonomicky životaschopný a zároveň odpovědný k přírodě i k lidem. Zahrnout se do této oblasti dá i podnikání neziskových a příspěvkových organizací, které úzce souvisí s rozvojem společenského a spolkového života, který pozitivně ovlivňuje sociální vazby celého území. V ORP se nachází firmy, které podporují a sponzorují společenské, kulturní i sportovní akce.

Chráněné dílny

Mají v sociálním podnikání své nezaměnitelné místo. V ORP se v současné době nacházejí dvě chráněné dílny, obě se sídlem v Železném Brodě. První z nich chráněná dílna „Kordulka“ zaměstnává 5 osob. Provozovnu má v městském objektu, kde jí byl přidělen, vzhledem k prospěšnosti tohoto podnikání, zvláštní režim nájemného. V Kordulce našli uplatnění těžce zdravotně postižení z ORP, kteří by měli v běžné firmě velký problém se do pracovního procesu zapojit. Vyrábějí svíčky, mýdla, keramiku

a jednoduchou bižuterii. Druhá je chráněná dílna CZ BRIK s.r.o.. Ta začala ve městě působit v červnu roku 2014. Třídí se zde plastový odpad z automobilového průmyslu (menší plastové součástky). Firma zde, po schválení ze strany Úřadu práce ČR, vytvořila několik chráněných pracovních míst. Prozatím zde našlo pracovní zařazení 15 zdravotně postižených občanů z ORP. Existuje zde i reálný záměr počet chráněných pracovních míst v dohledné době ještě navýšit a výrobu rozšířit. (Vhodné zapojit městské prostory, využít dílny pro výrobu propagačních předmětů pro město).

Neziskový sektor

Význam neziskového sektoru v čase roste. Má nezaměnitelné postavení v procesu vytváření občanské společnosti. Dle dnešních poznatků je třeba věnovat vztahu veřejného a neziskového sektoru zvláštní péči, jelikož neziskový sektor obohacuje a rozšiřuje nabídku veřejných služeb. Na území ORP se nacházejí zejména drobné spolkové organizace typu tělovýchovných jednot, sborů dobrovolných hasičů, církevních sdružení apod. Výrazně zde působí Sdružení zdravotně postižených Železnobrodská, které má silnou členskou základnu 115 členů. Sdružení je velice aktivní ve své činnosti a angažuje se v mnoha oblastech společenského dění v ORP.

Zejména v menších obcích mají spolky klíčový význam pro společenské dění. Pod jejich záštitou se koná řada akcí, v rámci kterých si tyto organizace mohou přivydělat na svou činnost (např. prodejem občerstvení). To má pro ekonomiku ORP i jeho trh práce zanedbatelný význam. Ovšem i malá ekonomická aktivita je vnímána vždy jako přínos.

Tabulka č. 123: Neziskové organizace sídlící v ORP

Obec	Nestátní neziskové organizace (spolky, atd..)
Držkov	4
Jílové u Držkova	2
Koberovy	4
Líšný	4
Loužnice	2
Pěňčín	9
Radčice	2
Skuhrov	3
Vlastiboř	1
Zásada	6
Železný Brod	38
ORP celkem	75

Zdroj: místní šetření

Neziskové spolkové organizace na území ORP lze považovat za aktivní. Nejvíce je patrný nárůst aktivity v jádrovém městě Železný Brod v posledních zhruba 4 letech. Zde napomohl v r. 2010 vznik tří grantů – na podporu sportu, kultury, společenského a spolkového života. Každý rok jsou do těchto fondů z rozpočtu přiděleny tyto částky: grant na podporu sportu 700 tis. Kč, grant na podporu kultury 400 tis. Kč, grant na podporu společenského a spolkového života 400 tis. Kč. O transparentním a rovnoměrném rozdělování mezi jednotlivé organizace spolurozhodují příslušné komise, kterou jsou složené ze zástupců města i jednotlivých organizací. Návrhy komisí pak následně podléhají schválení Radě města. Mimo tyto dotace se spolky podporují i rámci daňového výtěžku z loterijní činnosti na

území města. Hazard je bezesporu chápán jako sociálně patologický jev, proto Zastupitelstvo města rozhodlo přesunout finance z něho plynoucí do neziskového sektoru (konkrétně oblast sportu, volnočasových aktivit a sociální problematika). Novelizace loterijního zákona přinesla od 1. 1. 2012 zvýšení odvodů do obecního rozpočtu a v r. 2013 se poprvé rozhodovalo, co s těmito penězi „navíc“. V r. 2013 do neziskového sektoru město poslalo navíc celkem 910 tis. Kč, v r. 2014 to bylo 2 150 tis. Kč. Je patrný značný nárůst mezi těmito roky, nicméně je nutné zmínit, že město zároveň hazard reguluje. Tudíž nelze tyto částky považovat za směrodatné a dlouhodobě udržitelné, jelikož kromě výměřku z loterií závisí i na rozhodnutí volených zástupců města.

I ostatní obce ORP podporují, dle možností svých rozpočtů, každoročně neziskovou oblast. Jedná se zejména o příspěvky na činnost. Obce rovněž Obec Pěnčín v loňském roce 2013 podpořila spolky částkou 400 tis. Kč, Držkov částkou 100 tis. Kč, Líšný částkou 50 tis. Kč, Skuhrov částkou 65 tis. Kč. Často se k tomu objevuje i nefinanční podpora v podobě zapůjčení sportovišť, techniky, vybavení apod. zdarma. Obce rovněž napomáhají organizacím v propagaci akcí a zušlechťují jejich zázemí (hřiště, klubovny apod.). Ve venkovském prostoru mají specifické postavení a neodmyslitelně k němu patří spolkové organizace. Ty jsou ve většině případů reprezentovány tělovýchovnými jednotami a sbory dobrovolných hasičů.

Peníze vložené do neziskové oblasti mají pozitivní dopad na sociální situaci území, kterou nelze, zejména ve městě, považovat za bezproblémovou. Rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež, pořádání více kulturních a společenských akcí, sportovních soutěží apod., to vše má, byť malý, vliv na ekonomiku města i celého ORP. Pozitivní smýšlení občanů a především podnikatelů ORP je klíčem k dalšímu rozvoji území.

Současná situace na trhu práce v ORP

V roce 2013 nebylo nahlášeno žádné hromadné propouštění u zaměstnavatelů působících v ORP i celém okrese Jablonec nad Nisou. Většina zaměstnavatelů snižovala počty svých zaměstnanců postupně během celého období bez povinnosti oznamovat hromadná propouštění Úřadu práce. V 1. pololetí roku 2014 předpokládalo v jabloneckém okrese 18 podniků propouštění 61 zaměstnanců, 26 subjektů hodlalo přijmout 195 nových pracovních sil. Pozitivní vývoj předpokládají zejména někteří zaměstnavatelé ve výrobě součástek pro automobilový průmysl, v elektrotechnickém průmyslu, strojírenství i v průmyslu skla a bižuterie. Pokles zaměstnanosti se očekává v různých hospodářských odvětvích bez evidentní nepříznivé situace v některém z nich. Na základě informací poskytnutých zaměstnavateli v Monitorovacím dotazníku za rok 2013 Úřad práce předpokládá, že u monitorovaných zaměstnavatelů dojde v roce 2014 k mírnému nárůstu či stagnaci počtu zaměstnanců. Vzhledem k omezení výdajů státního rozpočtu se předpokládá pokračující pokles zaměstnanosti ve stavebnictví, službách a veřejné správě. (pozn. zdroj: Úřad práce ČR – Kontaktní pracoviště Jablonec nad Nisou)

Tabulka č. 124: Porovnání stavu nezaměstnanosti po změně výpočtu ukazatele

Obec	2012				2013			
	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Počet uchazečů	Počet uchazečů dosažitelných	Míra nezaměstnanosti v %	Obyvatelstvo 15-64 let	Počet uchazečů	Počet uchazečů dosažitelných	Podíl nezaměstnaných osob v %
Držkov	271	38	37	13,8	386	27	25	6,4
Jílové u Držkova	98	13	12	12	133	10	9	6,9
Koberovy	470	54	51	10,9	694	54	45	6,5
Líšný	122	16	14	11,4	169	19	17	9,8
Loužnice	118	13	13	10,9	139	10	9	6,6
Pěnčín	910	107	97	10,7	1 276	109	88	6,9
Radčice	76	11	10	12,7	102	10	8	8,1
Skuhrov	285	24	22	7,9	360	17	13	3,6
Vlastiboř	58	7	6	11,1	90	5	4	4,1
Zásada	439	34	34	7,8	600	32	29	4,9
Železný Brod	3 471	383	353	10,2	4 307	375	315	7,3
ORP Železný Brod	6 318	700	649	10,9	8 256	668	562	6,8

Zdroj: Úřad práce ČR - Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Jablonec nad Nisou v roce 2012 a 2013; Pozn.: Z důvodu absence oficiálních statistik v novém IS jsou údaje za rok 2012 a 2013 pouze kvalifikovaným odhadem.

Ke konci roku 2013 evidoval úřad práce dle kvalifikovaného odhadu 668 uchazečů z ORP ŽB. Ve srovnání s prosincem 2012 to bylo o 32 nezaměstnaných méně. Vzhledem k nové metodice se od roku 2013 sleduje podíl nezaměstnaných na počtu obyvatel ve věku 15 – 64 let. Za rok 2013 činil tento podíl 6,5%. Přes stabilní vývoj je v regionu evidentní nedostatek pracovních příležitostí, který je do značné míry kompenzován výhodnou polohou regionu a možnostmi dojíždění do okolních hospodářských center. Tato skutečnost rovněž pozitivně ovlivnila mikroregionální trh práce. Trh práce Železnobrodská je ovlivněn především situací ve sklářském průmyslu, který v oblasti dominuje. Mírné oživení v odvětví se projevilo v meziročním nárůstu zaměstnanosti u některých důležitých zaměstnavatelů regionu, zejména u firmy Artglass s.r.o. v Bratříkově, Oktant a.s. a Detesk s.r.o. v Železném Brodě.

Tabulka č. 125: Aktuální stav ORP v oblasti zaměstnanosti (červen 2014)

Obec	Počet obyvatel k 31.12.2013	Obyvatelstvo 15-64 let	Počet uchazečů	Z toho ženy	Počet uchazečů dosažitelných	Podíl nezaměstnaných ve věku 15 - 64 %
Držkov	555	382	22	13	22	5,8
Jílové u Držkova	209	131	11	6	11	8,4
Koberovy	1 051	702	40	20	36	5,1
Líšný	275	166	13	8	12	7,2
Loužnice	216	130	9	2	9	6,9
Pěncín	1 909	1 250	76	44	69	5,5
Radčice	163	100	7	5	6	6,0
Skuhrov	541	367	19	13	16	4,4
Vlastiboř	130	85	8	4	6	7,1
Zásada	898	596	29	15	29	4,9
Železný Brod	6 319	4 218	288	162	257	6,1
ORP Železný Brod	12 266	8 127	522	292	473	5,8

Zdroj: Úřad práce ČR – Kontaktní pracoviště Jablonec nad Nisou

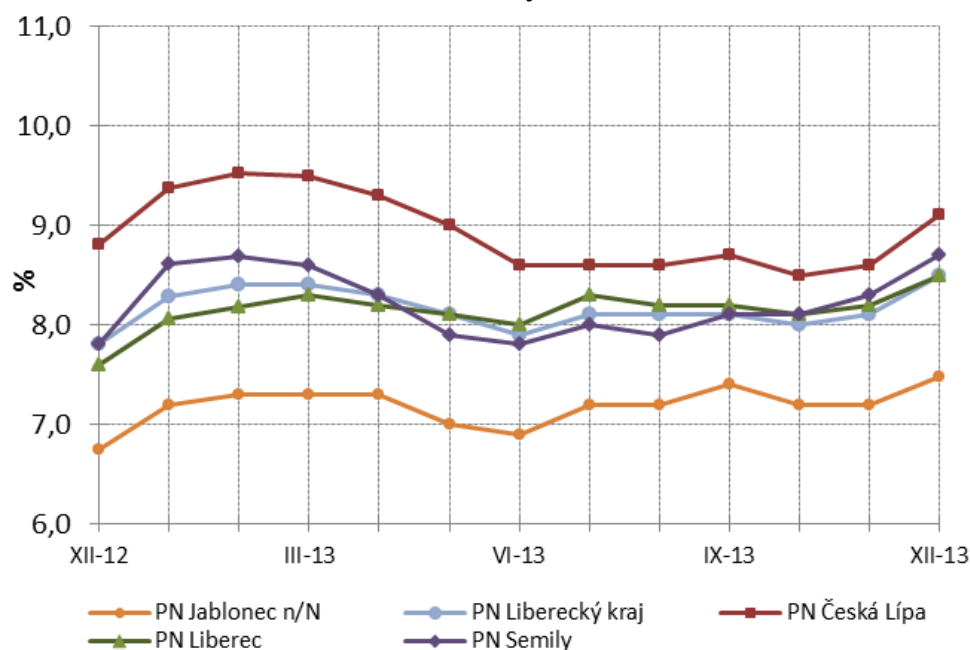
Podle aktuálně dostupných dat ČSÚ z června r. 2014 podíl nezaměstnaných osob činil za ORP 5,8 %. Pokud bychom srovnávali současný stav s Libereckým krajem a Českou republikou, zjistíme zajímavé výsledky. Podíl nezaměstnaných osob v ČR se nacházel na úrovni 7,4 %, v Libereckém kraji činil tento podíl 7,9 %. Oproti situaci v minulých pěti letech je patrné zlepšení stavu nezaměstnanosti obyvatelstva ORP, který se opět po letech vrátil pod úroveň ČR a kraje. Je však třeba brát v úvahu změnu výpočtu ukazatele, tudíž nelze srovnávat v časové řadě. Lze však srovnávat počet uchazečů evidovaných na úřadu práce. Ten má od roku 2013 tendenci klesat. Pozitivní údaje z června jsou ovlivněny faktorem sezónnosti, kdy začátek léta obvykle vykazuje příznivější hodnoty.

Tabulka č. 126. Vývoj počtu evidovaných uchazečů o práci

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet uchazečů	328	367	431	573	943	798	692	700	668

Zdroj: Úřad práce ČR – Kontaktní pracoviště Jablonec nad Nisou

Graf č. 30: Srovnání okresů Libereckého kraje

Zdroj: Úřad práce ČR – Kontaktní pracoviště Jablonec nad Nisou; Vysvětlivky: PN – podíl nezaměstnaných

Pokud se na podíl nezaměstnaných podíváme z hlediska okresů Libereckého kraje, můžeme u okresu Jablonec n. Nisou, pod který spadá ORP ŽB, sledovat nejlepší výsledek. Samotné ORP na tom není nejhůře ani v rámci jednotlivých mikroregionů okresu, kdy byl ke konci roku r. 2013 podíl nezaměstnaných na úrovni 8,1 % na Tanvaldsku, 6,8% na Železnobrodsku a 6,3 % na Jablonecku. Město Železný Brod a většina obcí ORP ŽB těží z dobré dopravní polohy vůči městům Jablonec nad Nisou a Turnov, kde je větší nabídka pracovních příležitostí.

Struktura uchazečů o práci

Následující tabulka shrnuje vybrané nejvíce zastoupené skupiny registrovaných uchazečů o zaměstnání na Železnobrodsku.

Tabulka č. 127: Struktura evidovaných uchazečů o práci (vybrané nejvíce zastoupené skupiny)

	Počet uchazečů
V evidenci do 3 měsíců	127
V evidenci nad 24 měsíců	135
Střední odborné vzdělání - vyučen	218
Základní vzdělání a praktická škola	135
Úplné střední odborné vzdělání bez vyučení	106
Věková skupina 20-24 let	72
Věková skupina 40-44 let	71
Věková skupina 55-59 let	71
Věková skupina 50-54 let	69

Zdroj: Úřad práce ČR – Kontaktní pracoviště Jablonec nad Nisou (červen 2014)

V červnu roku 2014 se na Železnobrodsku v evidenci nacházelo 522 uchazečů. Nejvíce se vyskytují krátkodobě nezaměstnaní v evidenci do 3 měsíců a naopak ti, kteří jsou v evidenci déle jak 24 měsíců.

Nejvíce byli zastoupeni uchazeči s výučním listem, poté základním vzděláním a úplným středním odborným vzděláním bez vyučení. Co se věku týče, výrazněji jsou zastoupeni uchazeči ve věku 20-24 let (většinou po absolvování a bez praxe), poté jsou to uchazeči vyššího věku od 40 let a dále výše. Počet volných míst byl v této době 31, kdy 17 z nich vyžadovalo alespoň základní vzdělání a 12 střední odborné vzdělání-vyučení.

Specifické problémy ORP v oblasti podnikání a na trhu práce

Železnobrodsko řadí Úřad práce mezi problémový region z důvodu nejvýraznějšího nárůstu nezaměstnanosti zaznamenaného v posledních letech. Dlouhodobě sice bylo mikroregionem s nejnižší mírou nezaměstnanosti, po uzavření provozu společnosti Jablonex Group a.s. (bývalé Železnobrodské sklo a.s.) a plošném poklesu poptávky ve strojírenství, automobilovém průmyslu i v dalších odvětvích v důsledku hospodářské krize byl zde zaznamenán naopak nejvýraznější nárůst nezaměstnanosti. Po stabilizaci vývoje a zvýšení zaměstnanosti u některých velkých i malých zaměstnavatelů v nejdůležitějších odvětvích výroby skla a bižuterie došlo v roce 2013 k mírnému poklesu nezaměstnanosti.

Ve srovnání s vývojem počtu obyvatel v rámci území obce s rozšířenou působností (ORP), Libereckým krajem a celou Českou republikou je vývoj počtu obyvatel v Železném Brodě méně příznivý a zvláště v posledních letech má vývoj počtu obyvatel výrazné tendence k horším výsledkům než je celostátní a krajský průměr. Protože je tato tendence typická pro Železný Brod, ale ne už pro ostatní obce ORP, je třeba se tímto poznatkem dále zabývat. Odliv obyvatelstva z jádrového města ORP a celkové stárnutí obyvatelstva by v dalším vývoji znamenalo negativní vliv na ekonomický rozvoj území, na trh práce, i další oblasti (sociální situace atd.). V rámci řešení sociální problematiky byl již v roce 2011 zpracován Komunitní plán sociálních služeb Železnobrodsko a služby s ním související 2011 - 2015, který obsahuje i návrh výhledu do roku 2020.

Úřad práce Jablonec nad Nisou dlouhodobě zaznamenává nízký zájem o nekvalifikovanou pracovní sílu, menší počet volných míst pro tuto skupinu a méně intenzivní umisťování těchto osob na trhu práce. Rovněž vzrůstající tendenci nezaměstnanosti absolventů v průběhu posledních let, nicméně podíl absolventů na celkovém počtu uchazečů je stabilní. Sklářské firmy si v poslední době stěžují na nedostatek kvalitních a zručných odborníků, kteří by se u nich ucházeli o práci.

V rámci stávajících vztahů obcí a podnikatelů dochází k ojedinělým jednáním a není tím pádem soustavně sledována problematika omezení rozvoje podnikání na základě informací od samotných podnikatelů. Obdobně není sledována ani problematika zájemců o podnikání.

V jádrovém městě Železný Brod se vyskytuje problém nákupní síly v centru města. Po výstavbě dvou marketů na okraji města (Poříčí) se zájem zákazníků nakupujících zboží každodenní potřeby přesunul právě sem.

V ORP se dále vyskytují běžné problémy dnešních drobných podnikatelů, které přesahují rámec této analýzy a na regionální úrovni nejsou řešitelné. Je to například dlouhá doba splatnosti faktur, měsíční úhrada DPH, narůstající administrativní zátěž, poplatky za kontroly a revize a další.

ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z FONDŮ EU ZAMĚŘENÝCH NA PODPORU PODNIKÁNÍ A ZAMĚSTNANOSTI

Operační program podnikání a inovace (OPPI)

Byl vypracován Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR na období 2007-2013 v návaznosti na hlavní strategické dokumenty ČR (Strategie hospodářského růstu ČR, Strategie regionálního rozvoje, Strategie udržitelného rozvoje, Národní inovační politika, apod.). Je hlavním programovým dokumentem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu a významným nástrojem realizace Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007-2013.

Tabulka č. 128: Příjemci dotace z OPPI v ORP

Příjemce podpory	Název projektu	Výše podpory	Sídlo společnosti/místo podpory
Skleněná bižuterie, a.s.	Optimalizace energetického hospodářství v areálu společnosti	1 167 281 Kč	Pěnčín
TECHNOSKLO s.r.o.	Prezentace firmy TECHNOSKLO s.r.o. na zahraničních trzích	204 806 Kč	Držkov
TECHNOSKLO s.r.o.	Implementace jednotného ERP systému pro řízení firmy	705 382 Kč	Držkov
LIGLASS, a.s.	Marketingová inovace - principiální remodeling obytných kanálů	499 998 Kč	Líšný
Akcent Bohemia, a.s.	Rekonstrukce objektu kotelny v Železném Brodě	15 000 000 Kč	Železný Brod

Zdroj: Czech Invest – Statistika čerpání dotací z OPPI

Čerpání prostředků z OPPI využívají především velké sklářské firmy působící na území. Nejvýznamnější dotací je projekt Rekonstrukce objektu kotelny v Železném Brodě, kterým se zrevitalizuje jedna z nevyužitých brownfieldových ploch v bývalém průmyslovém areálu na Poříčí v Železném Brodě. Dle předběžného odhadu by zde mělo být vytvořeno 5 pracovních míst.

Evropský sociální fond (ESF)

V roce 2013 bylo na nástroje a opatření aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) vyčerpáno příslušným Kontaktním pracovištěm Úřadu práce ČR Jablonec nad Nisou celkem 31 421 tis. Kč., z toho skoro 59% z prostředků Evropského sociálního fondu. Ve srovnání s rokem 2012, kdy bylo čerpáno pouhých 19 234 tis. Kč, je to výrazný nárůst o cca 63 %. Kontaktní pracoviště disponovalo v roce 2013 dostatečným objemem finančních prostředků k realizaci jednotlivých nástrojů APZ. Vzhledem k legislativním změnám v realizaci veřejné služby byl zaznamenán výrazný nárůst zájmu obcí o vytváření míst v rámci veřejně prospěšných prací (VPP) a to i přesto, že nedošlo ke zvýšení částek příspěvků. Dalším důvodem zvýšeného čerpání finančních prostředků byla realizace regionálního projektu Odborná praxe pro mladé do 30 let v Libereckém kraji, v jehož rámci zaměstnavatelé projevíli vysoký zájem o vytváření nových pracovních míst ve formě společensky účelných pracovních míst. Ke konci prosince 2013 podporoval úřad práce 235 míst v rámci veřejně prospěšných prací, na kterých bylo umístěno 226 uchazečů o zaměstnání. Z toho 176 míst bylo financováno z prostředků Evropského sociálního fondu

prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ), 59 míst bylo podporováno ze státního rozpočtu. Na realizaci tohoto nástroje APZ byla v roce 2013 vynaložena souhrnná částka 17 541 tis. Kč, tedy o 5 839 tis. Kč více než v roce 2012. Na vytváření VPP se podílely ve sledovaném období obce, města, organizace zajišťující technické služby a rovněž subjekty poskytující sociální služby. V roce 2013 uzavřelo dohody o vytvoření míst VPP celkem 19 obcí a měst z celkových 34 v jabloneckém okrese. V rámci ORP Železný Brod to bylo celkem 6 obcí. Místa VPP zahrnují úpravu veřejné zeleně, pomocné úklidové a čistící práce, či zemní a výkopové práce. Na místa VPP byli umísťováni převážně nekvalifikovaní uchazeči bez vzdělání a se základním vzděláním a současně dlouhodobě nezaměstnaní s evidencí nad 5 měsíců.

Tabulka. č. 129: počet vytvořených prac. míst v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2013

Obec	Počet vytvořených pracovních míst v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2013
Držkov	2
Koberovy	3
Líšný	2
Zásada	1
Železný Brod	17
Celkem za ORP	25

Zdroj: Úřad práce ČR – Kontaktní pracoviště Jablonec nad Nisou

V loňském roce 2013 dotaci na VPP pracovníky využilo 6 obcí z 11, pro letošní rok 2014 se k nim přidaly ještě Loužnice (1 pracovní místo) a Pěnčín (1 pracovní místo).

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Níže uvedená analýza dotčených skupin zahrnuje subjekty, které jsou do problematiky zaměstnanosti a podnikání přímo i nepřímo zapojeny. Významnou skupinou jsou zde drobní podnikatelé, kteří jsou v ORP hojně zastoupeni.

Tabulka č. 130: Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Drobní podnikatelé (živnostníci)	<ul style="list-style-type: none"> - dlouhodobé udržení jejich podnikatelské činnosti - vytváření zisku 	<ul style="list-style-type: none"> - administrativní náročnost drobného podnikání - finančně nákladný start podnikání - požadavky legislativy (revize, školení apod.) - nezájem o komunikaci a sdružování 	<ul style="list-style-type: none"> - pravidelná setkávání živnostníků s představiteli obcí - informační servis prostřednictvím Okresní hospodářské komory 	<ul style="list-style-type: none"> - společný zájem všech obcí SO ORP o tento důležitý segment podnikatelského prostředí - sdružování se za účelem lepší informovanosti (změny v legislativě, čerpání dotací apod.)
Výrobní podniky	<ul style="list-style-type: none"> - vytváření zisku - rozšiřování činnosti - dostatek kvalitních zaměstnanců 	<ul style="list-style-type: none"> - nezájem o podnikání na území ORP - nezájem o využití brownfieldových objektů - nízká úspěšnost při čerpání republikových a evropských dotačních programů - krach velkých firem - nezájem o komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní jednání s klíčovými firmami území - pravidelná setkávání představitelů obcí a firem - komunikace s úřadem práce 	<ul style="list-style-type: none"> - propagace území jako podnikatelsky příznivého - hledání možností spolupráce obcí a firem (při zachování principu rovnosti transparentnosti) - využívání dotačních titulů
Zaměstnanci	<ul style="list-style-type: none"> - jistota zaměstnání - pravidelné vyplácení mezd - blízkost zaměstnání - dostatek pracovních příležitostí 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek pracovních příležitostí - nutnost za zaměstnáním dojíždět - uzavírání pracovních smluv na dobu určitou 	<ul style="list-style-type: none"> - kontaktování zaměstnavatelů - komunikace s úřadem práce 	<ul style="list-style-type: none"> - rekvalifikační kurzy - celoživotní vzdělávání - motivace k ochotě vyjít za prací - motivace proč vůbec pracovat

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Obce SO ORP	<ul style="list-style-type: none"> - dostatek pracovních příležitostí pro své obyvatele - dostatečné spektrum služeb pro obyvatelstvo - zdravé konkurenční prostředí - prosperita a rozvoj území 	<ul style="list-style-type: none"> - nemožnost ovlivňovat soukromou sféru - v rámci veřejných zakázek nutnost vybírat podle nejnižší ceny 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní jednání - elektronická komunikace - webové stránky obcí - obecní periodika 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivní komunikace ze strany obcí - využití možností veřejného sektoru (zahraniční delegace – hledání investorů) - vytváření veřejně prospěšných pracovních míst - stáže pro studenty - meziobecní spolupráce
Obyvatelstvo SO ORP	<ul style="list-style-type: none"> - zlepšení hospodářské situace v regionu - dostatečná občanská vybavenost - kvalitní infrastruktura a podmínky pro život - široké spektrum nabízených služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - odliv především mladé generace do větších měst - neochota se celoživotně vzdělávat - neochota k vyvíjení ekonomické aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> - všechny dostupné informační kanály (osobní komunikace, web, média a další) 	<ul style="list-style-type: none"> - budování dobrého renomé celé oblasti - zajištění kvalitních životních podmínek - péče o trvale udržitelný rozvoj
Kraj	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj a prosperita celého kraje - nízký podíl nezaměstnaných ve srovnání s ostatními kraji 	<ul style="list-style-type: none"> - odliv zahraničního kapitálu - podporování investic s nízkou přidanou hodnotou - strukturální problémy v odvětví průmyslu - nedostatečný rozvoj služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - jednání s obcemi v otázkách rozvoje podnikání a zvýšení zaměstnanosti - jednání s klíčovými zaměstnavateli kraje - využívání všech dostupných informačních kanálů 	<ul style="list-style-type: none"> - péče a zájem o konkurenceschopnost ekonomiky celého kraje - vytváření podmínek pro integrovaný rozvoj technické, dopravní a podnikatelské infrastruktury - rozvíjení podnikatelského a inovačního prostředí - aktivní čerpání vhodných evropských dotací
Stát	<ul style="list-style-type: none"> - konkurenceschopnost českých firem - příliv zahraničního kapitálu - nízký podíl nezaměstnaných 	<ul style="list-style-type: none"> - útlum malého a středního podnikání v souvislosti s charakterem hospodářské politiky - neatraktivnost ČR pro zahraniční investory - hospodářská krize 	<ul style="list-style-type: none"> - využívání všech dostupných informačních kanálů 	<ul style="list-style-type: none"> - propracovaná legislativa (daňový systém, zákoník práce apod.) - podpora inovací - hledání inspirace u modelů rozvinutých evropských zemí - aktivní politika zaměstnanosti - aktivní využívání evropských dotací

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 131: Analýza rizik (registr rizik v oblasti podnikání a zaměstnanosti)

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P * D$		
Finanční riziko					
Nedostatek financí podniků na vývoj a inovace	4	5	20	Aktivní čerpání vhodných dotačních titulů	Podniky
Nízká úspěšnost v čerpání vhodných dotačních titulů	3	4	12	Upozorňovat podnikatele na vypsání dotačních titulů, motivovat je k čerpání.	Podnikatelské subjekty
Organizační riziko					
Neochota podnikatelských subjektů k vzájemné komunikaci	3	3	9	Promyslet styl komunikace, nenechat se odradit prvotním nezájmem	Podnikatelské subjekty
Neochota a nezájem obcí ke spolupráci	3	2	6	Dobrá prezentace a vysvětlení návrhů.	Obce
Právní riziko					
Legislativní bariéry (hlavně pro malé a střední podnikání)	4	3	12	Upozorňování a připomínkování	Stát
Zvyšování daňové zátěže podnikatelských subjektů	3	5	15	Vedení diskuze a připomínkování	Stát
Technické riziko					
Dlouhodobé nevyužití opuštěných průmyslových objektů (brownfields)	4	4	16	Komunikace s majiteli dotčených objektů a pokus o hledání vhodných řešení	Majitelé konkrétních objektů
Věcné riziko					
Nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců v ORP	3	4	12	Rekvalifikace a celoživotní vzdělávání, snaha zapojit do pracovního procesu nekvalifikovanou pracovní sílu	Stát, úřad práce

Zdroj: Vlastní zpracování

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Za významné finanční riziko lze považovat riziko nedostatku financí místních podniků na inovaci a vývoj – ten úzce souvisí s budoucí konkurenceschopností. Za nejvýznamnější organizační riziko lze považovat neochotu a nezájem ke spolupráci na společném rozvoji podnikatelského mikroprostředí v ORP. Právním rizikem je pak narůstající daňová zátěž a legislativní bariéry. Toto ovšem nejsou rizika samotného ORP, ale rizika nadregionálního významu, které jsou brzdou hybných sil celého národního hospodářství. Technickým rizikem je dlouhodobé nevyužití bývalých průmyslových areálů, které do budoucna budou jen chátrat. Zde jde riziko ruku v ruce s možnou příležitostí. Nedostatek schopných a kvalifikovaných zaměstnanců je rovněž potenciálním rizikem, zejména v souvislosti se sociální situací v území.

Finanční analýza

Níže uvedená tabulka zachycuje odvětvový rozpočet pro výdaje obcí ORP ŽB v letech 2008 až 2012. Lze sledovat pokles běžných výdajů ve sledovaném období. Rovněž klesaly kapitálové výdaje, které ovšem v ORP v r. 2012 zaznamenaly růst, který by mohl pokračovat vzhledem k intenzitě čerpání prostředků z evropských fondů a dalších fondů (např. v r. 2014 výstavba terminálu v Železném Brodě – investice za téměř 50 mil. Kč). Mezi roky 2011 a 2012 je vidět prudký pokles financí na sociální věci a politiku zaměstnanosti, který zapříčinila novelizace zákonů v sociální oblasti.

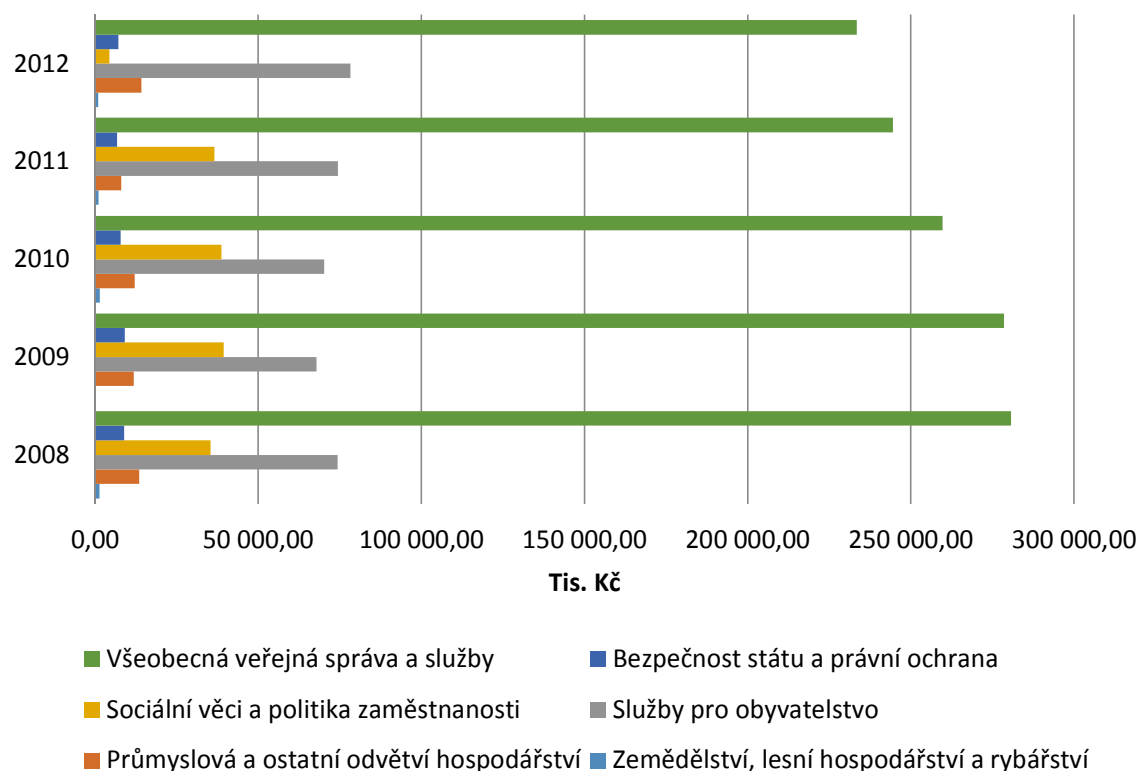
Tabulka č. 132: Celkové výdaje obcí ORP (v tis. Kč)

	2008	2009	2010	2011	2012
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	1 387,07	1 182,17	1 429,38	1 101,51	930,20
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	13 520,88	11 817,08	12 140,50	8 042,12	14 211,59
Služby pro obyvatelstvo	74 345,00	67 803,28	70 297,25	74 388,36	78 307,77
Sociální věci a politika zaměstnanosti	35 375,35	39 433,70	38 684,48	36 603,78	4 398,65
Bezpečnost státu a právní ochrana	8 845,41	9 090,81	7 832,91	6 751,02	7 207,71
Všeobecná veřejná správa a služby	280 696,44	278 569,45	259 736,92	244 461,92	233 479,12
Běžné výdaje celkem	414 170,15	407 896,49	390 121,44	371 348,71	331 327,33
Kapitálové výdaje celkem	65 234,99	39 019,18	37 498,72	32 995,52	36 978,57

Zdroj: SMO ČR

Graf č. 30: Výdaje rozpočtů obcí ORP v letech 2008 – 2012

Zdroj: SMO ČR

Z pohledu podpory podnikání (především paragraf 2122 a 251) obce ORP neuvolňují žádné finanční prostředky na tyto výdajové položky. Město Železný Brod před několika lety podporovalo zdravotnické služby. To bylo ovšem negativně vnímáno ze strany podnikatelských subjektů z jiných odvětví a tudíž byl tento výdaj postupně úplně odstraněn. Za velké pozitivum lze brát nezadluženost obcí ORP (<http://monitor.statnipokladna.cz/>).

Tabulka č. 133: Výdaje obcí na podporu podnikání a zaměstnanosti

	Pododdíl/paragraf 2122	Pododdíl/paragraf 251	Jiné
Držkov	0	0	0
Jílové u Držkova	0	0	0
Koberovy	0	0	0
Líšný	0	0	0
Loužnice	0	0	0
Pěňčín	0	0	0
Radčice	0	0	0
Skuhrov	0	0	0
Vlastiboř	0	0	0
Zásada	0	0	0
Železný Brod	0	0	0
ORP Železný Brod	0	0	0

Zdroj: Rozpočty a účetnictví obcí ORP ŽB

Podnikatelské aktivity obcí ORP Železný Brod

Obce SO ORP ŽB vyvíjejí drobné podnikatelské aktivity v oblasti lesnictví, pronajímají pozemky, bytové a nebytové prostory. Město Železný Brod vlastní dvě obchodní společnosti. Společnost Technické služby Města Železný Brod s.r.o. byla městem založena v roce 2005. Hlavním úkolem je postarat se o čistotu města, údržbu zeleně, svoz odpadu, osvětlení města a odstraňování následků zimy. Technické služby zřizují ve svém areálu i městskou čerpací stanici. V roce 2013 skončila společnost se ztrátou. Druhou společností je Teplo města Železný Brod s.r.o. Základní činností je zajištění provozu plynových kotelen včetně výroby a dodávky tepla pro 1073 bytů a nebytových prostor. V roce 2013 skončila s kladným hospodářským výsledkem. Obec Koberovy má založenu společnost Služby Koberovy s.r.o., která zajišťuje provoz kabelové televize a internetu v obci.

6.1.4. SWOT analýza oblasti podnikání a zaměstnanost

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • dobrá dopravní dostupnost a obslužnost celého území • rozvinutý systém veřejné osobní dopravy • území se silnou tradicí sklářského řemesla • nadprůměrná vybavenost veřejným vodovodem a částečná plynofikace obcí • atraktivní prostředí v bezprostřední blízkosti Českého ráje, Krkonoš a Jizerských hor • kvalita životního prostředí • přítomnost SUPŠS, která má potenciál pro výchovu kvalitních odborníků ve sklářství • silná základna sklářských umělců regionálně i nadregionálně známých • vysoká lesnatost území okresu, tradice lesnického hospodaření • kvalitní poskytování zdravotnických služeb • šikovnost místních obyvatel 	<ul style="list-style-type: none"> • silná závislost na sklářském a bižuterním průmyslu • ukončení činnosti stěžejního zaměstnavatele území a s tím přicházející negativní důsledky – prudký nárůst nezaměstnanosti (r. 2009) • nedostatek pracovních příležitostí v místě trvalého bydliště obyvatel • podprůměrný podíl obyvatelstva zaměstnaného v odvětví služeb • minimální prostor pro budování nových průmyslových zón • v současnosti omezený přísun zahraničního kapitálu • nedostatečně vybudovaný systém kanalizací • nekoncepční řešení cestovního ruchu – chybějící management a produkty cestovního ruchu • nesoulad mezi potřebami trhu práce a profesní strukturou absolventů způsobený nezájmem o studium některých, zejména technických oborů • neexistence hospodářské koncepce regionu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • oslabení kurzu Kč je příležitostí pro export (zejména skla) • rozšíření sektoru služeb pomocí nabídky turisticky atraktivních cílů s vazbou na lidovou architekturu, sklářské řemeslo a malebnou přírodu • podpora a realizace cyklokoridoru Greenway Jizera • posílení zaměstnanosti v sektoru sociálních služeb (růst poptávky v důsledku stárnutí populace) • nezadluženost obcí ORP • potenciál rozvoje cestovního ruchu ve vazbě na zemědělské aktivity, i když zde nelze předpokládat zásadní význam pro styl hospodaření v obci • využití ploch brownfieldových objektů na Poříčí v Železném Brodě a v Líšném pro nové podnikatelské záměry 	<ul style="list-style-type: none"> • stárnutí obyvatelstva města i celého ORP • nedostatečný vnitřní potenciál obyvatelstva na území obvodu ORP pro samostatný populační růst • zánik tradice sklářského průmyslu • ukončení činnosti drobných obchodníků a živnostníků a služeb • odliv služeb z centra města Železný Brod • nebezpečí povodní v Železném Brodě a Líšném • pokles návštěvnosti a atraktivity pro cestovní ruch z důvodu nedostatečné kvality služeb

Zdroj: místní šetření

Mezi silné stránky ORP Železný Brod jednoznačně patří dobrá dopravní dostupnost okolních větších sídelních celků (zejména Turnov, Jablonec nad Nisou), které nabízejí mnohem lepší pracovní příležitosti než samotné území. Z Železného Brodu do okolních měst je i rozvinutý systém osobní dopravy, která sehrává v otázce zaměstnanosti – tedy spojení s okolními městy, důležitou roli.

Území je charakteristické sklářskou výrobou a stále zde žije množství šikovných řemeslníků. Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská sídlící v Železném Brodě byla založena již v r. 1920 a je nejstarší sklářskou školou v České republice. Za svoji existenci vychovala množství úspěšných umělců a odborníků a rovněž přispívá k atraktivitě území.

Silná tradice sklářství může být brána i jako slabina – ta se projevila po krizi v r. 2009. Místní obyvatelstvo specializované na sklářské řemeslo nemělo pracovní uplatnění. Šikovnost a zručnost místních lidí se však pomalu přesouvá do jiných oborů lidské činnosti. Za jednu z největších slabin lze jednoznačně považovat nedostatek vhodných ploch k průmyslovému využití, především tzv. greenfields – s čímž souvisí nedostatek pracovních příležitostí přímo v ORP.

Tradičním problémem více území i tohoto ORP je podprůměrný podíl obyvatelstva zaměstnaného v terciéru. Problémem celorepublikovým je pak nesoulad mezi potřebami trhu práce a profesní strukturou absolventů způsobený nezájmem o studium některých, zejména technických oborů. Slabinu lze vidět v nekoncepčním řešení cestovního ruchu, kdy chybí celouzemní management a produkty cestovního ruchu v ORP. Rovněž neexistuje hospodářská koncepce regionu.

Příležitostí by mohlo být znovuoobnovení opuštěných průmyslových zón – nejvýznamnější z nich se ovšem nacházejí v záplavové zóně, což je jednoznačně velkou hrozbou. Vzhledem ke krásné přírodě, dobrému stavu životního prostředí a dobré poloze vůči okolním turistickým cílům, lze doufat v rozvoj atraktivity území pro turisty. Zde však nelze hledat spásu pro vytvoření většího množství pracovních míst.

Velkou hrozbou je také stárnutí populace a odliv mladých rodin do větších sídelních celků za prací. V centru města Železný Brod hrozí odliv služeb, což by rovněž mohlo ohrozit rozvoj cestovního ruchu, který je na služby velmi úzce navázán.

Dosavadní meziobecní spolupráce obcí ORP

V oblasti podnikání a zaměstnanosti prozatím nejsou evidovány společné projekty, dosavadní meziobecní spolupráce zde tedy není. Na okraj lze zmínit, že obce Koberovy a Líšný jsou členy dobrovolného svazku obcí Mikroregion Podkozákovsko. Zde bylo realizováno několik společných projektů. Městys Zásada je členem Mikroregionu Tanvaldsko. Obec Líšný je členem dobrovolného svazku obcí Vodohospodářské sdružení Turnov.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

SO ORP Železný Brod si prošel obdobím rozkvětu i úpadku. Dlouhodobě patřil ke špičce ve sklářském a bižuterním průmyslu a pyšnil se statusem oblasti s velmi nízkou nezaměstnaností. O to větším šokem pro něho byla krize v tomto odvětví, která zapříčinila krach stěžejních zaměstnavatelů, celkové utlumení výroby a prudký nárůst nezaměstnanosti. Místní obyvatelstvo se však pozvolna s těmito negativními důsledky vypořádává a aklimatizuje na nové podmínky.

Obyvatelé ORP těží z dobré dopravní polohy území. S dopravní obslužností do 30 minut jízdy motorovým dopravním prostředkem lze dojet do okolních měst Turnov a Jablonec nad Nisou. Do 60 minut pak do Liberce a Mladé Boleslavi. Tato města pak nabízejí více pracovních příležitostí. Obecně lze konstatovat, že se lidé v ORP naučili za prací dojíždět a že s růstem zaměstnanosti roste i počet vyjíždějících za prací. Motivaci k dojíždění lze vidět v nižších cenách nájmu a nemovitostí, než je tomu v uvedených větších městech. Místní obyvatelé jsou si vědomi nedostatku pracovních příležitostí a nutnosti za prací dojíždět.

V ORP je relativně velký počet živnostníků. Malí a střední podnikatelé sehrávají velmi důležitou roli pro rozvoj endogenního potenciálu jednotlivých regionů ČR, ORP ŽB nevyjímaje. Jsou se svým územím úzce podnikatelsky i společensky spjati a dokáží pružně reagovat na změny konkurenčního prostředí. I když se dostáváme nad rámec této analýzy, je zde třeba znovu vyzdvihnout důležitost malých a středních podnikatelských subjektů, které tvoří páteř našeho národního hospodářství. Malé a střední podnikání potřebuje, krom podpory místních samospráv, především legislativní a daňovou úlevu.

Z dostupných statistik je patrný negativní vývoj počtu obyvatel v jádrovém městě ve srovnání s ostatními obcemi ORP, Libereckým krajem i celou ČR. Tímto negativním poznatkem je třeba se dále zabývat. Za menší hrozbu lze považovat časté zahrnování lokality Poříčí mezi tzv. sociálně vyloučené lokality. Problematika Poříčí je do jisté míry dána krachem podniků, které se nacházely v této průmyslové zóně a dočasným sestěhováním problematických skupin obyvatel.

Úřad práce řadí Železnobrodsko mezi problémový region z důvodu nejvýraznějšího nárůstu nezaměstnanosti zaznamenaného v posledních letech. Po stabilizaci vývoje a zvýšení zaměstnanosti u některých velkých i malých zaměstnavatelů v nejdůležitějším odvětví výroby skla a bižuterie došlo od r. 2013 k poklesu nezaměstnanosti. Dlouhodobě je zaznamenáván nízký zájem o nekvalifikovanou pracovní sílu, menší počet volných míst pro tuto skupinu a méně intenzivní umisťování těchto osob na trhu práce. Město a některé obce ORP využívají možnosti příspěvků na aktivní politiku zaměstnanosti a vytvářejí veřejně prospěšná pracovní místa. V jejich rámci je možnost, alespoň krátkodobě, uplatnit nekvalifikovanou pracovní sílu. Od poloviny r. 2014 zkouší město Železný Brod zahrnout do

jejich platu motivační složku, která by měla napomoci v jejich snaze o lepší pracovní výsledky i morálku.

Jednotlivé obce SO ORP pečují o rozvoj svého území a potřeby svých občanů a při plnění svých úkolů hájí veřejný zájem. Obce se snaží aktivně využívat vhodné dotační tituly, prostřednictvím kterých revitalizují svá území.

Skrytý potenciál území lze spatřovat v rozmachu drobného a středního podnikání za pomoci daňových úlev ze strany státu a v rozvoji turistického ruchu, který je navázán na několik faktorů. Je to mj. dokončení úseku cyklostezky Greenway Jizera na trase Líšný - Železný Brod, revitalizace Malého náměstí a staré části města Železný Brod zvané Trávníky, aktivní předvádění sklářské výroby, výlety do okolní přírody, agroturistika a další. Není předpoklad, že by cestovní ruch (CR) byl pro oblast spásou a vytvořil závratný počet nových pracovních míst. Přesto by bylo vhodné se jím dále zabývat a zahrnout ho do rozvojových aktivit. V první řadě je třeba vytvořit kvalitní koncepční dokument, který by se zaměřil v této oblasti na celé území SO ORP a hledal vhodná propojení. Většina obcí se doposud snažila vyvíjet aktivity v oblasti podpory cestovního ruchu, povětšinou však pouze v rámci svých území a ne jako celek správního obvodu. Vytvořením společné koncepce CR by se daly ušetřit náklady např. na přípravu a tisk propagačních materiálů, reklamu v médiích a další.

Vzhledem k problematice ostatních témat řešených v tomto dokumentu lze potenciál vzniku nových pracovních míst vidět např. při spolupráci v rámci odpadového hospodářství (třídění odpadu -> zapojení nekvalifikované pracovní síly), volnočasových aktivit dětí (lesní školky, kluby, mateřská centra -> zapojení maminek na mateřské dovolené), projekt „Multifunkčního sociálního centra“ v Koberovech – Vráta a další.

Zástupci jednotlivých obcí by se měli pravidelně setkávat se zástupci místního podnikatelského spektra a pomocí kvalitního brainstormingu nalézt vhodné oblasti podpory a péče. Jak již zde bylo několikrát zmíněno – Železnobrodsko je charakteristické sklářskou výrobou, ta pak zaměstnává nezanedbatelný počet osob. Sklářský a bižuterní průmysl v oblasti již není na úpadku a pro jeho další ožívování je třeba udělat maximum.

Obce SO ORP ŽB se v této oblasti mohou angažovat jako aktivní propagátoři a společnými silami se zasadit o zviditelnění celého území. Tématika „sklo“ se více či méně dotýká každé obce správního obvodu a mohla by být stěžejním pojícím prvkem do budoucna. Možným budoucím nebezpečím je pokles kvalifikovaných pracovníků v tomto odvětví lidské činnosti, jelikož o studium sklářských oborů na středních školách v jabloneckém okrese není valný zájem. Již nyní evidují sklářské firmy nedostatek schopných a zručných pracovníků. Zde lze rovněž vidět prostor ke spolupráci obcí, které by prostřednictvím svých základních škol, resp. pedagogů mohly motivovat žáky k učení se sklářskému řemeslu. Výchova mladých odborníků je budoucností sklářského průmyslu v území. SUPŠ sklářská v Železném Brodě je pak ideálním partnerem, ve městě rovněž sídlí i pobočka Střední školy řemesel a služeb v Jablonci n. Nisou.

Opomíjet nelze ani ostatní odvětví podnikatelské činnosti. Vzniknout by mohl například webový portál „Podnikám na Železnobrodsku“, v jehož rámci by se mohly místním zaregistrovaným podnikatelům předávat informace různého druhu (veřejné zakázky, poptávky zboží a služeb menšího rozsahu, informace o změnách v legislativě, informace o možnostech čerpání vhodných dotačních titulů, no-

vinky z Libereckého kraje a další...). Obdobně by to mohl být portál „Pracuji na Železnobrodsku“, který by byl informační základnou o volných pracovních místech v ORP, rekvalifikačních kurzech, stážích atd. Nelze však předpokládat, že by obce SO ORP měly na toto volné finanční prostředky a personální zajištění.

Obce by mohly spojit své síly i v otázce revitalizace brownfieldových objektů. Je třeba pravidelná aktualizace databáze těchto ploch na příslušných portálech (Czech Invest, Liberecký kraj) a aktivní komunikace s jejich majiteli v otázce budoucích plánů. Přilákání investora pro jakýkoliv brownfield z území kterékoliv obce, by byl plusem celého SO ORP, a tak je třeba také smýšlet.

Problematiku stárnutí obyvatel v ORP a odliv mladých a vzdělaných osob za lepšími pracovními příležitostmi lze těžko nyní uspokojivě řešit. Pokud se neožije průmyslová výroba a nedojde k rozšíření spektra nabízených služeb, nelze předpokládat rapidní zlepšení situace. Obce mohou v tomto případě nadále aktivně pečovat o svá území – vymezovat vhodné parcely k zástavbě, nabízet své bytové i nebytové prostory k pronájmu, revitalizovat sídelní celky, opravovat komunikace, budovat infrastrukturu, podporovat spolkový život a neziskový sektor, dbát na vzájemně dobré vztahy s občany a v neposlední řadě neúnavně propagovat Železnobrodsko jako krásnou oblast k životu každé věkové generace.

6.1.6. Zdroje dat

Použité zdroje

[Administrativní registr ekonomických subjektů](#)

<http://monitor.statnipokladna.cz/>

<http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>

<http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz>

<http://www.czechinvest.org/>

<http://www.czso.cz/>

<http://www.esfcr.cz/op-zamestnanost-2014-2020>

<http://www.ohkjablonec.cz/>

https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/lbk/kop/jablonec_nad_nisou

<http://www.scitani.cz/>

Komunitní plán sociálních služeb Železnobrodsko a služby s ním související 2011 – 2015

Praktická příručka pro tvorbu strategie místní zaměstnanosti v České republice (Evropská komise)

Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020

Program rozvoje města Železný Brod 2013-2021

Územně analytické podklady pro správní obvod Obce s rozšířenou působností Železný Brod 2012

Webové stránky obcí ORP Železný Brod

Zpráva o situaci na trhu práce v okrese Jablonec nad Nisou v roce 2013

6.2. Návrhová část pro oblast podnikání a zaměstnanosti

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro oblast „Podnikání a zaměstnanosti“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti podnikání a zaměstnanosti.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro oblast podnikání a zaměstnanosti.

Na základě analytické části a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců měst a obcí z území ORP, dále pak z řad úředníků, kteří se s danou problematikou pravidelně střetávají. Nápomocen v objasnění problematiky zaměstnanosti byl Úřad práce ČR – kontaktní pracoviště Jablonec nad Nisou. Odborné názory výše zmíněných byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na oblast podnikání a zaměstnanosti.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se

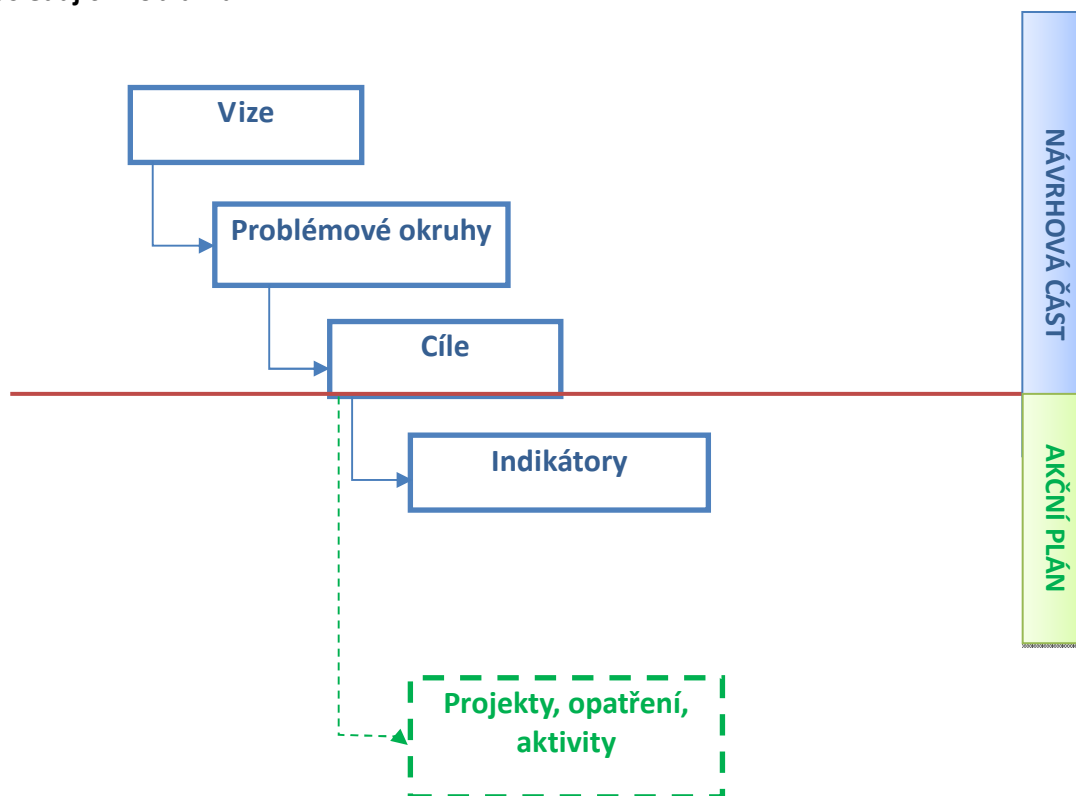

chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma podnikání a zaměstnanosti. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Podnikání a zaměstnanost je uvedena v následujícím schématu.

VIZE: Obce v ORP Železný Brod zajišťují efektivní odpadové hospodářství. Společná nabídka mimoškolních aktivit a celoživotního vzdělávání plně odpovídá požadavkům mládeže, rodičů i seniorů. MŠ a ZŠ na území ORP Železný Brod mají optimálně naplněnou kapacitu. Nabídka školního vzdělávání uspokojuje potřeby dětí a rodičů. Komunitní plánování sociální péče zohledňuje potřeby všech dotčených obcí a cílových skupin, které tyto služby využívají. Jsou vytvořeny výchozí podmínky pro stabilizaci ekonomicky aktivních obyvatel a jejich uplatnění na trhu práce v území ORP.

Podnikání a zaměstnanost	Problémová oblast 1 Nedostatek pracovních příležitostí		Problémová oblast 2 Odliv ekonomicky aktivního obyvatelstva a stárnutí populace		Problémová oblast 3 Nevýrazná podpora podnikání ze strany obcí
	cíl 1.1	cíl 1.2	cíl 2.1	cíl 2.2	cíl 3.1
	Na území jsou vytvořeny příznivé podmínky pro stávající i nově příchozí podnikající subjekty	Firmy a instituce sídlící na území vytvářejí dostatek pracovních příležitostí pro místní obyvatelstvo	Obce poskytují obyvatelům kvalitní životní podmínky – dobrou občanskou vybavenost, rozmanitou nabídku služeb, vysokou kvalitu úrovně životního prostředí	Příznivé bytové podmínky pro mladé páry a rodiny s dětmi	Představitelé obcí vedou pravidelné aktivní diskuze se zástupci podnikatelské sféry a spolupracují s nimi ve vhodných oblastech

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

V tomto bodě je popsána vize a popis problémových oblastí. Vizi chápeme jako stav, který má nastat na konci období dokumentu (předpoklad v r. 2023).

VIZE:

Obce v ORP Železný Brod zajišťují efektivní odpadové hospodářství. Společná nabídka mimoškolních aktivit a celoživotního vzdělávání plně odpovídá požadavkům mládeže, rodičů i seniorů. MŠ a ZŠ na území ORP Železný Brod mají optimálně naplněnou kapacitu. Nabídka školního vzdělávání uspokojuje potřeby dětí a rodičů. Komunitní plánování sociální péče zohledňuje potřeby všech dotčených obcí a cílových skupin, které tyto služby využívají. Jsou vytvořeny výchozí podmínky pro stabilizaci ekonomicky aktivních obyvatel a jejich uplatnění na trhu práce v území ORP.

PROBLÉMOVÉ OBLASTI:

1. Nedostatek pracovních příležitostí

Na níže uvedeném schématu, tzv. stromu problémů, jsou znázorněny hlavní příčiny problémového okruhu „Nedostatek pracovních příležitostí“. Ten jen způsoben absencí většího počtu firem, které by zaměstnávali více jak 500 pracovníků (více viz tabulka 104). Tento stav byl vyvolán krachem stěžejních zaměstnavatelů při krizi ve sklářském průmyslu. Nevýhodou SO ORP ŽB je v tomto ohledu absence ploch vhodných pro novou výstavbu průmyslových objektů. Dva nejvýznamnější brownfield objekty, které dříve sloužily jako výrobní závody sklářských podniků (Železnobrodské sklo a Liglass) a mohly by být dále využity, se bohužel nacházejí v záplavové zóně řeky Jizery. To má neblahý vliv při rozhodování případných investorů. Podíl obyvatelstva zaměstnaného v sektoru služeb je spíše podprůměrný (53%, více viz graf 27). Samotné území nevykazuje alarmující hodnoty podílu nezaměstnaných osob – ten se nachází pod celorepublikovým i krajským průměrem (více viz tabulka 119). Realita je taková, že lidé za prací vyjíždějí, což má negativní vliv na kupní sílu v místě bydliště. Vyjíždějící do okolních větších měst často vyrazí brzy ráno a vrací se pozdě večer – služby tudíž využívají v těchto městech. Tímto je pak nejvíce zasažena místní maloobchodní sféra.

2. Odliv ekonomicky aktivního obyvatelstva a stárnutí populace

Tento problémový okruh úzce souvisí s prvním okruhem. Migrace obyvatelstva za účelem získání lepšího zaměstnání či zaměstnání vůbec, je běžným jevem. Rozhodování o místě bydliště u mladých lidí a rodin s dětmi je pak spojeno i s bytovou otázkou a nabídkou dostupných služeb a občanské vybavenosti. Podpora mladých párů a rodin s dětmi je zde zanedbatelná. Více o počtu vyjíždějících za prací v jednotlivých obcích uvádí tabulka 112. Odliv mladého obyvatelstva má vliv na stárnutí populace ORP (více viz tabulka 5).

3. Nevýrazná podpora podnikání ze strany obcí

Podnikatelské subjekty nejsou na území ORP nijak finančně podporovány (více viz tabulka 127). Správní obvod tvoří spíše menší obce, jejichž napjaté rozpočty toto neumožňují. Město železný Brod dříve finančně podporovalo zdravotnické služby. To bylo ovšem negativně vnímáno ze strany podnikatelských subjektů z jiných odvětví a tudíž byl tento výdaj postupně úplně odstraněn. V současnosti se ze strany některých obcí jedná o propagační podporu vybraných podnikatelských subjektů – např. skláři a výrobci bio produktů. Nezbytné je zde zdůraznit i fakt, že obce nemohou výrazněji zasahovat do podnikatelského prostředí a narušovat hospodářskou soutěž. Druhou stránkou věci je i nezáměr a jakási skepse ze strany samotných podnikatelů, kteří často nevyužívají nabízených možností, neboť je nepovažují za dostatečně přínosné.

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatek pracovních příležitostí
Cíl 1.1	Vytvořit příznivé podmínky pro stávající i nově příchozí podnikající subjekty
Popis cíle	Území ORP Železný Brod spadá pod členitý terén. Ne všechny obce jsou dopravně dobře dostupné vůči hlavním silničním tahům. Dnes se preferuje výstavba „na zelené louce“ – a to jako nejlépe dopravně dostupná (jak to např. můžeme vidět v nedalekém Turnově). Takovými plochami ORP nedisponuje. Nejvhodněji položené stávající objekty (bývalá hlavní průmyslová zóna) se nacházejí podél toku řeky Jizery, tudíž i v záplavové nivě. Problémem těchto brownfieldů je i soukromé vlastnictví. Optimální variantou by bylo nalezení cesty k vybudování protipovodňových bariér a tím zatraktivnění současných brownfieldů pro investory, kteří jsou jedinou nadějí pro jejich smysluplné využití. Co se týče dani z nemovitosti – místního koeficientu, je držen na nízké úrovni a měl by tak pokračovat i do budoucna. Rovněž sazba za pronájem m ² plochy pozemků ke komerčnímu využití a nebytových prostor v majetku obcí, by se měla držet na rozumné úrovni. Obce by měly vymezovat plochy s větší či menší úrovní zasíťovanosti k rozvoji výrobně orientovaného podnikání. Rovněž transparentnost a otevřenost vůči podnikatelským subjektům je samozřejmostí. Cílem zde je vytvořit všeobecně dobré podmínky pro stávající i budoucí podnikatele.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • odstraňování formálních překážek v podnikání – formální pomoc při řešení konfliktních situací v rámci činnosti úřadů, na základě jednání se snažit odstraňovat byrokratické bariéry. • spolupráce s Okresní hospodářskou komorou, agenturou Czech Invest a dalšími institucemi poskytující poradenské služby • pořádání bezplatných vzdělávacích seminářů v prostorech úřadu • společná propagace města, obcí a podnikatelů v perspektivních oborech • poskytnutí zázemí začínajícím i stávajícím drobným podnikatelům – kancelářské prostory a zařízení, které by mohly využívat + informační a motivační servis. • komunikace a spolupráce s vlastníky dotčených objektů a společné hledání možností využití průmyslových areálů • vytvoření nabídky pro využití objektů v majetku města a obcí • propagace brownfield ploch (např. prostřednictvím Národní databáze brownfieldů agentury Czech Invest a Databáze brownfields Libereckého kraje) • aktivní komunikace s Povodím Labe (správce toku), které zpracovává plán opatření ke snížení dopadů povodní->snaha nalézt možnost vybudovat protipovodňové bariéry za přispění vhodných dotačních titulů (např. tuto možnost zohlednit při plánování dokončení úseku Greenway Jizera na trase Líšný - Železný Brod) • aktualizace a vhodné řešení územních plánů jednotlivých obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – počet m² ploch připravených pro průmyslové využití – počet ekonomických subjektů zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců
Správce cíle	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy

Problémový okruh 1	Nedostatek pracovních příležitostí
Cíl 1.2	Vytvořit dostatek pracovních příležitostí pro místní obyvatelstvo
Popis cíle	Tento cíl úzce souvisí s cílem 1.1. Pokud budou na území ORP vytvořeny dobré podmínky pro stávající i nově příchozí podnikatelské subjekty, je možné, že se zde navýší i počet pracovních míst. Na tuto problematiku se úzce váže i kvalifikovanost místních uchazečů o práci. Již nyní například některé sklářské firmy evidují nedostatek zručných odborníků. Kvalifikovanost a odbornost zdejšího obyvatelstva se proto musí udržet na určitém stupni, který bude korespondovat s poptávkou po práci. Jelikož zde působí hodně sklářským firem – spolupráce se SUPŠ sklářskou v Železném Brodě a místní pobočkou Střední školy řemesel a služeb v Jablonci nad Nisou při výchově mladých sklářů může napomoci. Samotné obce pak mohou aktivně využívat možnosti vytváření veřejně prospěšných pracovních míst.
Hlavní opatření	Stejná opatření jako u cíle 1.1 plus: Posílení celoživotního vzdělávání a zaměstnatelnosti, získání dobrých pracovních návyků obyvatelstva: <ul style="list-style-type: none"> • ve spolupráci s Úřadem práce requalifikovat uchazeče o zaměstnání v oborech s potenciálem zaměstnání v ORP • prostřednictvím Úřadu práce vytvářet veřejně prospěšná pracovní místa a společensky účelná pracovní místa • ve spolupráci s Úřadem práce věnovat více pozornosti zaměstnatelnosti ohrožené skupiny obyvatelstva 50+, podporovat programy Age Management s ohledem na narůstající průměrný věk obyvatelstva Vytvoření stáží a míst pro odbornou praxi místních studentů: <ul style="list-style-type: none"> • ve spolupráci s místními sklářskými firmami a SUPŠ sklářskou hledat možnosti zapojení studentů do praxe • vycházet maximálně vstříc studentům z ORP s žádostí o odborné praxe na úřadech • vytvoření míst stážistů na Městském úřadě v Železném Brodě
Název indikátorů k hodnocení cíle	– počet pracovních míst vytvořených místními zaměstnavateli a nabízenými prostřednictvím spádového úřadu práce
Správce cíle	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy

Problémový okruh 2	Odliv ekonomicky aktivního obyvatelstva a stárnutí populace
Cíl 2.1	Vytvořit kvalitní životní podmínky pro obyvatele a dobrou občanskou vybavenost
Popis cíle	<p>Ze statistik vyplývá, že obyvatelstvo ORP stárne, což je trend patrný na území celé České republiky. Tento problém úzce souvisí se sociální oblastí a je třeba ho do budoucna při plánování sociálních služeb zohlednit. Na skupinu seniorů by se pak mohly zaměřovat aktivity místních podnikatelů (vhodná nabídka služeb atd.). Patrný je i negativní vývoj počtu obyvatel v jádrovém městě Železný Brod ve srovnání s ostatními obcemi ORP, Libereckým krajem i celou ČR. Je třeba, aby město i obce důsledně pečovaly o svá území, revitalizovali veřejný majetek a prostranství. V napjatých rozpočtech se těžko hledají miliony, které by většina obcí potřebovala. Zde se proto musí napnout veškeré síly ve snaze získávat dotační prostředky. Cílem je území, které vytváří pro své obyvatele kvalitní životní podmínky - dobrou občanskou vybavenost, rozmanitou nabídku služeb, vysokou kvalitu úrovně životního prostředí. Rovněž je zde žádoucí pozitivní vztah obce k občanovi a naopak, otevřenost a transparentnost místních samospráv.</p>
Hlavní opatření	<p>Zatraktivnění prostředí k žití obyvatelstva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyvíjení maximálního úsilí při získávání dotačních prostředků • motivace občanů k péči o místní části obcí (např. prostřednictvím osadních výborů) • aktivní komunikace se Severočeskou vodárenskou společností, Severočeskými vodovody a kanalizacemi, RWE, Ředitelstvím silnic a dálnic, Libereckým krajem a dalšími ve snaze zlepšení místní infrastruktury <p>Oživení maloobchodní sféry a služeb v centru města Železný Brod a v centrech větších obcí ORP</p> <ul style="list-style-type: none"> • humanizace významných ulic za účelem zvýšení atraktivity objektů pro služby. • spolupráce s majiteli dotčených prostor při jejich prezentaci pro prodej nebo pronájem • aktivně nabízet k pronájmu vhodné městské/obecní nebytové prostory • zamyslet se nad možností parkování zdarma v centru města, případně první 1 – 2 hodiny zdarma <p>Snížení energetické náročnosti veřejných objektů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívání vhodných dotačních titulů. Snížením nákladů na provoz vzniká prostor pro smysluplnější využití těchto prostředků – např: v neziskové oblasti
Název indikátorů k hodnocení cíle	– počet revitalizovaných veřejných objektů a prostranství
Správce cíle	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy

Problémový okruh 2	Odliv ekonomicky aktivního obyvatelstva a stárnutí populace
Cíl 2.2	Vytvořit příznivé bytové podmínky pro mladé páry a rodiny s dětmi
Popis cíle	<p>Obce ORP nijak zvlášť nezohledňují v bytové otázce potřeby mladých párů a rodin s dětmi. Co se týče obecních bytů – pozornost se v tomto ohledu upírá především k jádrovému městu Železný Brod, které má ve své správě téměř tisíc bytů. Je třeba vytvořit nová pravidla pro přidělování bytů, která by zohledňovala mladé obyvatele – např. tzv. startovací byty. Vše ukotvit v přehledné směrnici a důsledně dodržovat v delším časovém horizontu, nehledě na změny ve vedení obcí. Pravidla sestavit tak, aby nezhoršovala, již tak, napjatou sociální situaci (zejména v lokalitě Poříčí v Železném Brodě). Ve vztahu k veřejnosti pak tyto kroky aktivně a vhodně propagovat.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • sestavení dlouhodobého plánu bytové politiky s jasným cílem podpory mladých párů a rodin s dětmi • sestavení vnitřní směrnice obcí pro přidělování bytů tak, aby respektovala reálné potřeby mladých párů a rodin s dětmi • dostatečná informovanost veřejnosti o možnosti získání zvýhodněného bydlení -> aktivní propagace
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ul style="list-style-type: none"> – vydání směrnice zvýhodňující mladé páry a rodiny s dětmi – počet bytů přidělených osobám do 30 let věku a rodinám s dětmi do 15 let věku
Správce cíle	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy

Problémový okruh 3	Nevýrazná podpora podnikání ze strany obcí
Cíl 3.1	Vytvořit komunikační platformu mezi představiteli obcí a zástupci podnikatelské sféry
Popis cíle	Podpora podnikání ze strany obcí v ORP není výrazná, což je obvyklé i v okolních ORP. Otázkou zůstává, nakolik obce mohou zasahovat do soukromého sektoru, aby se zachovala všechna pravidla a principy, které ukládá zákon. Obce by se v této problematice měly zaměřit zejména na kvalitní komunikaci ve vztahu k místním podnikatelským subjektům – informovat je pravidelně o aktuálním dění, vybízet ke spolupráci a hledat cesty, kde by tato spolupráce měla přínos pro obě strany. Ideální variantou by pak bylo vytvoření všeobecného povědomí, že pomáhat obci je záslužné a přináší podnikatelům dobré renomé. Čas starostů je drahou komoditou, nicméně by se obce měly pokusit najít prostor pro pravidelné schůzky s podnikateli, v jejichž rámci by se řešila společná témata. V tomto ohledu rozhodně není dobré podceňovat kvalitní komunikaci, jejíž nedostatek vyvolává z maličkostí opravdové problémy. Podporu mohou obce zaměřit na propagaci celého území ORP - jeho předností, kulturního a přírodního bohatství a tím vytvářet dobré povědomí o regionu v očích široké veřejnosti.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace s podnikateli a reflexe jejich potřeb ve vztahu k obci • sestavení harmonogramu společných schůzek vč. jasných pravidel a náležitostí těchto schůzek (vhodné prostory, čas a témata k diskuzi) • pravidelné předávání aktuálních informací o dění v obci • obesílání místních podnikatelů s informacemi o vypsání veřejných zakázek • založení portálu „Podnikám na Železnobrodsku“, který by zajišťoval kvalitní informační základnu a propojoval informace z různých zdrojů • motivace podnikatelů ke členství v místních akčních skupinách – zdroje informací, možnost spolupráce na společných projektech atd.
Název indikátorů k hodnocení cíle	– počet společných schůzek zástupců obcí s místními podnikateli
Správce cíle	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy

6.2.4. Indikátory

Indikátory výsledku

Problémový okruh	Nedostatek pracovních příležitostí		
Číslo indikátoru okruhu	1.1		
Název indikátoru	POČET M ² PLOCH PŘIPRAVENÝCH PRO PRŮMYSLOVÉ VYUŽITÍ		
Měrná jednotka	m ²		
Správce měřítka	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		180 000	210 000
Skutečnost	129 000		
Popis měřítka:	Záměry na změnu využití území pro průmyslové účely (výroba a skladování) nejsou ve všech obcích. Vzhledem ke členitosti terénu, problematice záplavového území atd. nelze na území ORP v budoucnu očekávat větší rozmach tzv. „greenfields“, naopak je zde prostor pro rozvoj tzv. „brownfields“.		
Metodika a výpočet:	Sčítání jednotlivých ploch		
Zdroj čerpání dat:	Územní plány obcí ORP, ÚAP ORP, http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3531		

Problémový okruh	Nedostatek pracovních příležitostí		
Číslo indikátoru okruhu	1.2		
Název indikátoru	POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ ZAMĚSTNÁVAJÍCÍCH 50 A VÍCE ZAMĚSTNANCŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		9	9
Skutečnost	8		
Popis měřítka:	Na malém území jakým ORP Železný Brod je, mají větší a velké firmy svůj klíčový význam. Přispívají k rozvoji celého území z mnoha hledisek. V současné době území bohužel nedisponuje většími zaměstnavateli, je zde pouze jeden subjekt, který má více jak 500 zaměstnanců. Nelze předpokládat, že by se situace do r. 2020 měla nějak výrazně zlepšit, nicméně je třeba sledovat kromě počtu ekonomických subjektů i počet pracovních míst, které vytvářejí.		
Metodika a výpočet:	Statistický údaj z databází		
Zdroj čerpání dat:	Administrativní registr ekonomických subjektů, Státní správa sociálního zabezpečení, Úřad práce		

Problémový okruh	Nedostatek pracovních příležitostí		
Číslo indikátoru okruhu	1.3		
Název indikátoru	POČET PRACOVNÍCH MÍST VYTVOŘENÝCH MÍSTNÍMI ZAMĚSTNAVATELI		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3 100	3 200
Skutečnost	cca 3 000		
Popis měřítka:	ORP Železný Brod má druhý nejnižší podíl nezaměstnaných osob v Libereckém kraji, z čehož lze hodnotit, že nezaměstnanost zde není stěžejním problémem. Realita je taková, že Železnobrodsko těží z dobré dopravní dostupnosti vůči větším okolním městům – zejména Jablonec nad Nisou a Turnov. Mnohem lepší by bylo, aby nabídku práce uspokojovali místní zaměstnavatelé (jak tomu bylo v letech minulých).		
Metodika a výpočet:	Statistický údaj z databází		
Zdroj čerpání dat:	Administrativní registr ekonomických subjektů, Státní správa sociálního zabezpečení, Úřad práce		

Problémový okruh	Odliv ekonomicky aktivního obyvatelstva a stárnutí populace		
Číslo indikátoru okruhu	2.1		
Název indikátoru	POČET REVITALIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH OBJEKTŮ A PROSTRANSTVÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		11	15
Skutečnost	cca 19		
Popis měřítka:	Dobré životní podmínky souvisí mj. i s úrovní a fyzickým stavem veřejných budov a prostranství. Proto sledování tohoto indikátoru. Roky 2013/2014 byly vzhledem ke končícímu programovacímu období úspěšné na získávání dotací. Bylo by dobré v nastoleném trendu, v rámci aktuálních finančních možností pokračovat.		
Metodika a výpočet:	Statistický údaj		
Zdroj čerpání dat:	Údaje od obcí ORP		

Indikátory výstupu

Cíl	Vytvořit příznivé bytové podmínky pro mladé páry a rodiny s dětmi		
Číslo indikátoru cíle	2.2.1		
Název indikátoru	VYDÁNÍ NOVÝCH SMĚRNIC PRO PŘIDĚLOVÁNÍ OBECNÍCH BYTŮ		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Obce ORP nijak zvlášť nezohledňují v bytové otázce potřeby mladých párů a rodin s dětmi. Bylo by vhodné se na tyto skupiny zaměřit a zvýhodnit je prostřednictvím nových směrnic pro přidělování obecních bytů. Ty by mohly například zahrnovat tzv. „startovací byty“. Tento indikátor nabývá významu zejména ve městě Železný Brod, které disponuje velkým množstvím bytových jednotek.		
Metodika a výpočet:	Nově vydaná směrnice ANO/NE		
Zdroj čerpání dat:	Údaje od jednotlivých obcí, údaje Bytového podniku města Železný Brod		

Cíl	Vytvořit příznivé bytové podmínky pro mladé páry a rodiny s dětmi		
Číslo indikátoru cíle	2.2.2		
Název indikátoru	POČET BYTŮ PŘIDĚLENÝCH OSOBÁM DO 30 LET VĚKU A RODINÁM S DĚTMI DO 15 LET VĚKU		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		50	70
Skutečnost	x		
Popis měřítka:	Obce ORP nijak zvlášť nezohledňují v bytové otázce potřeby mladých párů a rodin s dětmi. Bylo by vhodné se na tyto skupiny zaměřit a zvýhodnit je prostřednictvím nových směrnic pro přidělování obecních bytů. Ty by mohly například zahrnovat tzv. „startovací byty“. Rovněž by bylo vhodné pro potřeby komparace začít vést statistickou evidenci, v rámci které by se zaznamenávaly počty bytů přidělených osobám do 30 let věku a rodinám s dětmi do 15 let věku.		
Metodika a výpočet:	Počet evidovaných žádostí/počet skutečně přidělených bytů		
Zdroj čerpání dat:	Statistické údaje jednotlivých obcí ORP a Bytového podniku města Železný Brod		

Cíl	Vytvořit komunikační platformu mezi představiteli obcí a zástupci podnikatelské sféry		
Číslo indikátoru cíle	3.1.1		
Název indikátoru	POČET SPOLEČNÝCH SCHŮZEK ZÁSTUPCŮ OBCÍ S MÍSTNÍMI PODNIKATELI		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		6	12
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Podpora podnikání ze strany obcí v ORP není výrazná, což je obvyklé i v okolních ORP. Obce by se v této problematice měly zaměřit zejména na kvalitní komunikaci ve vztahu k místním podnikatelským subjektům – informovat je pravidelně o aktuálním dění, vybízet ke spolupráci a hledat cesty, kde by tato spolupráce měla přínos pro obě strany.		
Metodika a výpočet:	Počet skutečně realizovaných schůzek		
Zdroj čerpání dat:	Prezenční listiny		

Cíl	Vytvořit komunikační platformu mezi představiteli obcí a zástupci podnikatelské sféry		
Číslo indikátoru cíle	3.1.2		
Název indikátoru	POČET SPOLEČNĚ REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pokud se bude vést aktivní komunikace, je možné, že se realizují i společné projekty, které by podpořily vzájemné vztahy veřejné a podnikatelské sféry. Zlepšení vztahů by pak mohlo podpořit celkové klima podnikatelského prostředí.		
Metodika a výpočet:	Počet realizovaných akcí v rámci kooperace obce a podnikatelského subjektu		
Zdroj čerpání dat:	Údaje obcí, interní dokumentace		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Božena Měchurová – referentka školství MěÚ Železný Brod
Eva Sasková – vedoucí odboru sociálních věcí MěÚ Železný Brod
Miloš Pala – vedoucí odboru životního prostředí MěÚ Železný Brod
Jindřich Kvapil – starosta obce Koberovy

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
Cíl 1.1	Vytvořit příznivé podmínky pro stávající i nově příchozí podnikající subjekty	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy
Cíl 1.2	Vytvořit dostatek pracovních příležitostí pro místní obyvatelstvo	
Cíl 2.1	Vytvořit kvalitní životní podmínky pro obyvatele a dobrou občanskou vybavenost	
Cíl 2.2	Vytvořit příznivé bytové podmínky pro mladé páry a rodiny s dětmi	
Cíl 3.1	Vytvořit komunikační platformu mezi představiteli obcí a zástupci podnikatelské sféry	

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	POČET M ² PLOCH PŘIPRAVENÝCH PRO PRŮMYSLOVÉ VYUŽITÍ	Jindřich Kvapil, starosta obce Koberovy
1.2	POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ ZAMĚSTNÁVAJÍCÍCH 50 A VÍCE ZAMĚSTNANCŮ	
1.3	POČET PRACOVNÍCH MÍST VYTVOŘENÝCH MÍSTNÍMI ZAMĚSTNAVATELI	
2.1.	POČET REVITALIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH OBJEKTŮ A PROSTRANSTVÍ	
2.2.1	POČET BYTŮ PŘIDĚLENÝCH OSOBÁM DO 30 LET VĚKU A RODINÁM S DĚTMI DO 15 LET VĚKU	
2.2.2	POČET BYTŮ PŘIDĚLENÝCH OSOBÁM DO 30 LET VĚKU A RODINÁM S DĚTMI DO 15 LET VĚKU	
3.1.1	POČET SPOLEČNÝCH SCHŮZEK ZÁSTUPCŮ OBCÍ S MÍSTNÍMI PODNIKATELI	
3.1.2	POČET SPOLEČNĚ REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ	

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. -3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. -2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Oblast podnikání a zaměstnanosti je ze všech témat zpracovávaných v tomto dokumentu oblastí, z hlediska obcí, tou nejméně ovlivnitelnou. Razantnější zásahy do soukromého sektoru povětšinou pokrývají hospodářskou soutěž a rovněž nejsou ani akceptovatelné z pohledu příslušných zákonů. Při spolupráci s podnikatelskými subjekty je třeba dbát opatrnosti, aby některý ze subjektů nebyl zvýhodňován před ostatními.

Zástupci jednotlivých obcí by se měli pravidelně setkávat se zástupci místního podnikatelského spektra a pomocí kvalitního brainstormingu nalézt vhodné oblasti podpory a péče.

Obce by mohly spojit své síly i v otázce revitalizace brownfieldových objektů. Je třeba pravidelná aktualizace databáze těchto ploch na příslušných portálech.

Problematiku stárnutí obyvatel v ORP a odliv mladých a vzdělaných osob za lepšími pracovními příležitostmi lze těžko uspokojivě řešit. Pokud se neoživí průmyslová výroba a nedojde k rozšíření spektra nabízených služeb, nelze předpokládat rapidní zlepšení situace. Obce mohou v tomto případě nadále aktivně pečovat o svá území – vymezovat vhodné parcely k zástavbě, nabízet své bytové i nebytové prostory k pronájmu, revitalizovat sídelní celky, opravovat komunikace, budovat infrastrukturu, podporovat spolkový život a neziskový sektor, dbát na vzájemně dobré vztahy s občany a v neposlední řadě neúnavně propagovat Železnobrodsko jako krásnou oblast k životu každé věkové generace.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Práce na analytické části dokumentu pro oblast podnikání a zaměstnanost započaly v létě 2014, na podzim roku 2014 pak začala dostávat konkrétní podobu také návrhová část strategie.

Původní návrh zpracovával tematický expert na dané téma Ing. Jitka Kolová. Nejprve byly sestaveny problémové okruhy, následně cíle a nakonec indikátory. Problémové okruhy byly projednány v rámci fokusní skupiny, které se zúčastnili (mimo jiné) zástupci obcí a pracovníci pracovních úřadů. Z jednání vzešly podněty a připomínky, které tematický expert následně do problémových okruhů zapracoval. Podobným způsobem byly také projednány jednotlivé cíle. Lze tedy konstatovat, že kroky byly prodiskutovány s odborníky a zástupci obcí ORP, čímž bylo dosaženo reálnosti návrhové části.

6.5. Přílohy

Tabulka č. 134: Výdaje obcí na podporu podnikání a zaměstnanosti

	Pododdíl/paragraf 2122	Pododdíl/paragraf 251	Jiné
Držkov	0	0	0
Jílové u Držkova	0	0	0
Koberovy	0	0	0
Líšný	0	0	0
Loužnice	0	0	0
Pěňčín	0	0	0
Radčice	0	0	0
Skuhrov	0	0	0
Vlastiboř	0	0	0
Zásada	0	0	0
Železný Brod	0	0	0
ORP Železný Brod	0	0	0

Zdroj: Rozpočty a účetnictví obcí ORP ŽB

7. Závěr, kontakty

Tento dokument byl zpracován realizačním týmem (ve složení Ing. Jindřich Jeníček, Martina Jeníčková, Lenka Kvintusová, Mgr. Lenka Jůnová, Ing. Jitka Kolová, Monika Poláková, RNDr. Robert Rölč, Ph.D.) v průběhu roku 2014, finální úpravy probíhaly z počátku roku 2015. Kontaktní email na autory je: moszb@seznam.cz.

Na základě analýz, jednání se zástupci obcí ORP a odborníků na dané oblasti, byly ke každé z oblastí, které jsou předmětem tohoto dokumentu, určeny **problémové okruhy** a následně stanoveny jejich **cíle**. Níže předkládáme jejich souhrn. Každý cíl má svého správce a jeho naplňování bude sledováno prostřednictvím sady indikátorů.

Školství a předškolní vzdělávání

Pokud bychom chtěli shrnout nejdůležitější závěry zjištěné z analýz, můžeme říci, že základní školství a předškolní vzdělávání je na území ORP Železný Brod dostupné a umístění odpovídá potřebám regionu. I přes vysokou finanční náročnost se daří udržet malé obecní školy a vychovávat v nich další generace.

	Problémová oblast 1 Zachování současného systému ZŠ a MŠ, optimalizace žáků ve třídách	Problémová oblast 2 Finanční prostředky na provoz, investice, špatný stav budov	Problémová oblast 3 Volnočasové aktivity dětí a nedostatek míst ve školních družinách
	cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 3.1
Školství	Školy a školská zařízení jsou dostupná všem s minimální dojížděkou, dostupnou kapacitou a jsou nabízeny i alternativní výuková zařízení. Naplněnost tříd je optimální a zaručuje kvalitní výuku.	Školy a školská zařízení mají dostatek finančních prostředků na provoz a investice. Technický stav budov je pravidelně modernizován, stejně jako výukové systémy.	Školy spolupracují se zájmovými organizacemi a nabízejí dětem efektivní využití volného času. ŠD mají dostatek míst.

Sociální oblast

Co se týče sociální oblasti, z analýzy vyplývá, že současný stav situace je sice uspokojivý, nicméně bylo by žádoucí sociální služby v ORP Železný Brod rozšířit. Dobrá je nabídka sociálních služeb pro seniory a zdravotně postižené, nedostačující je naopak nabídka služeb pro děti a mládež ohrožené sociálně patologickými jevy, podpora dobrovolnických organizací a terénních programů pro ohroženou mládež.

Sociální oblast	Problémová oblast 1 Nezájem seniorů o služby pro ně určené		Problémová oblast 2 Nedostatečná nabídka sociálních služeb pro děti a mládež ze skupin ohrožených sociálním vyloučením		Problémová oblast 3 Nedostatečná podpora dobrovolnických organizací	
	cíl 1.1	cíl 1.2	cíl 2.1	cíl 2.2	cíl 3.1	cíl 3.2
	Motivovat seniory v zájmu o akce pro ně určené.	Podpořit pořádání akcí pro seniory v místě jejich bydliště.	Založit nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.	Udržení a podpora terénních programů.	Podpořit fungování současných dobrovolnických organizací	Podpora zakládání dobrovolnických organizací

Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je současný stav uspokojivý, jako největší problém se jeví legislativa, kdy je původcem odpadu ze zákona obec, dále pak cena za svoz a likvidaci odpadů. Pokud budou ceny dále narůstat, lze v území očekávat zvýšený výskyt černých skládek a s tím spojenou zvýšenou finanční zátěž obcí na jejich likvidaci.

Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1 Cena za svoz a nakládání s komunitním odpadem		Problémová oblast 2 Nízká efektivita třídění a jeho kvalita		Problémová oblast 3 Chybí systém svozu BRO a jeho kompostování	
	cíl 1.1	cíl 1.2	cíl 2.1	cíl 2.2	cíl 3.1	cíl 3.2
	Obec zaplatí jen to, co vyprodukuje (odvážený odpad bude adresný a jeho cena bude určována na základě skutečné váhy.	Cena za svoz bude úměrná a zpětně se původcům odpadu budou vracet finanční prostředky utřžené za prodej atraktivních komodit.	Zvýšit osvětu a zajistit dostatek zařízení k ukládání tříděného odpadu.	V území je nastaven motivační systém.	V území je vhodně umístěna kompostárna, která slouží občanům ORP.	Obce mají nakoupeny kompostéry.

Podnikání a zaměstnanost

Oblast podnikání a zaměstnanosti je ze všech témat zpracovávaných v tomto dokumentu oblastí, z hlediska obcí, tou nejméně ovlivnitelnou. SO ORP Železný Brod si prošel obdobím rozkvětu i úpadku. Dlouhodobě patřil ke špičce ve sklářském a bižuterním průmyslu a pyšnil se statusem oblasti s velmi nízkou nezaměstnaností. O to větším šokem pro něho byla krize v tomto odvětví, která zapříčinila krach stěžejních zaměstnavatelů, celkové utlumení výroby a prudký nárůst nezaměstnanosti. Místní obyvatelstvo se však pozvolna s těmito negativními důsledky vypořádává a aklimatizuje na nové podmínky. Postupné snižování nezaměstnanosti je však ovlivněno zvýšeným vyjížděním za prací mimo území ORP.

Podnikání a zaměstnanost	Problémová oblast 1 Nedostatek pracovních příležitostí		Problémová oblast 2 Odliv ekonomicky aktivního obyvatelstva a stárnutí populace		Problémová oblast 3 Nevýrazná podpora podnikání ze strany obcí
	cíl 1.1	cíl 1.2	cíl 2.1	cíl 2.2	cíl 3.1
	Vytvořit příznivé podmínky pro stávající i nově přichozí podnikající subjekty	Vytvořit dostatek pracovních příležitostí pro místní obyvatelstvo	Vytvořit kvalitní životní podmínky pro obyvatele a dobrou občanskou vybavenost	Vytvořit příznivé bytové podmínky pro mladé páry a rodiny s dětmi	Vytvořit komunikační platformu mezi představiteli obcí a zástupci podnikatelské sféry.

8. Přílohy

8.1. Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
BT	běžná třída
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DDM	Dům dětí a mládeže
DO	Dobrovolnická organizace
DZ	datová základna
ESF	Evropský sociální fondy
EU	Evropská unie
EVL	Evropsky významná lokalita
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
LK	Liberecký kraj
MAS	Místní akční skupina
MěÚ	Městský úřad
MOS	meziobecní spolupráce
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	Nebezpečný odpad
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OH	Odpadové hospodářství
OHK	Okresní hospodářská komora
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OO	Ostatní odpad
OP VVV	Operační program Věda, výzkum, vzdělání
OPŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	prioritní osa
POH	Plán odpadového hospodářství
PrO	Odpady pocházející z průmyslu
PŠD	Povinná školní docházka
RPSS	Registr poskytovatelů sociálních služeb
RUD	Rozpočtové určení daní
SC	Specifický cíl
SKO	Směsný komunální odpad
SMO	Svaz měst a obcí
SO ORP ŽB	Správní obvod obce s rozšířenou působností Železný Brod
SŠ	Střední škola
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
SUPŠS	Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská
SVČ	Středisko volného času

SVP	Speciální výchovné potřeby
ŠD	Školní družina
ŠJ	Školní jídelna
ŠK	Školní klub
ÚFIS	Účetní a finanční informace státu
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VPP	Veřejně prospěšné práce
ZEVO	Zařízení pro energetické využití odpadů
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
ŽB	Železný Brod
ŽBS	Železnobrodské sklo
ŽP	Životní prostředí

8.2. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základní informace o strategii.....	6
Tabulka č. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	8
Tabulka č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty	10
Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP	13
Tabulka č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP	13
Tabulka č. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP	15
Tabulka č. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP	16
Tabulka č. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru.....	17
Tabulka č. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	18
Tabulka č. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	19
Tabulka č. 11: Charakteristika domácností	19
Tabulka č. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP.....	20
Tabulka č. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP	21
Tabulka č. 14: Územní a strategické plánování	33
Tabulka č. 15: Popis klíčových aktérů.....	36
Tabulka č. 16: SWOT analýza - souhrnná	37
Tabulka č. 17: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání.....	42
Tabulka č. 18: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP.....	44
Tabulka č. 19: Pracovníci ve školství ORP.....	44
Tabulka č. 20: Počet ZŠ za ORP dle zřizovatele	47
Tabulka č. 21: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP.....	48
Tabulka č. 22: ZŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem	48
Tabulka č. 23: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP	50
Tabulka č. 24: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP.....	50
Tabulka č. 26: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP	51
Tabulka č. 27: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP.....	51
Tabulka č. 29: Počet absolventů ZŠ v ORP.....	53
Tabulka č. 29: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP.....	54
Tabulka č. 31: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1. i 2. stupeň ZŠ).....	54
Tabulka č. 32: Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013	56
Tabulka č. 33: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP	56
Tabulka č. 34: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP	57
Tabulka č. 35: MŠ zřizované obcí, popřípadě krajem.....	59
Tabulka č. 36: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP.....	60

Tabulka č. 38: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP	61
Tabulka č. 39: Školní družiny a školní kluby v ORP	61
Tabulka č. 40: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP	63
Tabulka č. 41: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP	63
Tabulka č. 42: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP.....	63
Tabulka č. 43: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP.....	63
Tabulka č. 44: SVČ zřizované obcemi v ORP	64
Tabulka č. 45: Údaje o pracovnících SVČ v ORP	64
Tabulka č. 46: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP	64
Tabulka č. 47: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP.....	64
Tabulka č. 48: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi.....	65
Tabulka č. 49: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP v KČ.....	66
Tabulka č. 50: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP.....	66
Tabulka č. 51: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013.....	67
Tabulka č. 52: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP týkající se ZŠ do roku 2023.....	68
Tabulka č. 53: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	69
Tabulka č. 54: Analýza rizik – registr rizik v oblasti	70
Tabulka č. 55: SWOT analýza školství.....	72
Tabulka č. 56: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013	77
Tabulka č. 57: Počty tříd a dětí v MŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013.....	77
Tabulka č. 58: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. včetně poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	92
Tabulka č. 59: Zařízení sociálních služeb se sídlem působících v rámci ORP	93
Tabulka č. 60: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP).....	93
Tabulka č. 61: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele	95
Tabulka č. 62: Počet sociálních služeb dle zřizovatele	95
Tabulka č. 63: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012.....	95
Tabulka č. 64: Kapacita zařízení sociálních služeb.....	96
Tabulka č. 65: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012	96
Tabulka č. 66: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012.....	96
Tabulka č. 67: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	97
Tabulka č. 68: Sběrné dvory a sběrná místa na území ORP, současný stav	135
Tabulka č. 70: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav	136
Tabulka č. 71: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav.....	137
Tabulka č. 72: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	137
Tabulka č. 73: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav.....	138
Tabulka č. 74: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav	139
Tabulka č. 75: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	139
Tabulka č. 76: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav.....	140
Tabulka č. 77: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012	140
Tabulka č. 78: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	141

Tabulka č. 79: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012	142
Tabulka č. 80: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012	144
Tabulka č. 81: Procentuální produkce KO a SKO z celkové produkce odpadů na území ORP za období 2008-2012	145
Tabulka č. 82: Celková a měrná produkce komunálního a smíšeného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	145
Tabulka č. 83: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	146
Tabulka č. 84: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vyříděných odpadů), rok 2012	147
Tabulka č. 85: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012.....	147
Tabulka č. 86: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013.....	148
Tabulka č. 87: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012	149
Tabulka č. 88: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	149
Tabulka č. 89: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	150
Tabulka č. 90: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012.....	151
Tabulka č. 91: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se smíšeným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012.....	152
Tabulka č. 92: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012.....	153
Tabulka č. 93: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012	154
Tabulka č. 94: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP.....	155
Tabulka č. 95: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	156
Tabulka č. 96: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství).....	157
Tabulka č. 97: SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství.....	159
tabulka č. 98: - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012	181
Tabulka č. 99: - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně.....	183
Tabulka č. 100: - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012	186
Tabulka č. 101: - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	188
Tabulka č. 102: - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně.....	190
Tabulka č. 103: - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012.....	194
Tabulka č. 105: - Nakládání s komunálními odpady (KO) a se smíšeným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	198
Tabulka č. 106: - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012.....	200
Tabulka č. 107: - území ORP za období 2008-2012 Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP	202
Tabulka č. 108: Základní charakteristika obcí SO ORP Železný Brod z pohledu zaměstnanosti a podnikání.....	207
Tabulka č. 109: Charakteristika podnikatelského prostředí v ORP	210
Tabulka č. 110: Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců.....	210
Tab. 111: Přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů na území ORP.....	211
Tabulka č. 112: Ekonomické subjekty podle právní formy podnikání.....	213
Tabulka č. 113: Ekonomické subjekty podle odvětví ekonomické činnosti	214

Tabulka č. 114: Záměry na provedení změn v území s vazbou na podnikatelské aktivity a zaměstnanost	218
Tabulka č. 115: Vybrané významné lokality typu brownfield	220
Tabulka č. 116: Ekonomická aktivita obyvatel ORP	221
Tabulka č. 117: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání v rámci ORP.....	221
Tab. 118: Počet vyjíždějících do zaměstnání v jednotlivých obcích ORP	222
Tabulka č. 119: Charakteristika vývoje nezaměstnanosti na území ORP v letech 2005 - 2011	223
Tabulka č. 120: Míra nezaměstnanosti v jednotlivých obcích ORP v letech 2005 - 2011	224
Tabulka č. 121: Struktura uchazečů o zaměstnání v ORP	224
Tabulka č. 122: Zaměstnanost v podnicích sklářského a bižuterního průmyslu (CZ-NACE 231 a 321).....	226
Tabulka č. 123: Neziskové organizace sídlící v ORP.....	228
Tabulka č. 124: Porovnání stavu nezaměstnanosti po změně výpočtu ukazatele.....	230
Tabulka č. 125: Aktuální stav ORP v oblasti zaměstnanosti (červen 2014).....	231
Tabulka č. 126: Vývoj počtu evidovaných uchazečů o práci	231
Tabulka č. 127: Struktura evidovaných uchazečů o práci (vybrané nejvíce zastoupené skupiny).....	232
Tabulka č. 128: Příjemci dotace z OPPI v ORP	234
Tabulka č. 129: počet vytvořených prac. míst v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2013	235
Tabulka č. 130: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	236
Tabulka č. 131: Analýza rizik (registr rizik v oblasti podnikání a zaměstnanosti).....	238
Tabulka č. 132: Celkové výdaje obcí ORP (v tis. Kč)	240
Tabulka č. 133: Výdaje obcí na podporu podnikání a zaměstnanosti	241
Tabulka č. 134: Výdaje obcí na podporu podnikání a zaměstnanosti.....	268

8.3. Seznam map

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu.....	12
Mapa č. 2: Umístění školských zařízení v ORP.....	41

8.4. Seznam obrázků

Obrázek č. 1: silniční síť v ORP Železný Brod.....	22
Obrázek č. 2: plynofikace obcí v ORP	26
Obrázek č. 3: vodovodní infrastruktura v obcích ORP.....	27
Obrázek č. 4: kanalizační infrastruktura v obcích ORP	28
Obrázek č. 5: elektrosoustava v ORP Železný Brod.....	29
Obrázek č. 6: radiokomunikace v ORP Železný Brod.....	30
Obrázek č. 7: turistické trasy v ORP	32

8.5. Seznam grafů

Graf č. 1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	14
Graf č. 2: Počty pracovníků ve školství	47
Graf č. 3: Vývoj počtu žáků v ZŠ.....	49
Graf č. 4 - Vývoj počtu přepočítaných pedagogických úvazků	49
Graf č. 5: Průměrný počet žáků na třídu	50
Graf č. 6: počty dětí v MŠ podle zřizovatele.....	59
Graf č. 7: Procentní porovnání nákladů ve školství za ORP	65
Graf č. 8: Grafické znázornění příjmů a výdajů obcí na ZŠ	67
Graf č. 9: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících a působících v rámci ORP	128
Graf č. 10: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	128

Graf č. 11: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP	129
Graf č. 12: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)	129
Graf č. 13: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	129
Graf č. 14: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele.....	130
Graf č. 15: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP	130
Graf č. 16: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	130
Graf č. 17: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	131
Graf č. 18: Finanční analýza.....	131
Graf číslo 19: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012	182
Graf číslo 20: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008 - 2012	187
Graf č. 21: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008 - 2012	189
Graf č. 22: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 – 2012	193
Graf č. 23: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008 - 2012	195
Graf č. 24: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008 – 2012, využití a odstranění	197
Graf č. 25: Nakládání s KO na území ORP za období 2008 -2012, , využití a odstranění KO	199
Graf č. 26: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP.....	201
Graf č. 27: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008 - 2012.....	203
Graf č. 28:: Podíl ekonomických subjektů v sektorech hospodářství v ORP v roce 2012.....	208
Graf č. 29: Vývoj míry nezaměstnanosti v porovnání s ČR a Libereckým krajem.....	227
Graf č. 30: Výdaje rozpočtů obcí ORP v letech 2008 – 2012	241